

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statsbudget för 2009

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	19
2	Lagförslag.....	23
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.....	23
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram.....	25
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden	26
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument	27
3	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	29
3.1	Omfattning.....	29
3.2	Utgiftsutveckling.....	29
3.3	Indelning.....	30
3.4	Mål	38
3.5	Utgiftsområdets styrmedel m.m.....	38
3.6	Resultatredovisning	41
3.6.1	Svensk utbildning i internationell jämförelse.....	41
3.7	Revisionens iakttagelser.....	48
4	Barn och ungdomsutbildning	49
4.1	Omfattning.....	49
4.2	Resultatredovisning	49
4.2.1	Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer	49
4.2.2	Uppföljning av statliga insatser.....	57
4.3	Analys och slutsatser	58
5	Vuxenutbildning	59
	Omfattning.....	59
5.1	Mål	59
5.2	Resultatredovisning	59
5.2.1	Nationell styrning, infrastruktur och validering.....	60
5.2.2	Behörighetsgivande utbildningar	60

5.2.3	Eftergymnasial yrkesutbildning m.m.	63
5.2.4	Integration	66
5.2.5	Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan grupp-verksamhet inom folkbildningen	67
5.2.6	Stöd till personer med funktions-nedsättning.....	69
5.3	Analys och slutsatser.....	70
5.3.1	Nationell styrning, infrastruktur och validering	70
5.3.2	Behörighetsgivande utbildningar.....	71
5.3.3	Eftergymnasial yrkesutbildning.....	72
5.3.4	Integration	72
5.3.5	Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverk-samhet inom folkbildningen	73
5.3.6	Stöd till personer med funktions-hinder.....	73
6	Universitet och högskolor.....	75
6.1	Omfattning	75
6.2	Resultatredovisning.....	75
6.3	Kvalitet	75
6.4	Internationalisering	76
6.5	Samverkan med det omgivande samhället.....	77
6.6	Integration	78
6.7	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	78
6.7.1	Sökande till högskolan	81
6.7.2	Prestation och genomströmning	82
6.7.3	Ny utbildnings- och examensstruktur	83
6.7.4	Examina inom grundutbildning.....	83
6.8	Utbildning på forskarnivå	85
6.9	Etablering på arbetsmarknaden	86
6.10	Personal och kompetensförsörjning	87
6.11	Analys och slutsatser.....	88
6.12	Särskilda frågor	89
7	Forskning.....	91
7.1	Omfattning	91
7.2	Resultatredovisning.....	91
7.2.1	Övergripande forskning.....	91
7.2.2	Forskningsstöd	94
7.2.3	Forskningens infrastruktur.....	96
7.3	Analys och slutsatser.....	99
7.3.1	Forskning.....	99
7.3.2	Forskningens infrastruktur.....	99
8	Politikens inriktning	101
8.1	Barn- och ungdomsutbildning.....	101
8.1.1	Dags att lyfta lärarna	102
8.1.2	Tydliga krav och tidigt stöd	102
8.1.3	En trygg och jämställd skola.....	103
8.1.4	Bättre kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknik.....	104
8.1.5	Satsningar på förskola och barnomsorgspeng	105
8.1.6	Fler godkända elever i en reformerad gymnasieskola.....	106
8.1.7	Övriga insatser.....	107
8.2	Vuxenutbildning.....	110

8.2.1	Fler platser i den nya yrkeshögskolan	110
8.2.2	Satsning på yrkesvux.....	110
8.2.3	Rätt till gymnasial vuxenutbildning.....	111
8.2.4	En utökad betygsrätt	111
8.2.5	Ökad rörlighet för yrkesutbildade.....	111
8.2.6	Kommande statlig utvärdering av folkbildningen.....	112
8.2.7	Bättre svenskundervisning med sfi-lyftet.....	112
8.3	Universitet och högskolor.....	112
8.3.1	Universitet och högskolor i en global värld	112
8.3.2	Kvalitet.....	113
8.3.3	Starka och självständiga lärosäten	113
8.3.4	Samverkan mellan lärosäten	114
8.3.5	Högskolan som attraktiv arbetsplats	114
8.3.6	Jämställdhet	114
8.3.7	Internationalisering av högre utbildning	115
8.3.8	Fortsatt utbyggnad av läkarutbildning och tandläkarutbildning	115
8.3.9	En förbättrad lärarutbildning	116
8.3.10	Teknikdelegationen.....	117
8.3.11	Havsmiljöinstitut	117
8.3.12	Integration.....	117
8.3.13	Utbildningsplatser till Försvarshögskolan	118
8.3.14	Överföring av verksamhet från Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	118
8.3.15	Spetsutbildningar i entreprenörskap och innovation.....	118
8.4	Internationell samverkan.....	119
8.5	Globaliseringsrådet	119
8.6	Forskning	119
9	Budgetförslag.....	123
9.1	Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning.....	123
9.1.1	1:1 Statens skolverk	123
9.1.2	1:2 Statens skolinspektion.....	124
9.1.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	124
9.1.4	1:4 Sameskolstyrelsen	126
9.1.5	1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.....	127
9.1.6	1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	129
9.1.7	1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	130
9.1.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	130
9.1.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	131
9.1.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	132
9.1.11	1:11 Förstärkning av basfärdigheter	134
9.1.12	1:12 Bidrag till vissa studier.....	134
9.1.13	1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan.....	135
9.1.14	1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	136
9.1.15	1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	136
9.1.16	1:16 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning.....	137
9.1.17	1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning.....	137
9.2	Anslag för universitet och högskolor	139
9.2.1	2:1 Högskoleverket.....	139

9.2.2	2:2 Verket för högskoleservice	140
9.2.3	2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	140
9.2.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning.....	141
9.2.5	2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	142
9.2.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	143
9.2.7	2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning.....	144
9.2.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning.....	145
9.2.9	2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	146
9.2.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning.....	147
9.2.11	2:11 Umeå universitet: Grundutbildning.....	148
9.2.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	149
9.2.13	2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	149
9.2.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning.....	150
9.2.15	2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	151
9.2.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning.....	152
9.2.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning.....	152
9.2.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	153
9.2.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning.....	153
9.2.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	154
9.2.21	2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	155
9.2.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning.....	156
9.2.23	2:23 Växjö universitet: Grundutbildning	156
9.2.24	2:24 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning.....	157
9.2.25	2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	158
9.2.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning.....	159
9.2.27	2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	159
9.2.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	160
9.2.29	2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	161
9.2.30	2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	161
9.2.31	2:31 Malmö högskola: Grundutbildning.....	162
9.2.32	2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	163
9.2.33	2:33 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	163
9.2.34	2:34 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning.....	164
9.2.35	2:35 Mälardalens högskola: Grundutbildning.....	164
9.2.36	2:36 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	165
9.2.37	2:37 Danshögskolan: Grundutbildning.....	166
9.2.38	2:38 Dramatiska institutet: Grundutbildning	166
9.2.39	2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning.....	167
9.2.40	2:40 Högskolan i Borås: Grundutbildning.....	168
9.2.41	2:41 Högskolan Dalarna: Grundutbildning.....	169
9.2.42	2:42 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	170
9.2.43	2:43 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	171
9.2.44	2:44 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning.....	171
9.2.45	2:45 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning.....	172
9.2.46	2:46 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	173
9.2.47	2:47 Högskolan Väst: Grundutbildning.....	174
9.2.48	2:48 Konstfack: Grundutbildning	175
9.2.49	2:49 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning.....	176

9.2.50	2:50 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	176
9.2.51	2:51 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	177
9.2.52	2:52 Södertörns högskola: Grundutbildning.....	178
9.2.53	2:53 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	179
9.2.54	2:54 Försvarshögskolan: Grundutbildning	179
9.2.55	2:55 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	180
9.2.56	2:56 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	183
9.2.57	2:57 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor.....	187
9.2.58	2:58 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	188
9.3	Anslag för forskning.....	189
9.3.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	189
9.3.2	3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	191
9.3.3	3:3 Rymdforskning	191
9.3.4	3:4 Institutet för rymdfysik.....	193
9.3.5	3:5 Kungl. biblioteket	193
9.3.6	3:6 Polarforskningssekreteriatet	194
9.3.7	3:7 Sunet	195
9.3.8	3:8 Centrala etikprövningsnämnden.....	195
9.3.9	3:9 Regionala etikprövningsnämnder	196
9.3.10	3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	197
9.4	Anslag för gemensamma ändamål.....	197
9.4.1	4:1 Centrala studiestödsnämnden m.m.	197
9.4.2	4:2 Överklagandenämnden för studiestöd	198
9.4.3	4.3 Internationella programkontoret för utbildningsområdet.....	198
9.4.4	4.4 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	200
9.4.5	4.5 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	201

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	20
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	29
3.2 Härledning av ramnivån 2009–2011. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	30
3.3 Ramnivå 2009 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	30
3.4 Antal barn och studerande 2002–2007 ¹ , 1 000-tal.....	33
3.5 Offentliga kostnader budgetår 2002–2007, Mdr SEK ¹	33
3.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2002–2007 ¹ , 1 000-tal.....	33
3.7 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	35
3.8 Medelvärde i naturvetenskap för respektive land i relation till Sveriges resultat	45
3.9 Medelvärde i läsförståelse för respektive land i relation till Sveriges resultat	46
3.10 Medelvärde i matematik för respektive land i relation till Sveriges resultat.....	47
5.1 Antal studerande inom behörighetsgivande vuxenutbildningar inom komvux de senaste tre läsåren 2004/05–2006/07	61
5.2 Kursdeltagare (kd) inom komvux läsåren 2002/03–2006/07 som slutfört eller avbrutit utbildningen	62
5.3 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning	64
6.1 Antal studenter i högskoleutbildning	78
6.2 Antal helårsstudenter och tilldelat takbelopp per lärosäte 2007	79
6.3 Prestationsgrader 2005–2007.....	82
6.4 Utbildningar med mål för antal examina	83
6.5 Utbildning på forskarnivå.....	85
6.6 Mål och utfall för antal examina på forskarnivå	86
6.7 Könsfördelning inom vissa tjänstekategorier	87
6.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.....	89
7.3 FoU medel från statsbudgeten 2008 efter mottagare.....	92
7.4 Beräknade medel för FoU till övriga civila myndigheter, utgiftsområde och anslag 2008.....	93
forts. 7.4	93
forts. 7.4	94
7.5 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU 2007 och 2008.....	94
9.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk.....	123
9.1:1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	124
9.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion.....	124
9.1:2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	124
9.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten	124
9.1:3 Offentlighetsrättslig verksamhet	125

9.1:3 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	125
9.1:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	126
9.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen	126
9.1:4 Offentlighetsrättslig verksamhet.....	126
9.1:4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	127
9.1:5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	127
9.1:5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	128
9.1:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	128
9.1:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser inom utbildningsområdet	129
9.1:6 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	129
9.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	130
9.1:7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.....	130
9.1:7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	130
9.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	130
9.1:8 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	131
9.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet	131
9.1:9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	132
9.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	132
9.1:10 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	133
9.1:10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	134
9.1:11 Anslagsutveckling för Förstärkning av basfärdigheter	134
9.1:11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	134
9.1:12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier.....	134
9.1:12 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	135
9.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan.....	135
9.1:13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	135
9.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	136
9.1:14 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	136
9.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning	136
9.1:15 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	137
9.1:16 Anslagsutveckling för Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning.....	137
9.1:16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	137
9.1:17 Anslagsutveckling för Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning.....	137
9.1:17 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	138
9.1:17 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	139
9.2:1 Anslagsutveckling för Högskoleverket.....	139
9.2:1 Uppdragsverksamhet.....	139
9.2:1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	139
9.2:2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice	140
9.2:2 Uppdragsverksamhet.....	140
9.2:2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	140
9.2:3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	140
Uppsala universitet	140
9.2:3 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	141
9.2:3 Uppdragsverksamhet.....	141
9.2:3 Resursfördelning för grundutbildningen	141
9.2:3 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	141
9.2:4 Anslagsutveckling för forskning och	141

forskarutbildning vid Uppsala universitet	141
9.2:4 Resursfördelning för forskning och.....	142
forskarutbildning.....	142
9.2:4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	142
9.2:5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	142
Lunds universitet.....	142
9.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	142
9.2:5 Uppdragsverksamhet	142
9.2:5 Resursfördelning för grundutbildningen.....	143
9.2:5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	143
9.2:6 Anslagsutveckling för forskning och.....	143
forskarutbildning vid Lunds universitet	143
9.2:6 Resursfördelning för forskning och.....	144
forskarutbildning.....	144
9.2:6 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	144
9.2:7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	144
Göteborgs universitet	144
9.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	144
9.2:7 Uppdragsverksamhet	144
9.2:7 Resursfördelning för grundutbildningen.....	145
9.2:7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	145
9.2:8 Anslagsutveckling för forskning och.....	145
forskarutbildning vid Göteborgs universitet.....	145
9.2:8 Resursfördelning för forskning och.....	145
forskarutbildning.....	145
9.2:8 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	146
9.2:9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	146
Stockholms universitet	146
9.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	146
9.2:9 Uppdragsverksamhet	146
9.2:9 Resursfördelning för grundutbildningen.....	147
9.2:9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	147
9.2:10 Anslagsutveckling för forskning och.....	147
forskarutbildning vid Stockholms universitet.....	147
9.2:10 Resursfördelning för forskning och.....	147
forskarutbildning.....	147
9.2:10 Härledning av anslagsnivån 2008–2011.....	148
9.2:11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	148
Umeå universitet	148
9.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	148
9.2:11 Uppdragsverksamhet	148
9.2:11 Resursfördelning för grundutbildningen.....	148
9.2:11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	149
9.2:12 Anslagsutveckling för forskning och.....	149
forskarutbildning vid Umeå universitet.....	149
9.2:12 Resursfördelning för forskning och.....	149
forskarutbildning.....	149
9.2:12 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	149
9.2:13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	149
Linköpings universitet	149
9.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	149

9.2:13 Resursfördelning för grundutbildningen	150
9.2:13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	150
9.2:14 Anslagsutveckling för forskning och	150
forskarutbildning vid Linköpings universitet	150
9.2:14 Resursfördelning för forskning och	150
forskarutbildning	150
9.2:14 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	150
9.2:15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	151
Karolinska institutet	151
9.2:15 Uppdragsverksamhet.....	151
9.2:15 Resursfördelning för grundutbildningen	151
9.2:15 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	151
9.2:16 Anslagsutveckling för forskning och	152
forskarutbildning vid Karolinska institutet.....	152
9.2:16 Resursfördelning för forskning och	152
forskarutbildning	152
9.2:16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	152
9.2:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan	152
9.2:17 Uppdragsverksamhet.....	152
9.2:17 Resursfördelning för grundutbildningen	153
9.2:17 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	153
9.2:18 Anslagsutveckling för forskning och	153
forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan.....	153
9.2:18 Resursfördelning för forskning och	153
forskarutbildning	153
9.2:18 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	153
9.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	153
Luleå tekniska universitet.....	153
9.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	154
9.2:19 Uppdragsverksamhet.....	154
9.2:19 Resursfördelning för grundutbildningen	154
9.2:19 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	154
9.2:20 Anslagsutveckling för forskning och	154
forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet	154
9.2:20 Resursfördelning för forskning och	154
forskarutbildning	154
9.2:20 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	155
9.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	155
Karlstads universitet	155
9.2:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	155
9.2:21 Uppdragsverksamhet.....	155
9.2:21 Resursfördelning för grundutbildningen	155
9.2:21 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	156
9.2:22 Anslagsutveckling för forskning och	156
forskarutbildning vid Karlstads universitet.....	156
9.2:22 Resursfördelning för forskning och	156
forskarutbildning	156
9.2:22 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	156
9.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	156
Växjö universitet	156
9.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	156

9.2:23 Uppdragsverksamhet	157
9.2:23 Resursfördelning för grundutbildningen.....	157
9.2:23 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	157
9.2:24 Anslagsutveckling för forskning och	157
forskarutbildning vid Växjö universitet	157
9.2:24 Resursfördelning för forskning och.....	157
forskarutbildning.....	157
9.2:24 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	157
9.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	158
Örebro universitet.....	158
9.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	158
9.2:25 Uppdragsverksamhet	158
9.2:25 Resursfördelning för grundutbildningen.....	158
9.2:25 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	158
9.2:26 Anslagsutveckling för forskning och	159
forskarutbildning vid Örebro universitet	159
9.2:26 Resursfördelning för forskning och.....	159
forskarutbildning.....	159
9.2:26 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	159
9.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	159
Mittuniversitetet.....	159
9.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	159
9.2:27 Uppdragsverksamhet	159
9.2:27 Resursfördelning för grundutbildningen.....	160
9.2:27 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	160
9.2:28 Anslagsutveckling för forskning och	160
forskarutbildning vid Mittuniversitetet	160
9.2:28 Resursfördelning för forskning och.....	160
forskarutbildning.....	160
9.2:28 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	160
9.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	161
Blekinge tekniska högskola	161
9.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	161
9.2:29 Uppdragsverksamhet	161
9.2:29 Resursfördelning för grundutbildningen.....	161
9.2:29 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	161
9.2:30 Anslagsutveckling för forskning och	161
forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola.....	161
9.2:30 Resursfördelning för forskning och.....	162
forskarutbildning.....	162
9.2:30 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	162
9.2:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola	162
9.2:31 Uppdragsverksamhet	162
9.2:31 Resursfördelning för grundutbildningen.....	162
9.2:31 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	162
9.2:32 Anslagsutveckling för forskning och	163
forskarutbildning vid Malmö högskola.....	163
9.2:32 Resursfördelning för forskning och.....	163
forskarutbildning.....	163
9.2:32 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	163
9.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	163

Högskolan i Kalmar.....	163
9.:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	163
9.2:33 Uppdragsverksamhet.....	163
9.2:33 Resursfördelning för grundutbildningen	164
9.2:33 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	164
9.:34 Anslagsutveckling för forskning och	164
forskarutbildning vid Högskolan i Kalmar	164
9.2:34 Resursfördelning för forskning och	164
forskarutbildning	164
9.2:34 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	164
9.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	164
Mälardalens högskola	164
9.2:35 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	165
9.2:35 Uppdragsverksamhet.....	165
9.2:35 Resursfördelning för grundutbildningen	165
9.2:35 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	165
9.2:36 Anslagsutveckling för forskning och	165
forskarutbildning vid Mälardalens högskola	165
9.2:36 Resursfördelning för forskning och	165
forskarutbildning	165
9.2:36 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	166
9.2:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Danshögskolan	166
9.2:37 Uppdragsverksamhet.....	166
9.2:37 Resursfördelning för grundutbildningen	166
9.2:37 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	166
9.2:38 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	166
Dramatiska institutet.....	166
9.2:38 Uppdragsverksamhet.....	167
9.2:38 Resursfördelning för grundutbildningen	167
9.2:38 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	167
9.:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	167
Gymnastik- och idrottshögskolan.....	167
9.2:39 Uppdragsverksamhet.....	167
9.2:39 Resursfördelning för grundutbildningen	168
9.2:39 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	168
9.2:40 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	168
Högskolan i Borås	168
9.2:40 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	168
9.2:40 Uppdragsverksamhet.....	168
9.2:40 Resursfördelning för grundutbildningen	168
9.2:40 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	169
9.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	169
Högskolan Dalarna.....	169
9.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	169
9.2:41 Uppdragsverksamhet.....	169
9.2:41 Resursfördelning för grundutbildningen	169
9.2:41 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	170
9.:42 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	170
Högskolan på Gotland	170
9.2:42 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	170
9.2:42 Uppdragsverksamhet.....	170

9.2:42 Resursfördelning för grundutbildningen.....	170
9.2:42 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	170
9.2:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	171
Högskolan i Gävle.....	171
9.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	171
9.2:43 Uppdragsverksamhet.....	171
9.2:43 Resursfördelning för grundutbildningen.....	171
9.2:43 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	171
9.2:44 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	171
Högskolan i Halmstad.....	171
9.2:44 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	172
9.2:44 Uppdragsverksamhet.....	172
9.2:44 Resursfördelning för grundutbildningen.....	172
9.2:44 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	172
9.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	172
Högskolan Kristianstad.....	172
9.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	172
9.2:45 Uppdragsverksamhet.....	173
9.2:45 Resursfördelning för grundutbildningen.....	173
9.2:45 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	173
9.2:46 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	173
Högskolan i Skövde.....	173
9.2:46 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	173
9.2:46 Uppdragsverksamhet.....	173
9.2:46 Resursfördelning för grundutbildningen.....	174
9.2:46 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	174
9.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	174
Högskolan Väst.....	174
9.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet.....	174
9.2:47 Uppdragsverksamhet.....	174
9.2:47 Resursfördelning för grundutbildningen.....	174
9.2:47 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	175
9.2:48 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack.....	175
9.2:48 Uppdragsverksamhet.....	175
9.2:48 Resursfördelning för grundutbildningen.....	175
9.2:48 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	175
9.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan.....	176
9.2:49 Uppdragsverksamhet.....	176
9.2:49 Resursfördelning för grundutbildningen.....	176
9.2:49 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	176
9.2:50 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.....	176
9.2:50 Uppdragsverksamhet.....	177
9.2:50 Resursfördelning för grundutbildningen.....	177
9.2:50 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	177
9.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	177
Operahögskolan i Stockholm.....	177
9.2:51 Resursfördelning för grundutbildningen.....	178
9.2:51 Härledning av anslagsnivån 2009–2011.....	178
9.2:52 Anslagsutveckling för grundutbildning vid.....	178
Södertörns högskola.....	178

9.2:52 Uppdragsverksamhet.....	178
9.2:52 Resursfördelning för grundutbildningen	178
9.2:52 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	178
9.2:53 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	179
Teaterhögskolan i Stockholm.....	179
9.2:53 Uppdragsverksamhet.....	179
9.2:53 Resursfördelning för grundutbildningen	179
9.2:53 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	179
9.2:54 Anslagsutveckling för grundutbildning vid	179
Försvarshögskolan	179
9.2:54 Uppdragsverksamhet.....	180
9.2:54 Resursfördelning för grundutbildningen	180
9.2:54 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	180
9.2:55 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda	180
utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	180
9.2:55 Fördelning på anslagposter.....	181
9.2:55 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	183
9.2:56 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda.....	183
utgifter inom universitet och högskolor m.m.....	183
9.2:56 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden	184
9.2:56 Fördelning på anslagposter.....	184
9.2:56 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	187
9.2:57 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	187
9.2:57 Fördelning på anslagposter.....	188
9.2:57 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	188
9.2:58 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning.....	188
9.2:58 Dimensionering av läkarutbildningen	189
9.2:58 Dimensionering av tandläkarutbildningen.....	189
9.2:58 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	189
9.3:1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation ..	189
9.3:1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet.....	190
9.3:1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	191
9.3:2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	191
9.3:2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	191
9.3:3 Anslagsutveckling för Rymdforskning	191
9.3:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen	192
9.3:3 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	193
9.3:4 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik.....	193
9.3:4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	193
9.3:5 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket	193
9.3:5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	194
9.3:6 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet.....	194
9.3:6 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet	194
9.3:6 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	194
9.3:7 Anslagsutveckling för Sunet	195
9.3:7 Uppdragsverksamhet Sunet	195
9.3:7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	195
9.3:8 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden.....	195
9.3:8 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	196

9.3:9 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder	196
9.3:9 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder	196
9.3:9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	196
9.3:10 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål	197
9.3:10 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	197
9.4:1 Anslagsutveckling för Centrala studiestödsnämnden m.m.	197
9.4:1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	198
9.4:2 Anslagsutveckling för Överklagandenämnden för studiestöd	198
9.4:2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	198
9.4.3 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet	198
9.4:3 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden	199
9.4:3 Härledning av anslagsnivån 2008–2010	200
9.4.4 Anslagsutveckling för Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	200
9.4.4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011	201
9.4:5 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	201
9.4:5 Härledning av anslagsnivån 2008–2010	201

Diagramförteckning

3.1 Indexering av framstegen inom unionen som helhet	42
3.2 Andelen 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befinner sig i utbildning	42
3.3 Andel 15-åringar med svag läsförmåga i PISA:s lästest.....	43
3.4 Andelen 20–24-åringar med fullföljd gymnasieutbildning.....	43
3.5 Ökning av andel högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik mellan 2000–2006 samt andelen kvinnor	43
3.6 Andelen i åldern 25–64 år som deltagit i någon form av utbildning.....	44
4.1 Antal barn i förskolan.....	50
4.2 Antal barn per årsarbetare i fritidshem	51
4.3 Andel elever i fristående skolor	51
4.4 Andel elever med svensk respektive utländsk bakgrund som ej nått målen i ett eller flera ämnen 2006/07	52
4.5 Andel med slutbetyg inom 4 år för nybörjare i år 1 1999–2003 (procent)	53
4.6 Fullföljd utbildning inom fem år för nybörjare i gymnasieskolan läsåret 2002 (procent)	54
4.7 Andel elever med slutbetyg som nått grundläggande behörighet till universitet och högskolor (procent)	54
4.8 Antal elever på individuella program fördelade på bakgrund.....	55
4.9 Lärartäthet per huvudman (antal lärare per 100 elever)	55
4.10 Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning – per huvudman.....	56
4.11 Etablering på arbetsmarknaden för olika gymnasieprogram tre år efter avslutade gymnasiestudier 2002. Andel (%).....	57
5.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux läsåren 1992/93–2006/07	61
5.2 Procentuell fördelning av betygen i gymnasial vuxenutbildning under läsåren 1994/95–2006/07.....	62
5.3 Andel studerande vid eftergymnasiala yrkesutbildningar 2007	63
5.4 Antalet studerande i eftergymnasial utbildning 2005–2007.....	63
5.5 Antalet studerande inom sfi lå 2004/05–2006/07 fördelat på nybörjare och fortsättare8	67
5.6 Andel tjänstgörande lärare med högskoleexamen i pedagogik lå 2005/06– 2007/08 fördelade på anordnare	67
5.7 Antal studerande i sörvux 2007	69
6.1 Antal ut- och inresande studenter	77
6.2 Antal helårsstudenter 1997–2007	78
6.3 Antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik, samt totalt antal helårsstudenter 1997–2007.....	81
6.4 Antal civilingenjörsexamina 2001–2007	84
6.5 Antal lärarexamina 2001–2007	84
6.6 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1994–2007	86
7.1 Antal publicerade artiklar per miljon invånare och land 1982–2007	92

7.2 Antal citeringar per artikel/genomsnittliga antalet artiklar för respektive område och land 1983–2006	92
---	----

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar förslaget till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (avsnitt 2.1 och 7.2.3),
2. antar förslaget till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram (avsnitt 2.2 och 7.2.3),
3. antar förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (avsnitt 2.3 och 7.2.3),
4. antar förslaget till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument (avsnitt 2.4 och 7.2.3),
5. godkänner att målen för politikområdena Utbildningspolitik och Forskningspolitik upphör att gälla (avsnitt 3.4),
6. godkänner att Statens ljud- och bildarkiv ska upphöra som en myndighet (avsnitt 7.2.3),
7. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 13 000 000 kronor under 2010–2011 (avsnitt 9.1.3),
8. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 140 000 000 kronor under 2010–2011 (avsnitt 9.1.5),
9. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom utbildningsområdet* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kronor under 2010 (avsnitt 9.1.6),
10. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 310 000 000 kronor under 2010–2011 (avsnitt 9.1.10),
11. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:17 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 322 847 000 kronor under 2010 och högst 477 153 000 kronor under 2011–2013. (avsnitt 9.1.17),
12. bemyndigar regeringen att godkänna försäljning av aktier i Ideon AB (avsnitt 9.2.6),
13. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 2:56 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om

- bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2010 (avsnitt 9.2.56),
14. godkänner att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska ingå i ett universitet (avsnitt 9.2.56),
15. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kronor under 2010–2014 (avsnitt 9.3.1),
16. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 3:3 *Rymdforskning* besluta om
- bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 860 000 000 kronor under 2010–2014 (avsnitt 9.3.3),
17. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 4:3 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2010 (avsnitt 9.4.3),
18. för budgetåret 2009 anvisar anslagen under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Statens skolverk	Ramanslag	306 701
1:2 Statens skolinspektion	Ramanslag	326 145
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	Ramanslag	659 311
1:4 Sameskolstyrelsen	Ramanslag	26 637
1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	Ramanslag	845 463
1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	Ramanslag	487 197
1:7 Måttaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	Ramanslag	3 660 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	Ramanslag	148 214
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	Ramanslag	94 677
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	Ramanslag	1 247 087
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	Ramanslag	250 000
1:12 Bidrag till vissa studier	Ramanslag	15 525
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	Ramanslag	71 470
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	Ramanslag	8 334
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	Ramanslag	608 708
1:16 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	Ramanslag	26 490
1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	Ramanslag	1 170 187
2:1 Högskoleverket	Ramanslag	172 349
2:2 Verket för högskoleservice	Ramanslag	19 371
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 276 516
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 397 506
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 696 581
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 513 365
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 666 119
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 140 014
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 561 472
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 189 608

2:11	Umeå universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 147 672
2:12	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	801 861
2:13	Linköpings universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 254 200
2:14	Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	571 197
2:15	Karolinska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	636 461
2:16	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	908 640
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	Ramanslag	987 184
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	762 265
2:19	Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	Ramanslag	618 376
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	283 648
2:21	Karlstads universitet: Grundutbildning	Ramanslag	532 729
2:22	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	178 443
2:23	Växjö universitet: Grundutbildning	Ramanslag	464 897
2:24	Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	167 216
2:25	Örebro universitet: Grundutbildning	Ramanslag	618 117
2:26	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	186 084
2:27	Mittuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	519 043
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	176 447
2:29	Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	244 282
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	76 993
2:31	Malmö högskola: Grundutbildning	Ramanslag	814 005
2:32	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	90 127
2:33	Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	Ramanslag	446 754
2:34	Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	79 073
2:35	Mälardalens högskola: Grundutbildning	Ramanslag	585 772
2:36	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	63 481
2:37	Danshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	48 896
2:38	Dramatiska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	80 819
2:39	Gymnastik- och idrotthögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	49 628
2:40	Högskolan i Borås: Grundutbildning	Ramanslag	393 720
2:41	Högskolan Dalarna: Grundutbildning	Ramanslag	370 173
2:42	Högskolan på Gotland: Grundutbildning	Ramanslag	122 710
2:43	Högskolan i Gävle: Grundutbildning	Ramanslag	401 281
2:44	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	Ramanslag	315 273
2:45	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	Ramanslag	332 653
2:46	Högskolan i Skövde: Grundutbildning	Ramanslag	304 709
2:47	Högskolan Väst: Grundutbildning	Ramanslag	294 393
2:48	Konstfack: Grundutbildning	Ramanslag	126 142
2:49	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	57 696
2:50	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	131 835
2:51	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	17 783
2:52	Södertörns högskola: Grundutbildning	Ramanslag	333 783
2:53	Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	28 631
2:54	Försvarshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	22 018
2:55	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	Ramanslag	2 279 880
2:56	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	Ramanslag	1 743 303

2:57	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	Ramanslag	403 660
2:58	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	Ramanslag	2 087 177
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	Ramanslag	4 029 248
3:2	Vetenskapsrådet: Förvaltning	Ramanslag	111 705
3:3	Rymdforskning	Ramanslag	193 975
3:4	Institutet för rymdfysik	Ramanslag	46 394
3:5	Kungl. biblioteket	Ramanslag	310 835
3:6	Polarforskningssekreteriatet	Ramanslag	26 553
3:7	Sunet	Ramanslag	41 503
3:8	Centrala etikprövningsnämnden	Ramanslag	4 826
3:9	Regionala etikprövningsnämnder	Ramanslag	42 240
3:10	Särskilda utgifter för forskningsändamål	Ramanslag	116 485
4:1	Centrala studiestödsnämnden m.m.	Ramanslag	406 097
4:2	Överklagandenämnden för studiestöd	Ramanslag	12 536
4:3	Internationella programkontoret för utbildningsområdet	Ramanslag	55 168
4:4	Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	Ramanslag	33 310
4:5	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	Ramanslag	11 705
Summa			50 188 757

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Härigenom föreskrivs att 16 och 26 e §§ lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §¹

De arkiv och bibliotek som avses i tredje och fjärde styckena har rätt att framställa exemplar av verk, dock inte datorprogram,

1. för bevarande-, kompletterings- eller forskningsändamål,
2. för att tillgodose lånesökandes önskemål om enskilda artiklar eller korta avsnitt eller om material som av säkerhetsskäl inte bör lämnas ut i original, eller
3. för användning i läsapparater.

Exemplar som framställs på papper med stöd av första stycket 2 får spridas till lånesökande. Bestämmelser om avtalslicens för spridning av exemplar till allmänheten i andra fall och för överföring av verk till allmänheten finns i 42 d §.

Rätt till exemplarframställning och spridning enligt denna paragraf har

1. de statliga och kommunala arkivmyndigheterna, 2. <i>Statens ljud- och bildarkiv,</i> 3. <i>de vetenskapliga bibliotek och fackbibliotek som drivs av det allmänna samt</i>	2. <i>de vetenskapliga bibliotek och fackbibliotek som drivs av det allmänna, och</i> 3. <i>folkbiblioteken.</i>

¹ Senaste lydelse 2005:359.

4. folkbiblioteken.

Regeringen får i enskilda fall besluta att vissa andra arkiv och bibliotek än de som anges i tredje stycket *skall* ha rätt till exemplarframställning enligt denna paragraf.

Regeringen får i enskilda fall besluta att vissa andra arkiv och bibliotek än de som anges i tredje stycket *ska* ha rätt till exemplarframställning enligt denna paragraf.

26 e §²

Ett radio- eller televisionsföretag som har rätt att sända ut ett verk får ta upp verket på en anordning genom vilken det kan återges, om det görs

1. för användning vid egna utsändningar ett fåtal gånger under begränsad tid,

2. för att säkerställa bevisning om utsändningens innehåll eller

3. för att en statlig myndighet *skall* kunna utöva tillsyn över utsändningsverksamheten.

Upptagningar som avses i första stycket 2 och 3 får användas endast för de ändamål som anges där. Om sådana upptagningar har dokumentariskt värde, får de dock bevaras *i Statens ljud- och bildarkiv*.

En statlig myndighet som har till uppgift att utöva tillsyn över reklamen i ljudradio- och televisionsutsändningar får återge utsändningar i den omfattning som motiveras av ändamålet med tillsynen.

2. för att säkerställa bevisning om utsändningens innehåll, eller

3. för att en statlig myndighet *ska* kunna utöva tillsyn över utsändningsverksamheten.

Upptagningar som avses i första stycket 2 och 3 får användas endast för de ändamål som anges där. Om sådana upptagningar har dokumentariskt värde, får de dock bevaras *hos Kungl. biblioteket*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

² Senaste lydelse 2000:665.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram

Härigenom föreskrivs att 16 och 18 §§ lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §¹

Statens ljud- och bildarkiv får ha terminalåtkomst till de uppgifter i registret som behövs för *arkivets* verksamhet.

Kungl. biblioteket får ha terminalåtkomst till de uppgifter i registret som behövs för *bibliotekets* verksamhet.

18 §²

Bestämmelser om att biografbyrån har terminalåtkomst till det register som *Statens ljud- och bildarkiv* för över pliktexemplar av filmer och videogram finns i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

Bestämmelser om att biografbyrån har terminalåtkomst till det register som *Kungl. biblioteket* för över pliktexemplar av filmer och videogram finns i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

¹ Senaste lydelse 2000:666.

² Senaste lydelse 2000:666.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 7 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

7 §

I radio- och TV-lagen (1996:844) finns ytterligare bestämmelser om skyldighet att tillhandahålla inspelningar av radioprogram.

I lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument finns bestämmelser om skyldighet att lämna skrifter och upptagningar till bibliotek *eller till Statens ljud- och bildarkiv.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument

Härigenom föreskrivs att 1, 25, 26 och 31 §§ lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

I denna lag ges föreskrifter om skyldighet att till bibliotek *eller Statens ljud- och bildarkiv* lämna exemplar av dokument (pliktexemplar).

Pliktexemplar skall bevaras och tillhandahållas för forskning och studier enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

I denna lag ges föreskrifter om skyldighet att till bibliotek lämna exemplar av dokument (pliktexemplar).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om hur pliktexemplar ska bevaras och tillhandahållas för forskning och studier.

25 §²

Pliktexemplar av film, av annat dokument för elektronisk återgivning än sådant som avses i 10 § eller av upptagning av ljudradio- och televisionsprogram *skall* lämnas till *Statens ljud- och bildarkiv*.

Pliktexemplar av film, av annat dokument för elektronisk återgivning än sådant som avses i 10 § eller av upptagning av ljudradio- och televisionsprogram *ska* lämnas till *Kungl. biblioteket*.

26 §³

Den som har lämnat pliktexemplar av film har rätt att återfå filmen och *skall beredas* tillfälle att hämta filmen sedan *Statens ljud- och bildarkiv* har haft skälig tid för att framställa en kopia.

Den som har lämnat pliktexemplar av *en* film har rätt att återfå filmen och *ska ges* tillfälle att hämta filmen sedan *Kungl. biblioteket* har haft skälig tid för att framställa en kopia.

31 §⁴

Statens ljud- och bildarkiv skall med hjälp av automatisk databehandling föra ett särskilt register över pliktexemplar av videogram som har lämnats till *arkivet*. I registret *skall antecknas* ett nummer för varje videogram. Statens biografbyrå får ha terminalåtkomst till detta register.

Statens ljud- och bildarkiv skall

Kungl. biblioteket ska med hjälp av automatisk databehandling föra ett särskilt register över pliktexemplar av videogram som har lämnats till *biblioteket*. I registret *ska* ett nummer för varje videogram *antecknas*. Statens biografbyrå får ha terminalåtkomst till detta register.

Kungl. biblioteket ska underrätta

¹ Senaste lydelse 2000:663.

² Senaste lydelse 2000:663.

³ Senaste lydelse 2000:663.

⁴ Senaste lydelse 2000:663.

underrätta den som har lämnat pliktexemplar av videogram om de nummer som videogrammen har fått i registret.

Den som är skyldig att lämna pliktexemplar till *Statens ljud- och bildarkiv* skall föra en förteckning över videogram som omfattas av plikten och i förteckningen ange de registernummer som de *ingivna* pliktexemplaren har fått.

den som har lämnat pliktexemplar av videogram om de nummer som videogrammen har fått i registret.

Den som är skyldig att lämna pliktexemplar av videogram till *Kungl. biblioteket* ska föra en förteckning över videogram som omfattas av plikten och i förteckningen ange de registernummer som de *lämnade* pliktexemplaren har fått.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

3 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola, vuxenutbildning,

kvalificerad yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildningsområdet.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	6 693	8 074	7 945	9 952	10 613	9 989
Universitet och högskolor	29 865	32 790	31 473	34 794	36 548	37 878
Forskning	3 789	4 409	4 337	4 924	5 170	5 359
Vissa gemensamma ändamål	485	506	503	519	532	537
Äldreanslag	1 365	603	632	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	42 198	46 382	44 889	50 189	52 864	53 763

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

**Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2009–2011.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	46 374	46 374	46 374
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	800	2 144	3 191
Beslut	2 746	4 040	3 854
Övriga makroekonomiska förutsättningar	31	60	88
<i>Volym</i>			
Överföring till/från andra utgiftsområden	239	249	260
Övrigt	-1	-3	0
Ny ramnivå	50 189	52 864	53 766

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

**Tabell 3.3 Ramnivå 2009 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

Transfereringar	14 394
Verksamhetskostnader	35 130
Investeringar	665
Summa ramnivå	50 189

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfallet 2007 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Indelning

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt:

- **Barn- och ungdomsutbildning**
 - förskoleverksamhet
 - förskoleklass
 - skolbarnsomsorg
 - grundskola
 - gymnasieskola
 - specialskola
 - särskola
 - sameskola
 - svensk skola i utlandet
- **Vuxenutbildning**

- kommunal vuxenutbildning (komvux)
- statlig vuxenutbildning
- vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux)
- svenskundervisning för invandrare (sfi)
- kvalificerad yrkesutbildning (KY)
- folkbildning
- vissa kompletterande utbildningar med enskilda huvudmän
- **Högskoleverksamhet**
 - universitet och högskolor med offentlig huvudman (högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning) och enskilda utbildningssamordnare av högskoleutbildning
- **Forskning**
 - statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings-, högskoleområdet och vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet.

De samlade kostnaderna inom utgiftsområdet uppgår till ca 237 miljarder kronor, inklusive medel från kommuner och landsting. Delar av de medel som kommuner och landsting avsätter för utbildning finansieras genom de generella statsbidragen till kommunerna. Huvudmannaskapet för den verksamhet som ingår i utgiftsområdet delas mellan stat, kommun, landsting och enskilda huvudmän.

Kommunerna är huvudmän för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, skola, särskola och viss vuxenutbildning (komvux, särsvux och sfi). Därutöver finns fristående huvudmän som bedriver verksamhet som motsvarar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Inom folkbildningen (främst folkhögskolor och studieförbund) är den enskilda verksamheten dominerande. Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

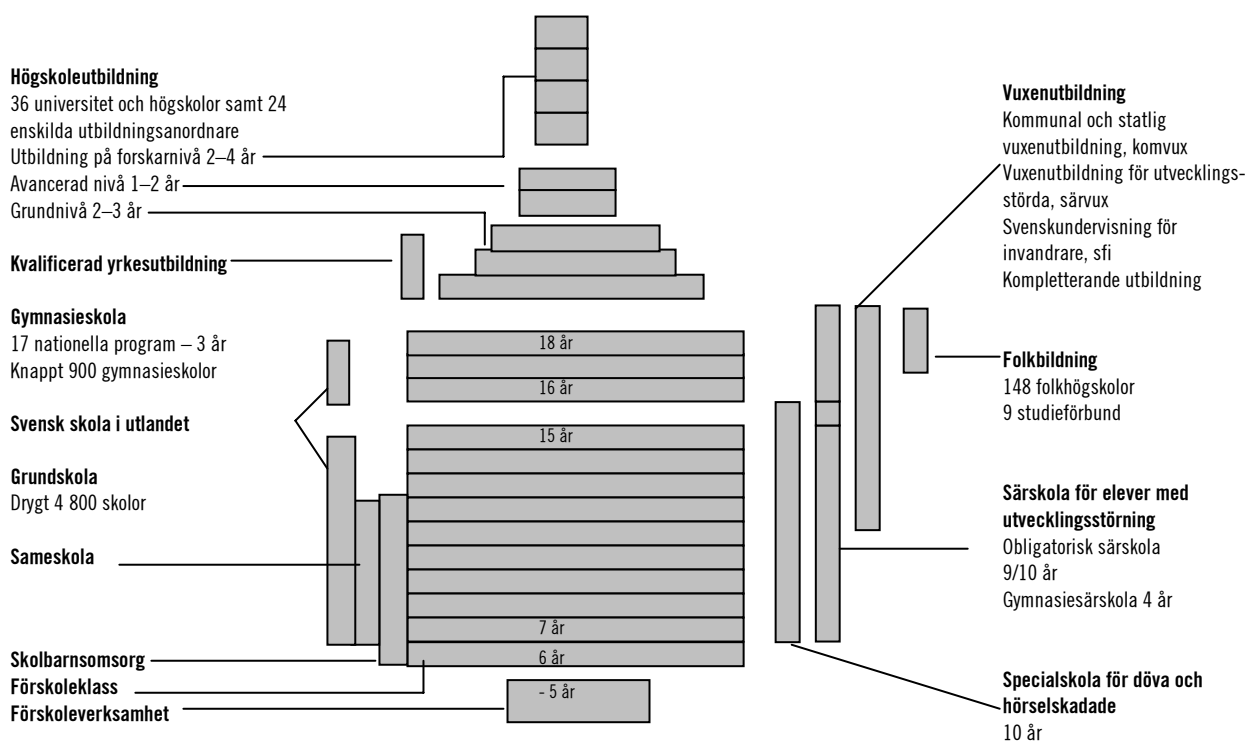
Anslagen inom utgiftsområdet finansierar endast till en lägre grad förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning som främst finansieras med kommunala skattemedel, men även via det generella statliga bidraget till kommunerna samt vissa riktade stats-

bidrag. Avgifter svarar för en del av finansieringen när det gäller förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt vissa myndigheter, men utgör i övrigt en högst begränsad andel. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor och de enskilda utbildningsanordnarna på högskoleområdet samt motsvarande ungefär två tredje

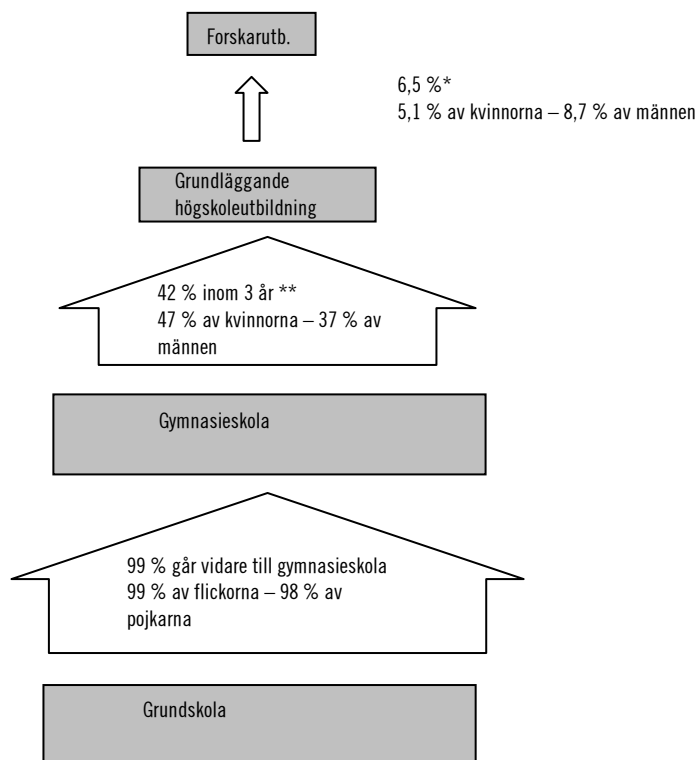
delar av utbildningstiden för de kvalificerade yrkesutbildningarna. Forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor finansieras av anslagsmedel och externa medel såsom medel från forskningsråd och forskningsstiftelser samt EU-medel och medel från andra externa finansiärer.

Nedanstående figur ger en översikt över utgiftsområdet.

SVERIGES UTBILDNINGSSYSTEM 2008

Övergångar mellan utbildningsformer 2007

* Siffrorna omfattar de som examinerades mellan 1998/99 och 2002/03 och som påbörjat forskarutbildning t.o.m. läsåret 2006/07.

** Siffrorna omfattar de som avslutade sina gymnasiestudier 2003/04.

Tabell 3.4 Antal barn och studerande 2002–2007¹, 1 000-tal

Skolform	Läsår					
	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ²	701	730	734	726	736	756
Förskoleklass ³	100	94	90	89	88	92
Grundskola ³	1059	1057	1046	1024	995	962
Sameskola ⁴	0,17	0,16	0,17	0,16	0,17	0,16
Gymnasieskola	311	322	334	348	359	376
Utlandsskola ⁵	1,3	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3
Kommunal vuxenutbildning	192	155	146	144	142	125
Centrum för flexibelt lärande (CFL) ⁶	8,6	6,8	5,8	4,5	2,1	0,5
Sfi	40	44	48	48	53	65
Obligatorisk särskola	14	15	15	15	14	14
Gymnasiesärskola	5,5	6,2	6,7	7,1	7,8	8,2
Särskola totalt (obligatorisk och gymnasie)	20	21	22	22	22	23
Specialskola	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5
Särvux	4,4	4,5	4,7	4,8	5,0	4,9
Kvalificerad yrkesutbildning (KY) ⁷	16	17	21	27	33	38
Högskoleutbildning ⁸	287	300	303	295	285	278
Forskarstuderande ⁹	19,4	20,1	19,9	18,6	18,0	17,3

¹ Merparten av uppgifterna avser läsår. Heltidsekvivalenter vad avser lärare och personal om inget annat anges.

² Avser hel- och deltidsinskrivna barn.

³ Inklusive sameskola.

⁴ Inkluderar förskoleklass och grundskola.

⁵ Antal elever i reguljär utbildning.

⁶ Avser antal studerande.

⁷ Avser kalenderår.

⁸ Helårsstudenter i högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå exklusive uppdragsutbildning. Uppgifterna avser kalenderår 2002–2007.

⁹ Antal studerande med minst 1 procents aktivitet under höstterminen (2002–2007). Källa: Högskoleverkets NU-databas.

Tabell 3.5 Offentliga kostnader budgetår 2002–2007, Mdr SEK¹

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ²
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ³	44,0	46,5	48,1	51,2	54,6	58,6
Förskoleklass	3,7	3,9	3,8	4,0	4,2	4,4
Grundskola	68,3	70,5	72,0	73,7	74,1	75,3
Gymnasieskola ⁴	25,5	26,9	28,4	29,9	31,8	33,9
Utlandsskola	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Särskola	4,8	5,1	5,6	5,8	6,2	6,5
Specialskola	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Vuxenutbildning ⁵	6,9	5,8	5,6	5,5	5,5	5,3
Studieförbund ⁶				3,4	3,3	3,5
Folkhögskolor ⁶				2,6	2,8	2,7
KY	0,6	0,7	0,7	0,8	1,0	1,2
Universitet och högskolor ⁷	41,5	43,7	44,7	44,6	45,8	47,1
Studiestöd ⁸	20,6	19,8	20,8	19,7	20,1	19,3
Summa⁹	216	223	230	242	250	258

¹ Redovisningen omfattar inte polisskolan, försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning samt övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

² Preliminära uppgifter för 2007 förutom KY, universitet och högskolor och studiestöd.

³ Inkluderar förskola, familjedaghem, fritidshem och öppna verksamheter. Nettokostnad exklusive avgifter.

⁴ Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁵ Inkluderar SFI, särvux, kommunal vuxenutbildning och CFL.

⁶ Insamlingsmetoderna för studieförbundens och folkhögskolornas kostnader har ändrats varför jämförbara siffror för åren 2002–2004 saknas.

⁷ Inkluderar forskning och forskarutbildning.

⁸ Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och pensionsavgifter.

⁹ Totalsumman avseende 2002–2004 är exklusive studieförbund och folkhögskolor.

Tabell 3.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2002–2007¹, 1 000-tal

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
Lärare och personal						
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ²						
Totalt ³	106	111	113	113	117	123
Förskoleklass ^{4,5}						
Totalt	8,1	7,5	7,0	6,6	6,3	6,2
Kvinnor	7,7	7,1	6,7	6,3	6,0	5,8
Män	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Grundskola ⁵						
Totalt	82	83	84	82	81	80
Kvinnor	60	61	61	61	60	59
Män	22	22	22	22	21	21
Obligatorisk särskola						
Totalt	3,0	3,1	3,2	3,2	3,2	3,1
Kvinnor	2,6	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7
Män	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
Gymnasiesärskola						
Totalt	1,3	1,4	1,6	1,7	1,8	1,9
Kvinnor	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2
Män	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7
Specialskola						
Totalt	0,31	0,31	0,31	0,26	0,26	0,23
Kvinnor	0,24	0,24	0,24	0,21	0,21	0,18
Män	0,07	0,07	0,07	0,06	0,05	0,05
Gymnasieskola						
Totalt	25	26	27	28	29	31
Kvinnor	12	12	13	13	14	15
Män	13	14	14	15	15	16
SFI						
Totalt	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	1,5
Kvinnor	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,3
Män	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Kommunal vuxenutbildning						
Totalt	6,8	6,0	5,1	4,7	4,4	4,3
Kvinnor	4,1	3,6	3,3	3,0	2,9	2,8
Män	2,7	2,4	1,9	1,7	1,5	1,5
Särvux						
Totalt	0,22	0,24	0,25	0,25	0,25	0,26
Kvinnor	0,19	0,21	0,21	0,21	0,21	0,22
Män	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
Centrum för flexibelt lärande (CFL)						
Totalt	0,03	0,05	0,03	0,02	0,01	0,00
Kvinnor	0,02	0,03	0,01	0,01	0,00	0,00
Män	0,02	0,02	0,02	0,01	0,00	0,00
Vuxenutbildning totalt⁶						
Totalt	8,2	7,5	6,7	6,2	5,9	6,0
Kvinnor	5,2	4,9	4,6	4,3	4,1	4,3
Män	2,9	2,6	2,1	1,9	1,8	1,7
Universitet och högskolor⁷						
Totalt	23,3	24,2	24,0	23,2	23,4	23,6
Kvinnor	8,9	9,4	9,5	9,2	9,4	9,7
Män	14,4	14,8	14,5	14,0	14,0	13,9
<i>därav:</i>						
Professorer						
Totalt	3,5	3,7	3,8	3,9	4,0	4,1
Kvinnor	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Män	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
Studera						
KY⁸						
Totalt	16	17	21	27	33	38
Kvinnor	...	8	10	14	17	21
Män	...	9	10	13	15	17
SFI						
Totalt	40	44	48	48	53	65
Kvinnor	24	25	28	29	31	37
Män	16	18	19	19	22	28
Särvux						
Totalt	4,4	4,5	4,7	4,8	5,0	4,9
Kvinnor	2,2	2,2	2,3	2,3	2,5	2,4
Män	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5
Kommunal vuxenutbildning⁹						
Totalt	288	244	227	229	228	205
Kvinnor	187	160	148	150	150	137
Män	101	85	79	80	77	68
CFL¹⁰						
Totalt	8,6	6,8	5,8	4,5	2,1	0,5
Kvinnor	5,0	3,9	3,4	2,6	1,2	0,3
Män	3,5	2,8	2,5	1,9	0,9	0,1
Högskoleutbildning¹¹						
Totalt	287	300	303	295	285	278
Kvinnor	168	176	178	173	168	164
Män	119	124	125	122	117	114
Forskarstuderande¹²						
Totalt	19,4	20,1	19,9	18,6	18,0	17,3
Kvinnor	8,9	9,4	9,4	8,9	8,8	8,5
Män	10,5	10,7	10,5	9,7	9,2	8,8
Folkhögskolor¹³						
Totalt	28	27	27	27	28	26
Kvinnor	18	17	18	18	18	17
Män	10	9	10	10	10	9

"..." = Uppgift saknas.

¹ Merparten av uppgifterna avser läsår. Heltidsekvivalenter om inget annat anges.

² Avser antalet anställda, exklusive arbetsledare, som arbetar med barn.

³ Ingen könsuppdelning redovisas.

⁴ Avser antal årsarbetare.

⁵ Inkluderar sameskola.

⁶ Summering av SFI, komvux, särvux, och CFL.

⁷ Uppgifterna avser undervisande och forskande personal kalenderår 2002–2007.

⁸ Avser kalenderår.

⁹ Antal inom komvux avser antalet studerande, inte att förväxla med heltidsstuderande i annan tabell.

¹⁰ Avser antal studerande.

¹¹ Helårsstudenter i högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå exklusive uppdragsutbildning. Uppgifterna avser kalenderår 2002–2007.

¹² Antal studerande med minst 1 procents aktivitet under höstterminen (2002–2007). Källa: Högskoleverkets NU-databas.

¹³ Avser deltagare i långa kurser.

Tabell 3.7 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
<i>Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning</i>						
1:1 Statens skolverk	360	381	354	307	316	322
1:2 Statens skolinspektion		83	82	326	337	344
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten		325	327	659	679	694
1:4 Sameskolstyrelsen	27	26	26	27	27	28
1:5 Utveckling av skolväsande, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	589	638	623	845	855	672
1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	304	306	301	487	509	530
1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	3 658	3 660	3 659	3 660	3 660	3 660
1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	119	145	111	148	154	159
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	84	93	85	95	98	100
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	67	697	548	1 247	1 367	1 200
1:11 Förstärkning av basfärdigheter		150	147	250	511	0
1:12 Bidrag till vissa studier		0		16	16	16
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan		0	0	71	71	71
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.		1	1	8	9	9
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	300	442	436	609	775	925
1:16 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning	26	26	26	26	27	28
1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	1 159	1 100	1 220	1 170	1 203	1 230
Summa Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	6 693	8 074	7 945	9 952	10 613	9 989
<i>Universitet och högskolor</i>						
2:1 Högskoleverket	165	167	167	172	178	182
2:2 Verket för högskoleservice	17	17	17	19	20	20
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 149	1 253	1 171	1 277	1 317	1 347
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 287	1 372	1 372	1 398	1 442	1 474
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	1 554	1 667	1 557	1 697	1 749	1 788
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 279	1 368	1 368	1 513	1 437	1 470
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 602	1 632	1 600	1 666	1 723	1 765
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 045	1 109	1 109	1 140	1 176	1 202
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	957	1 533	1 398	1 561	1 611	1 647
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 057	1 170	1 170	1 190	1 227	1 255
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	1 056	1 126	1 069	1 148	1 184	1 211
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	738	787	787	802	827	846
2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 159	1 231	1 162	1 254	1 294	1 323
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	514	561	561	571	589	602
2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	616	617	605	636	664	687

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	830	892	892	909	937	958
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	890	969	899	987	1 018	1 041
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	699	748	748	762	786	804
2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	512	617	498	618	638	652
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	267	278	278	284	293	299
2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	459	526	471	533	547	556
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	168	175	175	178	184	188
2:23 Växjö universitet: Grundutbildning	396	456	418	465	480	490
2:24 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning	154	164	164	167	172	176
2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	541	607	566	618	638	652
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	176	183	183	186	192	196
2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	423	515	411	519	530	536
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	171	173	173	176	182	186
2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	236	240	235	244	252	258
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	73	76	76	77	79	81
2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	712	799	741	814	840	859
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	85	88	88	90	93	95
2:33 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	390	439	412	447	461	471
2:34 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning	74	78	78	79	82	83
2:35 Mälardalens högskola: Grundutbildning	498	578	488	586	601	612
2:36 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	51	62	62	63	65	67
2:37 Danshögskolan: Grundutbildning	46	48	47	49	50	52
2:38 Dramatiska institutet: Grundutbildning	79	79	78	81	83	85
2:39 Gymnastik- och idrotthögskolan: Grundutbildning	48	49	48	50	51	52
2:40 Högskolan i Borås: Grundutbildning	367	387	382	394	406	415
2:41 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	313	363	332	370	382	390
2:42 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	106	120	115	123	127	129
2:43 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	346	394	362	401	414	423
2:44 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	302	310	304	315	325	333
2:45 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	283	327	287	333	343	351
2:46 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	252	299	265	305	314	321
2:47 Högskolan Väst: Grundutbildning	254	292	260	294	301	305
2:48 Konstfack: Grundutbildning	123	124	121	126	130	133
2:49 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	56	57	56	58	60	61
2:50 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	128	129	127	132	136	139
2:51 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	17	17	17	18	18	19
2:52 Södertörns högskola: Grundutbildning	268	328	278	334	344	352

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
2:53 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	28	28	28	29	30	30
2:54 Försvarshögskolan: Grundutbildning		14	14	22	23	23
2:55 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 069	2 235	2 103	2 280	2 352	2 405
2:56 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	375	484	654	1 743	2 568	3 123
2:57 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	390	396	389	404	416	426
2:58 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 015	2 036	2 036	2 087	2 167	2 229
Summa Universitet och högskolor	29 865	32 790	31 473	34 794	36 548	37 878
<i>Forskning</i>						
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	3 011	3 593	3 530	4 029	4 247	4 413
3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	107	110	111	112	115	118
3:3 Rymdforskning	164	169	167	194	199	205
3:4 Institutet för rymdfysik	45	46	45	46	48	49
3:5 Kungl. biblioteket	244	259	254	311	321	329
3:6 Polarforskningssekretariatet	31	32	32	27	27	28
3:7 Sunet	42	40	38	42	43	44
3:8 Centrala etikprövningsnämnden	4	4	4	5	5	5
3:9 Regionala etikprövningsnämnder	28	42	42	42	44	45
3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	112	114	112	116	121	124
Summa Forskning	3 789	4 409	4 337	4 924	5 170	5 359
<i>Vissa gemensamma ändamål</i>						
4:1 Centrala studiestödsnämnden m.m.	396	399	403	406	416	418
4:2 Överklagandenämnden för studiestöd	10	12	10	13	13	13
4:3 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	42	51	51	55	57	59
4:4 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	27	32	29	33	34	35
4:5 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	10	11	10	12	12	12
Summa Vissa gemensamma ändamål	485	506	503	519	532	537
<i>Äldreanslag</i>						
2008 25:02 Myndigheten för skolutveckling	96	74	75	0	0	0
2008 25:04 Specialpedagogiska institutet	373	185	184	0	0	0
2008 25:05 Specialskolemyndigheten	256	134	139	0	0	0
2008 25:12 Nationellt centrum för flexibelt lärande	83	39	52	0	0	0
2008 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	61	44	29	0	0	0
2008 25:84 Avvecklingsmyndigheten för skolmyndigheter m.m.		127	125	0	0	0
2007 25:15 Valideringsdelegationen	27	0	4	0	0	0
2007 25:16 Utveckling av påbyggnadsutbildningar	98	0	0	0	0	0
2007 25:65 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	417	0	24	0	0	0
2006 25:09 Bidrag till personalförstärkningar i förskola	-57	0	1	0	0	0
2006 25:10 Bidrag till personalförstärkningar i skola	1	0		0	0	0

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
och fritidshem						
2006 25:15 Bidrag till vissa organisationer för uppsökande verksamhet	-1	0	0	0	0	0
2006 25:16 Statligt stöd för utbildning av vuxna	6	0	0	0	0	0
2006 26:07 Främjande och analys av forsknings- och utvecklingssamarbetet inom EU m.m.	3	0	0	0	0	0
2005 25:05 Skolutveckling och produktion av läromedel för elever med funktionshinder	1	0		0	0	0
2002 11:01 Förstärkning av utbildning i storstadsregionerna	0	0		0	0	0
2002 25:04 Program för IT i skolan		0		0	0	0
Summa Äldreanslag	1 365	603	632	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	42 198	46 382	44 889	50 189	52 864	53 763

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

3.4 Mål

Regeringens förslag: Målen för politikområdena Utbildningspolitik och Forskningspolitik upphör att gälla.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har i budgetpropositionen för 2001 (prop. 2000/01:01, bet. 2000/01:UbU1, rskr. 2000/01:99 och bet. 200/01:KrU1, rskr. 2000/01:59) beslutat om mål för området Utbildningspolitik samt för området Forskningspolitik. Regeringen har i 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100) anmält att den nuvarande verksamhetsstrukturen av statsbudgeten med politik- och verksamhetsområdena bör utgå fr.o.m. budgetåret 2009. Med anledning av förslaget om ändrad verksamhetsstruktur föreslår regeringen att de nuvarande målen för Utbildningspolitik och Forskningspolitik ska upphöra att gälla.

3.5 Utgiftsområdets styrmedel m.m.

Huvudmannaskap och finansieringsformer varierar mellan olika verksamheter inom utgiftsområdet. Statens styrmedel och insatser består av:

- *Statlig finansiering.* Anslagen inom utgiftsområdet utgör inte den dominerande

finansieringskällan beroende på att finansiering sker även dels genom kommunala medel dels genom det generella statsbidraget till kommunerna. Anslagen avser statlig verksamhet samt bidrag till kommunal och enskild verksamhet. Anslagsmedel används inte bara till löpande verksamhet utan också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla, förnya och komplettera den befintliga verksamheten. Anslagen till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå är huvudsakligen prestationsrelaterade.

- *Reglering och uppställande av mål.* För utgiftsområdet fastställs mål och regler i lagar och andra författningar. Vidare ingår mål för de statliga myndigheternas verksamhet. För folkbildningen fastställer staten endast syften för statsbidraget, medan mål och regler fastställs inom folkbildningsverksamheten. För förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och kommunernas vuxenutbildning gäller skollagen (1985:1100), olika skolformsförfordningar, läroplaner och andra förfordningar. För kvalificerad yrkesutbildning gäller lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434) och till den anslutande förordningen samt för studiestödsområdet främst studiestödslagen (1999:1395)

och studiestödsförordningen (2000:655). Dessa lagar, förordningar och läroplaner är också i stor utsträckning giltiga för den enskilda verksamheten på respektive område. På högskoleområdet finns en särskild lag för enskilda utbildningsanordnare, lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Inom området forskningens infrastruktur finns myndigheten Kungl. biblioteket (KB) inklusive verksamheten vid den tidigare myndigheten Statens ljud- och bildarkiv (SLBA), som samlar in, bevarar och tillhandahåller material i enlighet med Lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. SLBA:s verksamhet slås samman med KB:s verksamhet den 1 januari 2009.

- *Uppföljning.* Statens skolverk, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Högskoleverket och Centrala studiestödsnämnden har uppföljnings- och i vissa fall statistikansvar för sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för gemensam utbildnings- och forskningsstatistik.
- *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovannämnda myndigheterna har samtliga ett utvärderingsansvar för sina respektive områden. Skolor, förskolor, fritidshem och kommuner ska årligen upprätta kvalitetsredovisningar. Skolverket genomför regelbundet inspektion av varje kommun avseende förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och fristående skolor samt vuxenutbildning. Från och med den 1 oktober 2008 övergår inspektionsverksamheten och tillståndsprövning för fristående skolor till den nya myndigheten Statens skolinspektion. Inspektionsverksamheten omfattar såväl tillsyn över som kvalitetsgranskning av det offentliga skolväsendet och den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen m.m. Universitets och högskolors kvalitetsarbete är ett åliggande enligt högskolelagen. Arbetet följs upp av Högskoleverket som löpande granskar ämnen och program vid alla universitet och högskolor. Högskoleverket beslutar också om examens-tillstånd för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för statliga universitet och högskolor. Vidare yttrar sig verket i fråga om tillstånd för enskilda utbildningsan-

ordnare att utfärda examina. Dessutom genomför verket nationella utvärderingar som kan vara inriktade på särskilda aspekter. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) genomför utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

- *Tillsyn.* Statens skolinspektion övertar fr.o.m. den 1 oktober 2008 Skolverkets ansvar för tillsyn över det offentliga skolväsendet och den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen m.m. Inom universitets- och högskolesektorn har Högskoleverket tillsyn inom sitt ansvarsområde.
- *Utvecklingsinsatser.* Myndigheten för skol-utveckling (MSU) ska stödja kommuner och andra huvudmän i deras utveckling av verksamheten så att nationellt fastställda mål och likvärdighet i utbildning uppnås inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning samt vuxenutbildning. Med anledning av den nya myndighetsstrukturen inom skolområdet fr.o.m. den 1 oktober 2008 upphör MSU och vissa av MSU:s uppgifter övergår till Skolverket. Inom högre utbildning och forskning bedrivs ett kontinuerligt utvecklingsarbete vid universiteten och högskolor.
- *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet inom de utbildnings- och forskningspolitiska områdena är viktiga delar av de statliga insatserna.

Verksamheterna inom utgiftsområde 16 har ett nära samband med verksamheter inom andra utgiftsområden. Den största delen av verksamheterna inom utgiftsområdet bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna. Utgiftsområde 15 Studiestöd omfattar olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser.

Forskningsverksamheten inom universitet och högskolor finansieras utöver medel från utgiftsområde 16 med medel från andra utgiftsområden, stiftelser och externa finansörer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad,

Folkbildningen finansieras inom utbildningsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Internationellt samarbete

Målen för det internationella samarbetet på utbildningsområdet är att genom samarbete med andra länder öka kvaliteten i svensk utbildning samt ge ökad kunskap och förståelse för länder och deras kulturer. På så sätt främjas den enskildes attraktionskraft och möjligheterna att studera och arbeta på olika platser i världen.

En utbildning av hög kvalitet stärker Sveriges möjligheter att stå starkt inför globaliseringens utmaningar. Internationellt lyfts utbildningsfrågor fram i allt vidare kretsar och i allt fler sammanhang. Inom EU-samarbetet har det visat sig att först när lärande för alla, både i ungdomsåren och i arbetslivet, blir en realitet finns förutsättningar att nå målen i Lissabonstrategin – dvs. att med gemensamma krafter stärka EU:s konkurrenskraft och tillväxt, öka sysselsättningen och den sociala sammanhållningen samt att säkra att utvecklingen blir hållbar.

Regeringen stöder det internationella samarbetet genom en rad program. Det största av dessa är EU:s Program för livslångt lärande, Nordplus samt Linnaeus-Palme för utbyte med länder i tredje världen. Genom programmen erbjuds stöd för enskilda personers rörlighet samt samarbetsprojekt för alla utbildnings- och verksamhetsformer: förskolan, skolan, den högre utbildningen, vuxenutbildning och kompetensutveckling i arbetslivet. Regeringens mål är att rörligheten för alla grupper inom utbildningssystemet ska öka samt att allt fler utbildningsinstitutioner ska kunna ta del av internationella samarbetsprojekt i syfte att öka utbildningarnas kvalitet.

EU

Ministerrådet och Europaparlamentet beslutade i november 2007 att inrätta en europeisk referensram för kvalifikationer (EQF). Syftet med referensramen är att möjliggöra och stimulera en ökad rörlighet för studerande och för arbetskraft. Genom referensramen skapas ett verktyg för att jämföra nivån på kvalifikationer (utbildningsbevis, yrkescertifikat etc.) mellan de olika europeiska länderna. Regeringen har beslutat att svenska kvalifikationer ska relateras

till referensramen och analyserar görs för närvarande hur detta ska genomföras.

Ministerrådet enades i maj 2008 om allmänna riktlinjer för att göra 2009 till det europeiska året för kreativitet och innovation och rådsslutsatser antogs på detta område. Sverige, liksom andra medlemsländer, ska genomföra olika aktiviteter för att främja kreativitet i utbildningen och visa på hur livslångt lärande kan vara en pådrivande kraft bakom innovation och en viktig faktor för att bidra till enskilda personers yrkesmässiga utveckling, t.ex. genom att utveckla förmågan till entreprenörskap.

Inom ramen för Lissabonstrategin har utbildningsministrarna enats om gemensamma mål för utbildningssystemen genom programmet Utbildning 2010. I slutet av 2008 avser EU-kommissionen att presentera ett förslag på hur utbildningssamarbetet ska se ut efter 2010. Regeringen anser att även den fortsatta samverkan ska utgå från de nuvarande strategiska målen som syftar till att öka kvaliteten, öppenheten och tillgängligheten i medlemsländernas utbildningssystem.

Utvecklingen av medlemsländernas utbildningssystem har mycket att vinna på det erfarenhetsutbyte som sker inom Utbildning 2010, och det gemensamma lärandet bör även efter 2010 vara en grund för utbildningssamarbetet inom EU.

Frågan kommer att vara aktuell även under det svenska ordförandeskapet andra halvåret 2009. Andra aktuella frågor under ordförandeskapet är: utvärdering av ramprogrammet för forskning och utveckling, slutrapporten för Utbildning 2010 och beslut om fortsättning på samarbetet samt grönboken om migration och utbildning. Regeringen kommer också att anordna en rad konferenser och möten i Sverige, t.ex. om forskning, yrkesutbildning, könskillnader i utbildningsresultat samt integrationen mellan forskning, utbildning och innovation, den s.k. kunskapstriangeln.

Europarådet

Inom utbildningsområdet fokuseras språkundervisning och ömsesidigt erkännande av högre utbildning inom Bologna-processen. Fr.o.m. maj t.o.m. november 2008 är Sverige ordförande i Europarådet, med prioritering av reformarbetet att koncentrera verksamheten till värnande av de mänskliga rättigheterna.

Nordiska ministerrådet

Under 2008 är Sverige ordförandeland i Nordiska ministerrådet. Det svenska ordförandeskapet har hittills präglats av de nordiska statsministrarnas satsning på ett fördjupat samarbete om globalisering som initierades i juni 2007. Inom utbildnings- och forskningsområdet är det bland annat toppforskning liksom främjande av högre utbildning i Norden som rör globaliseringssatsningen. Satsningen på globalisering och hur de nordiska länderna ska agera för att hävda sig på den globala arenan är långsiktig och kommer att präglar arbetet inom Nordiska ministerrådet under flera år framöver.

Unesco

Unesco är FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission. Denna ska utgöra länk mellan landets regering och Unesco. Sveriges nationalkommission är Svenska Unescorådet.

Regeringen antog hösten 2007 en svensk unescostrategi för 2008–2013. Strategin slår fast att Sverige behöver öka samverkan mellan olika nationella Unescoaktörer för att åstadkomma en strukturerad och sammanhållen unescopolitik. Det övergripande temat för unescostrategin är hållbar utveckling.

Svenska Unescorådet samarbetar med Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida) för att förbättra samstämmigheten mellan den svenska unescopolitiken och bidrag som utgår till Unesco från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Detta arbete sker i enlighet med unescostrategin och Sveriges politik för global utveckling.

OECD

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) spelar en betydelsefull roll när det gäller analys av utbildningspolitik. Kärnan i verksamheten på utbildningsområdet utgörs av jämförande indikatorer, t.ex. Programme for International Student Assessment (PISA) och tematiska översyner av utbildningen i medlemsländerna. Redovisning av PISA-resultaten som publicerades i december 2007 sker i avsnitt 3.6.1.

Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC), som inrättades 2008, är ett OECD-initierat program som ska mäta kunskaper och kompetens hos den

vuxna befolkningen (16–64 år). Ett intensivt utvecklingsarbete pågår för närvarande inför den första undersökningen som planeras till 2011. En internationell jämförande rapport ska publiceras 2013.

OECD har nyligen slutfört en omfattande översyn av den högre utbildningen och av skolledarutbildningen. För närvarande medverkar Sverige i en tematisk granskning av yrkesutbildningen samt en studie om etnisk mångfald i skolan. Slutrapporter väntas under hösten 2008.

3.6 Resultatredovisning

3.6.1 Svensk utbildning i internationell jämförelse

Genom det samarbete som Sverige deltar i inom EU och OECD kan svensk utbildning och svenska utbildningsresultat jämföras med andra länders. Ett omfattande arbete bedrivs inom dessa organisationer med att samla in, bearbeta och sammanställa statistiska uppgifter i syfte att underlätta jämförelser länderna emellan. I detta avsnitt presenteras några resultat av de jämförelser som görs utifrån denna statistik inom ramen för EU:s Lissabonstrategi och OECD:s internationella kunskapsmätning Programme for International Student Assessment (PISA). I den senare av dessa jämförs 15-åriga elevers naturvetenskapliga och matematiska kunskaper samt deras läsförståelse.

EU:s gemensamma utbildningsmål

I maj 2003 enades EU-ländernas utbildningsministrar om fem utbildningspolitiska riktmärken, som bör uppnås 2010. Arbetet som bedrivs utifrån dessa riktlinjer ska bidra till uppfyllelsen av Lissabonstrategins övergripande mål att EU ska bli världens mest konkurrenskraftiga, dynamiska och kunskapsbaserade ekonomi. Riktmärkena är följande:

- andelen 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte deltar i utbildning ska vara högst 10 procent,
- andelen 15-åringar med låg läsförståelse ska minska med 20 procent,
- minst 85 procent av alla 20–24-åringar ska ha fullföljt sin gymnasieutbildning,

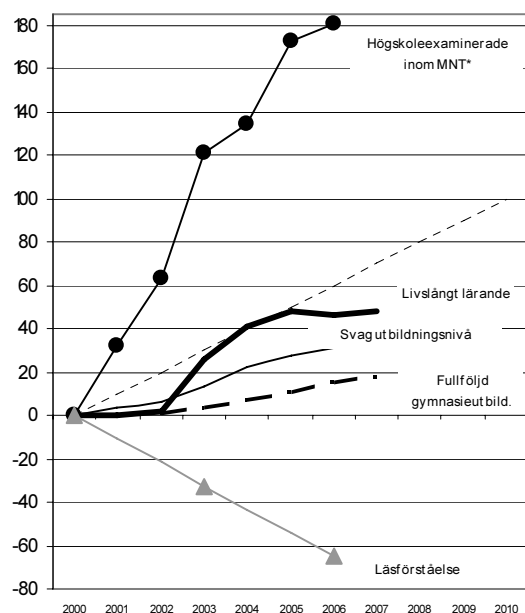
- antalet högskoleexaminerade inom ämnesområdena matematik, naturvetenskap och teknik ska öka med 15 procent samtidigt som könsfördelningen ska jämnas ut,
- av alla vuxna i åldern 25–64 år ska minst 12,5 procent ha deltagit i någon form av utbildning.

I juli 2008 presenterade Europeiska kommissionen en uppföljning av de framsteg som gjorts sedan 2000, då arbetet med den övergripande Lissabonstrategin inleddes. Den förändring som har skett i unionen som helhet för vart och ett av de fem riktmärkena jämfördes med de förändringar som krävs för att de uppställda målen ska uppnås (se diagram 3.1).

Diagram 3.1 Indexering av framstegen inom unionen som helhet

Index 0 = Utgångsläget 2000

Index 100 = De överenskomna riktmärken som ska uppnås 2010

Anm: För att göra de fem riktmärkena jämförbara har dessa indexerats. Startnivån 2000 har satts till noll och det mål som ska uppnås 2010 har satts till 100. Den streckade linjen illustrerar den takt i vilken framstegen måste göras för att de mål som satts upp för 2010 ska uppnås. Om kurvan för ett riktmärke befinner sig under den streckade linjen går inte utvecklingen framåt i tillräckligt snabb takt. För elevernas läsförståelse befinner sig kurvan under nollstrecket, vilket indikerar att utvecklingen gått i fel riktning dvs. andelen svaga läsare har ökat. För detta riktmärke finns endast data för 2000, 2003 och 2006.

* Matematik, naturvetenskap, teknik.

Källa: OECD/PISA, Eurostat

Det enda område inom vilket stora framsteg har gjorts är antalet högskoleexaminerade inom ämnesområdena matematik, naturvetenskap och teknik. Där har målet för 2010 redan överträffats, men könsfördelningen är fortfarande mycket ojämn och varierar mellan olika ämnen. Inom alla andra områden måste medlems-

länderna intensifiera sina ansträngningar för att de överenskomna målen ska nås. Det gäller framför allt det andra riktmärket om minskad andel elever med svag läsförmåga. Där har utvecklingen hittills gått i fel riktning.

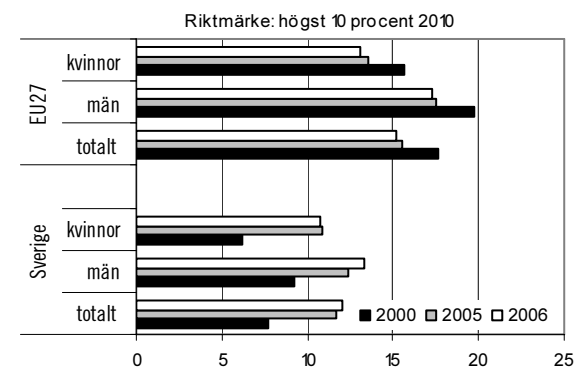
I nedanstående avsnitt presenteras utvecklingen för Sverige för vart och ett av dessa fem riktmärken samt vårt läge i förhållande till EU.

Unga med svag utbildning

Andelen svenska 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befann sig i utbildning låg 2000 klart under det överenskomna riktmärket på högst 10 procent (se diagram 3.2). Utvecklingen har därefter gått i fel riktning. För unga män har andelen stigit till 13,3 procent 2006, dvs. påtagligt över EU:s riktmärke. För unga kvinnor har den stigit till en nivå strax över riktmärket. Andelen för båda könen var sammantaget 12 procent, vilket kan jämföras med 15,3 procent för EU som helhet. Det stora gap som tidigare fanns mellan Sverige och EU sammantaget har snabbt krympt i takt med att andelen ökat i Sverige samtidigt som den minskat i många andra medlemsländer.

Diagram 3.2 Andelen 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befinner sig i utbildning

Procent

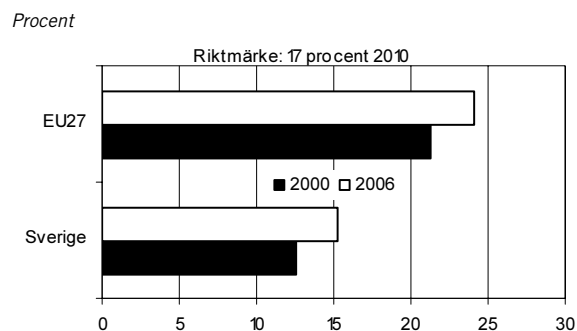
Källa: Eurostat

Svaga läsare

Andelen svenska 15-åringar som har en svag läsförmåga har enligt OECD:s internationella kunskapsmätning PISA, ökat sedan 2000 (se diagram 3.3). År 2000 uppgick andelen till 12,6 procent. I mätningen 2006 hade den stigit till drygt 15 procent. Motsvarande genomsnittliga resultat för de 19 EU-länder som deltog i kunskaps-

mätningen var 21,3 procent 2000 och 24,1 procent 2006. I såväl Sverige som andra deltagande EU-länder är andelen svaga läsare större bland pojkar än bland flickor (se vidare under avsnittet ”Resultat i läsförståelse”).

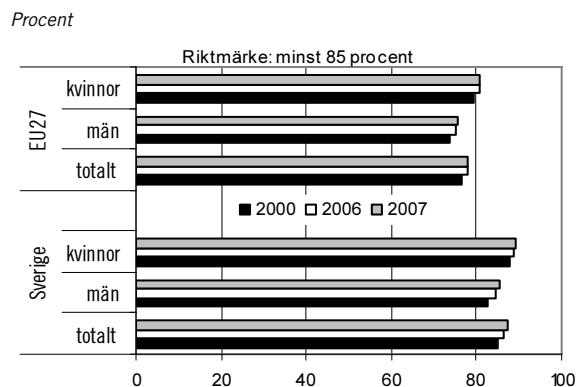
Diagram 3.3 Andel 15-åringar med svag läsförståelse i PISA:s lästest

Fullföljd gymnasieutbildning i åldern 20–24 år

I Sverige har andelen ungdomar i åldern 20–24 år med fullföljd gymnasieutbildning varit strax över EU:s gemensamma riktvärde 85 procent under hela den aktuella perioden (se diagram 3.4). På EU-nivå var andelen lägre. År 2007 uppgick den till 78,1 procent, vilket endast är marginellt bättre än 2000 då genomsnittet uppgick till 76,6 procent. I såväl Sverige som inom EU sammantaget var andelen unga med fullföljd gymnasieutbildning något högre bland kvinnor än bland män.

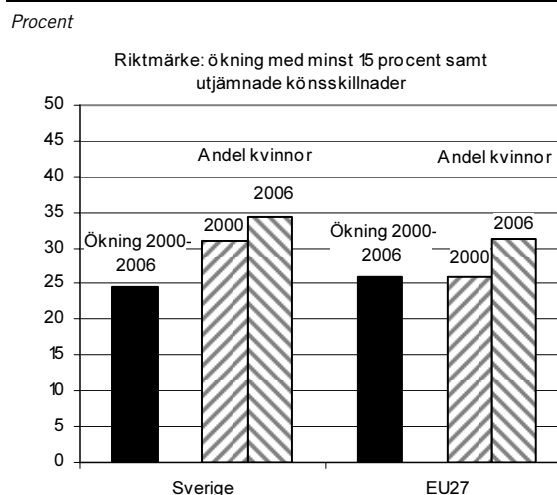
Diagram 3.4 Andelen 20–24-åringar med fullföljd gymnasieutbildning

Högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik

Antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik ökade kraftigt mellan 2000 och 2006 såväl i EU sammantaget som i Sverige (se diagram 3.5). I Sverige liksom i EU sammantaget har ökningen varit starkast för kvinnor men fortfarande är endast var tredje som examineras inom matematik, naturvetenskap och teknik kvinna. Det är därför långt kvar till en jämnare könsfördelning bland de högskoleexaminerade i matematik, naturvetenskap och teknik.

Diagram 3.5 Ökning av andel högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik mellan 2000–2006 samt andelen kvinnor

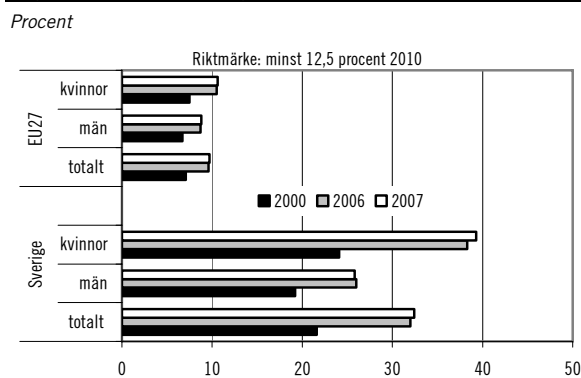

Livslångt lärande

Det femte EU-gemensamma riktmärket avser andelen vuxna i åldern 25–64 år som under senaste fyra veckorsperioden före mätningen har deltagit i någon form av utbildning. Riktmärket är minst 12,5 procent. Trots att Sverige sedan länge legat långt över riktmärket ökade andelen ytterligare mellan 2000 och 2006 (se diagram 3.6). Ökningen var speciellt kraftig bland kvinnorna. Därefter har ökningstakten mattats av. Mellan 2006 och 2007 ökade andelen endast från 32,0 till 32,4 procent. Män deltar i utbildning i betydligt lägre grad än kvinnor.

Utvecklingen inom EU-området i sin helhet visar att mycket återstår innan målet om minst 12,5 procent uppnås. Totalt deltog 9,6 procent av den vuxna befolkningen i någon form av utbildning. Kvinnor deltog i något högre grad än män.

Diagram 3.6 Andelen i åldern 25–64 år som deltagit i någon form av utbildning

Källa: Eurostat

Sammanfattning

När Lissabonprocessen inleddes 2000 hade Sverige ett bra utgångsläge inom de delar av utbildningspolitiken som täcks in av de fem riktmärkena. Sverige har därefter ytterligare stärkt sin relativa ställning när det gäller deltagande i livslångt lärande. Andelen ungdomar i åldern 20–24 år som fullföljt sin gymnasieutbildning är fortfarande något högre i Sverige än i EU som helhet och antalet högskoleexaminerade inom matematik, naturvetenskap och teknik har ökat i ungefär samma snabba takt som i EU sammantaget.

Inom de delar av utbildningspolitiken som de båda första riktmärkena avser, andelen unga med svag utbildning och andelen svaga läsare, har dock utvecklingen gått åt fel håll. I den senaste

mätningen var andelen unga utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte deltar i någon utbildning strax över riktmärket, från att tidigare ha legat klart under. Samtidigt har andelen minskat betydligt i många andra EU-länder. Även andelen svaga läsare har ökat i Sverige. Inom detta område har dock Sveriges relativa position inte försämrats i någon påtaglig grad eftersom utvecklingen gått i fel riktning även i EU sammantaget.

Flickor/kvinnor ligger genomgående bättre till än pojkar/män i förhållande till de överenskomna riktmärkena. Det gäller såväl i Sverige som inom unionen i sin helhet.

Kompletterande indikatorer för jämförelse utifrån ett bredare perspektiv

Utöver de fem ovan nämnda riktmärkena har EU-ländernas utbildningsministrar enats om ytterligare ett antal indikatorer som är viktiga att följa. Det rör sig totalt om 17 s.k. kärnindikatorer varav sju ännu inte är utvecklade. De kompletterande indikatorer som finns för närvarande är andelen barn som deltar i förskoleverksamhet, elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap (se nedanstående avsnitt om PISA-undersökningen), högskolestuderandes rörlighet över landgränserna, befolkningens utbildningsnivå samt investeringar i utbildning och kompetensutveckling.

De områden inom vilka kommissionen i samarbete med medlemsländerna håller på att utveckla nya kompletterande indikatorer är stöd till elever med särskilda behov, kunskaper i främmande språk, informations- och kommunikationsteknisk kompetens, medborgar-kompetens, inlärningsförmåga, lärarnas professionella utveckling och vuxnas kompetens. Flera av dessa indikatorer utvecklas i samarbete med OECD och International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA).

OECD:s PISA-studie

OECD:s internationella studie PISA undersöker genom prov och enkäter 15-åriga elevers förmågor i och attityder till naturvetenskap, läsförståelse och matematik. Studien, som genomförs vart tredje år sedan 2000, utgår inte från de

deltagande ländernas nationella läroplaner utan från de generella kunskaper och kompetenser som deltagande länder tillsammans bedömt att alla individer kan behöva i det framtida vuxenlivet. Vid studien 2006 testades totalt 400 000 elever i 57 länder, däribland samtliga 30 OECD-länder. I Sverige deltog ca 4 600 elever från knappt 200 skolor.

Resultat i naturvetenskap

Vid mätningen 2006 var naturvetenskap huvudområde, vilket innebar att fler uppgifter och data kring detta kunskapsområde samlades in och analyserades än vad som gjorts i tidigare mätningar. Eftersom både ramverk och skalor har förändrats inför mätningen 2006 går det inte att säga hur kunskapsnivån i naturvetenskap i absoluta mått har utvecklats från tidigare PISA-resultat.

Studien visar att svenska elevers resultat låg över såväl det internationella genomsnittet som EU-genomsnittet men på genomsnittlig nivå jämfört med OECD-länderna. 84 procent av de svenska eleverna nådde minst den nivå som i PISA anses krävas för att som vuxen på ett adekvat sätt kunna tillgodogöra sig information om och ta ställning till frågor med naturvetenskapligt innehåll. Den andel som inte nådde denna nivå var något högre än den andel elever som inte uppnådde minst betyget Godkänt i grundskolans NO-ämnen (8–11 procent 2007 beroende på ämne).

Tabell 3.8 Medelvärdet i naturvetenskap för respektive land i relation till Sveriges resultat

Länder med signifikant bättre resultat än Sverige	Länder med ej signifikant skillnad mot Sverige (503 p)	Länder med signifikant sämre resultat än Sverige
Finland 569	Österrike 511	Frankrike 495
Kanada 534	Irland 508	Island 491
Japan 531	Ungern 504	Lettland 490
Estland 531	Polen 498	USA 489
Nya Zeeland 530	Danmark 496	Litauen 488
Australien 527		Slovakien 488
Nederländerna 525		Spanien 488
Sydkorea 522		Norge 487
Slovenien 519		Luxemburg 486
Tyskland 516		Italien 475
Storbritannien 515		Portugal 474
Tjeckien 513		Grekland 473
Schweiz 512		Israel 454
Belgien 510		Bulgarien 434
		Turkiet 424
		Rumänien 418
		Mexiko 410

Källa: OECD/ PISA 2007, Skolverket 2007

Utbildningen i de naturorienterande ämnena ska enligt de svenska kursplanerna göra naturvetenskapens resultat och arbetssätt tillgängliga och bidra till samhällets strävan att skapa hållbar utveckling och utveckla omsorg om natur och människor. Samtidigt syftar utbildningen till att eleverna får ett förhållningssätt till kunskaps- och åsiktsbildning som står i samklang med naturvetenskapens och demokratins gemensamma ideal om öppenhet, respekt för systematiska undersökningar och välgrundade argument. Kursplanens formuleringar får anses ligga väl i linje med dem som styr utformningen av PISA-uppgifterna, särskilt beträffande den övergripande definitionen och kompetensdimensionen.

De svenska elevernas resultat visar en tydligt högre kompetens inom den del av testet som rör det rent naturvetenskapliga innehållet, än inom sådant som rör bedömningar, vad som ligger bakom resultat samt vetenskaplig argumentation. Utfallet avspeglar hur undervisningen i dessa ämnen som regel bedrivs i svenska skolor. På det sättet var resultatet förväntat. Starka områden för svenska elever var det som i PISA kallas "fysikaliska system", där särskilt pojkarna hade relativt goda resultat, och "levande system" där både pojkar och flickor i Sverige uppnådde goda resultat.

Internationellt framstår Finland som unikt. De finska resultaten var signifikant bättre än alla andra länders och det gäller inom varje delom-

råde. Danmarks resultat var på samma nivå som Sverige medan de norska och isländska resultaten var sämre än de svenska (se tabell 3.8). Jämfört med tidigare PISA-undersökningar var bilden i stort oförändrad. Förutom de finländska eleverna presterade elever i flera engelskspråkiga och östasiatiska länder goda resultat, liksom eleverna i en del europeiska länder. Även i Estland, som inte tidigare deltagit i PISA, var elevernas resultat mycket goda.

I PISA 2006 har man även undersökt elevernas attityder till och intresse för naturvetenskap, deras självuppfattning och självtillit samt inställning till miljöfrågor och hållbar utveckling. De svenska eleverna uppvisade en låg nivå internationellt sett vad gäller intresse för naturvetenskap, en bild som dock delas av andra högt industrialiserade länder. Det finns t.o.m. ett starkt negativt samband mellan ett lands prestation i naturvetenskap och intresset för ämnesområdet. Detta indikerar att svaren på frågor om intresse är kulturellt betingade och att jämförelser mellan länder knappast kan göras. Däremot finns tydliga positiva samband inom ett land mellan å ena sidan prestation, å den andra intresse, självtillit, kännedom om miljöfrågor och flera liknande variabler.

Resultat i läsförståelse

Läsförståelse, som är en översättning av ”reading literacy”, syftar i PISA till att studera elevers förmåga att söka information, tolka texter samt reflektera över och bedöma texters innehåll och form för att uppnå sina egna mål, utveckla sina kunskaper och sin potential samt kunna delta i samhället.

Resultaten i läsförståelse beskrivs utifrån fem olika prestationsnivåer. Elever på nivå 1 kan endast lösa mindre komplexa läsuppgifter medan elever på nivå 5 klarar mycket komplicerade uppgifter.

I genomsnitt presterade 9 procent av eleverna i OECD-länderna och 11 procent i Sverige på den högsta nivån, att jämföra med 17 procent i Finland och 22 procent i Sydkorea. Finland och Sydkorea utmärkte sig genom att en mycket liten andel elever, mindre än 6 procent, presterade på eller under nivå 1. I Sverige presterade 15 procent av eleverna på eller under nivå 1 medan OECD-genomsnittet här var 20 procent.

Tabell 3.9 visar medelvärdet i läsförståelse för deltagande OECD- och EU-länder. Tabellen är sorterad efter hur länderna förhåller sig till det svenska resultatet. I 2006 års PISA-mätning var Sveriges medelvärde 507 poäng, vilket var över OECD-genomsnittet på 492 poäng. Sydkorea, Finland, Kanada, Nya Zeeland samt Irland var de enda OECD-länder vars elever presterade bättre än de svenska eleverna på lässkalan. De svenska resultaten var bättre än för övriga nordiska länder, undantaget Finland.

Tabell 3.9 Medelvärdet i läsförståelse för respektive land i relation till Sveriges resultat

Länder med signifikant bättre resultat än Sverige	Länder med ej signifikant skillnad mot Sverige (507 p)	Länder med signifikant sämre resultat än Sverige
Sydkorea 556	Australien 513	Storbritannien 495
Finland 547	Polen 508	Tyskland 495
Kanada 527	Nederländerna 507	Danmark 494
Nya Zeeland 521	Belgien 501	Österrike 490
Irland 517	Estland 501	Frankrike 488
	Schweiz 499	Island 484
	Japan 498	Norge 484
		Tjeckien 483
		Ungern 482
		Lettland 479
		Luxemburg 479
		Portugal 472
		Litauen 470
		Italien 469
		Slovakien 466
		Spanien 461
		Grekland 460
		Turkiet 447
		Mexiko 410
		Bulgarien 402
		Rumänien 396

Anm: USA har inte uppfyllt alla krav på ett representativt urval för observationsåret, vilket förklarar att USA inte återfinns i tabellen.

Källa: OECD/PISA 2007, Skolverket 2007

Jämfört med PISA 2003 var Sydkorea det enda OECD-land som förbättrade sina resultat i läsförståelse. I de tre OECD-länderna Australien, Norge och Spanien presterade 15-åringarna på en lägre nivå 2006 än 2003.

Sveriges medelvärde var sju poäng lägre 2006 än i 2003 års mätning, men skillnaden är inte statistiskt säkerställd. Inte heller vid jämförelse med resultaten från PISA 2000 syns någon signifikant förändring i Sveriges medelvärde. OECD-medelvärdet har sjunkit från 500 poäng 2000, 494 poäng 2003 och till 492 poäng 2006.

De 5 procent lägst presterande svenska 15-åringarna presterade 2006 på en lägre nivå än motsvarande svenska elevgrupp 2003 samt ytterligare något lägre jämfört med 2000. Det finns inte någon motsvarande sänkning av de högst presterande elevernas resultat (de högst presterande fem procenten), vilket tyder på att gapet mellan de svagaste och starkaste 15-åringarna sannolikt har ökat något.

I samtliga länder hade flickorna bättre resultat än pojkarna, vilket har indikerats i tidigare PISA-mätningar. Såväl svenska flickor som pojkar hade medelpoäng som låg över OECD-snittet för respektive kön. Däremot var skillnaden mellan flickors och pojkars resultat aningen större i Sverige än bland OECD-länderna sammantaget, vilket också framkom i PISA 2003. De flesta nordiska länder hade en betydande könsskillnad i läsförståelse.

Resultat i matematik

I PISA utvärderas elevers förmåga att integrera och tillämpa matematiska kunskaper och färdigheter i en mängd olika realistiska situationer. Det handlar om att förstå matematik som en meningsfull problemlösande aktivitet.

Elevernas resultat sammanställs på en sammanfattande skala för hela matematikområdet med sex olika prestationsnivåer, där varje nivå svarar mot vissa färdigheter. Elever på nivå 1 kan lösa uppgifter där endast rutinmässiga beräkningar krävs medan nivå 6 innebär att de klarar av att hantera komplexa problem.

I ett genomsnittligt OECD-land klarade 2006 ungefär en tredjedel av eleverna uppgifter på nivå 4 eller högre. Denna andel varierade mellan länderna. Resultatet i Sverige var i nivå med OECD-genomsnittet. I Finland och Sydkorea presterade mer än hälften av eleverna på nivå 4 eller högre. På nivå 6 var Sveriges andel liksom OECD-genomsnittet endast 3 procent.

I tabell 3.10 presenteras medelvärdet för respektive land i relation till Sveriges resultat i PISA 2006. Medelvärdet för de svenska 15-åringarna var 502 poäng, vilket inte skiljer sig signifikant från OECD-genomsnittet (498 poäng). Finland och Sydkorea var de OECD-länder som nådde de högsta medelvärdena. Tio OECD-länder hade ett bättre resultat än Sverige, bland dem Finland och Danmark. Emellertid uppnådde de svenska 15-åringarna bättre resultat än Norges

elever men inte bättre än de isländska ungdomarna. Det kan även noteras att Estlands 15-åringar nådde bättre matematikresultat än de svenska eleverna.

Tabell 3.10 Medelvärdet i matematik för respektive land i relation till Sveriges resultat

Länder med signifikant bättre resultat än Sverige	Länder med ej signifikant skillnad mot Sverige (502 p)	Länder med signifikant sämre resultat än Sverige
Finland 548	Tjeckien 510	Storbritannien 495
Sydkorea 547	Island 506	Polen 495
Nederländerna 531	Österrike 505	Slovakien 492
Schweiz 530	Tyskland 504	Ungern 491
Kanada 527	Irland 501	Luxemburg 490
Japan 523	Frankrike 496	Norge 490
Nya Zeeland 523		Litauen 486
Australien 520		Lettland 486
Belgien 520		Spanien 480
Estland 515		USA 474
Danmark 513		Portugal 466
		Italien 462
		Grekland 459
		Turkiet 424
		Rumänien 415
		Bulgarien 413
		Mexiko 406

Källa: OECD/ PISA 2007, Skolverket 2007

Jämförelse med resultaten i PISA 2003

Sedan PISA 2003 har två OECD-länder, Grekland och Mexico, förbättrat sina genomsnittliga resultat i matematik. Däremot har Japans, Belgiens, Islands och Frankrikes resultat försämrats 2006 jämfört med studier tre år tidigare.

Mellan de två mätningarna har Sveriges resultat inte signifikant försämrats, även om medelvärdet var sju poäng lägre. Det är värt att notera att svenska femtonåringar presterade över OECD-genomsnittet både i PISA 2000 och 2003, men i PISA 2006 skiljde sig Sveriges resultat inte längre signifikant från OECD-genomsnittet. I OECD som helhet fanns inte heller någon betydande skillnad.

De svenska resultaten pekar på att de bäst presterande eleverna hade ett lägre medelvärde 2006 jämfört med 2003 medan medelvärdet för de mest lågpresterande eleverna var oförändrat. Det indikerar att spridningen i elevresultat i matematik bland svenska femtonåringar har minskat något mellan 2003 och 2006.

I alla deltagande länder förutom Island nådde pojkarna bättre matematikresultat än flickorna. Skillnaderna till pojkarnas fördel i matematik är dock inte lika stora som flickornas försprång i läsförståelse. Den svenska könsskillnaden på fem poäng är inte statistiskt säkerställd. Danmark, Finland och Norge uppvisade alla signifikanta skillnader till pojkarnas fördel. Mellan PISA 2003 och PISA 2006 har inga reella förändringar i skillnaden mellan flickor och pojkar skett, vare sig i Sverige eller i OECD som helhet.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis visar PISA-resultaten från 2006 att svenska femtonåringar i naturvetenskap uppnår ett resultat som motsvarar genomsnittet i OECD-länderna men över genomsnittet i EU. De svenska eleverna är relativt sett bättre på naturvetenskapliga fakta än på att kunna använda och relatera kunskapen. I läsförståelse presterar de svenska eleverna över medelvärdet i såväl EU som OECD medan eleverna i matematik presterar i nivå med dessa medelvärden. Finland, Sydkorea, Kanada och Nya Zeeland hör till de länder som uppnår bättre resultat än Sverige i alla de tre kunskapsområdena.

Det finns inga signifikanta förändringar över tid i de svenska medelresultaten inom något av de ämnesområden som studeras i PISA. Däremot har den relativa positionen för de svenska elevresultaten försämrats något sedan den föregående undersökningen. Elever i något fler länder än tidigare presterar på en högre nivå än de svenska. I naturvetenskap och även i matematik presterade svenska elever 2006 på genomsnittlig OECD-nivå medan de i tidigare undersökningar placerat sig en bit över genomsnittet. Det bör dock noteras att en annan internationellt jämförande studie 2003, TIMSS³, avseende elever i årskurs 8 i grundskolan, visade på en tydlig tillbakagång i matematik och naturvetenskap i jämförelse med en liknande mätning 1995.

I läsförståelse presterar flickor fortfarande klart bättre än pojkar. I naturvetenskap och ma-

tematik däremot finns inga signifikanta skillnader mellan könen.

3.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen granskar varje år myndigheternas årsredovisningar och delårsrapporter. För alla myndigheterna inom utbildnings- och forskningsområdena, förutom för Stockholms universitet, har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelser utan invändningar, dvs. Riksrevisionen har bedömt att myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2007 i allt väsentligt är rättvisande.

Stockholms universitet fick för budgetåret 2007 en revisionsberättelse med invändning. Av Riksrevisionens revisionsberättelse framgår att universitetet ”på ett sätt som inte är förenligt med bestämmelserna för universitet och högskolor, samarbetat med en näringsdrivande stiftelse som bedriver utbildning.” Riksrevisionen påtalar i revisionsrapporten att universitetet inte har redovisat sitt engagemang i stiftelsen till regeringen/Utbildningsdepartementet i enlighet med regeringsbeslut från den 29 februari 1996. I stället har universitetet redovisat att de inte har något engagemang inom ramen för detta regeringsbeslut. Universitetet har enligt rapporten inte heller vid ett senare tillfälle redovisat engagemanget till regeringen trots att universitetet haft såväl styrelse-representation och tillfört stiftelsen ekonomiska resurser. Slutligen har universitetet enligt rapporten inte inhämtat regeringens tillstånd enligt 10 § kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188) för att ekonomiskt stötta stiftelsen.

Stockholms universitet har i skrivelse med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelse redovisat att universitetets bedömning är att den uppdragsutbildning som stiftelsen utfört på universitetets vägnar ska likställas med annan uppdragsutbildning. ”Detta eftersom den enligt avtalet mellan institutionen och stiftelsen utförs i universitetets namn och dessutom till viss del är poänggivande.” Universitetet medger att engagemanget borde ha redovisats till regeringen.

Regeringen förutsätter att Stockholms universitet med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelse vidtar sådana åtgärder att gällande regelverk i framtiden efterföljs.

³ TIMSS avser studier av elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap organiserade av IEA (The International Association for Evaluation of Educational Achievement).

4 Barn och ungdomsutbildning

4.1 Omfattning

Barn- och ungdomsutbildning består av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Förskoleverksamhet bedrivs i form av förskola, familjedaghem och öppen förskola. Skolbarnsomsorg bedrivs i form av fritidshem, familjedaghem och öppen fritidsverksamhet. Vidare omfattar barn- och ungdomsutbildning förskoleklass, grundskola, obligatorisk särskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Utöver detta bedrivs utbildning i sameskolan och i specialskolan.

4.2 Resultatredovisning

Avsnittet innehåller en redovisning av resultat i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, den obligatoriska skolan och gymnasieskolan samt en beskrivning av vissa större statliga insatser. De statistiska uppgifterna, där annat inte anges, är hämtade från Statens skolverk (Skolverket). All kostnadsstatistik baseras på preliminära uppgifter för 2007

4.2.1 Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten ska erbjuda en pedagogisk verksamhet och underlätta för föräldrar att förena förvärvsarbete eller studier med ansvar för barn.

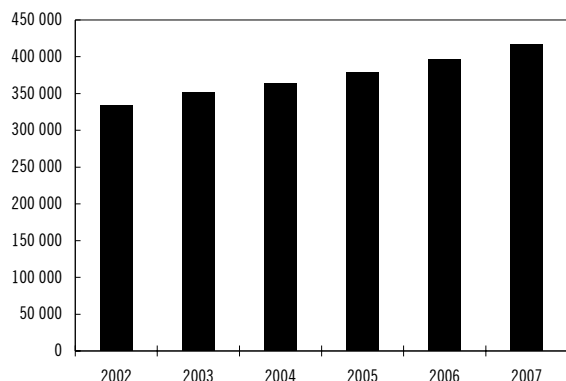
Enligt Skolverket kan förskoleverksamheten anses vara i stort sett helt utbyggd. Resultat från Skolverkets föräldraenkät har visat att nio av tio barn i åldern 1–5 år har tillgång till den verksamhet som föräldrarna efterfrågar, även om antalet platser i vissa kommuner fortfarande är för få. Enligt Skolverket kan inte alla kommuner erbjuda plats i den utsträckning som förutsätts i lagen. I flertalet fall handlar det om tillfälliga svårigheter att möta föräldrarnas efterfrågan på förskoleplats. Enstaka kommuner har dock återkommande problem med att erbjuda plats inom rimlig tid.

Föräldrars utbildningsnivå har tidigare påverkat barns omsorgsform. Sannolikheten att barn med lågutbildade föräldrar gått i förskola var lägre än för föräldrar med högre utbildning. Resultat från Skolverket (*Barns omsorg 2005*) indikerar att denna sociala snedrekrytering har försvunnit. I dagsläget är sambandet mellan föräldrarnas utbildning och val av verksamhetsform i princip borta.

Allt fler barn går i förskolan och andelen barn i förskoleverksamhet fortsätter att öka. År 2007 var 86 procent av alla barn i åldern 1–5 år inskrivna i antingen förskola eller familjedaghem. Förskolans pedagogiska uppdrag har

stärkts vilket inte minst kommer till uttryck i läroplanen för förskolan (Lpfö 98).

Diagram 4.1 Antal barn i förskolan

Mellan 2002 och 2007 ökade antalet inskrivna barn i förskolan med 25 procent. Den främsta orsaken till ökningen är att antalet barn i förskoleåldern har blivit fler. Under samma period har antalet anställda i förskolan ökat med 27 procent. Andelen barn i förskolan i åldern 1–5 år har ökat från 72 till 80 procent.

Gruppstorlekar och personal

Statistik från Statens skolverk ger följande bild av personal och gruppstorlekar i förskolan. All personalstatistik är omräknad till årsarbetare.

- Gruppstorlekarna i förskolan var i genomsnitt 16,7 barn per grupp 2007. Sedan 2003 har den genomsnittliga gruppstorleken minskat med 0,5 barn per grupp.
- Personaltätheten i förskolan har minskat något under det senaste året. Mellan 2006 och 2007 ökade antalet barn per årsarbetare från 5,1 till 5,2. I ett längre perspektiv är personaltätheten i förskolan högre nu än den var under perioden 1999–2004.
- Av de anställda i förskolan var 97 procent kvinnor och 3 procent män.
- Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal var 52 procent 2007. Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan har ökat något under de senaste fem åren.
- Av de anställda i förskolan har 49 procent förskolläroinriktad utbildning. Andelen anställda i förskolan med annan läroinriktad utbildning har ökat från 0,4 procent 1999 till 2,6 procent 2007.
- Personal med barnskötarutbildning utgjorde 40 procent av de anställda i förskolan år 2007. Andelen barnskötare har

minskat med ett par procentenheter under de senaste åren.

Enskilda förskolor, familjedaghem och öppen förskola

Hösten 2007 gick 17 procent av alla förskolebarn i en förskola med enskild huvudman. Andelen har varit i stort sett konstant de senaste fem åren. Andelen barn som går i enskild förskola är högre än andelen elever som går i fristående grundskolor. I storstäder och förortskommuner finns en högre koncentration av förskolor med enskild huvudman. Det finns emellertid även exempel på kommuner utanför storstadsregionerna som har hög andel barn i förskolor med enskild huvudman.

Antalet barn i familjedaghem fortsätter att minska. Hösten 2007 fanns det knappt 28 000 inskrivna barn i familjedaghem, vilket är cirka 3 000 färre än föregående år. Minskningen förklaras av en minskad efterfrågan från föräldrar samt förskolans utbyggnad.

Hösten 2007 fanns 455 öppna förskolor, vilket är 15 färre än föregående år. Under de senaste åren har det sammanlagda antalet öppna förskolor varit runt 450. Sammantaget saknar 127 av landets kommuner öppen förskola.

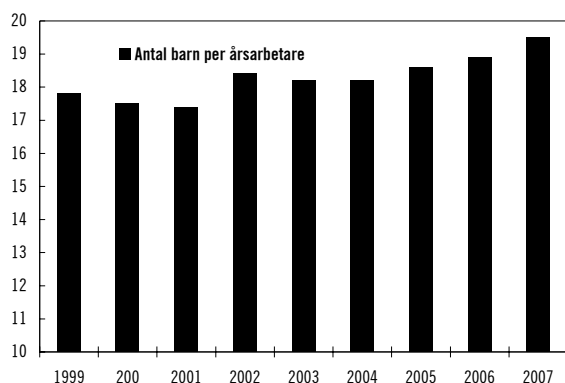
Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknas uppgå till nära 44,6 miljarder kronor 2007. Det innebär en ökning med 6,5 procent jämfört med föregående år. Kostnadsökningen beror bland annat på att antalet inskrivna barn ökat med 4,8 procent. Kostnaden per barn har ökat med 1,6 procent till 109 000 kronor.

Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan samt att erbjuda barn en meningsfull fritid.

År 2007 ökade antalet barn i åldern 6 till 9 år som var inskrivna i skolbarnsomsorg med cirka 5 000 till 337 000, vilket motsvarar 80 procent av det totala antalet barn i åldern 6 till 9 år. Personaltätheten i fritidshemmen har minskat under hela 1990-talet. Mellan 1998 och 2007 ökade antalet barn per årsarbetare från 15,3 till 19,5.

Diagram 4.2 Antal barn per årsarbetare i fritidshem

Även gruppstorlekarna fortsätter att öka. År 2007 var den genomsnittliga gruppstorleken 33,5 barn. Störst var barngrupperna i förortskommunerna med i genomsnitt 36,5 barn per avdelning.

Tillgången till öppna fritidsverksamheter för barn i åldern 10 till 12 år varierar kraftigt mellan kommunerna. Hösten 2007 fanns 605 öppna verksamheter i landet, vilket är en ökning med 26 enheter jämfört med 2006.

Det är ovanligt att skolbarn nyttjar familjedaghem. Hösten 2007 var endast en procent av 6- till 9-åringarna inskrivna i familjedaghem.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem beräknas uppgå till 10,9 miljarder kronor 2007 vilket är en ökning med 1,2 procent jämfört med föregående år. Antalet barn har samtidigt ökat med 2,4 procent. Kostnaden per barn minskade med 1 procent till i genomsnitt 32 800 kronor.

Förskoleklass

Verksamheten i förskoleklasserna ska stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklass är en frivillig skolform inom det offentliga skolväsendet. Läsåret 2007/08 gick 96 procent av alla sexåringar i förskoleklass samt cirka 1 procent av landets femåringar och sjuåringar.

För första gången på fem år ökade lärartätheten i förskoleklass under 2007/08.

Även andelen barn i fristående förskoleklasser ökade föregående läsår från 7,3 procent till 7,7 procent.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskoleklass beräknas uppgå till 3,9 miljarder kronor 2007. Det innebär

en ökning med 0,5 procent jämfört med föregående år. Antalet barn har ökat med 2,1 procent medan kostnaden per barn minskat med 1,5 procent till i genomsnitt 46 300 kronor.

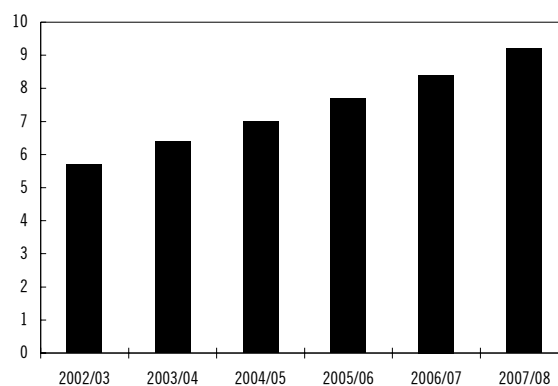
Grundskolan

Grundskolans uppdrag är att förmedla kunskap och främja flickors och pojkars utveckling och lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Läsåret 2007/08 gick 936 000 elever i grundskolan. Elevantalet har minskat kontinuerligt sedan läsåret 2001/02 då antalet var som högst, drygt 1 miljon.

Den absoluta majoriteten av grundskolans elever, 91 procent, gick i kommunala skolor. Andelen elever i fristående skolor läsåret 2007/08 uppgick till 9 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående läsår då andelen var drygt 8 procent. På fem år har antalet elever i fristående grundskolor ökat med 44 procent.

Totalt fanns det cirka 4 830 grundskolor läsåret 2007/08. Antalet kommunala skolor minskade med cirka 70 stycken till knappt 4 190. Samtidigt ökade antalet fristående skolor med cirka 30 stycken till cirka 640.

Det finns olika inriktningar av fristående skolor. Flertalet elever i fristående skolor (84 procent) gick i skolor med allmän inriktning. Nio procent gick i skolor med konfessionell inriktning och fem procent fanns i skolor med Waldorf-inriktning. Drygt två procent av eleverna i fristående skolor gick i internationella skolor och mindre än en procent gick på riksinternat.

Diagram 4.3 Andel elever i fristående skolor

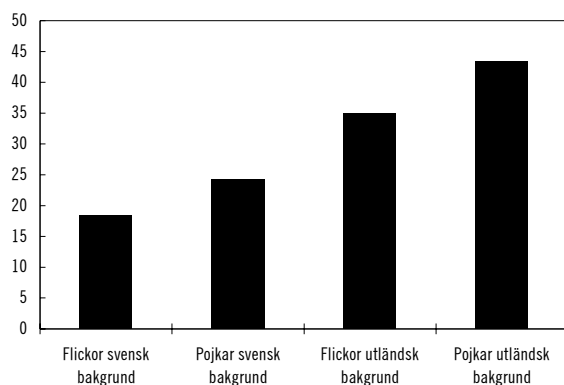
Flickorna hade liksom tidigare år ett betydligt högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna.

Våren 2007 var flickornas genomsnittliga meritvärde 218,8 medan pojkarnas var 196,5. Könskillnaden har varit nästan konstant sedan betygssystemet infördes läsåret 1997/98.

Elever med svensk bakgrund har ett genomsnittligt meritvärde på 210,1. Elever med utländsk bakgrund är en heterogen grupp. Relativt lite skiljer mellan elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige (199,4) och de som invandrat före sju års ålder (196,2) medan de elever som invandrat senare har ett betydligt lägre genomsnittligt betyg (165,0). Den bakgrundsfaktor som visar de allra största variationerna i elevernas resultat är emellertid föräldrarnas utbildningsnivå.

Knappt en fjärdedel av eleverna avslutade läsåret 2006/07 grundskolan utan att nå kunskapsmålen i ett eller flera ämnen. Av elever med svensk bakgrund var det 21 procent som inte nådde målen i ett eller flera ämnen och av eleverna med utländsk bakgrund var motsvarande andel 39 procent. Av elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige eller som invandrat före sju års ålder var det drygt 33 procent som inte nådde målen i ett eller flera ämnen, medan motsvarande andel för de elever som invandrat senare var 58 procent.

Diagram 4.4 Andel elever med svensk respektive utländsk bakgrund som ej nått målen i ett eller flera ämnen 2006/07

I de naturorienterande ämnena var det knappt 10 procent av samtliga eleverna som inte uppnådde målen. Andelen elever som inte når målen för ämnesproven i matematik har tidigare legat stabilt på cirka 12 procent men ökade våren 2007 till 16 procent.

Nio av tio elever uppnådde behörighet till gymnasieskolan. Andelen har minskat något jämfört med föregående år, vilket främst beror på att andelen elever med godkänt betyg i matematik har minskat.

Lärare

Andel lärare per 100 elever i grundskolan var, omräknat till heltidstjänster, 8,3. Detta är samma andel som föregående år och tangerar den högsta lärartätheten sedan 1993. Lärartätheten varierar mycket mellan skolor med olika huvudmän. Av samtliga lärare hade knappt 85 procent en pedagogisk högskoleexamen, vilket är knappt 1 procentenhet högre än föregående år.

Enligt Statskontorets rapport *Lärares utbildning och undervisning i skolan. Kartläggning och analys* (2007:8) är andelen lärare som har föreskriven utbildning i form av lärarexamen för skolformen och årskursen samt tillräcklig utbildning i undervisningsämnet högre i grundskolan än i gymnasieskolan. I förskoleklassen har nio av tio lärare en examen med inriktning mot skolformen medan endast en av fyra lärare i gymnasiesärskolan har det. I särvtux och svenskundervisning för invandrare har endast två av fem någon form av lärarexamen.

Kostnader

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan beräknas uppgå till cirka 67,2 miljarder kronor. Kostnaden minskade med 0,5 procent jämfört med 2006. Antalet elever minskade med 3,9 procent medan kostnaden per elev ökade med 3,5 procent till 77 400 kronor. Kostnaderna för elevvård och skolmältider utgör den största ökningen procentuellt.

Särskolan

I den obligatoriska särskolan ingår grund-särskolan och träningskolan. Träningskolan är avsedd för elever som inte klarar undervisningen i grundsärskolan.

Över en tioårsperiod har andelen elever i obligatoriska särskolan ökat från 1,1 procent till knappt 1,5 procent av samtliga barn i åldern 7-15 år. Den största ökningen har skett i grund-särskolan. Samtidigt som elevantalet de senaste åren minskat i grundskolan, har andelen elever i obligatoriska särskolan ökat något för att vara i stort sett oförändrat jämfört med föregående läsår.

Antalet elever i den obligatoriska särskolan uppgick totalt till knappt 14 000 läsåret 2007/08, varav 71 procent gick i grundsärskolan och 29 procent i träningskolan. Elevantalet i både

grundsärskolan och träningsskolan minskade med 3,5 procent jämfört med föregående läsår.

Andelen elever som går i särskola med fristående huvudman har den senaste tioårsperioden ökat från 2,5 procent till knappt 4 procent.

Drygt 15 procent av samtliga elever i den obligatoriska särskolan är integrerade i grundskolan, dvs. de går minst halva tiden tillsammans med elever i grundskolan. Andelen integrerade elever varierar stort. Högst andel, 33 procent, finns i glesbygdskommuner.

Gymnasiesärskolan erbjuder yrkesförberedande utbildning i nationella eller specialutformade program samt i individuella program, där verksamhets- och yrkesträning ingår. Drygt 8 700 elever gick i gymnasiesärskolan läsåret 2007/08. Det är en ökning med 5,6 procent sedan föregående år.

Kostnader

Den totala kostnaden för den obligatoriska särskolan beräknas uppgå till 3,6 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,9 procent jämfört med 2006. Kostnaden per elev (exklusive integrerade elever) ökade med 4,9 procent till 303 300 kronor per elev. För den kommunala gymnasiesärskolan beräknas den totala kostnaden uppgå till cirka 1,9 miljarder kronor 2007, vilket motsvarar en ökning med drygt 7,6 procent.

Gymnasieskolan

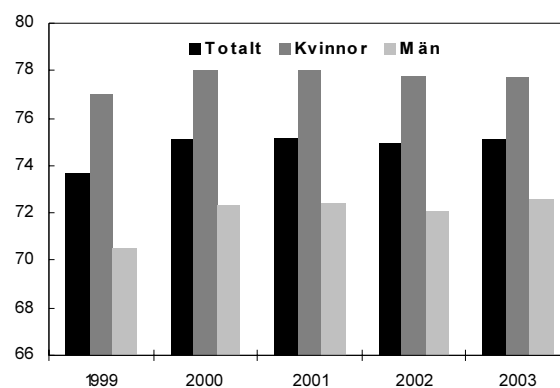
Gymnasieskolan syftar till att eleverna ska tillägna sig kunskaper och färdigheter och utvecklas till ansvarskännande människor i yrkes- och samhällslivet.

Elevantalet i gymnasieskolan ökade med knappt fyra procent läsåret 2007/08 jämfört med året innan och uppgick till 390 000. Samtidigt ökade andelen elever i fristående gymnasieskolor med knappt 20 procent. Läsåret 2007/08 gick drygt 17 procent av gymnasieeleverna i en fristående skola. I de tre storstadskommunerna var denna andel i genomsnitt 30 procent.

Av alla nybörjare i gymnasieskolan hösten 2003 fullföljde 68 procent utbildningen inom tre år och 76 procent inom fyra år. Om elever på individuella program exkluderas var motsvarande andelar 76 procent respektive 82 procent, en svag förbättring jämfört med föregående årskull.

Andelen kvinnor som fick slutbetyg efter fyra år var knappt fem procentenheter högre än för män. Av elever med svensk bakgrund fick 76 procent av männen och 80 procent av kvinnorna slutbetyg inom fyra år. Motsvarande andel för elever med utländsk bakgrund var 55 procent av männen och drygt 63 procent av kvinnorna.

Diagram 4.5 Andel med slutbetyg inom 4 år för nybörjare i år 1 1999–2003 (procent)

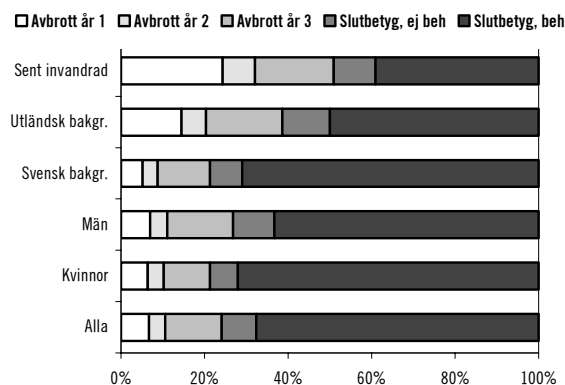
Läsåret 2006/07 fick knappt 83 procent av det totala antalet elever i år 3 slutbetyg eller motsvarande.

För att få slutbetyg ska eleven ha betygsatts i samtliga kurser som ingår i studievägen. Att en elev inte fått ett slutbetyg behöver inte innebära att eleven hoppat av studierna innan den normala studietiden är avslutad. Skolverket har i studien *Studieresultat i gymnasieskolan - avbrott och slutbetyg utan grundläggande behörighet* (juni 2008) visat att av de elever som började i gymnasieskolan hösten 2002 hade efter fem år endast två av tre erhållit grundläggande högskolebehörighet, dvs. fått slutbetyg med godkända kursbetyg i minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program. En av tolv hade ett slutbetyg utan att nå kraven för högskolebehörighet medan nästan var sjunde elev betygsatts i större delen av kurserna på studievägen men ändå inte uppnått kraven för slutbetyg. Nästan lika många hade hoppat av studierna redan under något av de första två åren. Totalt sett saknade var fjärde nybörjarelev 2002 slutbetyg.

Enligt Skolverkets studie avbröt män oftare än kvinnor sina studier sent i utbildningen – 16 procent jämfört med 11 procent. Det var också nästan dubbelt så vanligt att elever med utländsk bakgrund avbröt utbildningen utan att få slutbetyg (40 procent) jämfört med elever med svensk bakgrund (21 procent). Drygt hälften av

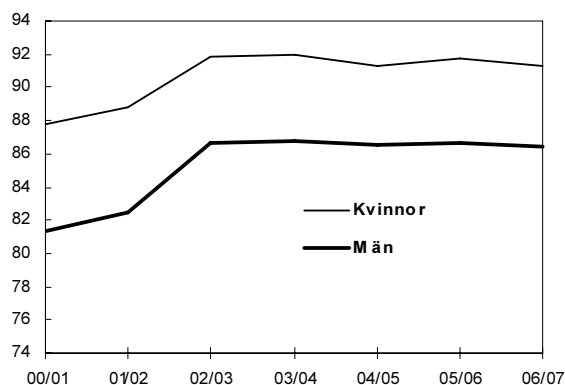
alla elever som invandrat sent till Sverige, maximalt tio år före gymnasiestarten, hoppade av utbildningen och var fjärde redan under det första året.

Diagram 4.6 Fullföljd utbildning inom fem år för nybörjare i gymnasieskolan läsåret 2002 (procent)

Av alla elever med slutbetyg våren 2007 uppnådde 89 procent grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Det innebär att ungefär tre av fyra i årskurs 3 läsåret 2006/07 uppnådde den grundläggande behörigheten. Andelen kvinnor som uppnådde grundläggande behörighet var fem procentenheter högre än för män. Både kvinnor med svensk bakgrund och kvinnor med utländsk bakgrund slutför sin gymnasieutbildning i större utsträckning än män med motsvarande bakgrund. Skillnaden mellan könen var större för elever med utländsk bakgrund jämfört med de med svensk bakgrund.

Diagram 4.7 Andel elever med slutbetyg som nått grundläggande behörighet till universitet och högskolor (procent)

De senaste fem åren har den genomsnittliga betygspoängen för elever med slutbetyg från gymnasieskolan varit oförändrat 14,7 för kvinnor och 13,4 för män.

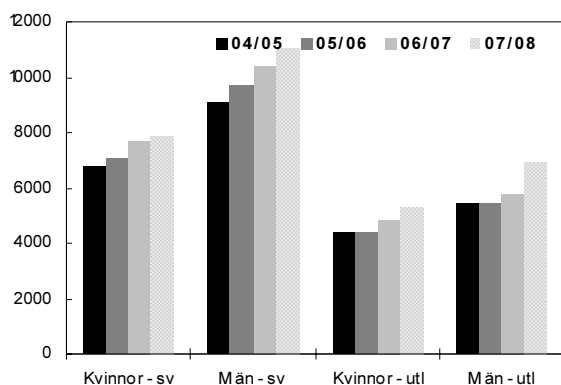
Individuella program (IV)

Sedan läsåret 1998/99 ska en elev för att antas till utbildning på ett nationellt eller specialutformat program dels ha slutfört sista årskursen i grundskolan, dels ha godkända betyg i svenska alternativt svenska som andraspråk, engelska och matematik eller på annat sätt ha förvärvat motsvarande kunskaper. I annat fall kan eleven följa ett individuellt program (IV). Ett individuellt program syftar främst till att förbereda för studier på ett nationellt eller specialutformat program. Ett individuellt program kan även göra det möjligt att genomföra en lärlingsutbildning eller att möta elevers speciella utbildningsbehov.

Läsåret 2007/08 gick nära 23 000 elever i år 1 på individuella program, vilket motsvarar 14,9 procent av alla elever i år 1. Totalt gick 5 000 elever ett andra år och 3 200 var inskrivna i år 3 på ett individuellt program. Sedan 1 juli 2006 har fristående gymnasieskolor rätt att anordna individuella program. Av samtliga drygt 31 000 elever på individuella program 2007/08 gick endast 535, eller 1,7 procent, i fristående gymnasieskolor.

Skillnaderna mellan kommunerna är relativt stor i fråga om hur stor andel av eleverna på individuella program som sedan går över till ett nationellt program. Av de elever som påbörjade studier på individuella program 2006 gick 38 procent över till nationella program ett år senare. I ett tiotal kommuner bytte mer än 80 procent av IV-eleverna till ett nationellt eller specialutformat program efter ett år, medan det i ett femtontal kommuner var färre än var femte elev.

Drygt två femtedelar av eleverna på individuella program läsåret 2007/08 var kvinnor och knappt tre femtedelar män. Av eleverna hade 39 procent utländsk bakgrund. Fördelningen framgår av följande diagram.

Diagram 4.8 Antal elever på individuella program fördelade på bakgrund

Samtidigt som antalet elever på individuella program har ökat med 45 procent sedan läsåret 2000/01 har det totala antalet elever i gymnasieskolan ökat med 28 procent.

Av de knappt 12 000 elever som påbörjade ett individuellt program hösten 2002 fick 19 procent ett slutbetyg inom fyra år. Denna andel ökade till 23 procent efter ett femte år. Nästan alla dessa fick slutbetyg från ett nationellt program efter att ha bytt program från det individuella programmet. Övriga, ungefär var tjugonde IV-elev med slutbetyg, fick ett slutbetyg från sitt individuella program efter att ha fullföljt utbildningen enligt sin individuella utvecklingsplan.

Byte av program

Programbyten är en vanlig orsak till förlängd studietid för många elever. Under 2000-talet har andelen elever som bytt studieväg efter år 1 successivt ökat. Drygt 13 procent av eleverna i år 1 hösten 2006 (drygt 12 procent av kvinnorna och drygt 13 procent av männen) hade bytt program ett år senare. Det förekommer även att elever byter program senare under sin gymnasietid.

Avbrott och studieuppehåll

En annan anledning till att många elever behöver fyra eller fler år för att få slutbetyg från gymnasieskolan är att de gör uppehåll i sina studier.

Totalt gjorde drygt sex procent av alla elever i år 1 läsåret 2006/07 studieuppehåll eller avbröt sina studier under efterföljande år, vilket är en minskning med en knapp procentenhet jämfört med läsåret 2005/06. Det fanns inte någon könsskillnad mellan elever med svensk bakgrund (5,1 procent av såväl kvinnorna som männen). Av eleverna i år 1 med utländsk bakgrund hade männen en något högre andel studieavbrott än

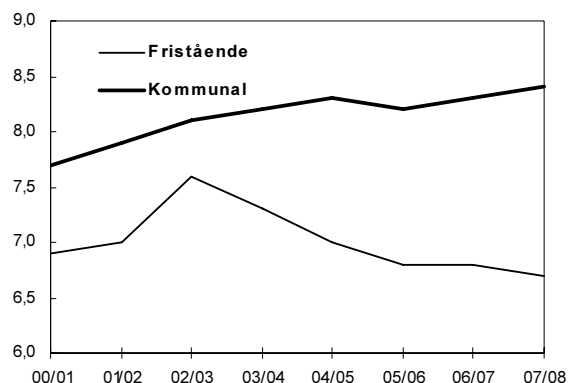
kvinnorna (11,2 procent att jämföra med 10,6 procent).

Av alla elever i år 1 i gymnasieskolan läsåret 2005/06 gjorde knappt sju procent ett uppehåll efterföljande läsår. En knapp femtedel av dem återkom till gymnasieskolan hösten 2007 av vilka 40 procent gick om år 1 medan 60 procent återfanns i år 2 eller 3. Av de som återkom återupptog två av tre sina studier inom samma program eller motsvarande utbildning vid fristående skola och en tredjedel hade bytt. Elever på IV avbröt sina studier i högre grad än elever på nationella program. Elever som börjat på IV bytte även i högre grad än övriga studieinriktning efter ett studieuppehåll.

En registerstudie genomförd av SCB 2007 visar att av de som började i gymnasieskolan hösten 2000 och som inte fått slutbetyg inom fem år hade en fjärdedel hoppat av studierna i år 1 och var femte i år 2. Tre av fem elever hade gått ett tredje år men ej fått slutbetyg, på grund av avhopp eller att kursbetyg saknats. Det var vanligare att kvinnor avbröt studierna än att män gjorde det. Likaså var det vanligare att elever med utländsk bakgrund än de med svensk bakgrund avbröt sina studier.

Lärare

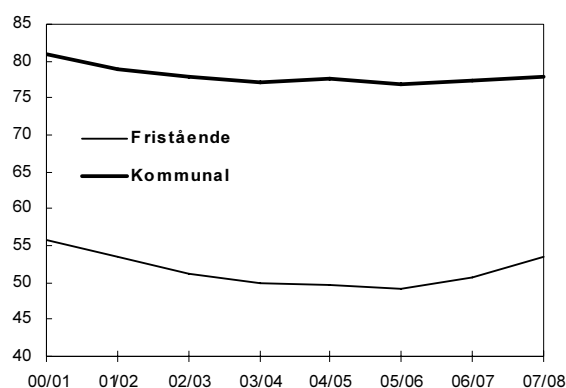
Lärartätheten redovisas omräknat till antal heltidstjänster per 100 elever. Lärartätheten ökade i kommunala gymnasieskolor från 7,1 läsåret 1997/98 till 8,4 läsåret 2007/08. I fristående gymnasieskolor har lärartätheten under samma period minskat från 7,6 till 6,7.

Diagram 4.9 Lärartäthet per huvudman (antal lärare per 100 elever)

Samtidigt som den genomsnittliga lärartätheten har ökat från 7,9 2000/01 till 8,1 2007/08 har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen minskat, från drygt 81 procent läsåret 2000/01

till 74 procent 2007/08 beräknat på heltids-tjänster. I kommunala gymnasieskolor hade knappt 78 procent av lärarna pedagogisk högskoleexamen jämfört med endast drygt 53 procent av lärarna i fristående gymnasieskolor. Andelen var högre bland kvinnliga lärare än bland manliga lärare, i genomsnitt knappt 79 jämfört med knappt 70 procent. Skillnaderna mellan könen var störst i fristående skolor, drygt 12 procentenheter.

Diagram 4.10 Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning – per huvudman

Sett till hela lärarkåren i gymnasieskolan är könsfördelningen jämn. Av samtliga drygt 37 500 tjänstgörande lärare hösten 2007 var 49,9 procent kvinnor och 50,1 procent män.

Kostnader

De totala kostnaderna för den kommunala gymnasieskolan beräknas 2007 uppgå till drygt 27 miljarder kronor, vilket är en ökning med 2,4 procent jämfört med föregående år. Den totala kostnaden per elev beräknas ha ökat till 85 200 kronor (+1,1 %). Kostnaden per elev varierar dock mycket mellan de olika programmen. Kostnaden per elev för undervisning (lärarlöner inkl. ersättning för vikarier) i kommunala gymnasieskolor uppskattas uppgå till 40 200 kronor vilket motsvarar en ökning med 2,7 procent jämfört med 2006.

Övergång till högskola och arbetsliv

Gymnasieskolan ska förbereda ungdomar för deltagande i arbetsliv och för vidare studier. Utbildningssystemets utformning har inneburit att många ungdomar lämnat gymnasieskolan med kvalifikationer som inte efterfrågas på arbetsmarknaden, något som har bidragit till att ungdomar stannar längre i utbildning.

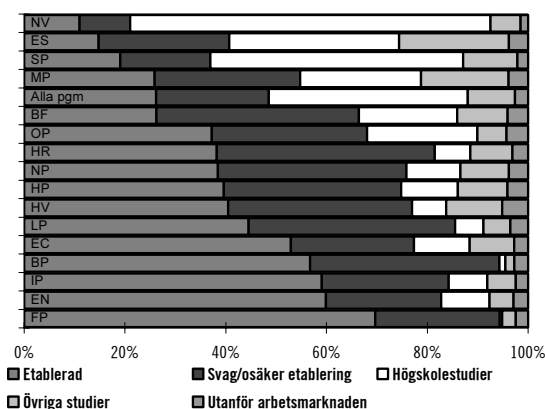
Av de närmare 80 500 elever som avslutade gymnasieskolan våren 2004 hade i genomsnitt 42

procent påbörjat högskolestudier inom tre år, dvs. senast hösten 2007. Andelen var högre bland kvinnor jämfört med män, 47 resp. 37 procent.

I en forskningsrapport från 2007 visar Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) att ungdomars inträde på arbetsmarknaden under perioden 1985–2003 skett allt senare, vilket till stor del anges bero på att ungdomar studerar allt längre men också att det tar längre tid att få arbete efter avslutad utbildning (*Rapport 2007:18*). Serviceyrken inom handel och restaurangverksamhet är enligt undersökningen inkörsportar till arbetsmarknaden. För den grupp av unga som har lägst utbildning, de som inte avslutar gymnasieskolan, är situationen mest problematisk. Dessa personer gick tidigare direkt till arbetsmarknaden men ägnar i dag lång tid åt gymnasie-studier som de aldrig fullföljer. Många av dem som avslutar yrkesinriktade gymnasie-studier finner jobb direkt efter gymnasiet, även om åldern vid inträdet på arbetsmarknaden har höjts då utbildningarna successivt förlängts. Även för de som avslutat studieförberedande program har tiden till det första arbetet ökat väsentligt. Allt fler går från teoretiska gymnasie-studier till högskola men de som inte gör det har problem att komma in på arbetsmarknaden. IFAU fann ett starkt samband över tid i vilka utbildningsinriktningar som ger goda chanser på arbetsmarknaden men inget samband mellan arbetsmarknadsutsikter och gymnasiebetyg, dvs. de med bättre betyg tenderar inte att välja utbildningar med gynnsammare arbetsmarknadsutsikter.

SCB har undersökt vad de som lämnade gymnasieskolan våren 2002 gjorde tre år efter att studierna avslutades (*Etablering på arbetsmarknaden tre år efter gymnasieskolan, Temablad 2008:2*). Registerstudien visar att 26 procent av de drygt 67 000 personerna i undersökningen var etablerade på arbetsmarknaden tre år efter avslutad gymnasium, medan 22 procent bedömdes ha en osäker eller svag etablering och 3 procent befanns stå utanför arbetsmarknaden. Närmare hälften fanns i utbildning, flertalet i högskolestudier (39 %).

Diagram 4.11 Etablering på arbetsmarknaden för olika gymnasieprogram tre år efter avslutade gymnasiestudier 2002. Andel (%).

Studien visar att det fanns stora skillnader mellan program och mellan könen. De manligt dominerade tekniskt yrkesförberedande programmen såsom fordons-, industri-, energi-, el- och byggprogrammen (FP, IP, EN, EC och BP) hade det jämförelsevis bästa arbetsmarknadsläget under 2005. Överlag var kvinnorna i lägre omfattning än männen etablerade på arbetsmarknaden. På endast fyra program hade kvinnorna en etableringsgrad på 50 procent eller högre. För männen var etableringsgraden minst 50 procent på 13 program. En förklaring till kvinnornas lägre etablering på arbetsmarknaden är att de oftare än män övergått till fortsatta studier inom komvux och högskola.

4.2.2 Uppföljning av statliga insatser

Personalförstärkningar i förskolan

Skolverket fördelade under 2005 och 2006 ett riktat statsbidrag för personalförstärkningar i förskolan. Syftet med statsbidraget var att öka personaltätheten samt ge förutsättningar för att minska barngruppernas storlek och öka kvaliteten i förskolan. Under 2005 fördelades en miljard kronor och under 2006 fördelades två miljarder kronor. Bidraget har därefter inordnats i det generella bidraget till kommunerna.

Skolverket konstaterar i en uppföljning att antalet barn per årsarbetare minskade i 95 procent av kommunerna 2006. Även barngruppstorlekarna minskade.

Enligt Skolverkets uppföljning skulle kommunerna velat använda större delen av statsbidraget till att rekrytera förskollärare men att det har

varit svårt att rekrytera dessa i önskad utsträckning. Kommunerna har därutöver också anställt personal med olika typer av specialkompetenser, t.ex. specialpedagoger och logopedier samt barnskötare eller olika kombinationer av nämnda personalkategorier. En majoritet av kommunerna använde statsbidraget till att utöka antalet platser i verksamheten i stället för att minska barngruppstorleken.

Rekrytering av resurspersoner

Myndigheten för skolutveckling fördelade under 2005 och 2006 ett statsbidrag för att stimulera rekrytering av extra personal, s.k. resurspersoner. Syftet med statsbidraget var att stärka kommunernas förutsättningar att arbeta med elever i segregerade områden som har skolsvårigheter. Totalt har 162 miljoner kronor fördelats till 35 kommuner. Kommunerna har främst valts ut på grundval av låg måluppfyllelse.

Av de 716 resurspersoner som anställts är 435 behöriga lärare (61 %). Resterande andel tjänstgör som stödpersonal, t.ex. elev- och lärarassistenter, tvåspråkiga allmänna resurser, bibliotekarier, kuratorer och fritidspedagoger vid fritidshem som är kopplade till skolorna. Cirka 15 000 elever har fått ta del av resurspersonernas insatser. Dessa elever har olika modersmål, varav arabiska är det vanligaste.

Förändrad myndighetsstruktur

I propositionen *Nya skolmyndigheter* (prop. 2007/08:50) har regeringen lämnat förslag och bedömningar rörande en ny myndighetsstruktur på skolområdet m.m. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2007/08:UbU13, rskr. 2007/08:161).

Den nya myndighetsstrukturen kommer att omfatta tre centrala myndigheter: Statens skolverk, Statens skolinspektion och Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Den 1 juli 2008 bildades Specialpedagogiska skolmyndigheten. I samband med detta avvecklades Specialpedagogiska institutet (SIT), Specialskolemyndigheten (SPM) och Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) som egna myndigheter respektive institut inom Socialstyrelsen. Den verksamhet som har

bedrivits i dessa myndigheter och institutet har överförs till den nya myndigheten.

Myndigheten för skolutveckling (MSU) och Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL) avvecklas från och med den 1 oktober 2008 och vissa kärnuppgifter avseende nationella utvecklingsinsatser överförs till Skolverket. Några av CFL:s uppgifter förs till Specialpedagogiska skolmyndigheten. Därutöver överförs verksamhet avseende arbetsplatsförlagd utbildning utomlands för gymnasieelever från Skolverket till Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

En särskild utredare har under våren 2008 förberett och genomfört bildandet av Specialpedagogiska skolmyndigheten (dir. 2008:5). Regeringen har också tillkallat en särskild utredare med uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av Skolinspektionen (dir. 2008:3). Skolverket har fått i uppdrag att förbereda och genomföra inordnandet av viss verksamhet från MSU och CFL samt förbereda överföringen av tillsyn och kvalitetsgranskning m.m. till Skolinspektionen (U2007/6758/G (delvis), U2008/788/G). En särskild avvecklingsmyndighet har bildats med uppgift att avveckla SIT, SPM, Sibus, MSU och CFL (dir. 2008:28).

Statens skolinspektion inrättas den 1 oktober 2008 och övertar Skolverkets ansvar för tillsyn och kvalitetsgranskning samt s.k. tillståndsprövning avseende fristående skolor.

Förändringarna i myndighetsstrukturen inom skolväsendet är en del av effektiviseringen av statsförvaltningen. Genom att skapa en tydlig och överskådlig myndighetsstruktur med klara ansvarsförhållanden ges skolmyndigheterna förutsättningar för att på bästa möjliga sätt understödja en god måluppfyllelse inom skolväsendet.

4.3 Analys och slutsatser

En allt högre andel barn går i förskolan som nu anses vara fullt utbyggd. Regeringen anser att det är viktigt med valfrihet och mångfald inom förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg och välkomnar därför olika anordnare av förskoleverksamheten. En god omvårdnad är en förutsättning för utveckling och lärande samtidigt som omvårdnaden i sig har ett pedagogiskt innehåll. Regeringen har för avsikt att ytterligare stärka förskolans pedagogiska uppdrag.

Det råder vissa skillnader i flickors och pojkars resultat i grundskolan, liksom mellan de i Sverige och de utomlands födda eleverna. Flickor får i genomsnitt ett högre meritvärde än pojkar och elever med utländsk bakgrund når i genomsnitt sämre studieresultat i grundskolan än elever med svensk bakgrund. Elever med utländsk bakgrund är dock en mycket heterogen grupp och deras bakgrund, förutsättningar och studieresultat skiljer sig stort.

Regeringen anser att det behövs ett nytt mål- och uppföljningssystem i grundskolan och motsvarande skolformer. Skolans kunskapsmål ska vara tydliga och elever som riskerar att inte nå skolans kunskapsmål ska få stöd och hjälp. Dessa insatser bör komma så tidigt som möjligt under skoltiden. Regeringen kommer att följa könsskillnaderna i utbildningsresultat.

Alltfler elever går i fristående skolor. Regeringen anser att det, så långt som det är möjligt, ska råda lika villkor mellan fristående skolor och kommunala.

Alltför många elever slutför inte sin gymnasieutbildning. Dessa ungdomar har stora svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Utbildningssystemets utformning har dessutom inneburit att många ungdomar lämnat gymnasieskolan med kvalifikationer som inte efterfrågats på arbetsmarknaden. Regeringen anser därför att det behövs en förändrad och förbättrad gymnasieskola. I detta arbete är frågan om gymnasial lärlingsutbildning central.

5 Vuxenutbildning

Omfattning

Vuxenutbildningen definieras här som de utbildningar som erbjuds vuxna inom det offentliga skolväsendet för vuxna, kvalificerad yrkesutbildning samt vissa kompletterande utbildningar och folkbildningen. Insatserna på vuxenutbildningsområdet inom utgiftsområde 16 innefattar den kommunala vuxenutbildningen (komvux), vuxenutbildningen för utvecklingsstörda (särvux), svenskundervisningen för invandrare (sfi), den kvalificerade yrkesutbildningen och vissa kompletterande utbildningar. Utbildningar vid universitet och högskola eller därmed jämförbara utbildningar omfattas inte. Inom området Vuxenutbildning redovisas också folkbildningen som ligger under utgiftsområde 17.

Ansvar för vuxenutbildningen delas av staten, kommunerna, landstingen, organisationer och enskilda utbildningsanordnare. Ansvar för huvuddelen av finansiering och genomförande åligger kommunerna. Staten finansierar vissa delar av vuxenutbildningen genom statsbidrag för verksamhet.

5.1 Mål

För vuxenutbildningens olika utbildningsformer, utom folkbildningen, finns det mål i lagar och förordningar, bl.a. 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). För hela vuxenutbildningsområdet vid sidan av högskolan finns av riksdagen godkända mål och en strategi för utvecklingen av vuxenutbildningen. Det är de olika utbildningsformerna tillsammans som bidrar till en samlad målpåfyllelse. Resultatet av

verksamheten inom de olika formerna redovisas därför var för sig. Gemensamma indikatorer som används är tillgänglighet, målgrupper, tillgången till utbildningsplatser i relation till behovet, utbildningarnas kvalitet i relation till deras mål och syften, lärarnas kompetens, studiedeltagarnas studieresultat samt genomförandegrad.

5.2 Resultatredovisning

Detta avsnitt innehåller en redovisning av resultat av tidigare nämnda verksamheter. I redovisningen åtskiljs behörighetsgivande utbildningar och yrkesinriktade eftergymnasiala utbildningar. Under avsnittet Integration återfinns redovisning avseende svenskundervisning för invandrare och kontakttolkutbildning. Resultaten från folkhögskolor och studieförbund redovisas under avsnittet om profilerade kurser, kulturprogram etc. Stöd till funktionshindrade omfattar vuxenutbildning för utvecklingsstörda, specialpedagogiskt stöd och annat stöd till studerande med funktionshinder.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen (1985:1100) ska främst de som erhållit minst utbildning få möjlighet att stärka sin ställning i arbetslivet och i det kulturella och politiska livet. Även den som har en gymnasial utbildning t.ex. från studieförberedande program kan ha behov av att skaffa sig en yrkesutbildning som krävs för inträde på arbetsmarknaden eller för att ändra yrkesinriktning.

5.2.1 Nationell styrning, infrastruktur och validering

Vuxenutbildningen har i praktiken kommit att bli alltmer gränsöverskridande och är ofta en förutsättning för måluppfyllelse i tillväxt-, närings-, social- och integrationspolitiken i olika delar. Denna förändrade roll för vuxenutbildningen är framför allt synlig på det lokala och regionala planet.

Lärcentra finns i dag i de flesta av landets kommuner och är en viktig länk i samarbetet mellan olika politikområden och utbildningsformer.

Kommunernas uppgift är att tillhandahålla en infrastruktur som stöder den vuxnes behov av utbildning och kompetensutveckling på olika nivåer och med olika syften. Med infrastruktur för vuxenutbildning avses alla de insatser som samhället, den enskilde, arbetslivet och olika organisationer gemensamt står för i syfte att skapa goda förutsättningar för den vuxne att delta i ett livslångt lärande.

Valideringsdelegationen hade till uppgift att under 2004–2007 i fråga om validering av vuxnas kunskaper och kompetens bl.a. främja kvalitet, stödja utveckling av metoder och verksamhetsformer, informera samt utforma förslag på åtgärder för att säkerställa en verksamhet med validering. Delegationen avvecklades den 31 december 2007 och en slutrapport med åtgärdsförslag överlämnades till regeringen den 15 januari 2008.

Delegationen har också haft i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet gällande validering av utländsk yrkeskompetens med stöd av utvecklade branschmodeller. Uppdraget var ett led i regeringens integrationssatsning. Det då-

varande Arbetsmarknadsverket rekryterade deltagarna. Under projektperioden genomfördes cirka 650 valideringar till en kostnad av 10 miljoner kronor.

Totalt har delegationen under 2007 använt 14 miljoner kronor för att stödja utveckling av metoder och regionala verksamheter med syfte att möjliggöra och tillgängliggöra validering. Statliga myndigheter har erhållit 1,9 miljoner kronor, kommuner knappt 1,6 miljoner kronor, övriga organisationer cirka 9,4 miljoner kronor samt privata företag och föreningar 2 miljoner kronor. Detta har resulterat i att ett 20-tal branschmodeller för validering har utvecklats och tillämpats.

5.2.2 Behörighetsgivande utbildningar

Som utbildningar som ger behörighet till högre studier (behörighetsgivande utbildningar) räknas utbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux) och vissa utbildningar inom folkhögskola som ger motsvarande kunskaper. Utbildningar inom komvux berättigar till betyg men intyg kan utfärdas som alternativ till betyg. Studier i folkhögskola berättigar till intyg och studieomdöme.

Som framgår av nedanstående tabell har det läsåret 2006/07 skett en minskning jämfört med de två föregående åren vad gäller antalet studerande i komvux. Antalet studerande på folkhögskolornas långa kurser, som bl.a. innefattar allmän kurs, har de senaste två åren inte förändrats nämnvärt.

Tabell 5.1 Antal studerande inom behörighetsgivande vuxenutbildningar inom komvux de senaste tre läsåren 2004/05–2006/07

Utbildningsnivå ¹	Lsåret 2004/05		Lsåret 2005/06		Lsåret 2006/07	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Grundläggande	26 175	14 457	26 276	14 625	23 638	13 210
Gymnasial	120 553	63 228	122 799	61 844	112 348	53 695
Statlig vuxenutbildning	2 432 ⁴	1 393 ⁴	534 ³	263 ³	336 ²	231 ²
Folkhögskola	9 300 ⁴	5 265 ⁴	15 900 ³	9 800 ³	16 100	9 500

¹ Avser grundläggande och gymnasial nivå, exkl. påbyggnadsnivå² Uppgiften avser kalenderåret 2007 (för CFL jan-mars)³ Uppgiften avser kalenderåret 2006⁴ Uppgiften avser kalenderåret 2005

Källa: Statens skolverk, Nationellt centrum för flexibelt lärande, Folkbildningsrådet

Behörighetsgivande utbildningar inom komvux

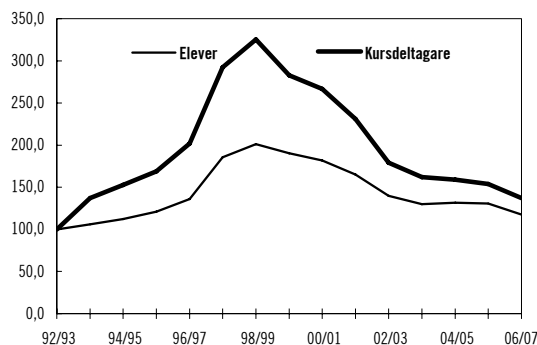
Lsåret 2006/07 deltog cirka 202 900 personer i behörighetsgivande utbildningar. Andelen elever motsvarar 3,5 procent av befolkningen i åldersgruppen 20–64 år, att jämföra med föregående läsår då andelen var 3,9 procent. I en internationell jämförelse är detta trots minskningen en relativt hög andel av befolkningen. Tillgången till och innehållet i komvux varierar dock mellan kommuner och regioner enligt Skolverkets lägesbedömning 2007 (rapport 303, 2007). Statens skolverk konstaterar också i sin rapport att brister förekommer i den geografiska likvärdigheten då det gäller tillgång också till yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå. Vidare redovisar Skolverket att det blir allt vanligare med icke-schemalagd undervisning.

Andelen elever i komvux som är födda utomlands har ökat successivt från 23 procent till 38 procent under läsåren 1997/98–2006/07. Högst andel födda utomlands återfinns inom den grundläggande vuxenutbildningen med 86 procent följt av gymnasial vuxenutbildning med 28 procent.

Av de studerande var nästan 67 procent kvinnor och drygt 33 procent män, vilket är i nivå med föregående läsår. En anledning till denna ojämna könsfördelning kan enligt Skolverket vara att man har ett kursutbud vars innehåll till stor del främst tilltalar kvinnor.

En stor del av de studerande hösten 2007 var unga, 52 procent var under 30 år och 36 procent under 25 år. Totalt 8 procent var 50 år eller äldre.

Av nedanstående diagram framgår förändringen av antalet elever och kursdeltagare inom komvux sedan 1992. Under 1997–2002 pågick det s.k. kunskapslyftet, vilket förklarar den kraftiga ökningen av antal kursdeltagare under dessa år. Mellan läsåren 2005/06 och 2006/07 har antalet kursdeltagare minskat med 11 procent i gymnasial vuxenutbildning.

Diagram 5.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux läsåren 1992/93–2006/07

Källa: Statens skolverk

Genomförandegrad

En indikator på resultat är andelen kursdeltagare som slutför respektive avbryter de kurser de påbörjat. Andelen kursdeltagare som fullföljer sina kurser i komvux har minskat på samtliga nivåer. Under läsåret 2006/07 slutförde tre av fyra kursdeltagare den kurs de påbörjat. Störst andel studieavbrott skedde på grundläggande nivå. På ämnesnivå gjordes störst andel kursavbrott av de som studerade engelska och matematik (cirka en tredjedel).

Tabell 5.2 Kursdeltagare (kd) inom komvux läsåren 2002/03–2006/07 som slutfört eller avbrutit utbildningen

Läsår	Antal kd	Slutfört kurs	Andel	Avbrutit kurs	Andel	Fortsätter nästa läsår	Andel
2002/03	1 077 445	816 111	75,7	202 151	18,8	59 183	5,5
2003/04	973 750	726 390	74,6	192 927	19,8	54 433	5,6
2004/05	956 153	705 639	73,8	200 333	21,0	50 181	5,2
2005/06	925 557	681 399	73,6	198 272	21,4	45 886	5,0
2006/07	824 143*	611 920	74,2	169 933	20,6	42 290	5,1

*(varav 556 525 kvinnor och 267 618 män)

En elev är en fysisk person som läser en eller flera kurser. I varje kurs som eleven deltar räknas han eller hon som kursdeltagare. Varje elev deltar i genomsnitt i 4,0 kurser.

Källa: Statens Skolverk

Betyg

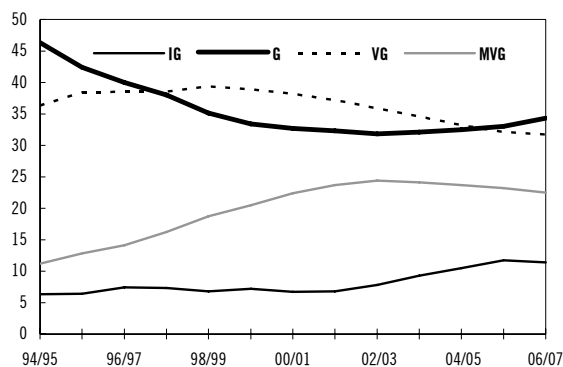
En annan indikator på resultat är erhållna betyg. Skolverket konstaterar i sin lägesbedömning 2007 att betygsnivåerna och studieresultaten i gymnasial vuxenutbildning har försämrats, bl.a. har betygsnivåerna sjunkit och andelen studieavbrott ökat under de senaste fem åren.

Antalet kursdeltagare som läsåret 2006/07 slutförde kurser inom gymnasial vuxenutbildning där betyg ska sättas var 507 600. För knappt 12 procent saknas uppgifter om betyg.

Av dem som fick betyg under läsåret 2006/07 fick 88,6 procent av kursdeltagarna minst betyget Godkänt.

Andelen kursdeltagare som fått betyget Godkänt minskade kraftigt från 1990-talets mitt till och med läsåret 2002/03. Därefter har andelen ökat något fyra läsår i rad. Att notera är att andelen kursdeltagare som fått betyget Icke godkänt minskat något för första gången sedan läsåret 2000/01.

Liksom i grundskolan och gymnasieskolan har kvinnor inom gymnasial vuxenutbildning i genomsnitt högre betyg än män och kursdeltagare födda i Sverige högre betyg än de som är födda utomlands.

Diagram 5.2 Procentuell fördelning av betygen i gymnasial vuxenutbildning under läsåren 1994/95–2006/07

Källa: Statens skolverk

Kostnad för komvux

Den totala kostnaden för komvux, inklusive påbyggnadsutbildning, uppgick 2007 till 3 801 miljoner kronor. Det innebär en minskning med 488 miljoner kronor jämfört med 2006. Kostnaden per studerande uppgick under 2007 till 33 000 kronor, vilket är en ökning med 1 700 kronor jämfört med 2006.

Det riktade statsbidraget till kommunerna utgjorde 1 800 miljoner kronor 2006. För 2007 överfördes bidraget till det generella ekonomiska utjämningsystemet och minskades samtidigt med en tredjedel till 1 200 miljoner kronor.

Behörighetsgivande utbildningar inom folkbildningen

Statens stöd till folkbildningen syftar bl.a. till att bidra till att höja utbildningsnivån i samhället och utjämna utbildningsklyftor.

Vid folkhögskolan är det möjligt att läsa en s.k. allmän kurs som ger behörighet till högskolan. Behörighetsgivande kurser vid folkhögskolan omfattas inte av skollagen (1985:1100) eller av någon läroplan utan är ett fristående alternativ till den behörighet som kan uppnås i gymnasieskolan och inom komvux. Deltagaren får därför heller inte betyg. I stället får deltagaren ett samlat studieomdöme och ibland också ett behörighetsintyg som visar om hon eller han vid folkhögskolan uppnått kunskaper motsvarande den behörighet som fås i det offentliga skolväsendet. I vilken omfattning folkhögskolan anordnar behörighetsgivande utbildning och deltagarnas egna åsikter om utbildningen kan vara indikatorer på att syftet nås.

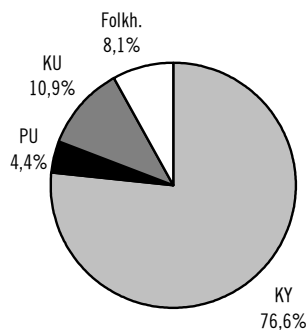
Folkbildningsrådet fördelade knappt 1,5 miljarder kronor till folkhögskolornas verksamhet 2007. Varje folkhögskola beslutar sedan om sin verksamhet enligt de kriterier och riktlinjer som Folkbildningsrådet fastställt

för användningen av statsbidraget. Allmän kurs svarade för totalt 45 procent av den statsbidragsberättigade verksamheten vid folkhögskolorna. Antalet deltagare i allmän kurs var cirka 12 750 personer per termin under 2007. Det är en marginell minskning jämfört med 2006.

5.2.3 Eftergymnasial yrkesutbildning m.m.

Begreppet eftergymnasial yrkesutbildning innefattar ett antal utbildningsformer med delvis olika verksamhetsmål och målgrupper. De är kvalificerad yrkesutbildning (KY), påbyggnadsutbildning inom kommunal vuxenutbildning (PU), kompletterande utbildningar (KU), vissa yrkesutbildningar inom folkbildningen och vissa utbildningar med verksamhetsstöd. Syftet med de eftergymnasiala yrkesutbildningarna är att svara mot arbetsmarknadens behov genom att kombinera teoretiska kunskaper och kunskap som genererats inom arbetslivet.

Diagram 5.3 Andel studerande vid eftergymnasiala yrkesutbildningar 2007

Källa: Statens skolverk, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Nationellt centrum för flexibelt lärande, Folkbildningsrådet

Kompletterande utbildningar har delvis andra syften än övriga eftergymnasiala utbildningar. Utbildningsformen ska bl.a. tillgodose kompetensbehovet inom mycket smala områden, exempelvis inom konstnärligt skapande områden där det finns ett nationellt intresse av att

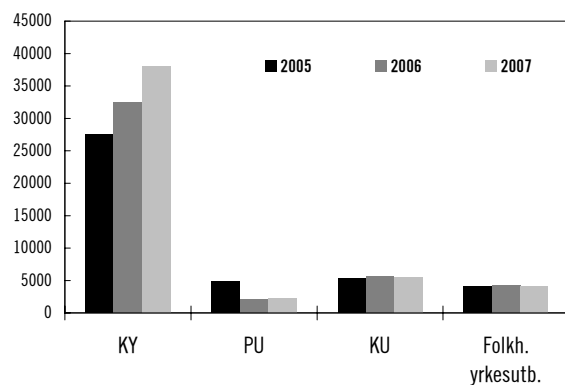
inom kulturområdet bevara traditionella hantverks- och yrkeskunskaper.

En majoritet av de eftergymnasiala yrkesutbildningarna ska ge ett yrkeskunnande som kan möta företagets krav och utvecklingsbehov. Andra utbildningar svarar mot andra behov på arbetsmarknaden och inom kulturområdet. Lärare inom de olika utbildningsformerna kommer till stora delar direkt från arbetslivet. De flesta utbildningarna innehåller större eller mindre avsnitt förlagda direkt till arbetslivet.

En indikator på utbildningarnas kvalitet och relevans är antalet personer som har arbete ett år efter slutförd utbildning. Kvalitetssäkring, som tillsyn och uppföljning, görs på olika sätt och av olika myndigheter.

Nedanstående tabell visar antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning mellan 2005 och 2007. Antalet studerande i påbyggnadsutbildningen har under de senaste tre åren minskat, vilket beror på att ett antal utbildningar utvecklades och fördes över till kvalificerad yrkesutbildning med början 2005. Kvalificerad yrkesutbildning har samtidigt ökat och har nu ungefär 38 000 studerande, se diagram 5.4. Ökningen beror dels på ovan nämnda överföring, dels på att utbildningarna tillfördes tillfalli

Diagram 5.4 Antalet studerande i eftergymnasial utbildning 2005–2007

Källa: Skolverket, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, CFL, Folkbildningsrådet

Tabell 5.3 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning

	2005		2006		2007	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Kvalificerad yrkesutbildning	14 300	13 200	17 265	15 297	20 691	17 419
Påbyggnadsutbildning	2 892	1 994	1 318	820	1 293	896
Kompletterande utbildningar	3 604	1 696	3 882	1 749	3 679	1 762
Folkhögskolans yrkesutbildning	2 733	1 409	2 825	1 400	2 632	1 404

Källa: Skolverket, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning och Folkbildningsrådet

Kvalificerad yrkesutbildning

Kvalificerad yrkesutbildning ska kännetecknas av såväl teoretiskt djup som en stark arbetslivsanknytning. Kvalificerad yrkesutbildning är i dag en etablerad utbildningsform som präglas av arbetslivets medverkan i planering och genomförande.

Riksdagen anvisade drygt 1,1 miljarder kronor 2007 för verksamheten med en planeringsvolym på minst 16 600 årsstudieplatser varav 2 000 platser var tillfälliga. Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats var drygt 59 000 kronor. Ungefär en tredjedel av utbildningstiden består av lärande i arbete och denna del av utbildningen finansieras av arbetslivet.

För administrationen av statsbidraget anvisades drygt 25 miljoner kronor.

Utbildningarna finns i alla län utom Gotlands län. Storstadslänen har liksom tidigare år flest utbildningar med Västra Götalands län med 142 pågående utbildningar, Stockholms län med 135 följt av Skåne län med 117 utbildningar. Därefter kommer Jönköpings län med 46, Västernorrlands län med 31 och Värmlands län med 29.

De flesta utbildningar anordnas av kommuner eller privata anordnare. Störst andel utbildningar finns inom området företagsekonomi, handel och administration. Näst störst är teknik och teknisk industri följt av personliga tjänster samt hälso- och sjukvård.

Antalet studerande har ökat med drygt 17 procent från drygt 32 000 studerande 2006 till 38 000 under 2007. Medelåldern inom kvalificerad yrkesutbildning ligger oförändrat på 29 år vilket tyder på att många av de studerande har någon form av arbetslivserfarenhet före studierna. Totalt är könsfördelningen någorlunda jämn med 47 procent män och 53 procent kvinnor, men indelat på utbildningsområde är tendensen densamma som för övriga utbild-

ningsformer, dvs. att högst andel kvinnor återfinns inom omsorgsområdet och högst andel män finns inom teknik- och industriområdet. Sökandetrycket 2007 var oförändrat med i genomsnitt tre sökande per utbildningsplats.

Av Statistiska centralbyråns enkätundersökning 2007 framgår att 89 procent av de som examinerats har arbete året efter avslutad utbildning, vilket utgör en ökning med 8 procentenheter jämfört med 2006. Drygt 80 procent av dessa arbetar med det som utbildningen leder till. Det visar på en god matchning mot arbetsmarknadens behov och är en indikator på god kvalitet.

Under 2003–2006 ökade antalet kortare utbildningar. Ökningen av kortare utbildningar avstannade dock under 2007.

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning har tillsynsansvar för utbildningarna.

Påbyggnadsutbildning

Påbyggnadsutbildning är en del av kommunal vuxenutbildning och syftar till att ge vuxna en utbildning som ger förutsättningar för utveckling inom ett yrke eller som leder till ett nytt yrke. Utbildningarna är ett halvt till ett och ett halvt år långa. Påbyggnadsutbildning ska planeras i samverkan med arbetslivet. Det finns även påbyggnadsutbildningar med nationellt fastställt kursplan som syftar till att öka likvärdigheten i landet, bl.a. utbildning till yrkesförare, barnskötare, tandsköterska, trafiklärare och elinstallatör med allmän behörighet.

Utbildningarna finansieras av kommunerna eller med statligt stöd efter ansökan hos Skolverket. För 2007 anvisades 99,4 miljoner kronor i statligt stöd för verksamheten. Medianvärdet för statsbidrag var 2007 knappt 100 000 kronor per utbildningsplats med en variation mellan 39 000 kronor för barnskötare och 280 000 kronor för trafikflygare.

Totalt gick 1 468 studerande på någon av de 22 påbyggnadsutbildningar som finansieras med statsbidrag enligt förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning. Av dem var 17 utbildningar lokala påbyggnadsutbildningar med sammanlagt 317 utbildningsplatser. Jämfört med 2006 minskade antalet utbildningar med fem. Av samtliga studerande återfanns 80 procent på utbildningar med nationella kursplaner. För 2006 och 2005 var andelen 57 respektive 54 procent.

Andelen studerande inom kunskapsområdet Yrkesförare är den ojämförligt största och utgör 57 procent av alla studerande. Därefter kommer Trafiklärare, 11 procent och Flyg, 8 procent. De kommunalt finansierade påbyggnadsutbildningarna har ungefär lika stor omfattning. Där återfinns bl.a. kurser inom omsorg och flygteknik.

En tredjedel av de studerande inom påbyggnadsutbildningen med statsbidrag är kvinnor. Detta är ett omvänt förhållande jämfört med övrig kommunal vuxenutbildning där kvinnorna utgör cirka två tredjedelar av alla studerande. Genomsnittsåldern är 32 år både för kvinnor och män och 54 procent är yngre än 30 år. Vad avser 2006 var 45 procent under 30 år. Könskillnaderna är markanta inom traditionellt mansdominerade yrken, exempelvis rörsvetsare samt möbel- och inredningssnickare inom vilka inga kvinnor studerar. Ett motsatt förhållande gäller inom de yrken som är traditionellt kvinno-dominerade som exempelvis barnskötare och yrkesvävare.

Under våren 2007 avbröt 12 procent av de studerande sina studier, vilket kan jämföras med den gymnasiala nivån där 20 procent avbrutit kursen. Det är en ökning jämfört med läsåret 2005/06 då andelen som avbrutit studierna i påbyggnadsutbildningen var knappt 8 procent. Vad avser 2007 var det inom området transportteknik som de flesta avbrotten gjordes och läsåret 2006/07 inom flygtekniskt underhåll. Det finns flera orsaker till avbrotten. Den studerande kan t.ex. ha fått arbete eller ha kommit in på annan önskad utbildning eller kurs.

Kompletterande utbildningar

Kompletterande utbildningar är kortare utbildningar för ungdomar och vuxna. Utbildningarna har en enskild huvudman, dvs. de anordnas inte av stat, kommun eller landsting. De tillgodoser utbildningsbehovet inom vissa områden, t.ex.

konst, dans, teater och musik, hälsa, friskvård och hudvård, hantverk samt flyg. Utbildningarna är oftast avgiftsbelagda för de studerande. Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde bedöms. Kompletterande utbildningar inom dans/teater/musik, konst och design/mode fungerar i praktiken som förberedande utbildningar inför konstnärliga utbildningar vid högskolan.

Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2007 till drygt 141 miljoner kronor.

Mellan hösten 2006 och hösten 2007 minskade antalet studerande på dessa utbildningar med 5 procent. Under 2006 studerade 67 procent kvinnor och 33 procent män inom utbildningsformen, en andel som endast varierat mellan en och två procentenheter de senaste åren. Totalt studerade 5 358 personer på kompletterande utbildningar hösten 2007 fördelade på 230 olika utbildningar hos 101 enskilda huvudmän. Medelåldern var 28 år (29 år 2006) varav 69 procent återfinns i gruppen 19–29 år, vilket är 2 procentenheter mer än 2006. Flest studerande fanns inom områdena hudvård, hårvård, hälsa, hantverk och konst vilket är oförändrat sedan tidigare år.

Skolverket beslutar om vilka utbildningar som ska erhålla statsbidrag, vilka utbildningar som ska berättiga till studiestöd och vilka som ska få stå under statlig tillsyn. Skolverket har också tillsynsansvaret fram till och med den 1 oktober 2008.

Skolverkets redovisning för våren 2007 visar att 15 procent fler studerande än under våren 2006 fullföljt kompletterande utbildning.

Eftergymnasial yrkesutbildning inom folkbildningen

Folkhögskolan genomför årligen ett stort antal eftergymnasiala yrkesutbildningar.

Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet fördelar ett särskilt statsbidrag till teckenspråktolkutbildningen. Drygt 37 miljoner kronor användes för verksamheten.

Under 2007 samlade folkhögskolans eftergymnasiala yrkesutbildningar totalt drygt 4 000 deltagare, vilket är knappt 200 färre än föregående år. Av deltagarna var 65 procent kvinnor och 35 procent män. Störst omfattning hade fritidsledarutbildningen. Också utbildningar inom medieområdet samt områdena scenisk konst, kultur och friskvård var betydande.

Ett tiotal folkhögskolor anordnade kvalificerad yrkesutbildning vilket är oförändrat sedan föregående år.

Teckenspråktolkutbildning

Utbildning till teckenspråktolk (inklusive dövblindtolk) bedrivs inom folkhögskolan med särskilt statligt stöd. Antalet årsstudieplatser vid teckenspråktolkutbildningarna minskade under 2007 från 333 till 312. Totalt 57 tolkar för döva, dövblinda och vuxendöva slutförde sin utbildning 2007 jämfört med 49 under 2006. Det har varit svårt att rekrytera studerande till utbildningarna trots olika rekryteringsinsatser, och anslaget har inte använts fullt ut.

Utbildningar med verksamhetsstöd

Samernas utbildningscentrum är en privat utbildningsanordnare, en stiftelse, med Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Same Ätnam och Jokkmokks kommun som huvudmän. Skolan bedriver vuxenutbildning i form av kurser i språk, slöjd och företagande/rennäring samt viss uppdragsutbildning. Under 2007 genomfördes vid Samernas utbildningscentrum 1 708 elevveckor på långa linjer och 70 elevveckor på korta kurser vilket är färre antal veckor än under 2006. Totalt 63 elever deltog i de långa linjerna.

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet och utbildar ledare för idrottens behov. SISU är huvudman för Bosöns idrottsfolkhögskola. Under 2007 erhöll SISU Idrottsutbildarna för första gången ett riktat statsbidrag direkt från staten, i stället för som tidigare via anslaget till folkbildningen. Anslaget fördubblades dessutom från 70 miljoner kronor 2006 till 140 miljoner kronor 2007. Förbundsstyrelsen beslöt att använda 90 miljoner kronor till statsbidragsberättigad folkbildning, 40 miljoner kronor till en särskild utbildnings-satsning på nationell nivå och 10 miljoner kronor som stöd till omställningsarbete i distrikten. Totalt arrangerade SISU 69 002 studiecirkel (jämfört med 68 826 under 2006). Antalet deltagare uppgick till 561 839. Det är knappt 6 000 färre än under föregående år. SISU genomförde också 18 100 kulturevenemang, en ökning med drygt 2 000 jämfört med föregående år.

5.2.4 Integration

Svenskundervisning för invandrare

Svenskundervisning för invandrare (sfi) syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Sfi syftar även till att ge studerande som saknar grundläggande färdigheter i att läsa och skriva sådana kunskaper. Varje kommun är skyldig att erbjuda sfi till invandrare som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket från och med andra halvåret det år de fyller sexton år. De kan påbörja sfi när som helst under året. Kommunerna är skyldiga att under en fyraveckorsperiod erbjuda i genomsnitt minst 15 timmar undervisningstid i veckan. Sfi är en rättighet för den enskilde och tillgängligheten till utbildningen kan därmed sägas vara god.

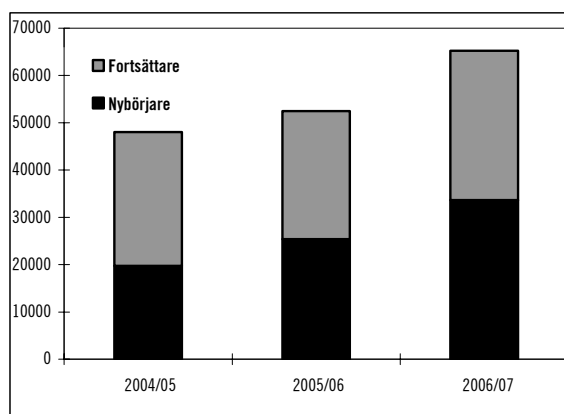
Kommunernas kostnad för sfi uppgick till 1 130 miljoner kronor 2007, en ökning med 85 miljoner kronor från föregående år. Kostnaden per deltagare var 27 875 kronor, vilket innebär en minskning med 3 504 kronor jämfört med 2006.

Antalet utbildningsanordnare i sfi var 290 läsåret 2006/07. Totalt 251 kommuner anordnade sfi i egen regi – lika många som läsåret dessförinnan. Utöver de 251 kommunala anordnarna uppdrogs åt 8 studieförbund och 32 övriga utbildningsanordnare att anordna sfi. En av kommunal anordnare köpte även undervisning av ett studieförbund, vilket medfört en dubbelräkning i statistiken. Antalet övriga utbildningsanordnare har ökat med tre sedan föregående år.

I många kommuner är sfi en liten verksamhet. Antalet kommuner med 25 elever eller färre är 23 och i fyra kommuner var elevantalet under 10. Bara 111 kommuner eller kommunalförbund hade fler än 100 elever under läsåret 2006/07.

Lsåret 2006/07 deltog totalt 65 222 elever i sfi vilket var 12 722 fler elever än läsåret innan. Aldrig tidigare har antalet deltagare i sfi varit så högt.

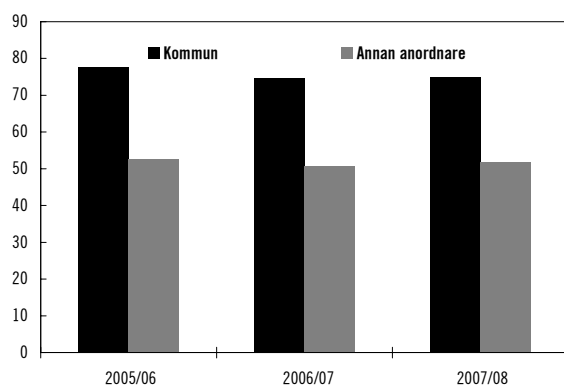
Av eleverna var drygt 33 600 nybörjare i sfi. Antalet nybörjare i sfi 2006/07 var det högsta sedan mitten av 1990-talet då antalet nybörjare var 35 500.

Diagram 5.5 Antalet studerande inom sfi lå 2004/05–2006/07 fördelat på nybörjare och fortsättare

Källa: Statens skolverk

Av det totala antalet elever i sfi läsåret 2006/07 var 57 procent kvinnor och 43 procent män. Andelen kvinnor var därmed något lägre jämfört med de fem närmast föregående läsåren, då andelen kvinnor legat omkring 60 procent.

Andelen sfi-lärare med högskoleutbildning i pedagogik var 80 procent i sfi anordnad av kommuner och 56 procent hos andra utbildningsanordnare.

Diagram 5.6 Andel tjänstgörande lärare med högskoleexamen i pedagogik lå 2005/06–2007/08 fördelade på anordnare

Källa: Skolverket

Sfi består av fyra kurser fördelade på tre studievägar. Studievägarna är anpassade för olika studietakt och mål. Kortutbildade går studieväg 1 medan högutbildade går studieväg 3. Av nybörjarna läsåret 2004/05 har cirka 62 procent fått betyget Godkänt i sfi fram till och med läsåret 2006/07. Drygt hälften av dem som fått betyget Godkänt på någon kurs hade fått betyget Godkänt på den högsta nivån, dvs. studieväg 3, kurs D.

Andelen studerande som fått betyget Godkänt på studieväg 3 kurs D efter i genomsnitt två och ett halvt år varierade mycket kommunerna emellan. Variationerna stämmer ofta med skillnader i elevernas utbildningsbakgrund. I den kommun som hade högst genomströmning var andelen lågutbildade endast 6 procent.

Kontaktolktutbildning

Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet fördelar statsbidrag till utbildningar för tolkar i invandrar- och minoritetsspråk, s.k. kontaktolktolkar. Utbildningarna bedrivs på folkhögskola och i studieförbund. Utbildningarna vid folkhögskolor bedrivs som ettåriga sammanhållna grundutbildningar på halvtid eller som tvååriga distansutbildningar på kvartsfart.

Drygt 16 miljoner kronor har anvisats för kontaktolktutbildningar 2007. Under 2007 har 61 personer avslutat grundutbildningen med godkänt resultat på den sammanhållna grundutbildningen. Totalt 191 personer har fått kursbevis från en eller flera delkurser. Under 2007 har 10 avslutade eller påbörjade sammanhållna grundutbildningar hållits i sammanlagt 20 språk. Utöver grundkursen har olika kompletterings- respektive fördjupningskurser genomförts.

Det särskilda bidraget till preparandkurser inför auktorisation och rättstolkningkurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk som anvisats under 2005–2007 har inte använts fullt ut. Vissa kurser har inte kunnat starta på grund av för få anmälningar.

5.2.5 Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirkel och annan gruppverksamhet inom folkbildningen

Syftena med statens stöd till folkbildningen framgår av förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen. Den förordningsändring som trädde i kraft den 1 februari 2007 innebar att syftena delvis ändrades.

Folkbildningens verksamhet ska bidra till att stärka och utveckla demokratin, göra det möjligt för kvinnor och män att påverka sin livssituation samt skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Folkbildningen ska vidare bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Folkbildningen ska också bredda kulturintresset och öka delaktigheten i kulturlivet.

Verksamhet inom följande områden är särskilt angelägna och utgör i särskilt hög grad motiv för statens stöd: den gemensamma värdegrunden – alla människors lika värde och jämställdhet mellan könen, det mångkulturella samhällets utmaningar, den demografiska utmaningen, det livslånga lärandet, kulturen, tillgängligheten och möjligheterna för personer med funktionshinder samt folkhälsa, hållbar utveckling och global rättvisa. Folkbildningen ska själv identifiera relevanta målgrupper.

För hela folkbildningsverksamheten anvisade riksdagen knappt 3 100 miljoner kronor 2007.

Indikatorer för att mäta hur väl statens syften uppnåtts är bl.a. tillgång, tillgänglighet, antal deltagare och deltagarnas upplevelse av målfyllelse. Folkbildningen har genomfört ett stort antal kurser, studiecirkel och kulturevenemang under 2007. Deltagarna i såväl folkhögskoleverksamhet som studiecirkel var i stor utsträckning nöjda med sin utbildning eller cirkel.

Genom bl.a. möten och konferenser har Folkbildningsrådet under 2007 bedrivit ett omfattande arbete med att utveckla och förankra ett system för kvalitetsredovisning för studieförbundens och folkhögskolornas verksamhet, som är anpassat för folkbildningens arbetsätt. Folkbildningsrådet redovisade under 2007 sin rapport Nationell kvalitetsredovisning för folkbildningen 2007. Folkbildningsrådet erbjuder under 2008 stöd för studieförbund och folkhögskolor i form av introduktionsdagar och studiematerial rörande utvärderingsmetodik. Det är angeläget att Folkbildningsrådet, liksom folkhögskolor och studieförbund, fortsätter sitt systematiska uppföljnings- och utvärderingsarbete på olika nivåer.

Folkhögskolorna

Under 2007 gick knappt 1 500 miljoner kronor av statsbidraget till verksamhet vid folkhögskolorna.

De korta kurserna samlade 2007 cirka 80 000 deltagare per termin. Antalet deltagare i de långa kurserna var i snitt 26 500 per termin, cirka 200 fler än föregående år. Särskilda kurser, korta kurser och kulturprogram stod för 55 procent av den statsbidragsfinansierade verksamheten som bedrevs vid folkhögskolorna. Vanliga kurser var musik, konsthantverk och friskvård, där en större del av studietiden ägnades åt det ämnesområde deltagaren valt. Bland de särskilda kurserna var det estetiska området och

information och media dominerande med sammanlagt 25 procent av den totala långkursverksamheten. Drygt hälften av deltagarna i särskilda kurser var under 25 år. Av deltagarna var cirka 7 procent över 60 år.

Folkhögskolorna arrangerade sammantaget närmare 2 850 kulturprogram under 2007. Det är en ökning med ungefär 50 jämfört med föregående år. Antalet deltagare var drygt 241 000, en minskning med cirka 14 000 jämfört med 2006.

Studieförbunden

Totalt fördelade Folkbildningsrådet drygt 1 500 miljoner kronor till studieförbundens verksamhet 2007.

De åtta studieförbunden arrangerade 2007 drygt 280 000 studiecirkel med sammanlagt 2 miljoner deltagare. Vissa personer deltar i mer än en studiecirkel varje år, men antalet enskilda personer kan uppskattas till cirka 1,25 miljoner. Studieförbundens cirkelverksamhet i antal genomförda studiecirkel ökade med 8 procent och antalet deltagare med 1 procent. Såväl antalet genomförda kulturprogram som antalet deltagare i kulturprogram ökade med 5 procent. Antalet arrangemang i form av Annan folkbildningsverksamhet, som bl.a. avser att utveckla ny verksamhet, nå nya målgrupper eller låta deltagare prova på, ökade med 29 procent, medan antalet deltagare ökade med hela 33 procent. Sammantaget har alltså studieförbunden lockat fler deltagare och genomfört fler arrangemang än föregående år.

Inom studieförbunden stod det estetiska ämnesområdet konst, musik och media för drygt 60 procent av den totala studiecirkelverksamheten räknat i antal studietimmar. Humaniora stod för knappt 14 procent av studietimmarna och samhälls- och beteendevetenskap för cirka 6 procent. Ämnesområdet personliga tjänster som bl.a. rymmer friskvård, matlagning, konsumentkunskap m.m. svarade för omkring 4 procent av studietimmarna.

Invandrare och personer med funktionshinder är särskilt uppmärksammade i studieförbundens verksamhet. Drygt 21 procent av deltagarna i studiecirkel rapporterades som tillhörande någon av målgrupperna. Andelen invandrare utgjorde 13 procent av deltagarna, medan personer med funktionsnedsättning svarade för 9 procent. Den tidigare målgruppen arbetslösa svarade för 0,3 procent.

Av det totala antalet studiecirkeldeltagare återfanns 15 procent i åldersspannet 13–24 år medan 22 procent var över 65 år. Antalet deltagare motsvarade i stort sett sina andelar av befolkningen som helhet.

5.2.6 Stöd till personer med funktionsnedsättning

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda och särskilt utbildningsstöd ska ge möjlighet till lärande, delaktighet och gemenskap för personer med funktionsnedsättning.

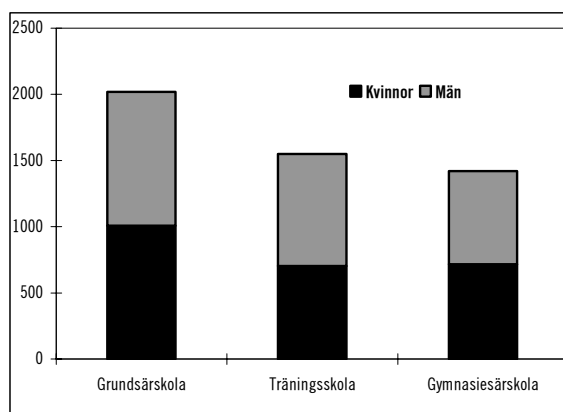
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux) syftar till att ge vuxna med utvecklingsstörning kunskaper och färdigheter motsvarande dem som barn och ungdomar kan få i den obligatoriska särskolan och på nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskolan. Inom särsvux får också yrkeskurser anordnas.

Särsvux finansieras kommunalt. Den totala kommunala kostnaden för särsvux 2007 var cirka 199 miljoner kronor, vilket är en ökning med 31 miljoner kronor jämfört med 2006. Kostnaden per elev har ökat och uppgick 2007 till 39 900 kronor.

Antalet studerande i särsvux uppgick 2007 till 4 990 personer, ett i det närmaste oförändrat antal jämfört med föregående läsår. Av deltagarna var 49 procent kvinnor och 51 procent män.

Diagram 5.7 Antal studerande i särsvux 2007

Källa: Statens skolverk

Antalet deltagare per undervisningsgrupp varierade kraftigt under 2007 men det genomsnittliga antalet var 3,1 vilket var en svag ökning sedan föregående läsår. Medelåldern i särsvux var 37 år.

Antalet tjänstgörande lärare var, omräknat till heltidstjänster, 261 läsåret 2006/07. Av dessa hade 88 procent högskoleexamen i pedagogik, vilket är en ökning jämfört med föregående läsår.

Skolverket påpekar i sin lägesbedömning 2007 (rapport 303, 2007) att särsvux kännetecknas till innehållet mer av omsorg och mindre av undervisning. Rekryteringsarbetet vad avser särsvux är inte alltid aktivt och det finns flera kommuner som inte erbjuder särsvux.

Specialpedagogiskt stöd

Kostnader för nödvändiga anpassningsåtgärder för funktionshindrade ska finansieras inom ramen för den befintliga verksamheten. Vuxenstuderande med funktionsnedsättning kan dock få särskilt utbildningsstöd, t.ex. anpassning av läromedel, för att kunna studera på samma villkor som andra.

Specialpedagogiska institutet ska ge specialpedagogiskt stöd till huvudmännen för det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna. Institutet ska också främja tillgången till och tillgängligheten av läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder. I den utsträckning behoven inte kan tillgodoses på den kommersiella marknaden får institutet på egen hand utveckla, anpassa, framställa och distribuera sådana läromedel.

Sedan institutet 2002 tillfördes medel för stöd avseende vuxenstuderande har insatserna för vuxna kontinuerligt ökat. Nära hälften av insatserna har rört studerande med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller läs- och skrivsvårigheter/dyslexi. Institutet redovisar att det är fortsatt svårt att nå utbildningsanordnare och studerande när kommunerna upphandlar utbildning av externa utbildningsanordnare.

Stöd till studerande med funktionsnedsättning inom folkbildningen

En del av statsbidraget till folkbildningen fördelas av Folkbildningsrådet i form av s.k. förstärkningsbidrag till de folkhögskolor och studieförbund som har pedagogiska merkostnader för verksamhet för deltagare med funktionshinder. Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) fördelade också statsbidrag till folkhögskolorna för andra typer av merkostnader, t.ex. för tolk samt anpassning av teknik och material.

Under 2007 avsattes 332 miljoner kronor för de pedagogiska merkostnader, t.ex. i form av extra lärarstöd, som studieförbunden och folk-

högskolorna har för målgrupperna. Det motsvarar drygt 11 procent av anslaget till folkbildningen. I de nya fördelningsprinciper för statens bidrag till folkbildningen som Folkbildningsrådet beslutat finns ett förstärkningsbidrag med som en särskild post. Dessutom fördelade Sibus drygt 42 miljoner kronor av anvisade medel under utgiftsområde 17 för vissa åtgärder för studerande med funktionshinder.

På folkhögskolans långa kurser utgjorde 2007 deltagare med funktionshinder totalt 19 procent av deltagarna, respektive 8 procent på de korta kurserna. Inom studieförbundens verksamhet utgjorde personer med funktionshinder 8,5 procent av deltagarna.

Deltagare med rörelsehinder var den största gruppen deltagare med funktionshinder vid folkhögskolorna som erhöll stöd från Sibus, följt av deltagare med psykiska och medicinska funktionshinder. Den största procentuella ökningen finns dock i gruppen neuropsykiatriska funktionshinder. Totalt fick 92 folkhögskolor del av bidraget. Medel fördelades också genom Sibus till Synskadades Riksförbund för teknisk anpassning av studiematerial för synskadade och dövblinda inom folkbildningen.

Ersättning som i vissa fall lämnas i form av korttidsstöd för deltagande i utbildning om eget eller anhörigs funktionshinder behandlas under utgiftsområde 15 avsnitt 3.5.2.

Teckenspråkutbildning

Landstingen erbjuder en introduktionsutbildning i teckenspråk för hörande föräldrar till döva barn. Därefter kan föräldrarna delta i teckenspråksutbildning för föräldrar till barn som för kommunikation är beroende av teckenspråk (TUFF).

Av anvisade medel 2007 under utgiftsområde 15 användes drygt 9 miljoner kronor för denna verksamhet.

Utbildningen genomfördes i huvudsak vid folkhögskolor på uppdrag av Specialpedagogiska institutet. Under 2007 deltog 855 personer i TUFF vilket var en ökning jämfört med 2006. Av deltagarna var 61 procent kvinnor och 39 procent män. Ersättning för deltagande i TUFF behandlas under utgiftsområde 15 avsnitt 3.5.2.

5.3 Analys och slutsatser

5.3.1 Nationell styrning, infrastruktur och validering

Statens skolverk har framfört vikten och behovet av att kommunerna följer upp och analyserar verksamheten inom kommunal vuxenutbildning med hänsyn tagen till bl.a. de försämrade resultaten och det stora antalet studerande som inte fullföljer utbildningen (Skolverkets lägesbedömning 2007, rapport 303, 2007). Regeringen anser att tillsynen, uppföljningen och utvärderingsarbetet måste utvecklas såväl på lokal som nationell nivå, dels i omfattning, dels så att det i större utsträckning omfattar alla de utbildnings- och skolformer som ingår i det offentliga utbildningsväsendet avseende vuxna.

Även om det varierar mellan olika kommuner har kommunerna som ansvariga huvudmän för det offentliga skolväsendet för vuxna alltmer kommit att bli förmedlare av utbildning och fungerar således inte enbart som utförare av densamma. De nya aktörer som på kommunernas uppdrag genomför utbildning har enligt Skolverkets lägesbedömningar bidragit till breddning och förnyelse av utbildningen såväl innehållsmässigt som pedagogiskt.

Den fortsatt sneda fördelningen mellan mäns och kvinnors deltagande och risken för minskning av andelen yrkesutbildningar är oroväckande, enligt kommunernas bedömning. Även den höga andelen studieavbrott föranleder en utökad insats på nationell och lokal nivå då det gäller uppföljningar och utvärderingar av resultatet. De ansvariga huvudmännen bör i större utsträckning än i dag analysera orsakerna till studieavbrotten.

Arbetsplatsförlagda utbildningar i lärlingsliknande former bör genomföras i större utsträckning.

Valideringsdelegationens stöd till utvecklingen av metoder och instrument inom området validering har varit av stor betydelse. En omfattande medverkan av centrala branschorganisationer och yrkesnämnder har bidragit till att dessa tagit ansvar för utvecklingen inom sina respektive yrkesområden. Det har skapat en grund för fortsatt ansvarstagande för validering inom arbetsmarknadsområdet och en legitimitet för validering bland arbetsgivare och fackliga organisationer. Validering har ofta utförts på en

arbetsplats och har inneburit en viktig kontakt eller referens inför individens kommande yrkesliv. Möjligheter att erhålla ett arbete eller kunna förkorta sin utbildningstid bedöms ha ökat. Det har samtidigt framgått att en överblickbar struktur för validering är behövlig för att bedömningar och dokumentation ska vinna förtroende inom utbildningssystemet och på arbetsmarknaden. Valideringsdelegationen har lämnat ett flertal förslag för att säkerställa en fortsatt verksamhet med validering. Förslagen har remissbehandlats.

Den sammantagna bedömningen är att delegationens uppdrag och insatser har motsvarat de uppsatta målen.

5.3.2 Behörighetsgivande utbildningar

Regeringens bedömning är att utvecklingen av vuxenutbildningen vad avser både innehåll och form fortskrider. Återvändsgränder i utbildningssystemen minskar. Däremot kvarstår skillnaderna i ambitionsnivå då det gäller kommunernas vuxenutbildning. Detta är en icke önskvärd utveckling då även denna del av vuxenutbildningen blir ett allt viktigare inslag för att den enskilde på eget initiativ ska kunna få den kompetensutveckling som ett föränderligt arbets- och samhällsliv kräver. En investering i vuxenutbildning gynnar inte enbart den enskilde medborgaren utan även den enskilda kommunen och regionen vad gäller utveckling och tillväxt.

Även folkbildningen bidrar till att göra det möjligt för studerande att skaffa sig behörighet för vidare studier.

Tillgänglighet och inriktning

Hur och om tillgängligheten till studier för vuxna kommer att påverkas av att det riktade statsbidraget har inordnats i det kommunala ekonomiska utjämningsystemet kommer att följas noga. Statens skolverks uppföljning visar att verksamheten inom den kommunala vuxenutbildningen har minskat under en rad år. Orsaker till detta är bl.a. det goda arbetsmarknadsläget som brukar innebära att efterfrågan av utbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen minskar. Minskningen på 11 procent i gymnasial vuxenutbildning mellan läsåren 2005/06 och 2006/07 kan möjligtvis delvis även härledas till inläggningen av det riktade statsbidraget i det generella ekonomiska utjämnings-

systemet, samt att kommunerna då valt att inte skjuta till medel.

Enligt Skolverkets lägesbedömning 2007 (rapport 303, 2007) sänder kommunerna signalen att det finns en risk för att den yrkesinriktade utbildningen kommer att minska i omfattning.

Den utveckling och ökning av flexibla utbildningsformer som kan ses indikerar att ansträngningar görs i kommunerna för att vuxna ska kunna delta i en utbildning som är individanpassad. Regeringens bedömning är att det är av största vikt att denna utveckling fortsätter för att vuxna i hela landet ska kunna kombinera studier med arbete och annan sysselsättning.

Tillgång till god utbildning

Den verksamhet som bedrivs inom folkbildningen är i allt väsentligt av god kvalitet. Folkhögskolor och studieförbund når viktiga målgrupper och är verksamma över hela landet.

Under Folkbildningsrådets ledning pågår ett omfattande arbete med inriktning på kvalitetsfrågor inom folkbildningen. På olika nivåer inom folkhögskolor och studieförbund utvecklas modeller och indikatorer för att lättare kunna bedöma och jämföra kvaliteten i verksamheten.

Sammantaget bidrar insatserna avseende utarbetandet och förankrandet av gemensamma ramar för kvalitetsarbetet till förbättrade möjligheter att bedöma enskilda verksamheter, men också till att göra jämförelser.

Enligt Skolverket upphandlas en fjärdedel av den kommunala vuxenutbildningen från annan anordnare. Storstadskommunerna upphandlar mer än hälften av volymen medan pendlingskommuner upphandlar knappt fyra procent. Regeringens bedömning är att dagens möjligheter att lägga ut utbildning på entreprenad bör kunna ge bättre förutsättningar för att ge vuxna en större valfrihet och fler utbildningar av hög kvalitet. Det förutsätter att kommunerna arbetar utifrån behovsanalyser och att de använder sig av möjligheten att upphandla utbildningar. Det senare gäller företrädesvis yrkesinriktade utbildningar som i många kommuner genomförs framgångsrikt i lärlingsliknande former, s.k. arbetsplatsförlagd utbildning.

Regeringens slutsats är att fler insatser behövs för att främja att en mångfald av utbildningar med hög kvalitet som utgår från den enskildes behov och önskemål anordnas. Skolverkets tidigare iakttagelse att utbildningarnas karaktär medför att männen inte söker sig till dem är all-

varlig. Det torde tyda på att de utbildningsanordnare som finns i dag inte alltid uppfyller de behov som föreligger då det gäller utbildningarnas innehåll och formen för hur de genomförs.

5.3.3 Eftergymnasial yrkesutbildning

Kvalificerad yrkesutbildning (KY) är den utbildningsform som har flest antal studerande inom det eftergymnasiala systemet utanför högskolan. KY är i dag etablerad och finns i stort sett i alla län och är därmed ett efterfrågat och värdefullt kompetenstillskott på arbetsmarknaden. Nästan 90 procent av alla studerande som tagit examen inom KY har arbete vid tidpunkten för Statistiska centralbyråns mätning året efter avslutad utbildning. Det visar att KY-utbildningarna i hög grad motsvarar de mål som angetts för utbildningsformen. Skälet till detta är sannolikt den nära kopplingen mellan arbetslivet och utbildningen. För övriga eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan finns ingen statistik att tillgå vad gäller andel i arbete efter avslutad utbildning.

Resurserna för yrkesutbildningar för vuxna varierar mycket mellan kommunerna. Påbyggnadsutbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen har minskat under den senaste treårsperioden, men under 2007 har utvecklingen avstannat och stabiliserats.

Kommunerna framhåller att påbyggnadsutbildningarna är kostnadskrävande, särskilt mot bakgrund av att vuxenutbildningen ska vara flexibel och relativt snabbt kunna förändra sig i takt med individens och det omgivande samhällets behov. Enligt Skolverkets rapport till regeringen 2007 (dnr 2006:2174) finns det ett ökat behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar då nya och högre kompetenskrav ställs inom ett flertal områden där ungdomsgymnasiet inte täcker behoven framöver. Behoven uppstår framför allt på grund av stora pensionsavgångar, teknisk utveckling och att ett stort antal vuxna invandrare kan komma att behöva komplettera sin utbildning efter en genomförd validering.

Alltfler renodlade yrkesutbildningar genomförs inom ramen för de ordinarie kurserna på folkhögskolorna. Folkbildningen har på detta sätt blivit ett viktigt komplement till övrig eftergymnasial yrkesutbildning som samhället erbjuder.

5.3.4 Integration

Flyktingströmmen till Sverige har avstannat något jämfört med de prognoser som gjordes 2007. Situationen i krigsdrabbade länder har enligt Migrationsverkets bedömning förbättrats och bl.a. har ett arbete med återvändande till Irak inletts. Antalet asylsökande 2007 översteg 36 200 personer vilket motsvarar en 49-procentig ökning jämfört med 2006. Under 2008 förväntas antalet sjunka, till cirka 30 000 personer, för att sedan fortsätta att minska under 2009 och 2010. Trycket på utbildningssystemet antas dock bli fortsatt högt. Exempelvis har antalet elever i svenskundervisning för invandrare (sfi) aldrig varit högre.

Cirka 40 procent av de studerande inom sfi har mindre än nio års skolgång och därmed som regel endast begränsade kunskaper i grundläggande ämnen. Den korta tidigare utbildningen kan göra det svårt att arbeta och verka i Sverige. Mot denna bakgrund kommer det även fortsättningsvis att ställas stora krav på sfi och grundläggande vuxenutbildning liksom på kommunernas introduktionsinsatser i fråga om tillgänglighet, flexibilitet etc.

Även inom grundläggande vuxenutbildning förväntas antalet studerande öka till följd av de stora antalet nyanlända med kort tidigare utbildning.

Det nationella statistiska materialet som rör sfi är i många avseenden bristfälligt, något som bl.a. försvårar analyser och bedömningar av verksamheten. Likaså uppvisar sfi i många fall brister i måluppfyllelsen.

Kontakttolkar

Regeringen har gett Tolk- och översättarinstitutet i uppdrag att från 2007 utveckla kontakttolkutbildningen till en sammanhållen grundutbildning som, om den bedrivs på halvtid, omfattar två terminer som berättigar till studie-stöd. Resultatet visar att det har varit svårt att rekrytera studerande till dessa utbildningar. Regeringen finner det bekymmersamt att den nuvarande kontakttolkutbildningen inte utvecklats till en sammanhållen grundutbildning på halvtid. Genom att förkunskapskrav och nationella prov har införts har dock kvaliteten på utbildningen ökat. Regeringen kommer att följa utvecklingen.

5.3.5 Profilerade kurser, kulturprogram, studiecirklar och annan gruppverksamhet inom folkbildningen

Av resultaten framgår att folkbildningen är en viktig aktör inom det livslånga lärandet. Genom sina insatser erbjuder folkhögskolor och studieförbund många vuxna en chans till höjd utbildnings- och bildningsnivå, personlig utveckling, en meningsfull fritid och ett ökat engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Resultatredovisningen visar också att det inom folkbildningen sker ett aktivt arbete med att utveckla verksamheten och nå ut till nya grupper.

5.3.6 Stöd till personer med funktionshinder

Tillgänglig statistik visar inte om efterfrågan på vuxenutbildning för utvecklingsstörda överstiger tillgängliga platser. Övrigt stöd till funktionshindrade i form av t.ex. specialpedagogiskt stöd bedöms även fortsättningsvis behövas i motsvarande omfattning som 2007.

Folkbildningen är alltjämt en viktig aktör i arbetet med att nå personer med funktionsnedsättning. Genom att Folkbildningsrådet avsätter riktade medel ur folkbildningsanslaget för pedagogiska merkostnader förbättras möjligheterna för folkhögskolor och studieförbund att göra extra insatser för dessa deltagare.

6 Universitet och högskolor

6.1 Omfattning

Området universitet och högskolor omfattar högskoleutbildning och forskning vid statliga universitet och högskolor utom Sveriges lantbruksuniversitet samt utbildning vid de enskilda utbildningsanordnarna. Inom området finns anslag för universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare, ersättning för klinisk utbildning och forskning samt anslag för Högskoleverket och Verket för högskoleservice.

6.2 Resultatredovisning

Nedan redovisas övergripande resultat för universitet och högskolor. För en mer detaljerad bild av högskolesektorn hänvisas till Högskoleverkets årsrapport 2008 (2008:19 R) och Högskoleverkets s.k. NU-databas.

Sedan den 1 juli 2007 tillämpas nya bestämmelser i högskolelagen (1992:1434) och bl.a. högskoleförordningen (1993:100) vad avser uppdelning av högre utbildning i tre nivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. I nedanstående redovisning används de nya benämningarna förutom i de fall texten syftar på äldre förhållanden.

6.3 Kvalitet

Regeringens övergripande målsättning är att öka kvaliteten i den högre utbildningen. Ett exempel på en åtgärd i detta syfte är att skapa förutsättningar för universitet och högskolor att öka

den lärarledda undervisningstiden och minska antalet studenter per lärare.

Kvalitetsgranskningar

Under 2007 publicerade Högskoleverket resultatet från 21 ämnes- och programutvärderingar som sammanlagt omfattar drygt 400 grund- och forskarutbildningar.

Av de granskade utbildningarna beslutade Högskoleverket att ifrågasätta examensrätten för 69 utbildningar, vilket motsvarar 17 procent av de granskade utbildningarna. Dessa utbildningar följs upp under 2008. Vid de uppföljningar som genomfördes av utbildningar vars examensrätt ifrågasattes under 2006 hade samtliga lärosäten utom ett vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna. Regeringen beslutade, efter Högskoleverkets rekommendation, att dra in examenstillståndet för forskarutbildningen i statsvetenskap vid Högskolan i Jönköping.

I samband med att den nya examenordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) och bilaga till förordning för Sveriges lantbruksuniversitet (1993:221), började gälla den 1 juli 2007, har Högskoleverket genomfört flera examenstillståndsprovningar av konstnärliga examina, masterexamina och civilekonomexamina.

Med syfte att ge utbildningsmiljöer som redan håller en hög kvalitet incitament att förbättra sig ytterligare har Högskoleverket inrättat en utmärkelse till framstående utbildningsmiljöer. Under 2007 sökte 26 utbildningsmiljöer från tolv olika lärosäten om att få utmärkelsen framstående utbildningsmiljö. En internationell

bedömgrupp fann att fem av dessa uppfyllde de högt ställda kraven.

Kvalitet inom lärutbildningen

Högskoleverket fick 2004 i uppdrag av regeringen att utvärdera den relativt nyligen reformerade lärutbildningen. Utvärderingen (2005:17 R) ledde till att de blivande lärarnas kunskaper om skriv-, läs- och matematikutveckling samt bedömning och betygsättning skrevs in som obligatoriska inslag i examensbeskrivningen.

Under 2007 har Högskoleverket genomfört en uppföljande utvärdering av lärutbildningen (2008:08 R) och nu lagt särskild vikt vid att utvärdera svenska och matematik inom lärutbildningen. Sedan utvärderingen 2004 har lärutbildningarna, enligt Högskoleverket, förbättrats på en rad områden. Fler disputerade undervisar inom utbildningen, även om andelen fortfarande är låg. Andra områden som generellt förbättrats är progressionen inom utbildningen och organiseringen av den verksamhetsförlagda delen av utbildningen samt att flera lärosäten har utvecklat kurser i läs- och skrivutveckling.

Trots detta har Högskoleverket beslutat att ifrågasätta examenstillståndet för lärarexamen vid tio lärosäten: Linköpings universitet, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Mittuniversitetet, Malmö högskola, Högskolan i Borås, Högskolan i Gävle, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst och Södertörns högskola. Orsakerna till ifrågasättandena gäller bl.a. att andelen disputerade lärare som medverkar i utbildningen är oacceptabelt låg, att progressionen inom det allmänna utbildningsområdet är svag, att forskningsanknytningen brister samt att det finns brister i eller total avsaknad av matematikutveckling i utbildningen.

Pedagogisk utveckling och utbildning

I syfte att stärka kvaliteten inom högre utbildning ska den pedagogiska kompetensen vid universitet och högskolor stödjas. Lärosätena har i uppdrag att öka andelen lärare med högskolepedagogisk utbildning. Under 2007 anordnade universitet och högskolor såväl poängsatta behörighetsgivande kurser som kortare kurser och seminarier. Särskilda kurser i

handledning ges för handledare inom forskarutbildningen.

Tillsyn

Högskoleverket har till uppgift att utöva en ändamålsenlig tillsyn för att öka rättssäkerheten för allmänheten och enskilda individer. Tillsynsverksamheten omfattar huvudsakligen tre områden: handläggning av enskilda ärenden, tillsynsbesök på universitet och högskolor och egeninitierade granskningar i viktiga frågor. Jämfört med 2006 har antalet avgjorda enskilda ärenden ökat från 78 till 92. Inom ramen för den egeninitierade tillsynen har Högskoleverket bl.a. behandlat plagieringsfuskar, högskolornas särskilda organ för lärutbildningen och beföringsreformen. Under 2007 har verket även gått igenom alla disciplinärenden som avgjorts av universitet och högskolor under föregående år.

6.4 Internationalisering

Allt fler utländska studenter är inskrivna vid svenska universitet och högskolor. Ca 28 000 studenter från andra länder studerade i Sverige under läsåret 2006/07, vilket är en ökning med nio procent jämfört med läsåret 2005/06. Totalt utgjorde de inresande studenterna drygt sju procent av samtliga studenter i Sverige under 2006/07.

Av de ca 28 000 inresande studenterna kom 60 procent till Sverige som *free movers*⁴ och 40 procent inom ramen för utbytesprogram, varav merparten inom ramen för Erasmusprogrammet. Två av tre inresande studenter kommer från länder inom Europa och Norden, men antalet inresande studenter ökar mest från länder i Asien. Studenter från Asien utgör i dag drygt 20 procent av det totala antalet inresande studenter varav de flesta kommer från Kina och Pakistan.

Nästan alla inresande studenter studerar på fristående kurser vid de svenska lärosätena. Endast fem procent återfinns i studier på utbildningsprogram. Hälften av alla inresande

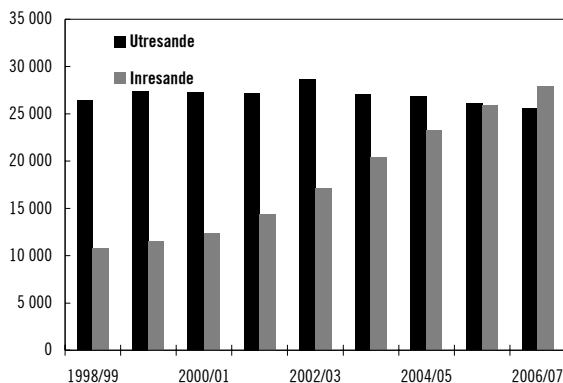
⁴ Student som studerar utomlands på eget initiativ, utan stöd av avtal mellan lärosäten.

studenter under 2006/07 studerade inom områdena samhällsvetenskap och humaniora och ytterligare 40 procent studerade på kurser inom naturvetenskap och teknik. (För fördelning bland svenska studenter se avsnitt 6.6 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå). Allt fler utländska studenter söker sig även till enstaka kurser på grundnivå och i begränsad utsträckning till program som leder till en kandidatexamen. Av de inresande som kommer till Sverige som *free movers* är 59 procent män och av svenska studenter utgör män 41 procent.

Inför höstterminen 2007 erbjöd 31 lärosäten sammanlagt ca 480 program på avancerad nivå med engelska som undervisningsspråk. Flest engelskspråkiga program på avancerad nivå erbjöds av Chalmers tekniska högskola, Kungl. Tekniska högskolan, Stockholms universitet, Lunds universitet och Umeå universitet. Tillsammans erbjöd dessa fem lärosäten nära hälften av de engelskspråkiga programmen i Sverige. Tekniska engelskspråkiga program på avancerad nivå omfattade nästan hälften av utbudet. Höstterminen 2008 ökar utbudet av engelskspråkiga program vid svenska lärosäten ytterligare.

För första gången är det fler studenter som kommer till Sverige för att studera än svenskar som åker utomlands för att studera. Detta gäller framför allt inom gruppen *free movers*.

Diagram 6.1 Antal ut- och inresande studenter

Källa: Högskoleverket

Under läsåret 2006/07 studerade ca 25 500 svenska studenter utomlands. Av samtliga studenter som avlade examen i Sverige under 2006/07 hade 14 procent studerat utomlands under sin utbildning. De flesta som har studerat utomlands återfinns bland personer med arkitektexamen och personer med juris kandidatexamen. Antalet utresande studenter och lärare

inom lärarutbildningen har ökat efter att flera lärosäten har satsat på ökad mobilitet för denna grupp. Ändå fortsätter lärarutbildningen att vara ett av de utbildningsprogram som ligger lägst i andelen utresande svenska studenter.

Vid ett flertal svenska lärosäten har det skett en viss ökning av antalet utresande studenter inom utbytesprogram.

Lärobytte sker bland annat inom ramen för Erasmusprogrammet. Under läsåret 2006/07 skedde en ökning i antalet utresande svenska lärare inom programmet.

Sedan EU-programmet Erasmus Mundus startade 2004 har 22 svenska lärosäten deltagit i de 103 magister- eller masterprogram som fått stöd genom samarbetsprogrammet. I en uppföljning av programmet konstaterar Högskoleverket att samarbetet inom Erasmus Mundus inneburit en utvidgning och fördjupning av lärosätenas internationella kontaktnät. Programmet har även fungerat som en pådrivande kraft för intern kvalitetssäkring och erfarenhetsutbyte gällande utbildningsinnehåll och administration. Studenterna inom Erasmus Mundus har bidragit till en stimulerande studiemiljö vid lärosätena. Lärosätena har sett positioneringen av det egna lärosätet i den internationella konkurrensen som ett bidrag till verksamheten i stort.

6.5 Samverkan med det omgivande samhället

Universitet och högskolor fick 2007 i uppdrag att rapportera om sin samverkan med det omgivande samhället samt att redovisa den utveckling som har skett sedan den förra återsrapporteringen 2003. Lärosätena redovisar att samverkan med det omgivande samhället har blivit alltmer omfattande och utgör en mer integrerad del i verksamheten. Innovations- och kommersialiseringsverksamheten har utvecklats ytterligare och allt fler utbildningar utformas i samverkan med arbetslivet. Universitet och högskolor deltar i regionala partnerskap och regionalt strategi- och utvecklingsarbete.

Högskoleverket har i sin rapport Högskolan samverkar vidare (2008:10 R) redovisat sin uppföljning av 2004 års utvärdering av samverkansuppdraget. Uppföljningen bygger huvudsakligen på enkätsvar från lärosätena.

Flertalet lärosäten har fortsatt att arbeta med uppdragets tre delar: samverkan för demokratiutveckling (dvs. arbete med forskningskommunikation för folkbildning), för kunskapsutveckling och tillväxt (dvs. medverkan i kunskaps- och innovationssystem) samt för bättre utbildning (dvs. dialog med det omgivande samhället kring utbildningens innehåll och dimensionering samt studenternas omvärldskontakter i utbildningen). Högskoleverket redovisar ett antal rekommendationer till berörda aktörer i samverkansprocessen. Samtidigt påpekar Högskoleverket att de utvecklingsområden som har identifierats ska ses som möjligheter att vidareutveckla arbetet från en redan hög nivå.

6.6 Integration

Bedömning av utländsk utbildning

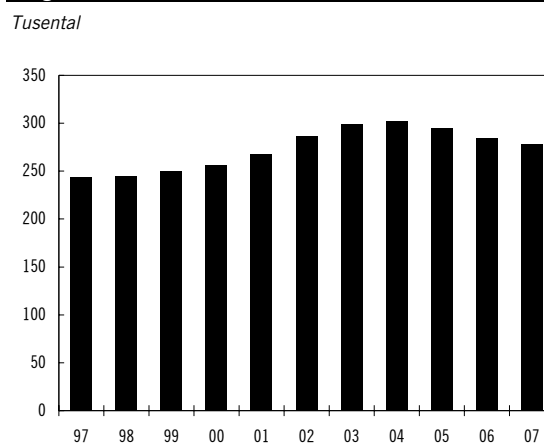
För att bidra till integrationen av personer med utländsk högre utbildning på den svenska arbetsmarknaden har Högskoleverket i uppdrag att göra bedömningar av utländska eftergymnasiala utbildningsmeriter. Verket beslutar även om behörighetsbevis för utländska lärare. Mängden ärenden avseende bedömning för yrkesverksamhet, inklusive lärarbehörighetsprövning, har jämfört med 2006 ökat med 23 procent till 4 100 inkomna ansökningar. Den ökade ärendemängden och införandet av ett nytt ärende- och dokumenthanteringssystem har medfört att handläggningstiden har förlängts till i genomsnitt 65 dagar från att ha varit kortare än två månader för bedömning för yrkesverksamhet och kortare än en månad för lärarbehörighetsprövning. Ansökningar avseende utbildningar från Irak har fördubblats jämfört med 2006 och utgör nu närmare en fjärdedel av alla ärenden.

Vidare bistår Högskoleverket universitet och högskolor med expertkunskaper vid tillgodoräkning av utländsk högre utbildning. Ett särskilt stöd, Bedömningsportalen, finns tillgänglig via Högskoleverkets webbplats sedan 2007.

6.7 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Minskningen av antalet helårsstudenter som inleddes 2005 fortsatte under 2007. Antalet helårsstudenter uppgick under 2007 till drygt 278 000, vilket är ca 7 000 färre än under 2006. Störst är minskningen inom humaniora och samhällsvetenskap, medan nedgången inom naturvetenskap och teknik är mindre. Antalet helårsstudenter har därmed minskat med nästan 25 000 sedan den högsta noteringen 2004. Fortfarande är dock antalet helårsstudenter ca 35 000 fler jämfört med för tio år sedan.

Diagram 6.2 Antal helårsstudenter 1997-2007

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Drygt 40 procent av samtliga helårsstudenter läser kurser inom samhällsvetenskap, humaniora

Tabell 6.1 Antal studenter i högskoleutbildning

	2005	2006	2007	Andel kvinnor			Andel män		
				2005	2006	2007	2005	2006	2007
Antal helårsstudenter	295 155	285 060	278 250	59 %	59 %	59 %	41 %	41 %	41 %
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per hösttermin	331 060	320 026	322 179	60 %	60 %	60 %	40 %	40 %	40 %
Antal högskolenybjörjare*	81 838	82 719	81 319	56 %	55 %	57 %	44 %	45 %	43 %

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Anm.: Inklusive helårsstudenter vid Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare.

* Student som för första gången sedan 1956 är registrerad i svensk grundläggande högskoleutbildning. Uppgifterna avser läsår. 2007 innebär läsåret 2006/07.

Tabell 6.2 Antal helårsstudenter och tilldelat takbelopp per lärosäte 2007

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	ANTAL HELÅRSSTUDENTER			TAKBELOPP 2007 (tkr)	UTFALL 2007 (tkr)	%
	2005	2006	2007			
Uppsala universitet	22 162	20 721	19 916	1 224 392	1 148 944	94
Lunds universitet	26 762	25 545	24 585	1 619 569	1 494 745	92
Göteborgs universitet	25 568	24 945	24 089	1 611 941	1 549 281	96
Stockholms universitet	22 285	22 350	22 422	1 026 225	935 851	91
Umeå universitet	16 640	16 125	15 560	1 096 396	1 044 576	95
Linköpings universitet	18 187	17 218	16 872	1 217 149	1 119 310	92
Karolinska institutet	5 665	5 796	5 504	533 663	529 980	99
Kungl. Tekniska högskolan	12 690	11 851	11 703	959 886	889 954	93
Luleå tekniska universitet	7 866	7 313	6 605	587 153	486 728	83
Karlstads universitet	8 106	7 922	7 606	520 642	459 053	88
Växjö universitet	7 561	7 243	7 304	451 340	400 320	89
Örebro universitet	9 506	8 588	8 343	597 934	531 969	89
Mittuniversitetet	8 233	7 494	6 907	510 968	422 849	83
Blekinge tekniska högskola	3 330	3 577	3 678	223 351	245 142	110
Malmö högskola	10 521	10 413	10 576	733 257	655 898	89
Högskolan i Kalmar	6 069	5 889	5 740	435 911	379 414	87
Mälardalens högskola	8 736	8 091	7 673	569 268	498 741	88
Danshögskolan	117	135	158	45 334	44 185	97
Dramatiska institutet	158	171	161	77 146	76 693	99
Gymnastik- och idrottshögskolan	450	440	453	48 294	47 107	98
Högskolan i Borås	5 004	5 245	5 497	384 485	368 543	96
Högskolan Dalarna	5 098	5 412	5 385	360 362	312 681	87
Högskolan på Gotland	2 257	2 051	2 131	118 459	106 328	90
Högskolan i Gävle	6 126	6 008	5 806	389 627	348 875	90
Högskolan i Halmstad	5 432	5 100	4 917	305 469	298 896	98
Högskolan Kristianstad	5 258	4 946	4 818	323 775	285 666	88
Högskolan i Skövde	4 224	4 092	3 907	296 641	253 423	85
Högskolan Väst	4 064	4 020	4 083	287 114	252 109	88
Konstfack	634	622	618	121 171	123 844	102
Kungl. Konsthögskolan	218	218	222	55 006	59 184	108
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	596	598	631	105 266	100 770	96
Lärarhögskolan i Stockholm	6 747	6 209	5 864	421 247	379 706	90
Operahögskolan i Stockholm	40	38	38	16 169	16 524	102
Södertörns högskola	6 471	6 279	5 803	322 115	273 463	85
Teaterhögskolan i Stockholm	72	76	67	26 736	26 289	98
Chalmers tekniska högskola AB	8 640	8 457	8 385	707 921	681 485	96
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	6 798	6 529	7 021	449 968	423 458	94
Totalt	288 290	277 727	271 044	18 781 891	17 271 984	92

Anm.: I tabellen redovisas endast lärosäten med takbelopp, vilket innebär att Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare inte ingår. Vid dessa lärosäten fanns under 2007 ca 7 200 helårsstudenter.

eller juridik. Företagsekonomi utgör det enskilt största ämnet. Ca 30 procent av samtliga helårsstudenter studerar inom naturvetenskap eller teknik. Övriga återfinns inom medicin och vård, undervisning samt de konstnärliga utbildningarna.

Av studenterna i utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör kvinnor 59 procent och män 41 procent. Det är endast inom det konstnärliga området och inom naturvetenskap som könsfördelningen är jämn. Särskilt framträdande är den ojämna könsfördelningen inom teknik samt inom vård- och omsorgsutbildningarna. Fördelningen har varit oförändrad under de senaste åren. Lärosätenas arbete för att uppnå en jämnare könsfördelning på utbildningar med sned könsfördelning ger framför allt resultat när det gäller att öka andelen kvinnor på tekniska utbildningar. Arbetet med att öka andelen män på lärar- och vårdutbildningar visar inte lika goda resultat.

Antalet högskolenybörjare fortsätter att minska. Under läsåret 2006/07 påbörjade drygt 81 300 personer högskolestudier för första gången, vilket är en minskning med två procent jämfört med föregående läsår. Det är framför allt antalet män under 22 år som minskar. Antalet utländska studenter har samtidigt ökat kraftigt de senaste åren (se vidare avsnitt 6.3 Internationalisering). De utländska studenternas andel bland högskolenybörjare har ökat från 10 procent till 24 procent under de senaste tio åren.

Distansutbildningen inom högskolan har fortsatt att öka. Under läsåret 2006/07 uppgick antalet distansstudenter till 89 000, vilket är tre gånger fler än tio år tidigare. 31 universitet och högskolor erbjöd under läsåret 2006/07 nästan 3 700 kurser och program som distansutbildning, varav den största delen utgjordes av kurser på högst 7,5 högskolepoäng. Ökningen av antalet distansstudenter innebär att var fjärde student numera läser på distans eller kombinerar distansstudier med campusförlagda studier. Nästan hälften av distansstudenterna läser samtidigt campuskurser. Av de studenter som enbart läser på distans var 90 procent registrerade på deltid. Jämfört med övriga studenter är dubbelt så många studenter som läser på distans över 34 år och andelen kvinnor är något högre.

Flest distansstudenter har Mittuniversitetet och Umeå universitet med drygt 9 000 vardera. Vid Mittuniversitetet motsvarar antalet 70 procent av samtliga studenter. Andra lärosäten

med en hög andel distansstudenter är Högskolan på Gotland, Högskolan i Gävle och Blekinge tekniska högskola.

Resurstilldelning

Nuvarande resurstilldelningssystem kännetecknas av en omfattande decentralisering. Det åligger lärosätena att anpassa utbildningsutbudet efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Regeringen fastställer ett takbelopp för varje lärosäte, dvs. ett belopp mot vilket lärosätet efter årets slut har rätt att avräkna antalet helårsstudenter och helårsprestationer med ersättningsbelopp som fastställs i regleringsbrev för olika utbildningsområden. Under de senaste åren har det varit en obalans mellan tilldelade resurser till lärosätena och studenternas efterfrågan på utbildning. Mellan 2003 och 2005 översteg utbildningsvolymen tilldelade takbelopp. Under dessa år utbildades således fler studenter än lärosätena fick ersättning för. Riksdagen beslutade att för 2006 öka anslagen till universitet och högskolor. Samma år minskade efterfrågan och utfallet totalt för 2006 blev att lärosätena kunde tillgodoräkna sig 94 procent av tilldelade takbelopp. Under 2007 har utfallet minskat ytterligare till 92 procent (se tabell 6.2 Antal helårsstudenter och tilldelat takbelopp per lärosäte 2007).

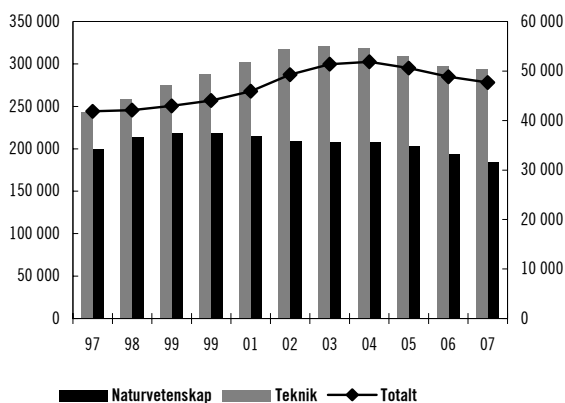
Mål för antal studenter inom naturvetenskap och teknik

Regeringen har sedan 1997 satt mål för minsta antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik vid flertalet lärosäten. Målsättningen har varit att öka tillgången på arbetskraft med naturvetenskaplig eller teknisk kompetens. Sedan 2000 har dessutom EU:s målsättning att till 2010 öka antalet examina inom naturvetenskap, matematik och teknik med 15 procent tillkommit (se vidare avsnitt 3.6.1 Svensk utbildning i internationell jämförelse).

Sammantaget har antalet helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik ökat sedan 1997, men ökningen har enbart skett inom teknik. Fram till och med 1999 ökade också antalet helårsstudenter inom naturvetenskap för att därefter stagnera och senare minska. Under 2007 fanns det t.o.m. något färre helårsstudenter inom

naturvetenskap än jämfört med tio år tidigare. Inom teknik skedde en uppgång som sammanföll med den totala ökningen av studenter inom högskolan. Därpå minskade antalet teknikstudenter i takt med de senaste årens minskning av det totala studentantalet. Jämfört med föregående år ligger dock antalet teknikstudenter på samma nivå trots att det totala antalet studenter minskat.

Diagram 6.3 Antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik, samt totalt antal helårsstudenter 1997–2007

Anm.: Vänster skala för totalt antal helårsstudenter och höger skala för antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

Under 2007 uppgick det samlade målet för antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik till 65 640, medan utfallet blev 61 667. Det innebär att måluppfyllelsen var 94 procent under 2007, vilket är lika högt som för 2006.

Endast Stockholms universitet, Blekinge tekniska högskola, Högskolan på Gotland, Högskolan i Halmstad samt Högskolan Kristianstad uppnådde målet för antal helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik.

6.7.1 Sökande till högskolan

Under 2007 ökade antalet sökande till högskolan efter en tids minskning. Totalt sökte 292 000 personer till utbildningsprogram och kurser höstterminen 2007, vilket är en ökning med elva procent jämfört med höstterminen 2006. Knappt två tredjedelar av det totala antalet sökande var kvinnor. Antalet sökande utan tidigare högskoleutbildning var 91 500, vilket är en ökning med tre procent jämfört med 2006. Andelen sökande utan tidigare högskoleutbildning som kom direkt från gymnasieskolan var 27 procent. Det är den högsta andelen under den senaste tioårsperioden.

Jämförelser över längre tid är dock delvis svåra att göra på grund av införandet av det nya centrala antagningssystemet (NyA) våren 2007.

Utvecklingen för de utbildningar för vilka regeringen har satt upp examensmål skiljer sig åt. Antalet sökande till sjuksköterskeutbildningen har i princip varit oförändrat under den senaste femårsperioden medan antalet behöriga förstahandssökande till lärarutbildningen minskat med 16 procent jämfört med 2006. Även till ingenjörsutbildningarna fortsätter antalet sökande att minska. Under den senaste femårsperioden har antalet behöriga förstahandssökande till civilingenjör- och högskoleingenjörutbildningen minskat med 18 respektive 23 procent. Uppgifter om antalet sökande till höstterminen 2008 tyder emellertid på ett trendbrott vad gäller sökande till civilingenjör- och högskoleingenjörutbildningarna.

Könsfördelningen bland sökande till dessa utbildningar är fortfarande mycket ojämn. Av de behöriga förstahandssökande till sjuksköterskeutbildningen var över 80 procent kvinnor. På civilingenjör- och högskoleingenjörutbildningen var i stället andelen män närmare 80 procent. Bland de sökande till lärarutbildningen var andelen kvinnor 75 procent. Bland övriga utbildningar som leder till yrkesexamen har civilekonomutbildningen och arkitektutbildningen jämnast könsfördelning sett till antalet behöriga förstahandssökande.

Antalet sökande per utbildningsplats varierar kraftigt mellan olika utbildningar. Till lärarutbildningen, civilingenjör- och högskoleingenjörutbildningen fanns drygt en sökande per plats. Till bland andra läkarutbildningen, psykologutbildningen och veterinärutbildningen fanns fler än fem förstahandssökande till varje utbildningsplats.

Övergångsfrekvensen för riket nådde sin hittills högsta notering läsåret 2002/03. Knappt 48 procent av en årskull hade då börjat läsa på högskolan vid 25 års ålder. Till läsåret 2006/07 hade övergångsfrekvensen fallit till drygt 43 procent. De regionala skillnaderna är dock stora och har inte förändrats under de senaste fem åren. I de län som har högst övergång har nästan 50 procent av en årskull börjat läsa på högskolan vid 25 års ålder, medan motsvarande andel är drygt 35 procent för länen med lägst övergång. På kommunnivå är skillnaderna ännu större. I den kommun som har högst övergång har drygt 75 procent av en årskull börjat läsa på högskolan

vid 25 års ålder, medan motsvarande andel i den kommun som har lägst övergång är drygt 20 procent.

Reell kompetens och alternativt urval

Sedan hösten 2003 har sökande kunnat uppfylla kraven på grundläggande och särskild behörighet genom bedömning av s.k. reell kompetens. Med reell kompetens avses de samlade kunskaper och färdigheter som den sökande tillägnat sig genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller genom någon annan omständighet.

Enligt lärosätenas årsredovisningar är många av de som söker om att få sin reella kompetens bedömd redan behöriga genom formella meriter. Flera lärosäten nämner lärarutbildning och sjuksköterskeutbildningar som exempel på utbildningar där det finns utarbetade metoder för bedömning av reell kompetens. Några lärosäten pekar på att informationen om förkunskapskraven i kurs- och utbildningsplaner måste utformas mer begripligt så att den erfarenhet som den sökande har förvärvat i yrkeslivet kan igenkännas i kraven. Lärosätena använder olika metoder för bedömning av reell kompetens, bl.a. diagnostiska prov i svenska och engelska.

Inför antagningen till höstterminen 2007 infördes nya bestämmelser om urval till utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. De nya reglerna innebar att universitet och högskolor inom en given ram fick bestämma vilka urvalsgrunder som skulle användas för högst 20 procent av platserna på en utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Från och med hösten 2008 har denna möjlighet utökats till högst en tredjedel av nybörjarplatserna.

Endast ett fåtal lärosäten har använt av högskolan bestämda urvalsgrunder under 2007. Några av de utbildningar som nämns är teknisk fysik, arkitektprogrammet, sjuksköterskeprogrammet, industridesignprogrammet och språkkonsultprogrammet.

Av högskolan bestämda urvalsgrunder är ofta förenade med ökade kostnader vilket kan vara en förklaring till att endast ett fåtal lärosäten har tillämpat bestämmelsen.

6.7.2 Prestation och genomströmning

Prestationsgraden, dvs. relationen mellan helårsstudenter och avklarade poäng, har varit praktiskt taget oförändrad sedan 1993 då systemet med helårsstudenter och helårsprestationer infördes. Under 2007 klarade studenterna i genomsnitt 82 procent av de poäng de var registrerade för, vilket är en liten minskning jämfört med de senaste åren. Minskningen har skett inom alla utbildningsområden förutom inom naturvetenskap. Utbildningsområdena undervisning, vård och konst har de högsta prestationsgraderna. Den höga prestationsgraden förklaras med att kurserna inom dessa områden ofta ingår i program och att examen behövs för legitimation att utöva t.ex. vissa yrken. Lägst är prestationsgraden inom humaniora där en övervägande del av utbildningarna består av fristående kurser. Inom alla utbildningsområden har män en lägre prestationsgrad än kvinnor.

Tabell 6.3 Prestationsgrader 2005–2007

Utbildningsområde	2005	2006	2007
Humaniora (inkl. teologi)	73 %	73 %	71 %
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	81 %	80 %	79 %
Vård (inkl. medicin, odontologi, farmaci)	93 %	93 %	93 %
Naturvetenskap	77 %	80 %	80 %
Teknik	82 %	82 %	80 %
Undervisning	91 %	92 %	91 %
Konst (inkl. idrott, design, media)	96 %	92 %	86 %
Övrigt	87 %	85 %	83 %
Totalt	83 %	83 %	82 %

Källa: Högskolverkets årsrapporter 2006–2008

Prestationsgraden på distansutbildningar är fortfarande lägre än på campusförlagda kurser, men har ökat de senaste åren och uppgår nu till 58 procent.

Majoriteten av högskolenybörjarna börjar på ett utbildningsprogram och inom sju år har ca 60 procent tagit ut en examen. Därutöver har ytterligare drygt 20 procent uppnått minst 180 högskolepoäng utan att ta ut en examen under samma tid. Högst examensfrekvens har sjuksköterske- och läkarexamen med drygt 80 procent, medan högskoleingenjörer, grundskollärare med inriktning mot senare år och biomedicinsk analytiker ligger mellan 30 och 40 procent i examensfrekvens efter sju år.

På flera av de större yrkesprogrammen har andelen examinerade minskat. Till denna grupp hör bl.a. utbildningar som leder till lärar-, civilingenjör-, sjuksköterske- och sjukgymnastexamen. På utbildningar som leder till läkar- och psykologexamen har examensfrekvensen tvärtom ökat något.

På nästan alla yrkesprogram har kvinnor en högre examensfrekvens än män. Störst är skillnaden mellan könen på utbildningarna till biomedicinsk analytiker och socionom med ca 20 procents högre examensfrekvens för kvinnorna.

Inom den mindre gruppen studenter som enbart är registrerade på fristående kurser har endast ca tio procent av studenterna tagit ut en examen inom sju år efter påbörjade studier. Ytterligare tio procent har uppnått minst 180 högskolepoäng.

Drygt tio procent av de examinerade 2002/03 har någon gång efter avslutad examen studerat för att de inte fått ett arbete. Män har i något större omfattning studerat för att undvika arbetslöshet. Högst andel fanns inom gruppen utrikes födda. Inom denna grupp har en femtedel någon gång efter examen studerat för att undvika arbetslöshet.

6.7.3 Ny utbildnings- och examensstruktur

Som ett led i internationaliseringen av det svenska utbildningssystemet och anpassningen till Bolognaprocessens målsättningar har ändringar gjorts i högskolelagen (1992:1434) och till den anslutande författningar. Författningsändringarna innebär bl.a. en indelning av hög

skoleutbildning i tre nivåer (grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå). Vidare har alla examina placerats in på någon av de tre nivåerna och nya reviderade examensbeskrivningar har införts liksom vissa nya examina. Författningsändringarna tillämpas för utbildning som bedrivs efter utgången av juni 2007.

Höstterminen 2007 startade flera nya program på avancerad nivå med anledning av den nya utbildnings- och examensstrukturen. Andelen utländska studenter är hög på de nya magister- och masterprogrammen. På nya magisterprogram utgör utländska studenter 40 procent och på masterprogram 50 procent. Av de ca 680 masterprogrammen som erbjöds inför hösten 2007 hade ungefär hälften engelska som undervisningsspråk. På hälften av lärosätena är de utländska studenterna i majoritet på masterprogrammen. Många av de utländska studenterna återfinns på tekniska utbildningar.

6.7.4 Examina inom grundutbildning

Efter flera års ökning minskade antalet avlagda examina under 2007. Det året avlades 58 100 examina vid universitet och högskolor, vilket är ca 1 500 färre än föregående år. Den största delen av minskningen förklaras av att färre har tagit ut en magisterexamen. Bland yrkesexamina står framför allt civil- och högskoleingenjörsexamina för den största minskningen, medan antalet avlagda specialistsjuksköterske- och juristexamina ökar. Sedan början av 2000-talet har antalet avlagda examina ökat med nästan 50 procent. Till viss del förklaras den kraftiga ökningen av att det har blivit vanligare att en och

Tabell 6.4 Utbildningar med mål för antal examina

	UTFALL 2001–2004	MÅL 2005–2008	UTFALL 2005	UTFALL 2006	UTFALL 2007	ANDEL AV MÅL
Civilingenjör- och arkitektexamen	16 491	17 890	4 780	4 588	4 200	76 %
Sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen	13 639	16 125	4 652	4 667	4 296	84 %
Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	13 900	14 230	4 921	5 245	5 097	107 %
- varav med inriktning mot förskola/förskoleklass	–	6 925	3 367	3 909	3 926	162 %
Lärarexamen med inriktning mot senare år	13 790	14 755	3 754	3 832	4 021	79 %
Lärarexamen totalt	27 690	28 985	8 675	9 077	9 118	-

Källa: Högskoleverkets NU-databas

samma student tar ut flera examina. Det gäller t.ex. vissa yrkesexamina som högskoleingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen som kombineras med en generell kandidat- eller magisterexamen. Andelen kvinnor fortsätter att öka bland dem som tar ut examen. De höga examenstalen innebär att befolkningens och arbetskraftens formella utbildningsnivå stiger. I de grupper som nu går i pension har strax över 20 procent högskoleutbildning. De ersätts av en ny generation där nästan 40 procent har examen från universitet eller högskola.

Mål för antal examina

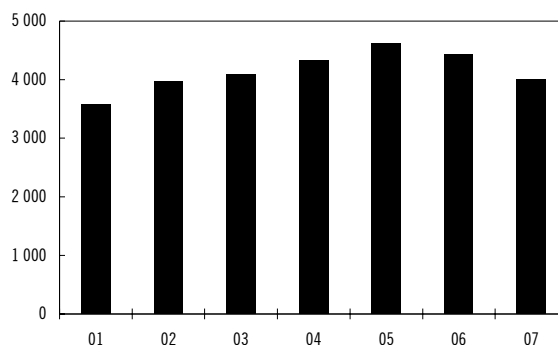
Regeringen har beträffande vissa yrkesexamina satt mål för antal examina avseende perioden 2005–2008. Det gäller civilingenjör- och arkitektexamen, sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen samt lärarexamen.

Utfallet för de första två åren av perioden indikerar att alla mål kommer att uppnås. För lärarexamen med inriktning mot tidigare år har målet uppnåtts redan under 2007. För lärarexamina med inriktning mot förskola och förskoleklass uppnåddes målet redan 2006.

Antalet civilingenjörsexamina fortsatte att minska under 2007 jämfört med föregående år. Under 2007 examinerades 4 012 civilingenjörer jämfört med 4 427 föregående år. De två senaste åren har antalet examinerade civilingenjörer minskat med 15 procent. Minskningen av antalet antagna till civilingenjörsprogrammen tyder på att antalet examina inom kort kommer att vara nere på samma nivå som för tio år sedan. Det minskade antalet examinerade under senare år har sin grund i den tydliga minskning av sökande som inträffade i samband med att arbetsmarknaden för ingenjörer kraftigt försämrades i början av 2000-talet.

Bland personer som avlagt civilingenjörsexamen fortsätter könsfördelningen att vara ojämn. Under 2007 var andelen kvinnor som tog ut civilingenjörsexamen 29 procent och andelen män 71 procent. Sedan 2001 har andelen kvinnor bland de examinerade ökat från 26 till 29 procent. Med tanke på att andelen kvinnor som påbörjar civilingenjörsutbildningar inte har ökat under de senaste åren kommer förmodligen denna könsfördelning bland examinerade civilingenjörer att bestå de närmaste åren.

Diagram 6.4 Antal civilingenjörsexamina 2001–2007

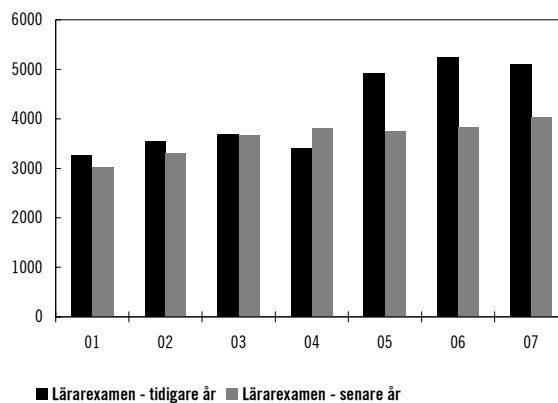

Källa: Högskoleverkets NU-databas

I målet för civilingenjörsexamina ingår även arkitektexamen. Antalet arkitektexamen ökade under 2007 och uppgick till 188. Könsfördelningen bland personer som avlagt arkitektexamen har hittills varit relativt jämn, men 2007 ökade andelen kvinnor till 66 procent.

Antalet personer som avlagt sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen har minskat något jämfört med de senaste åren och uppgick sammanlagt till 4 296 under 2007. Antalet examinerade är dock fortfarande nästan dubbelt så många som år 2000. Under 2007 utgjorde kvinnor 86 procent och män 14 procent av samtliga som tog sjuksköterske- och röntgensjuksköterskeexamen.

Diagram 6.5 Antal lärarexamina 2001–2007

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Antalet utfärdade lärarexamina har ökat kraftigt de senaste åren. Sedan 2004 har antalet lärarexamina med inriktning mot tidigare år ökat med 44 procent och uppgick under 2007 till 5 097. Bland dessa hade 77 procent en inriktning mot förskola och förskoleklass. För fyra år sedan låg andelen med inriktning mot förskola och förskoleklass på knappt 35 procent. Ökningen av antalet examina med inriktning mot tidigare

år och mot förskola och förskoleklass innebär att regeringens mål för fyraårsperioden 2005–2008 är överträffat. Flertalet av lärare utbildade med inriktning mot förskola och förskoleklass har även kompetens för att arbeta inom grundskolans tidigare år. Hur utfallet blir kan därför bl.a. förväntas bero på var efterfrågan av lärare är som störst.

Könsfördelningen bland studenter som avlägger lärarexamina är fortsatt ojämn, även om det finns skillnader mellan de olika inriktningarna. Bland personer som avlade lärarexamina med inriktning mot tidigare år utgjorde kvinnor 91 procent och män 9 procent under 2007. Det är framför allt på inriktningar mot förskola och förskoleklass som andelen kvinnor är störst. Bland dem som avlade lärarexamina med inriktning mot senare år är andelen kvinnor något lägre med 65 procent kvinnor och 35 procent män.

Regeringen har sedan 2001 satt målet att minst 30 procent av antalet lärarexamina ska ha en inriktning med matematik, teknik eller naturvetenskap. Av de 25 lärosäten som ger lärarutbildning har 21 inriktningar mot matematik, teknik eller naturvetenskap. Av de 21 har endast fyra lärosäten under 2007 uppfyllt målet. Dessa är (med andelen examina med inriktning med matematik, naturvetenskap eller teknik i procent inom parentes): Mälardalens högskola (41), Högskolan i Borås (33), Högskolan i Halmstad (32) samt Södertörns högskola (35). Övriga lärosäten ligger mellan 14 och 28 procent.

6.8 Utbildning på forskarnivå

Antalet nybörjare till utbildning på forskarnivå har stabiliserats på en nivå något under 3 000.

Könsfördelningen bland de nyantagna har varit jämn de senaste åren, men andelen kvinnor sjönk under 2007 till 46 procent vilket är den lägsta andelen kvinnor på åtta år. Det finns även skillnader mellan ämnesområden. Högst andel kvinnor finns inom medicin med 61 procent och lägst inom teknik med 27 procent.

Antalet doktorsexamina ökade något 2007 och uppgick till drygt 2 800. Samtidigt fortsatte antalet licentiatexamina att minska under 2007 och uppgick till drygt 900.

Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Den genomsnittliga studietiden för studenter som avlade doktorsexamen 2007 var 8,4 terminer, dvs. drygt 4 år. Studietiden för en doktorsexamen har därmed minskat något jämfört med 2006. Det innebär att andelen doktorander som avlägger doktorsexamen inom fem år från påbörjad forskarutbildning har mer än fördubblats sedan 1980 och att den stipulerade studietiden för en doktorsexamen nästan överensstämmer med utfallet. Den genomsnittliga studietiden är kortare för män än för kvinnor. För studenter som avlade licentiatexamen under samma period har ingen förändring skett jämfört med föregående år och den genomsnittliga studietiden uppgick till 5,4 terminer under 2007, vilket motsvarar knappt tre år.

Lärosätenas arbete med att öka effektiviteten i utbildning på forskarnivå innefattar bl.a. att revidera regelverk och styrdokument med anledning av den nya utbildnings- och examensstrukturen. Andra exempel på satsningar som görs för att förbättra effektiviteten är insatser för att stärka handledarnas roll genom t.ex. utbildning, åtgärder för att förbättra doktorandernas ekonomiska förutsättningar, öka kursutbudet med

Tabell 6.5 Utbildning på forskarnivå

	2005	2006	2007	Andel kvinnor			Andel män		
				2005	2006	2007	2005	2006	2007
Antal doktorandnybörjare	2 780	2 960	2 918	49 %	49 %	46 %	51 %	51 %	54 %
- varav licentiatnybörjare	590	582	501	48 %	48 %	42 %	52 %	52 %	58 %
Antal aktiva doktorander*	18 640	18 009	17 251	48 %	49 %	49 %	52 %	51 %	51 %
Antal doktorsexamina	2 735	2 757	2 807	45 %	46 %	47 %	55 %	54 %	53 %
Antal licentiatexamina	1 135	1 056	918	38 %	41 %	40 %	62 %	59 %	60 %

Källa: Högskoleverkets NU-databas

* Per hösttermin

Tabell 6.6 Mål och utfall för antal examina på forskarnivå

VETENSKAPSORMÅDE	UTFALL 2001–2004	MÅL 2005–2008	UTFALL 2005	UTFALL 2006	UTFALL 2007	ANDEL AV MÅL
Humanistisk- samhällsvetenskapligt	2 587 (2 691)	2 555	590 (617)	642 (665)	665	74 %
Medicinskt	3 213 (3 217)	2 810	909 (915)	922 (934)	875 (883)	96 %
Naturvetenskapligt	1 701 (1 727)	1 685	395 (409)	398 (413)	472 (486)	75 %
Tekniskt	2 776 (2 812)	2 610	797 (805)	747 (758)	694 (701)	86 %
Sveriges lantbruksuniversitet	488	415	123	122	128	90 %

Källa: Högskoleverkets NU-databas

Anm.: I utfallsiffrorna för antalet forskarexamina anges inom parentes det totala antalet examina inklusive examina vid de lärosäten för vilka regeringen inte har satt mål för antalet examina inom vetenskapsområdet. Doktorsexamen räknas som en examen om den inte föregåtts av licentiatexamen, medan licentiatexamen samt doktorsexamen som föregåtts av licentiatexamen räknas som en halv examen.

ämnesövergripande kurser samt insatser för att utveckla uppföljning och utvärdering av aktiviteter inom utbildning på forskarnivå.

Mål för antal examina på forskarnivå

För utbildning på forskarnivå finns det mål för antal examinerade inom olika vetenskapsområden under perioden 2005–2008. I tabell 6.5 Mål och utfall för antalet examina på forskarnivå redovisas antalet examina per vetenskapsområde. I redovisningen för humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde ingår uppgifter avseende Högskolan i Jönköping och i redovisningen för tekniskt vetenskapsområde ingår uppgifter avseende Chalmers tekniska högskola AB.

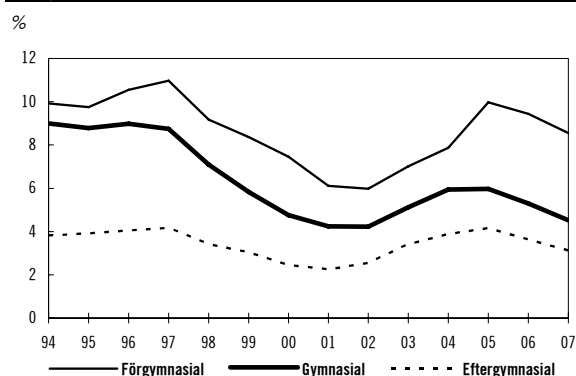
Utfallet för periodens första tre år och lärosätenas prognoser för hela perioden tyder på att målen kommer att nås och för medicinskt vetenskapsområde överträffas.

6.9 Etablering på arbetsmarknaden

Under de senaste fem åren har ca 200 000 personer lämnat universitet och högskolor för att etablera sig på arbetsmarknaden.

Enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) finns ett tydligt samband mellan utbildningsnivå och arbetslöshet. Arbetslösheten är lägre bland högskoleutbildade än bland gym-

nasie- och grundskoleutbildade. Detta gäller oavsett konjunkturläge.

Diagram 6.6 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1994–2007

Källa: AKU

Undersökningar om högskoleutbildades inträde på arbetsmarknaden visar att etableringen fortsätter att vara god. Enligt Högskoleverkets undersökning Etablering på arbetsmarknaden – examinerade 2003/04 (2007:52 R) hade 70 procent av dem med avlagd examen läsåret 2003/04 etablerat sig på arbetsmarknaden inom ett till ett och ett halvt år efter examen, dvs. 2005.

Läkare, psykoterapeuter och specialistsjuksköterskor tillhör de grupper som etablerar sig snabbast på arbetsmarknaden med en etableringsgrad på över 90 procent. Etableringen sker dessutom snabbare än för andra grupper, och de flesta sjuksköterskor och läkare återfinns inom hälso- och sjukvården inom ett år från examen.

Följaktligen är det inom denna grupp som arbetslösheten är lägst med 1,6 procent. Under senare år har efterfrågan på framför allt läkare och tandläkare vuxit så pass att en allt större del av behoven inom hälso- och sjukvården täcks av personer med utländsk utbildning. Sedan 2001 har nettoimmigrationen av läkare uppgått till mellan 300 och 500 personer årligen, vilket har lett till att 16 procent av samtliga läkare sysselsatta inom hälso- och sjukvården har en utländsk utbildning. Bland tandläkare är motsvarande siffra elva procent.

Den fleråriga nedgången av etableringen för civilingenjörer och högskoleingenjörer har avstannat, särskilt för inriktningar mot informations- och kommunikationsteknik. Den ökning i efterfrågan av civilingenjörer som har skett under senare tid har framför allt rört yrkeserfarna, vilket skapar problem för nyexaminerade civilingenjörer.

Bland lärare, som utgör ca 20 procent av alla personer som årligen tar examen, har etableringsgraden ett till ett och ett halvt år efter examen kontinuerligt förbättrats sedan mitten av 90-talet. Under de två senaste åren har dock etableringsgraden för lärare försämrats. Det gäller framför allt för lärare med inriktning mot grundskolans tidigare år, medan yrkesinriktade gymnasielärare har haft en gynnsammare arbetsmarknad.

Examinerade med konstnärlig utbildning och humanister, samhällsvetare och naturvetare med generell examen har en relativt låg etableringsgrad. I allmänhet har dock högskoleutbildade en starkare ställning på arbetsmarknaden än de med utbildning på lägre nivå. Högskoleverket konstaterar även att arbetsmarknadsläget 2005 var sämre än under de tio år undersökningen har genomförts.

Personer med doktorexamen etablerar sig relativt snabbt på arbetsmarknaden. Enligt Högskoleverkets rapport Forskarutbildades etablering på arbetsmarknaden (2007:56 R) är 85 procent av de doktorexaminerade etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen. Undersökningen omfattar doktorexaminerade 2000 och 2002 tre till fem år efter examen. Även om etableringsgraden för kvinnor har ökat de senaste åren, är fortfarande etableringen något högre för män än för kvinnor.

Skillnaderna i etableringsgrad mellan de olika vetenskapsområdena är relativt små och kan delvis förklaras med att t.ex. postdoktorala

studier inte ingår i registret över etablerade, vilket får effekter på de områden där postdoktorala studier är vanliga.

Hälften av de doktorexaminerade i undersökningen är anställda inom den statliga sektorn, en tredjedel inom den privata sektorn och resterande sjättedel inom den kommunala sektorn. En tredjedel av samtliga doktorexaminerade arbetar som universitets- och högskolelärare. Nästan lika många arbetar som hälso- och sjukvårdsspecialister. Resterande återfinns inom olika yrken bl.a. som civilingenjörer, fysiker, kemister och arkitekter. Bortsett från att kvinnor i lägre utsträckning återfinns inom tekniska yrken är skillnaderna mellan könen marginella.

6.10 Personal och kompetensförsörjning

Antalet anställda vid landets universitet och högskolor 2007 var 64 300 personer. Det är en liten ökning jämfört med 2006. Ökningen av antalet anställda medför dock ingen ökning av personalresurserna räknat i årsarbetskrafter. År 2007 omfattade personalen 50 600 årsarbetskrafter, vilket är i nivå med året innan. De anställda i högskolan utgör ungefär en fjärdedel av all statligt anställd personal.

Hälften av de anställda vid universitet och högskolor är kvinnor. Andelen kvinnor varierar dock mellan olika personalkategorier. Bland den forskande och undervisande personalen är 43 procent kvinnor, medan andelen kvinnor bland professorerna endast är 18 procent. Andelen kvinnor bland lektorer har ökat till 38 procent, medan andelen kvinnor bland forskarassistenter ligger kvar på 41 procent.

Trots att vissa lärosäten arbetar målmedvetet för att öka andelen kvinnor, såväl bland professorer som på andra ledande befattningar, går utvecklingen långsamt.

Tabell 6.7 Könsfördelning inom vissa tjänstekategorier

	Andel kvinnor (%)			Andel män (%)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Professorer	17	17	18	83	83	82
Lektorer	35	37	38	65	63	62
Forskarass.	41	41	41	59	59	59

Källa: SCB

För universitet och högskolor med vetenskapsområde finns av den tidigare regeringen fastställda mål för andelen kvinnor bland nyanställda professorer under perioden 2005–2008. Beroende på vilken typ av utbildning som ges vid lärosätet varierar målet mellan 15 och 36 procent. Av dem som anställdes som professor under 2007 var 33 procent kvinnor. Rekryteringsmålen i sin helhet kommer att utvärderas efter periodens slut.

Högskolor utan vetenskapsområde har under perioden 2005–2008 målet att vid anställning av lektorer och professorer ska andelen kvinnor ligga inom intervallet 40–60 procent eller närma sig detta intervall. I likhet med ovanstående kommer rekryteringsmålen att utvärderas efter periodens slut.

6.11 Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att kvaliteten i den högre utbildningen behöver förbättras.

Regeringen anser att Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar samt möjligheten att ifrågasätta tillstånden att utfärda examina är verksamma instrument för att höja kvaliteten vid lärosätena. Arbetet med de nya examensbeskrivningarna har varit ytterligare ett incitament till en översyn av utbildningarna. Regeringen följer fortlöpande utvecklingen av kvaliteten i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Högskoleverkets utvärdering av lärarutbildningen visar att lärarutbildningarna förbättrats på en rad områden sedan 2004. Mycket återstår dock att göra bland annat inom kunskapsområdet matematik. Utifrån utvärderingen har Högskoleverket beslutat att ifrågasätta examens-tillståndet för lärarexamen vid 10 av 26 lärosäten. Regeringen anser att det är av yttersta vikt att kvaliteten i lärarutbildningen höjs. Lärarnas kompetens och förmåga är den enskilt viktigaste faktorn för att höja skolans kvalitet. Av samma skäl anser regeringen det bekymmersamt att antalet behöriga sökande per plats på lärarutbildningarna fortsätter att minska. Regeringen har tillsatt en utredning om en ny lärarutbildning (U 2007:10). Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 november 2008.

Under 2007 var för första gången antalet inresande studenter fler än antalet utresande studenter. Regeringen anser att internationalisering-

en av den högre utbildningen är en viktig faktor för att garantera Sveriges internationella konkurrenskraft. Konkurrens med utländska, framgångsrika lärosäten samt internationell rörlighet av studenter och forskare bidrar enligt regeringens bedömning till att stärka kvaliteten vid svenska universitet och högskolor. Regeringen bedömer att det är angeläget att lärosätena fortsätter sitt arbete med att öka mobiliteten bland svenska studenter. Detta gäller inte minst lärarutbildningen, som i dag hör till de utbildningsprogram som har den lägsta andelen utresande studenter. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan om internationaliseringen i den högre utbildningen.

I rapporten Högskolan samverkar vidare (2008:10 R) konstaterar Högskoleverket att lärosätenas samverkan med det omgivande samhället har utvecklats mycket sedan verkets tidigare utvärdering 2004. Regeringen ser positivt på denna utveckling.

Könsfördelningen inom vissa utbildningar är fortsatt sned. Regeringen kommer även fortsättningsvis att noga följa utvecklingen av fördelningen mellan könen.

Ett tidigare inträde på arbetsmarknaden är lönsamt för såväl individer som samhällsekonomin. Regeringen ser därför positivt på att andelen sökande till högskolan som 2007 kom direkt från gymnasieskolan var den högsta under den senaste tioårsperioden, 27 procent.

Av samma skäl bedömer regeringen att genomströmningstakten i den högre utbildningen bör öka. Av dem som börjar på ett utbildningsprogram har 60 procent tagit ut en examen efter sju år och ytterligare 20 procent har uppnått 180 högskolepoäng utan att ta ut en examen. En del av den låga examensfrekvensen kan förklaras av att arbetsgivarna för en del yrkesgrupper inte efterfrågar examensbevis. Den studiesociala kommittén (U 2007:13) har som ett av sina uppdrag att utreda och föreslå hur studiemedlet kan användas som ett verktyg för att öka genomströmningen i högskoleutbildning.

Den svenska examensstrukturen har nyligen genomgått en reform som har föranlett ett viktigt kvalitetshöjande arbete på lärosätena. Regeringen anser att examensreformen bör följas upp för att belysa sådana detaljer i reformen som kan behöva justeras. En sådan fråga är bland annat ökningen av antalet avlagda examina som till en del förklaras med att lärosäten rutin-

mässigt utfärdar två examina baserat på samma studiemeriter.

Regeringen har sedan 1997 satt upp mål för minsta antalet studenter inom naturvetenskap och teknik. Måluppfyllelsen 2007 var 94 procent, men antalet studenter inom dessa områden minskar sedan 2004. Med undantag för några få översökta utbildningar är antalet behöriga sökande mindre än antalet platser. Regeringen finner det låga antalet sökande till ingenjörsutbildningarna bekymmersamt och har beslutat att tillsätta en Teknikdelegation (dir. 2008:96) för att öka intresset för utbildningar inom matematik, naturvetenskap, teknik och informations- och kommunikationsteknik.

Regeringen välkomnar att många lärosäten utvecklar rutiner och metoder för bedömning av reell kompetens. Effektiva och flexibla metoder för bedömning av en persons reella kunskaper är nödvändiga, inte minst mot bakgrund av ambitionerna om livslångt lärande och Lissabonstrategins mål att medborgarna ska kunna vidareutbilda sig och anpassa sig till en föränderlig arbetsmarknad med nya kompetenskrav. Regeringen följer hur metoderna för och tillämpningen av bedömning av reell kompetens utvecklas och bedömer utifrån detta behovet av ytterligare insatser för att främja arbetet med validering hos lärosätena.

Andelen kvinnliga professorer har sedan 2006 ökat från 17 till 18 procent. Utvecklingen går åt rätt håll men alltför långsamt, trots att många lärosäten arbetar ambitiöst med frågan. De lärosäten som riskerar att inte nå sina mål i detta avseende kommer att få särskilda uppdrag att redovisa vilka åtgärder som ska vidtas.

Den viktigaste tillgången vid våra lärosäten är personalen och studenterna. Utan dugliga och välmotiverade lärare och forskare finns ingen väl fungerande verksamhet. Personalens villkor och utvecklingsmöjligheter är avgörande för kvaliteten såväl i forskningen som i undervisningen. Befattningsutredningens betänkande (SOU 2007:98) innehåller förslag på detta viktiga område som regeringen avser att återkomma till.

6.12 Särskilda frågor

Ersättningsbelopp

Samtliga ersättningsbelopp räknas upp med pris- och löneomräkningen på 1,84 procent.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2009 uppgå enligt tabell 6.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.

Tabell 6.8 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	20 866	18 315
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	47 926	40 417
Vård	50 952	44 130
Odontologiskt	42 135	49 083
Medicinskt	56 937	69 257
Undervisning ¹	33 260	39 171
Övrigt ²	38 489	31 266
Design	135 810	82 745
Konst	192 805	82 775
Musik	117 166	74 082
Opera	279 220	167 033
Teater	270 000	134 484
Media	275 535	220 715
Dans	189 891	104 926
Idrott	98 952	45 791

¹ Utbildning inom det allmänna utbildningsområdet samt övrig verksamhetsförlagd utbildning.

² Avser journalist- och bibliotekarieutbildningar samt praktisk-estetiska kurser inom bl.a. lärarutbildning med inriktning mot tidigare år samt utbildning vid Grafiska institutet/Institutet för högre reklamutbildning vid Stockholms universitet.

7 Forskning

7.1 Omfattning

Forskning inom utgiftsområde 16 omfattar anslag till forskning och forskningens infrastruktur.

Inom området finns anslag till den forskningsfinansierande myndigheten Vetenskapsrådet samt ett anslag för rymdforskning. Övriga myndigheter är Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekreteriatet, Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala. Vidare finns myndigheten Kungl. biblioteket.

Verksamheten inom Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) inordnas i Kungl. biblioteket från och med 2009. SLBA har hittills varit en myndighet under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

7.2 Resultatredovisning

7.2.1 Övergripande forskning

De statliga medlen till forskning och utveckling (FoU) inom statsbudgeten beräknas uppgå till 25,6 miljarder kronor 2008.

Under 2008 ökar de statliga FoU-medlen med 1,5 miljarder kronor fördelade främst till de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) samt till Verket för innovationssystem (Vinnova). Samtidigt minskar de statliga investeringarna för FoU inom flera andra områden, framför allt inom

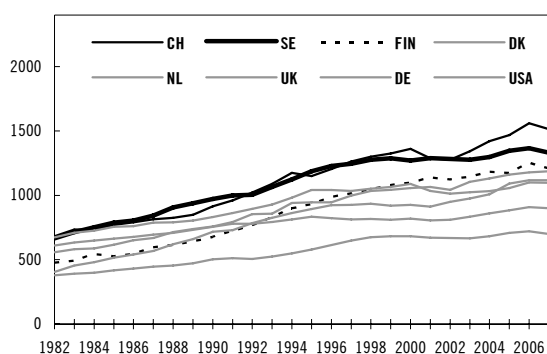
försvarsområdet. Detta medför att den sammanlagda ökningen inom statsbudgeten beräknas uppgå till drygt 890 miljoner kronor under 2008.

Utöver statens investeringar i FoU beräknas investeringar ske i FoU med ca 1,5 miljarder kronor från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfondsmedlen, med ca 1,5 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med ca 1,45 miljarder kronor från kommuners och landstings medel till forskning.

Sammantaget motsvarar statens och övriga offentliga investeringar i FoU en andel av BNP på 0,94 procent 2008.

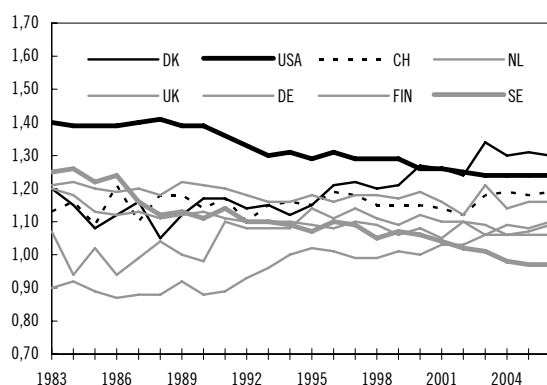
Det svenska näringslivet tillhör det mest FoU-intensiva i världen. Näringslivets investeringar i FoU har dock stadigt minskat under senare år mätt som andel av BNP. Prognosen för investeringar i FoU för företag med fler än 50 anställda är ca 74 miljarder kronor för 2006, vilket motsvarade en andel av BNP på 2,55 procent. År 2003 motsvarade företagets investeringar i FoU en andel av BNP på 2,86 procent.

Svensk forskning är mycket produktiv. Under den senaste tjugoårsperioden har Sverige och Schweiz varit de två länder som publicerat flest antal artiklar per miljon invånare. Sedan början av 2000-talet har dock antalet publicerade artiklar i Sverige i förhållande till antalet publicerade artiklar i Schweiz minskat.

Diagram 7.1 Antal publicerade artiklar per miljon invånare och land 1982–2007

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

När det gäller kvalitet, mätt som antalet citat per artikel jämfört med medelantalet citat för området, tillhör Sverige också de främsta länderna. Sverige har dock en minskande citeringsgrad i jämförelse med andra högt citerade länder. Även USA uppvisar en minskad citeringsgrad, men ligger ändå i topp tillsammans med Danmark, Schweiz och Nederländerna.

Diagram 7.2 Antal citeringar per artikel/genomsnittliga antalet artiklar för respektive område och land 1983–2006

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

De flesta OECD-länder har ökat sina statliga satsningar på FoU, vilket bl.a. återspeglas i ett ökande antal artiklar per land och en ökad citeringsgrad. Sverige har i en sådan jämförelse halkat efter.

Fördelningen av statliga medel till forskning

Av de statliga medel om 25,6 miljarder kronor som investeras i FoU 2008 beräknas 11,5 miljarder kronor fördelas direkt till universitet och högskolor.

Sverige har fyra myndigheter med särskilda uppgifter att finansiera forskning och utveckling, nämligen de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) samt Verket för innovationssystem (Vinnova). Till dessa beräknas totalt 6,5 miljarder kronor fördelas 2008, vilket motsvarar 25 procent av de statliga investeringarna i FoU.

Till övriga civila myndigheter fördelas 4,5 miljarder kronor, medan de olika försvarsmyndigheternas medel för FoU beräknas uppgå till 3 miljarder kronor 2008.

Tabell 7.3 FoU medel från statsbudgeten 2008 efter mottagare

Mottagare	2008	Procentuell andel
Universitet och högskolor	11 522	45
Vetenskapsrådet	3 593	14
Försvarsmyndigheter	3 092	12
Verket för innovationssystem	1 810	7
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)	725	3
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS)	342	1
Övriga civila myndigheter	4 511	18
Totalt	25 594	100

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

De statliga medel som avsätts till övriga civila myndigheter för FoU beräknas 2008 fördelas enligt tabell 7.4 Beräknade medel för FoU till dessa civila myndigheter, utgiftsområde och anslag 2008.

Tabell 7.4 Beräknade medel för FoU till övriga civila myndigheter, utgiftsområde och anslag 2008

mnr

Utgiftsområde	Anslag	2008
Rikets styrelse	Granskningsnämnden för radio och TV	1
	Allmänna val och demokrati	5
	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	11
Samhällsekonomi och finansförvaltning	Konjunkturinstitutet	4
	Statistiska centralbyrån	12
Skatt, tull och exekution	Tullverket	78
	Ekobrottsmyndigheten	1
	Kriminalvården	12
	Brottsförebyggande rådet	22
	Rättsmedicinalverket	15
Internationell samverkan	Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	24
	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	22
	Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	3
Försvaret samt beredskap mot sårbarhet	Samhällets skydd mot olyckor	39
	Krisberedskapsmyndigheten	72
	Statens strålskyddsinstitut	15
	Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning	74
	Elsäkerhetsverket	1
Internationellt bistånd	Biståndsverksamhet	996
	Nordiska Afrikainstitutet	8
	Folke Bernadotteakademien	14
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	Bidrag till hälso- och sjukvård	5
	Socialstyrelsen	18
	Bidrag till Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap	9
	Statens folkhälsoinstitut	17
	Smittskyddsinstitutet	45
	Statens institutionsstyrelse	10
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Försäkringskassan	17
Utbildning och universitetsforskning	Utveckling av skolväsende, forskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	39
	Specialpedagogiska institutet	2
	Specialskolemyndigheten	1

forts. Tabell 7.4

mnr

Utgiftsområde	Anslag	2008
	Högskoleverket	1
	Rymdforskning	169
	Institutet för rymdfysik	43
	Polarforskningssektariatet	32
	Särskilda utgifter för forskningsändamål	114
Kultur, medier, trossamfund och fritid	Statens ljud- och bildarkiv	9
	Talboks- och punktskriftsbiblioteket	3
	Institutet för språk- och folkminnen	45
	Riksarkivet och landsarkiven	8
	Centrala museer: Myndigheter	59
	Forum för levande historia	1
	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	37
	Ungdomsstyrelsen	2
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	Statens geotekniska institut	15
	Lantmäteriverket	22
Regional utjämning och utveckling	Regionala tillväxtåtgärder	3
	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006	22
Allmän miljö- och naturvård	Naturvårdsverket	17
	Miljöforskning	87
	Stockholms internationella miljöinstitut	12
	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	14
Energi	Energiforskning	875
Kommunikationer	Väghållning och statsbidrag	331
	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	103
	Statens väg- och transportforskningsinstitut	38
	Statens institut för kommunikationsanalys	1
	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien
	Statens veterinärmedicinska anstalt	2

forts. Tabell 7.4

mnkr

Utgiftsområde	Anslag	2008
Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	2
	Fiskeriverket	59
	Fiskevård	10
	Livsmedelsekonomiska institutet	6
	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	11
Näringsliv	Näringslivsutveckling m.m.	155
	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	5
	Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.	22
	Rymdverksamhet	616
	Konkurrensforskning	7

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

Forskningsstiftelserna

De forskningsstiftelser som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna planerar att investera 1,5 miljarder kronor i FoU 2008. I tabell 7.5 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU 2007 och 2008 visas respektive stiftelses fördelning av medel till FoU.

Tabell 7.5 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU 2007 och 2008

mnkr

Stiftelse	2007	2008
SSF	556	631
KK	150	307
MISTRA	180	150
Vårdalstiftelsen	54	53
Östersjöstiftelsen	241	281
STINT	75	70
IIIEE	14	14
Totalt	1 271	1 506

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB) och stiftelserna

Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) har till ändamål att stödja naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning som stärker den svenska konkurrenskraften. Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) ger främst stöd till nya högskolor och universitet till uppbyggnad av forskning i samarbete med företag. Stiftelsen för

miljöstrategisk forskning (MISTRA) finansierar forskning som syftar till att lösa strategiska miljöproblem. Stiftelsen för forskning inom områden med anknytning till Östersjöregionen och Östeuropa (Östersjöstiftelsen) finansierar forskning och utbildning på forskarnivå vid Södertörns högskola, där cirka 80 procent av investeringen avser forskning. Stiftelsen för vård- och allergiforskning, Vårdalstiftelsen, finansierar forskning med inriktning mot vårdområdet samt mot allergier och annan överkänslighet. Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) ger svenska forskare möjlighet att vistas vid utländska universitet samt ger stipendier till utländska forskare för studier i Sverige. Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet (IIIEE) finansierar verksamhet vid Lunds universitet, där cirka 50 procent av investeringen avser forskning.

Riksbankens jubileumsfond med medel från löntagarfonderna, den s.k. Kulturdonationen, samt donationer från Riksbanken och privatpersoner fördelade ca 350 miljoner kronor till forskning under 2007.

Andra stiftelser och organisationer

Andra stiftelser bidrar också med finansiering av forskning. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse beviljade under 2007 totalt 941 miljoner kronor till olika projekt och vetenskaplig utrustning. Stiftelsen Cancerfonden delar årligen ut omkring 350 miljoner kronor till forskning.

7.2.2 Forskningsstöd

Sammantaget fördelade Vetenskapsrådet 3 miljarder kronor till forskning under 2007. Vetenskapsrådet har ett väl uppbyggt system för granskning av ansökningar och fördelning av forskningsmedel genom s.k. peer-review. Forskningsmedlen fördelas till största delen efter ansökan från forskarna. I Vetenskapsrådets granskningsarbete betonas publicering och bedömning av vetenskaplig kvalitet i ett internationellt perspektiv.

En utmaning för rådet är avvägningen mellan bidragens storlek och antalet beviljade bidrag och ambitionen är att öka bidragsstorleken inom

tillämpliga ämnesområden. Inom medicin har den ökade medelstillsättningen under 2007 och 2008 använts till att öka storleken på det genomsnittliga bidraget.

Starka forskningsmiljöer

Som ett resultat av den särskilda satsningen på starka forskningsmiljöer gjordes en ny utlysning av s.k. Linnéstöd 2007. Före utlysningen fördelades de tillgängliga medlen i fyra övergripande delar: humaniora, samhällsvetenskap och utbildningsvetenskap samt teknik, medicin och naturvetenskap, i syfte att tillförsäkra samtliga dessa områden en mininivå för ändamålet, medan en del var gemensam för de fyra områdena.

Linnéstöden har bidragit till både kraftsamling och profilering, eftersom de består av stora bidrag som varar under lång tid, tio år, till samlade miljöer vid universitet och högskolor, men framför allt för att de har medfört att lärosätena har behövt göra en prioritering mellan de miljöer som finns vid respektive lärosäte. I beredningen av ansökningarna till Linnéstöd används enbart internationella bedömare. Arbetet med stödet till starka forskningsmiljöer har blivit en viktig del av Vetenskapsrådets samverkan med universitet och högskolor. Totalt inkom till Vetenskapsrådet drygt 100 ansökningar om Linnéstöd från universitet och högskolor 2007.

Nydisputerade forskare

Det är viktigt att goda förutsättningar ges för nydisputerade forskare att fortsätta sin forskarkarriär, både för att stärka återväxten av forskare och för att bidra till en ökad förnyelse av forskningen.

De särskilda medel som regeringen har anvisat via Vetenskapsrådet för unga forskare har använts för bidrag till anställningar, postdoktorsstipendier och projektbidrag. Rådet har ökat och avser att ytterligare öka den andel som används för finansiering under postdoktorsperioden, både för anställning i landet och för internationella stipendier. För att minska tiden mellan doktorexamen och postdoktorsvistelse har två årliga ansökningstillfällen införts från och med 2007.

Rådet gör bedömningen att postdoktorsatsningen har haft en stor betydelse för yngre forskare och förhoppningen är att satsningen även kommer att öka inflödet av yngre forskare till Sverige.

Samverkan mellan forsknings- och utvecklingsfinansiärer

Vetenskapsrådet och Formas samverkar kring utlysning och beredning av Linnéstöd. Vetenskapsrådet har även samverkat med Vinnova kring en utlysning om gemensamma starka forskningsmiljöer, s.k. Berzeliicentrum. Viss samverkan har även skett med FAS när det gäller satsningar inom området barns hälsa samt med Energimyndigheten när det gäller grundforskning inom energiområdet. Under 2007 samverkade Vetenskapsrådet, Formas och Rymdstyrelsen om en gemensam utlysning om forskning om klimat och hållbar utveckling.

Utöver detta samverkar Vetenskapsrådet bl. a. med andra myndigheter och organisationer om forskningsinformation och forskningskommunikation inom den nationella webbplatsen forskning.se.

När det gäller forskningsinfrastruktur är Knut och Alice Wallenbergs stiftelse en viktig samarbetspart till Vetenskapsrådet och för närvarande samverkar stiftelsen och Vetenskapsrådet bl.a. kring finansiering av vissa viktiga datorresurser för forskning och datagriden (sammankoppling av datorresurser för bl.a. data- och beräkningsändamål).

Jämställdhet

Vetenskapsrådet antog 2006 en reviderad jämställdhetsstrategi med målen att uppnå jämn könsfördelning i Vetenskapsrådets beredningsgrupper, att bevaka att andelen sökande män och kvinnor motsvarar högskolans andel disputerade lärare/forskare, att beviljningsgrad och genomsnittlig projektstorlek inom varje stödform ska vara lika för kvinnor och män samt att främja jämställdheten inom det svenska forskarsamhället.

Under 2007 var kvinnorna underrepresenterade i hälften av de 69 beredningsgrupperna medan männen var underrepresenterade i 10 procent av dessa

grupper. Kvinnorna var framförallt underrepresenterade i grupper inom naturvetenskap och teknikvetenskap. I genomsnitt var andelen män i dessa beredningsgrupper 67 procent, jämfört med 55 procent i genomsnitt för övriga beredningsgrupper.

När det gäller inkomna ansökningar under 2007 var kvinnorna generellt underrepresenterade inom samtliga ämnesområden utom utbildningsvetenskap och kategorin övrigt. Störst skillnad var det inom naturvetenskap och teknik, där 81 procent av de sökande till projektbidrag och anställningar var män. När det gäller den s.k. beviljningsgraden vid 2007 års ansökningsomgång noterades ingen signifikant skillnad inom ämnesområdena, utom för naturvetenskap och teknik, där beviljningsgraden var högre för männen än för kvinnorna även när skillnader i karriär beaktades.

När det gäller stöd till yngre forskare (postdoktorer och forskarasistenter) var beviljningsgraden lika. En analys av resultaten ovan när det gäller effekten av kön på beviljningsgraden inom naturvetenskap och teknikvetenskap har inletts under 2007, liksom ytterligare fördjupade studier av jämställdheten inom forskningsstödet, bland annat inom medicin.

Internationellt forskningssamarbete

De första ansökningsomgångarna har genomförts inom EU:s sjunde ramprogram för forskning och teknisk utveckling. Genom tillkomsten av det Europeiska forskningsrådet, ERC finns för första gången möjlighet att få bidrag för ren grundforskning på EU-nivå. Preliminärt kom 300 ansökningar in till ERC. Enligt preliminära siffror för de allra första ansökningsomgångarna inom hela ramprogrammet mottog Sverige 76 miljoner euro i stöd till forskning. Detta motsvarar en femteplats bland EU-länderna beräknat som andelen stöd till svensk forskning i förhållande till antalet invånare i Sverige.

Ramprogrammet är sjuårigt och finansieringen ökar successivt och blir högst under det sista året 2013.

Den största delen av det internationella samarbetet inom forskning sker emellertid genom att de av Vetenskapsrådet och andra

myndigheter finansierade forskarna samarbetar med forskare i andra länder. Av de svenska vetenskapliga publikationerna producerades ungefär hälften tillsammans med utländska forskare.

Utvärderingar av forskning

Bibliometri, dvs. statistiska analyser av vetenskapliga publikationer, har fått ökad betydelse och under 2007 publicerade Vetenskapsrådet bl.a. en rapport om publiceringssamarbete mellan svenska företag och högskolor liksom en bibliometrisk översikt över svenska publikationer 1982–2004. Några slutsatser är att företag har varit involverade i en relativt konstant andel av publikationerna, 6 - 8 procent och att en ökande andel publiceringar har skett i samarbete med högskolan, från en tredjedel i början av perioden till drygt hälften mot slutet av perioden. Några få företag står för ca 40 procent av företagets totala publicering, som domineras av AstraZeneca, med 29 procent. Därefter följer företagen Ericsson och Pfizer (Pharmacia) med knappt 5 procent vardera av företagets publicering.

När det gäller publikationer i medicinska tidskrifter har både andelen rena företagspublikationer och andelen som är ett resultat av samarbete mellan företag och högskola varit relativt konstanta sedan slutet av 1980-talet.

Rådet har under året beslutat om en förstärkning av den forskningspolitiska omvärldsanalysen i syfte att bredda och fördjupa analysen av svensk forskning i ett internationellt perspektiv.

7.2.3 Forskningens infrastruktur

Forskningsanläggningar

Inom EU:s sjunde ramprogram finns särskilda medel avsatta för finansiering av infrastruktur för forskning, vilket möjliggör för svenska lärosäten att i ökad utsträckning satsa på utrustning och infrastruktur.

Kostnaderna för svenskt medlemskap i internationella forskningsanläggningar har ökat kraftigt under flera år. Detta har fått till följd att

de forskningsfinansierande myndigheterna måste avsätta en allt större andel av sina anslag för att finansiera deltagande i dessa anläggningar.

Vetenskapsrådet har under året rapporterat sina prioriteringar av forskningens infrastruktur. Högst prioriterat är fortsatt medlemskap i de internationella forskningsanläggningar där Sverige deltar. Rådets övriga prioriteringar är främst deltagande i konstruktion och drift av en acceleratoranläggning (FAIR) och en röntgenfielektronlaser (XFEL) samt konstruktionen av en gemensam europeisk neutronkälla, European Spallation Source (ESS). ESS kommer att ha den högsta prestandan i världen och har därmed potential att bli en världsledande forskningsfacilitet. Även ESFRI (The European Strategy Forum for Research and Infrastructure) ger hög prioritet åt anläggningen ESS.

Polarforskning

Polarforskningssekretariatet har ett tioårigt samarbetsavtal med Sjöfartsverket om förhyrning av isbrytaren Oden sedan 2006. Oden har successivt utrustats med modern teknik, främst inom elektronik och IT, för att möjliggöra avancerad forskning inom polarområdena. En stor investering genomfördes under våren 2007 när ett flerstråligt ekolod installerades. Till följd av denna och andra installationer är Oden ett eftertraktat forskningsfartyg även i internationell jämförelse, vilket har resulterat i en ökad internationell forskningssamverkan, bl.a. med den amerikanska forskningsfinansiären National Science Foundation (NSF). Sekretariatets inkomster från tjänsteexport var cirka 80 miljoner kronor under 2007, vilket var en ökning med cirka 50 miljoner kronor jämfört med föregående år. Därmed blev inkomsten från tjänsteexporten nästan tre gånger större än förvaltningsanslagets storlek.

Rymdforskning

Rymdobservatoriet Odin, som sändes upp i februari 2001 fungerar i det närmaste problemfritt efter sex års drift. Bland de vetenskapliga upptäckter som gjorts med farkosten finns upptäckten av fritt molekylärt syre i interstellära gasmoln.

Mätningar från Odin finansieras, förutom med stöd från Rymdstyrelsen, av den europeiska rymdstyrelsen (ESA) från 2007. Detta gör instrumenteringen på Odin tillgängliga för forskare från alla ESA:s medlemsländer och de atmosfärsdata som samlas in ges större spridning.

Institutet för rymdfysik (IRF) har instrument på flera längre rymdfärder. Nu senast finns instrument från IRF på ESA:s satellit Mars-express. Med hjälp av IRF:s instrument har bland annat ekvatorsken runt Mars upptäckts på samma sätt som norr- respektive sydsken runt Jorden.

Informationsförsörjning till forskning

Antalet besök på Kungl. bibliotekets (KB:s) webbplats ökade med 65 procent jämfört med föregående år och uppgick till 3,3 miljoner 2007. Detta beror främst på att KB har förstärkt de digitala informationsresurserna, såsom vetenskapliga tidskrifter, böcker, bibliografiska databaser och pressarkiv.

Statens ljud- och bildarkivs insatser för att automatisera det digitala mediearkivet har resulterat i att användningen av mediematerialet har ökat med 30 procent sedan 2006 och att även mängden beställt mediematerial har ökat. Förstärkta insatser för att nå ut med information till forskare och för att fånga upp forskningens behov ligger till grund för de förbättrade resultaten. Även övergången till digitala leveranser av pliktmaterial har medfört en viss teknisk kvalitetshöjning på mediematerialet och samtidigt medfört en markant ökad tillgänglighet.

Verksamheten vid Statens ljud- och bildarkiv inordnas i Kungl. biblioteket

Regeringens förslag: Statens ljud- och bildarkiv ska upphöra som en egen myndighet. Lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, lagen om granskning och kontroll av filmer och videogram, lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden samt lagen om pliktexemplar av dokument ska därför ändras i enlighet därmed.

Ärendet och dess beredning: Under sommaren 2008 har Utbildningsdepartementet utarbetat en promemoria med förslag till lagändringar med anledning av att verksamheten vid Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) bör inordnas i Kungl. biblioteket (KB) den 1 januari 2009 (U2008/5156/F).

Promemorian har remissbehandlats.

De föreslagna lagändringarna innebär endast att de uppgifter som SLBA har överförs till KB. Regeringen bedömer därför att ändringarna är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande saknar betydelse. Yttrande av Lagrådet har således inte inhämtats.

Förslag till lagtext finns i avsnitt 2.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: KB, SLBA och Statens biografbyrå lämnar förslagen utan erinran.

Bakgrund: Arkivet för ljud och bild, som 2001 bytte namn till Statens ljud- och bildarkiv, inrättades efter förslag i propositionen om åtgärder för att bevara skrifter och ljud- och bildupptagningar (prop. 1977/78:97).

Betänkandet KB – ett nav i kunskapsområdet (SOU 2003:129) behandlade frågan om KB:s förhållande till SLBA. Enligt utredningen talade flera argument för en sammanhållen myndighet för insamling, tillhandahållande och bevarande av skrift, ljud och bild.

Regeringen angav i 2008 års ekonomiska vårproposition att verksamheten vid SLBA bör slås samman med KB:s verksamhet. Syftet med sammanslagningen är att effektivisera och vidareutveckla verksamheterna samla in, bevara, beskriva och tillhandahålla dels den svenska tryckproduktionen, dels film, fonogram, videogram och vissa andra elektroniska dokument enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. Av detta skäl föreslogs i vårpropositionen att de ändamål och verksamheter som finansieras från det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 26:1 *Statens ljud – och bildarkiv* flyttas till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Efter tillstyrkande av konstitutionsutskottet godkände riksdagen förslaget (prop. 2007/08:100, bet. 2007/08:KU24, rskr. 2007/08:265).

Regeringen har våren 2008 gett i uppdrag åt KB att i samråd med SLBA förbereda och vidta de åtgärder som behövs för att genomföra inordnande av verksamheten vid SLBA i KB:s

verksamhet per den 1 januari 2009, med förbehåll för riksdagens beslut i nödvändiga delar (U2008/2529/F).

Skälen för regeringens förslag: De båda myndigheternas uppdrag ligger nära varandra. Den digitala tekniken har helt förändrat förutsättningarna på medieområdet. Konvergensen när det gäller mediernas distributionsstruktur och innehåll gör att nuvarande gränsdragning mellan myndigheternas verksamhet inte längre är meningsfull att upprätthålla. Uppbyggnaden av det digitala biblioteket och arkivet samt långsiktigt digitalt bevarande kräver fortsatta stora investeringar och utvecklingsinsatser. Regeringen bedömer att den tekniska och mediala utvecklingen och behovet av insatser bättre kan mötas inom en gemensam organisation. Omorganisationen föranleder ändringar i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram, lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden samt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument. Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2009.

Ekonomiska konsekvenser: I enlighet med vad som aviserades i 2008 års ekonomiska vårproposition och enligt förslag i denna proposition innebär inordnandet av SLBA:s verksamhet i KB att utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning föreslås öka med 47 822 000 kronor och att utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid minskar med motsvarande belopp.

Etikprövning av forskning

Ett mått på effektiviteten inom etikprövning av forskning är etikprövningsnämndernas genomsnittliga handläggningstider. Den genomsnittliga handläggningstiden var 20 dagar för alla regionala nämnder under 2007. I jämförelse med 2006 har de genomsnittliga handläggningstiderna vid de regionala nämnderna inte förändrats nämnvärt.

Den genomsnittliga handläggningstiden för ärenden som behandlades av Centrala etikprövningsnämnden var, oavsett kategori, sex veckor under 2007, densamma som under 2006.

7.3 Analys och slutsatser

7.3.1 Forskning

Vetenskaplig kvalitet mäts bl.a. genom hur ofta vetenskapliga artiklar citeras. Trots att kvaliteten i svensk forskning fortfarande är god och att Sverige tillhör ett av de länder vars forskning citeras mest i världen, minskar kvaliteten i svensk forskning mätt som antalet citat per artikel. Detta förhållande kan ha ett samband med att de statliga resurserna till forskning och utbildning på forskarnivå har varit otillräckliga under en rad år. Även FoU-finansieringen i det svenska näringslivet har minskat under senare år. Om Sverige även i framtiden ska vara en ledande kunskapsnation krävs ökade investeringar i FoU för att bibehålla den höga vetenskapliga kvaliteten i svensk forskning.

Det är emellertid viktigt att även strukturella styrkor och svagheter i det svenska forskningsfinansieringssystemet identifieras. Med detta som utgångspunkt bedömer regeringen att det är angeläget att Vetenskapsrådet har en stark analysverksamhet. Regeringen menar därför att det är positivt att rådet nu aviserar en förstärkning av denna verksamhet.

Regeringen anser att analys- och strategiverksamheten bör vara inriktad mot två områden. Dels bör den riktas mot att stärka myndighetens egen utveckling och syfta till att bl.a. analysera och bedöma hur väl myndigheten uppfyller sitt uppdrag. Den andra angelägna uppgiften är att vara rådgivande till regeringen i forskningspolitiska frågor. När det gäller analysverksamheten som stöd i den egna verksamheten är utvärderingar av forsknings-satsningar, forskningsområden och informationsverksamheten om forskning av vikt. För ovan beskrivna analysverksamhet är de framåtriktade frågorna såsom förnyelsebehov och framtidsvillkor för olika inriktningar av svensk forskning angelägna.

Vetenskapsrådets uppgift att bedöma stora mängder projektansökningar sköts med legitimitet inom rådets beredningsorganisation. Vetenskapsrådets styrka ligger i dess legitimitet i forskarsamhället och i den breda om än inte alltid presenterade kännedomen om svensk (och internationell) vetenskaplig utveckling. Myndigheten behöver emellertid förstärka samordning och planering med avseende på

kunskapsbehov, stödform och uppföljning. Det är inte tydligt hur forskningsbehov som griper över flera ämnesområden tillgodoses och hur utvecklingen inom olika kunskapsområden bevakas. Ska bredare uppgifter kunna hanteras, måste rådet stärka samarbetet med andra aktörer, inte bara när det gäller utlysningar utan också när det gäller forskningens innehåll.

7.3.2 Forskningens infrastruktur

För att forskningen ska hålla hög kvalitet krävs en ständig utveckling av forskningens infrastruktur för alla vetenskapliga områden.

Regeringen anser att en väl fungerande infrastruktur är en förutsättning för högkvalitativ svensk forskning. Emellertid visar resultatindikatorer, såsom citeringsanalyser, att svensk forskning tappar i kvalitet i jämförelse med andra länder. Därför krävs utveckling av forskningens infrastruktur.

Som ett av flera led i att förbättra infrastrukturen för forskning och därmed öka Sveriges konkurrenskraft har regeringen därför inbjudit andra europeiska länder att delta i konstruktionen av en gemensam europeisk neutronkälla, European Spallation Source (ESS). Diskussioner har pågått under året. Sverige har hittills fått uttalat stöd från tre länder: Danmark, Polen och Estland. Ytterligare några länder har visat intresse av en fortsatt diskussion.

Regeringen bedömer att ett svenskt deltagande i de två internationella samarbetena om acceleratoranläggningen FAIR och röntgenfrielektronlasern XFEL kommer att vara till stor nytta för svensk forskning inom bl.a. kärnfysik, nanovetenskap, strukturbologi och plasmafysik. I tilläggsbudgetproposition till denna proposition föreslås därför att regeringen bemyndigas att förvärva aktier i de två bolag som ska stå för konstruktion och drift av forskningsanläggningarna.

Den tekniska utvecklingen i mediasamhället påverkar Kungl. bibliotekets (KB:s) och Statens ljud- och bildarkiv (SLBA:s) verksamhet i hög grad. Digitala tekniker ökar markant forskarnas tillgång till källmaterial. Övergången till digital produktion av media har lett till ett kraftigt ökat utbud, men också en utveckling där traditionella skillnader mellan mediernas olika former håller på att försvinna. Till följd av växande digital insamling och ökad efterfrågan på digitalt

tillhandahållande ökar kraven på nya insatser inom områdena insamling, beskrivning och tillhandahållande av material, men även inom bevarandeområdet.

Regeringens bedömning är att myndigheterna under nuvarande förutsättningar klarat sina uppgifter väl, men att förutsättningarna för att möta den beskrivna tekniska utvecklingen förbättras genom att samla verksamheterna för KB och SLBA i en myndighet. Sammantaget ger omorganisationen en grund för en effektiv samordning och teknisk utveckling som leder till en infrastruktur som ger goda förutsättningar för forskning.

Det internationella polaråret (IPY) samt det utökade internationella forskningssamarbetet på isbrytaren Oden är viktiga insatser som bidrar till regeringens strävan att öka det internationella forskningssamarbetet.

Rymdstyrelsens satsning på forskningssatelliten Odin har gett svenska och utländska forskare möjligheter till att samla mätdata i den nära rymden. Projektet har uppmärksammats av den europeiska rymdstyrelsen (ESA) som från 2007 delfinansierar den fortsatta driften. Fortsatta satsningar på svenskinitierade satellitprogram gör det möjligt att behålla och utveckla svensk kompetens på området.

Tillämpningsområdet för lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor har utvidgats i enlighet med regeringens förslag i propositionen Vissa etikprövningsfrågor m.m. (prop. 2007/08:44, bet. 2007/08:UbU12, rskr. 2007/08:159). Lagändringen trädde i kraft den 1 juni 2008. Regeringen bedömer att antalet etikprövningsärenden kommer att öka som en konsekvens av utvidgningen och därmed även mängden tillsynsärenden. Av denna anledning föreslås Centrala etikprövningsnämndens anslag förstärkas med 450 000 kronor.

8 Politikens inriktning

Sverige har en fantastisk bildningstradition. Runt om i landet finns duktiga lärare med ett starkt engagemang för att ge våra barn och elever, studerande och studenter en bra utbildning. Varje år satsar kommuner, landsting och staten över 200 miljarder kronor på utbildningsväsendet.

I globaliseringens tid är individers talang och kunskap den viktigaste faktorn bakom tillväxt och framsteg. Om Sverige ska vara ett framgångsrikt land under 2000-talet krävs utbildning och forskning i världsklass och ett utbildningssystem som har kapacitet att se potentialen hos varje elev och student.

Sverige ska ha världens bästa förskola där vi tillfullo utnyttjar dess pedagogiska potential. Regeringen bedömer också att svensk skola kan nå avsevärt bättre resultat. Trots goda förutsättningar är resultaten bara medelmåttiga. De reformer och insatser som regeringen har vidtagit eller aviserar syftar alla till att göra svensk skola bättre. Vi vill ha en skola i världsklass.

Kunskapsuppdraget i grundskolan ska stärkas, bland annat genom tydligare krav, utvärdering och en bättre kommunikation med hemmen. Alla elever som behöver extra stöd har rätt att få det och skolan ska få bättre förutsättningar att skapa studiero och en trygg skolmiljö.

Gymnasieskolan ska reformeras så att fler elever får möjlighet att slutföra en gymnasieutbildning av god kvalitet så att de med framgång kan fortsätta att studera eller etablera sig yrkeslivet. Yrkesutbildningen för vuxna ska byggas ut så att fler vuxna får möjlighet att få en yrkesexamen. Kvaliteten i den högre utbildningen ska förbättras.

Regeringens ambition är att svensk forskning ska hålla högsta internationella kvalitet och

därmed medverka till att finna lösningar på stora samhällsutmaningar både nationellt och internationellt samt att stärka svenskt näringslivs utveckling och konkurrenskraft för ökad ekonomisk tillväxt. Sverige är alltjämt en framstående forskningsnation, men för att behålla den positionen krävs ytterligare satsningar.

Regeringen lägger därför om politiken. Alla reformer syftar till att höja kvaliteten och öka kunskaperna. För kunskap lyfter Sverige och människor växer med kunskap.

8.1 Barn- och ungdomsutbildning

Regeringen har identifierat sex huvudsakliga utmaningar för svensk skola och förskola:

- läraryrkets attraktionskraft behöver stärkas,
- grundskolans resultat behöver förbättras,
- alla elever ska ha studiero och känna trygghet i skolan,
- fler ungdomar ska bli intresserade av matematik, teknik och naturvetenskap,
- fler elever ska slutföra en gymnasieutbildning med goda kunskaper, och
- förskolans stora potential ska utnyttjas ännu bättre.

Att vi förmår utveckla svenskt utbildningsväsende i denna riktning är avgörande för framtiden.

8.1.1 Dags att lyfta lärarna

Lärarna är skolans viktigaste resurs. Både svensk och internationell forskning visar att lärarkårens utbildning, erfarenhet och sammansättning är avgörande för elevernas resultat.

Sverige måste lyckas rekrytera de mest lämpade personerna till läraryrket och samtidigt behålla de lärare som redan finns i skolväsendet. Det handlar om att ge lärarstudenterna en god utbildning, fylla på med kunskap när så behövs och sedan låta alla lärare utvecklas i sin profession och att ge lärarkåren förutsättningar att utveckla lärarprofessionen. För att klara detta tog regeringen redan 2006 initiativ till det s.k. lärarlyftet, en omfattande satsning på kvalificerad lärarfortbildning, forskarutbildning för lärare och vidareutbildning för obehöriga lärare.

För att ge lärarna möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper avsattes drygt en miljard kronor för kvalificerad fortbildning under 2007 och 2008. Fortbildningen är inriktad mot ämnesteorin och ämnesdidaktik men också på annan relevant fortbildning som främjar elevernas måluppfyllelse. Målgruppen är behöriga lärare som har anställning hos en skolhuvudman.

För 2009 föreslår regeringen att 897 miljoner kronor satsas på lärarfortbildning. För 2010 och 2011 beräknar regeringen att en miljard kronor per år ska avsättas för detta ändamål. Ett belopp som motsvarar de medel som inte kunde nyttjas i inledningsskedet, totalt 300 miljoner kronor, föreslås omfördelas till 2009 och 2010 med vardera 150 miljoner kronor per år.

Ett yrkes status och popularitet avgörs till stor del av möjligheterna till utveckling. I betänkandet *Legitimation och skärpta behörighetsregler* (SOU 2008:52) som överlämnades i maj 2008 presenterar utredaren sitt förslag till legitimation och ytterligare kvalifikationssteg för lärare och förskollärare. Förslagen innebär också att behörighetsreglerna förtydligas och skärps. Regeringen avser att återkomma i dessa frågor till riksdagen.

Läraryrket måste hålla hög kvalitet och förbereda studenterna för ett yrkesliv i skolan. Utbildningens kvalitet och status i den akademiska världen är också viktig för möjligheten att rekrytera personer till läraryrket. I juni 2007 gav regeringen därför en särskild utredare i uppdrag att se över hur läraryrket kan förbättras (dir. 2007:03). Utredningen och regeringens ambitioner beskrivs närmare i avsnitt 8.3.9.

Bristen på utbildade lärare i yrkesämnen är stor och riskerar att förvärras om inte åtgärder vidtas. Ett hinder för rekryteringen är bl.a. den nuvarande yrkesläraryrketens sammanlagda längd. För att komma tillrätta med situationen har regeringen gett utredningen om en ny läraryrket (U 2007:10) tilläggsdirektiv som preciserar uppdraget för yrkesläraryrket (dir. 2008:43). Därutöver har en särskild utredare tillsatts som ska utreda och lämna förslag på hur sökandes yrkeskompetens kan bedömas och utgöra ett tillträdeskrav till den reformerade yrkesläraryrketens (dir. 2008:41). Båda utredningarna ska redovisa sina uppdrag senast den 15 november 2008.

Regeringen har också genomfört en kraftfull satsning på det pedagogiska ledarskapet i skolväsendet. Hösten 2008 startar en ny statlig befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem. Regeringens ambition är att alla rektorer, biträdande rektorer samt chefer för förskola och fritidshem ska få möjlighet att gå utbildningen. Jämfört med föregående år har medlen till utbildningen fördubblats. Regeringen överväger att återkomma med förslag till riksdagen om att en befattningsutbildning ska vara obligatoriskt för nyanställda rektorer. I samband med den planerade propositionen om en ny skollag avser regeringen även att lämna förslag till behörighetsregler.

8.1.2 Tydliga krav och tidigt stöd

Många fler elever kan nå skolans kunskapsmål, om kraven görs tydliga, elevernas kunskaper kontinuerligt följs upp och utvärderas, resultaten kommuniceras med hemmen och stöd sätts in tidigt.

Genom ändringar i förordningen (SKOLFS 2000:135) om kursplaner för grundskolan, som trädde i kraft den 15 juli 2008, har nationella mål införts i grundskolans årskurs 3. Målen uttrycker en lägsta godtagbar kunskapsnivå i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Skolan och skolhuvudmannen har ansvar för att varje elev ges möjlighet att nå de nationella målen.

Regeringen avser också att införa nationella prov i årskurs 3 i ovanstående ämnen. I Regeringskansliets (Utbildningsdepartementets) remisspromemoria (U2008/4707/S) föreslås att en obligatorisk utprovningssomgång genomförs

våren 2009 och att de nya bestämmelserna ska börja att tillämpas läsåret 2009/10. I promemorian föreslås även att nuvarande frivilliga ämnesprov i årskurs 5 görs obligatoriska. Syftet är att öka måluppfyllelsen genom att stärka skolans uppföljning av elevers kunskaper. Genom att tidigt identifiera elever som riskerar att inte nå skolans kunskapsmål ökar också möjligheterna att sätta in adekvat stöd. Statens skolverk har fått i uppdrag att genomföra insatser avseende mål och nationella prov i årskurs 3 (U2008/3937/S). Kommunerna kompenseras med 56 miljoner kronor för genomförandet av den obligatoriska provomgången, vilket även omfattar de föreslagna nationella proven i ämnena biologi, kemi och fysik i årskurs 9.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition om nytt mål- och uppföljningssystem i grundskolan och motsvarande skolformer. Utgångspunkten är betänkandet *Tydliga mål och kunskapskrav i grundskolan* (SOU 2007:28). En bärande tanke är att målen i kursplanerna ska förtydligas utan att lärarnas pedagogiska frihet inskränks. Bland annat avser regeringen att införa avstämningstillfällen i årskurs 3, 6 och 9.

Regeringen avser också att återkomma till riksdagen med förslag om en ny betygsskala. Propositionen baseras på promemorian *En ny betygsskala* (Ds 2008:13), som har remitterats. I promemorian föreslås bland annat en sexgradig skala, med fem betygssteg för godkända resultat och ett betygssteg för icke godkänt resultat. Vidare föreslås att om det till följd av frånvaro inte går att bedöma om en elev har nått upp till målen, ska detta markeras i betygs katalogen med ett horisontellt streck. I särskolan och i vuxenutbildningen för utvecklingsstörda föreslås dock att betyg inte ska sättas på icke godkända resultat och att streckmarkeringen inte ska förekomma.

För att ytterligare stärka uppföljningen av elevernas kunskaper avser regeringen att återkomma till riksdagen med förslag om att betyg ska ges från årskurs 6.

Föräldrar har rätt till information om hur det går för deras barn i skolarbetet. Regeringen har därför ändrat förordningsbestämmelserna om individuella utvecklingsplaner i de obligatoriska skolformerna. Från och med höstterminen 2008 ska utvecklingsplanen även innehålla skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling. Utvecklingsplanen får även innehålla annan

information. Utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevers utveckling i övrigt. I utvecklingsplanen ska överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare dokumenteras. Genom ändringarna hävdades det tidigare förbudet mot betygsliknande skriftlig information. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Det är viktigt att skolan utgår från varje elevs behov och förutsättningar. Elever som riskerar att inte nå skolans kunskapsmål behöver stöd och hjälp. Insatserna bör komma så tidigt som möjligt. Regeringen har beslutat att införa ett statsbidrag för att stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Syftet med bidraget är att stimulera huvudmän och skolor att stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna med inriktning på årskurs 1–3. Elever som riskerar att inte nå målen är en prioriterad grupp och fokus ska ligga på tidiga insatser. Satsningen får i begränsad omfattning även riktas mot äldre elever i behov av särskilt stöd. Bidraget får lämnas för personalförstärkningar, kompetenshöjande insatser, andra liknande stöd- och utvecklingsinsatser samt införskaffande av läromedel. Statsbidraget får även användas för kostnader för kompetenshöjande insatser för lärare som syftar till att stödja och utveckla arbetet med individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen.

8.1.3 En trygg och jämställd skola

Trygghet och studiero är en förutsättning för lärande. De flesta skolor präglas av ett bra arbetsklimat för elever och lärare, men det finns tyvärr också många exempel på motsatsen. Riksdagen och regeringen har sedan det senaste valet strävat efter att stärka det förebyggande arbetet, men också att ge lärare och rektorer tydligare befogenheter i syfte att skapa trygghet och studiero i skolan.

För att stärka det förebyggande arbetet har regeringen gett Myndigheten för skolutveckling i uppdrag (U2007/1205/S) att kartlägga och utvärdera forskningsbaserade metoder och åtgärder mot mobbning. En utbildningssatsning pågår mellan våren 2008 och hösten 2010. Regeringens mål är att de metoder som används i skolorna ska vara evidensbaserade och kvalitets-säkrade. I ett kompletterande uppdrag

(U2007/7851/S) har uppdraget utvidgats till att även gälla kränkningar som grundas på diskriminering.

Regeringen avser även att vidta ytterligare åtgärder för att stärka skolans värdegrundsarbete. Skolan ska inte vara värdeneutral, utan tydligt ta ställning för de mänskliga rättigheterna och de demokratiska värden som ligger till grund för vårt samhälle. Det är värden som är universella men som i vårt land har förvaltats av den kristna traditionen och den västerländska humanismen. Kunskap i det egna kulturarvet gör det lättare att med ett öppet sinne möta människor från andra kulturer samt att förstå och ifrågasätta vårt samhälle. Ett aktivt värdegrundsarbete är en viktig förebyggande åtgärd mot alla former av kränkande behandling, mobbning och diskriminering. Samtidigt är det föräldrarna som har huvudansvaret för barnens fostran. Skolan ska vara ett stöd till föräldrarna och ett gott samarbete mellan hem och skola är en förutsättning för goda resultat i skolan.

Regeringen avser också att se över hur rättighetsperspektivet, med utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna, kan stärkas. Regeringens avsikt är att regleringen av elevers rätt till inflytande och delaktighet ska bli tydligare.

Den 12 juni 2008 beslutade regeringen att vidta en rad åtgärder i syfte att främja jämställdheten i skolan. Under 2008–2010 beräknas totalt 110 miljoner kronor för detta. I satsningen ingår bland annat en jämställdhetsdelegation för skolan (dir. 2008:75). Delegationen ska utifrån skolans värdegrundsuppdrag bland annat analysera könsskillnaderna i utbildningsresultat, utvärdera metoder för att bryta traditionella könsroller, samt föreslå lämpliga insatser. I uppdraget ingår även fortbildning av lärare och annan skolpersonal. Utbildning ska ges om bland annat könsroller, hederstraditioner samt sex- och samlevnadsundervisning. Satsningen inkluderar även en stärkt elevhälsa. Myndigheten för skolutveckling ska stödja elevhälsan för att förebygga psykisk ohälsa. Högskoleverket har fått i uppdrag att analysera könsskillnad i studieval vad gäller lärarutbildningens olika inriktningar samt föreslå lämpliga åtgärder för att uppnå en jämnare könsfördelning på lärarutbildningen.

Sedan sommaren 2007 är det tillåtet att beslagta störande föremål och, som sista åtgärd, flytta en elev till en annan skola om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet

och studiero. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag till tydligare befogenheter för lärare och rektorer i samband med propositionen om en ny skollag. Inom Regeringskansliet bereds även förslag för att minska den olovliga frånvaron i skolan och stärka föräldrarnas rätt till information om deras barns eventuella frånvaro.

8.1.4 Bättre kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknik

På den globala marknaden är tillgången på välutbildad arbetskraft en stor konkurrensfördel. Om svensk industri även i framtiden ska stå sig behöver ungdomars intresse för och kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknik öka. Många av de reformer som regeringen genomför är avsedda att påverka denna situation. Med omläggningen av lärarutbildningen och den stora fortbildningssatsningen förbättras både nuvarande och framtida lärares kunskaper. Målen i matematik i årskurs 3, som utvärderas genom nationella prov, gör att skolan tidigt kan upptäcka elever som halkar efter. Det särskilda statsbidraget för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna syftar också till att stärka språk- och matematikinläringen i de tidigare åren. Skolverket har fått regeringens uppdrag att förbereda och utveckla obligatoriska nationella prov i årskurs 9 för ämnena biologi, kemi och fysik.

Utöver de långsiktiga initiativen finns det behov av ytterligare insatser. Därför presenterar regeringen i denna proposition en särskild MNT-satsning (matematik, natur, teknik) under 2009–2011, som bl.a. innehåller ett stimulansbidrag som grundskolor kan ansöka om för att utveckla sin matematikundervisning. Vidare bereds ytterligare förslag inom Regeringskansliet.

En försöksverksamhet med gymnasiala spetsutbildningar avses påbörjas hösten 2009 för elever med särskilt framstående ämneskunskaper.

Vidare har regeringen genom tillsättandet av Teknikdelegationen (dir. 2008:96) tagit initiativ till att stärka ungdomars intresse för naturvetenskapliga och tekniska studier samt för att öka rekryteringen till dessa. Regeringen ser positivt på svenska företags initiativ till att utveckla samverkan mellan skola och arbetsliv.

Som ett led i regeringens arbete med att se över skolhuvudmännens behov av insatser och stöd för skolutveckling har regeringen den 24 juli 2008 gett Högskoleverket i uppdrag (U2008/4920/S) att i samverkan med Statens skolverk utvärdera hur regionala utvecklingscentrum och vissa nationella resurscentrum fungerat i ett skolutvecklingsperspektiv. Utvärderingen omfattar bl.a. de nationella resurscentrumen för de naturvetenskapliga ämnena, teknik och matematik. Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2009.

Regeringen ser även positivt på utvecklingen med matematikutvecklare hos kommunala och fristående skolhuvudmän. Regeringen bedömer också att det finns ett behov av att utveckla och öka användningen av IT i skolan som ett pedagogiskt verktyg.

Regeringen avser också att utreda behovet av att inrätta ett fjärde tekniskt inriktat år som påbyggnad till gymnasieskolans treåriga tekniska program.

Totalt omfattar MNT-satsningen 525 miljoner kronor under åren 2009-2011. Till detta kommer Teknikdelegationen.

8.1.5 Satsningar på förskola och barnomsorgspeng

Svensk förskola är unik. Verksamheten i förskolan ska främja barns utveckling och kreativitet. Genom ett lekfullt lärande i en trygg miljö får barnen en grund för framtida skolframgång. Regeringen vill genomföra en satsning för att ytterligare förbättra förskolan och stärka föräldrars rätt till bidrag för andra former av förskoleverksamhet. Satsningen består av tre delar: stärkt pedagogiskt uppdrag, allmän förskola från tre års ålder och införande av en barnomsorgspeng.

Stärkt pedagogiskt uppdrag

Målen i förskolans läroplan ska förtydligas, särskilt vad gäller barnens språkliga och matematiska utveckling. Ett förstärkt pedagogiskt uppdrag kan på ett bättre sätt förbereda barn för skolan. Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att se över läroplanen och återkomma med förslag till förändringar. Regeringens avsikt är att det ska finnas förskollärare i varje förskola och förskollärare ska ges ett övergripande pedagogiskt ansvar.

Genom en särskild fortbildnings-satsning – förskolelyftet – ska förskollärare och barnskötare ges möjlighet att förstärka sin kompetens. Totalt omfattar förslagen 600 miljoner kronor under perioden 2009–2011.

Allmän förskola för treåringar

Förskolan ska vara öppen för alla barn, oavsett bostadsort och familjesituation. Med dagens bestämmelser får dock inte alla del av förskolans verksamhet. Genom att avgiftsfri allmän förskola införs även för barn från tre års ålder kommer fler barn än tidigare att få tillgång till pedagogisk verksamhet.

Regeringen avser att införa detta från och med den 1 juli 2010, och beräknar utgiften för 2010 till 220 miljoner kronor och därefter 440 miljoner kronor årligen. Kommunernas utökade åtagande kompenseras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Barnomsorgspeng

Valfriheten och mångfalden bör öka i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. En barnomsorgspeng ger föräldrarna ökade förutsättningar att välja den typ av verksamhet som passar för just deras barn.

Barnomsorgspengen innebär att kommunerna blir skyldiga att, utöver till enskilda förskolor och fritidshem, även ge bidrag till annan pedagogisk verksamhet i enskild regi, dvs. familjedaghem, flerfamiljssystem eller andra pedagogiska verksamhetsformer. Dessa verksamhetsformer ska även ha rätt till bidrag för barn vars föräldrar eller vårdnadshavare arbetar i verksamheten, dock endast under förutsättning att verksamheten tar emot minst lika många barn från andra familjer. Det är viktigt att föräldrar får tydlig och lätt tillgänglig information om befintliga verksamheter i kommunen. Kommunernas nuvarande informationsskyldighet ska därför utökas till att gälla alla former av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Informationen ska även avse möjligheten att driva enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg med bidrag. Det blir också möjligt att ansöka om plats i förskoleverksamhet i annan kommun.

Regeringen avser att barnomsorgspengen införs från och med den 1 juli 2009 till en utgift av 135 miljoner kronor. Från och med 2010 beräknas utgiften till 220 miljoner kronor årligen. Kommunernas utökade åtagande

kompenseras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

8.1.6 Fler godkända elever i en reformerad gymnasieskola

Om Sverige ska hävda sig som kunskaps- och industrination måste fler ungdomar slutföra en gymnasieutbildning med godkända resultat. Gymnasieskolans kvalitet hänger nära samman med de förkunskaper eleverna har med sig från grundskolan, men även gymnasieutbildningarnas utformning har avgörande betydelse.

Regeringen avser därför att överlämna en proposition till riksdagen om en reformerad gymnasieskola under våren 2009. Gymnasieutredningen överlämnade i mars 2008 sitt betänkande (SOU 2008:27). Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Några av de grundläggande principerna för regeringens planerade omläggning av gymnasieskolan är följande.

- De yrkesförberedande programmen ska hålla hög kvalitet och leda till skicklighet i yrket. Tiden för karaktärs- och yrkesämnen ska öka. Alla utbildningar ska ge kompetens och färdigheter som leder till anställning eller eget företagande.
- Elever på yrkesprogram eller i lärlingsutbildning ska garanteras möjlighet att läsa in grundläggande högskolebehörighet.
- Eleverna på de studieförberedande programmen ska komma bättre förberedda för fortsatta studier vid universitet och högskolor.
- Dagens individuella program ses över. Det behövs moderna och flexibla lösningar för att fler elever ska lämna gymnasieskolan med tillräckliga kunskaper för att klara vuxenlivet.
- Öka den nationella likvärdigheten.
- Skolans kontakt med avnämare och arbetsliv ska förbättras genom särskilda råd.

Som en viktig del av omläggningen av gymnasieskolan påbörjades redan hösten 2008 en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Lärlingsutbildningens nära koppling mellan utbildning och arbete underlättar övergången från utbildning till arbetslivet. Enligt förordningen (2007:1349) om försöksverk-

samhet med gymnasial lärlingsutbildning ska minst hälften av tiden på en lärlingsutbildning vara arbetsplatsförlagd. Skolhuvudmannen får 25 000 kronor per läsår och lärlingsplats i ersättning från staten. Medlen är främst tänkta att användas som ersättning till arbetsgivare som tar emot lärlingar.

Inom lärlingsförsöket ska lokala lärlingsråd skapas för att bidra till ett lärande i arbetslivet med hög kvalitet. Råden ska bl.a. bistå skolhuvudmannen med att ordna lärlingsplatser och att säkerställa att arbetsplatser har kompetenta handledare.

För att säkerställa nationell likvärdighet och att lärlingsutbildningen håller en hög kvalitet ska huvudmännen och lärlingsråden ha tillgång till material som behandlar vad en handledarutbildning bör innehålla. Regeringen har beslutat att införa ett särskilt statsbidrag för att ersätta huvudmännens kostnader för utbildning av handledare.

Regeringen bedömer att det är mycket viktigt att få till stånd ett formaliserat samarbetsorgan kopplat till försöksverksamheten för att säkerställa att arbetslivets intressen och behov fångas upp. Regeringen avser därför att inom kort tillsätta en nationell lärlingskommitté med företrädare för de berörda intressenter och branscher som är representerade i lärlingsförsöket.

Riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1) innebär att 515 miljoner kronor avsätts under 2008–2010 för försöksverksamheten. Det motsvarar 4 000 nya lärlingsplatser per år samt medel för handledarutbildning.

Efterfrågan på platserna i försöksverksamheten har enligt Myndigheten för skolutveckling kraftigt överstigit de beräknade 4 000 platserna. Regeringen föreslog därför i tilläggsbudgetpropositionen (prop. 2007/08:99) att försöksverksamheten utökas från starten 2008/09 med 1 000 platser. Regeringen föreslår nu att en ytterligare ökning görs från och med läsåret 2009/10 till 6 000 nya platser, vilket innebär en ökad utgift med 50 miljoner kronor för 2009, 100 miljoner kronor för 2010 och 200 miljoner kronor 2011.

Skolverket har fått i uppdrag att följa upp försöksverksamheten.

8.1.7 Övriga insatser

Utöver dessa åtgärder pågår flera andra insatser för att stärka och förbättra utbildningsväsendet.

En ny skola kräver en ny skollag

En arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet, Skollagsberedningen, har sedan regeringen tillträdde arbetat med ett förslag till en ny skollag. Avsikten är att en departementspromemoria ska sändas ut i ett brett remissförfarande som underlag för den proposition som regeringen planerar att lägga fram för riksdagen under 2009.

I en ny skollag ska kvalitet, likvärdighet och valfrihet från förskola till vuxenutbildning betonas. En viktig del i arbetet är att de statliga detaljregleringarna av skolans verksamhet och organisation ska minska. Därigenom ges skolor med såväl enskilda som kommunala huvudmän goda förutsättningar att kunna fortsätta bidra till ökad mångfald avseende både driftsformer och den pedagogiska verksamheten. Förskolan blir en egen skolform. Särarten och villkoren för den vuxenutbildning som kommunerna ansvarar för ska behållas och utvecklas. Många bestämmelser kommer att vara gemensamma för olika skolformer och huvudmän. Förslag till reformer av skollagstiftningen har samtidigt arbetats fram inom ramen för andra utredningar, t.ex. Gymnasieutredningen, Lärarutredningen och Betygsberedningen. Den nya skollagen kommer på så sätt att utgöra en ny struktur, där de förändringar i lagstiftningen som blir resultatet av det pågående reformarbetet inom hela skolområdet kommer att fogas in.

Skärpt granskning av skolväsendet

I ett mål- och resultatstyrt skolsystem krävs en tydlig och effektiv statlig kvalitetsgranskning och tillsyn.

Den 1 oktober 2008 inrättas av denna anledning Statens skolinspektion. En särskild utredare tillsattes i juni 2007 för att lämna förslag till den statliga utbildningsinspektionens framtida inriktning och omfattning (U 2007:09). Utredningens betänkande *Tydlig och öppen – Förslag till en stärkt utbildningsinspektion* (SOU

2007:101) har remissbehandlats och förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Riksdagen anslög för 2008 medel för att förstärka inspektionen och lägga fokus på måluppfyllelsen. I enlighet med regeringens bedömning i budgetpropositionen för 2008 föreslås att medel avsätts även för 2009.

Reformer och åtgärder behöver följas upp och utvärderas utifrån de intentioner som legat till grund för besluten. Större ekonomiska satsningar inom utbildningsområdet måste även kunna analyseras i ett effektivitetsperspektiv och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Inom förskole- och skolområdet behövs även en mer samlad tillgång till information om utvärderade och kvalitetsgranskade metoder och arbetsätt. Mot denna bakgrund finns det ett behov av att utreda hur utvärderingsverksamheten inom utbildningsområdet kan utvecklas, kvalitets-säkras och organiseras. Regeringen avser därför att utse en särskild utredare som ska se över nuvarande resurser och myndighetsstruktur för utvärdering inom utbildningsområdet. Uppdraget ska redovisas under 2009.

Lika villkor för fristående och kommunala skolor

Fristående skolor är en självklar och viktig del av det svenska skolväsendet. De bidrar till ökad pedagogisk mångfald och större valfrihet för elever och föräldrar. Det ska så långt som möjligt råda lika villkor för fristående och kommunala skolor.

Utredningen om villkoren för fristående skolor (U 2007:05) har lämnat ett delbetänkande, *Bidrag på lika villkor* (SOU 2008:8), med förslag till författningsreglering av hur storleken på kommunernas bidrag till enskilda förskolor, fritidshem och förskoleklasser samt fristående skolor ska beräknas på ett så öppet och förutsägbart sätt att en förvaltningsdomstol efter överklagande kan pröva nivån på kommunens bidrag till verksamheten. Förslaget har remissbehandlats och regeringen avser att lägga fram en proposition under våren 2009.

Utredningen, som har fått tilläggsdirektiv (dir. 2008:79) avseende kommunernas bidrag till enskild förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i form av annan pedagogisk verksamhet, ska slutredovisa övriga delar av sitt uppdrag senast den 21 november 2008.

Bättre integration

Den övergripande inriktningen för regeringens arbete för integration i skolan är förbättrade utbildningsresultat och likvärdig utbildning för alla elever oavsett kön, bakgrund eller bostadsort. Alla elever i skolan måste oavsett bakgrund ges det stöd de behöver för att nå utbildningens mål. Elever med utländsk bakgrund har som grupp sämre resultat i skolan än elever med svensk bakgrund. Inom gruppen finns dock stora variationer. Många elever med utländsk bakgrund klarar sig minst lika bra i skolan som elever med svensk bakgrund.

Regeringen har inlett ett ambitiöst program för att reformera förskola och skola i syfte att förbättra utbildningsresultaten. Detta omfattar bl.a. tydligare mål, bättre uppföljning av elevernas resultat och förbättrad lärarutbildning. Utöver detta finns behov av riktade satsningar för att förbättra situationen för nyanlända elever. Skolverket planerar att presentera allmänna råd med mål och riktlinjer för utbildning av nyanlända elever. Inom regeringens satsning på lärares fortbildning finns det också möjlighet för lärare att utveckla sina kunskaper i att undervisa svenska som andraspråk.

Regeringen har uppdragit åt Ungdomsstyrelsen att genomföra en tematisk analys av ungdomars levnadsvillkor och upplevelse av sin situation i ett antal utanförskapsområden med särskild inriktning på utbildning och arbete (IJ2007/3407/UNG). I analysen ingår bl.a. översiktlig beskrivning av skolors förutsättningar, resultat och arbetsmiljö ur ett ungdomsperspektiv. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 30 november 2008.

Rätt till skolgång m.m. för barn som vistas i Sverige utan tillstånd

Barn som vistas i landet utan tillstånd har i de flesta fall inte själva valt sin situation. Det är i stället föräldrarnas agerande som lett till den för barnen ofta svåra tillvaron. Tillgång till utbildning är ett sätt att erbjuda dessa barn och ungdomar ett inslag av stabilitet och möjlighet till utveckling som de annars skulle sakna.

I betänkandet *Skolgång för barn som skall avvisas eller utvisas* (SOU 2007:34) föreslog utredaren att barn i familjer som håller sig undan verkställighet av ett beslut om avvisning eller

utvisning ska ha rätt till utbildning på huvudsakligen samma villkor som barn som är bosatta i Sverige. Utredningens uppdrag hade dock formulerats så snävt att flera grupper av barn inte omfattades. Framför allt omfattades inte barn som kommit till Sverige och vistas här utan att över huvud taget ansöka om uppehållstillstånd. Betänkandet har remissbehandlats och ett flertal av remissinstanserna anser att gruppen av barn som omfattas är alltför snävt definierad. Även regeringen anser att det kan finnas skäl att se över om gruppen barn som ska omfattas av rätt till skolgång samt tillgång till förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg bör utökas ytterligare. Frågan kommer att beredas i Regeringskansliet under hösten 2008.

Strategi för entreprenörskap

Utbildningsväsendet har en viktig funktion att fylla för att ungdomar ska utveckla kunskaper, kompetenser, kreativitet och förhållningssätt som behövs för att de själva eller tillsammans med andra ska kunna förverkliga sina idéer och omsätta dessa i ekonomiska, sociala eller kulturella sammanhang. För att detta ska bli möjligt bör entreprenörskap genomsyra hela utbildningssystemet. Under hösten 2008 avser regeringen att presentera en strategi för entreprenörskap. Strategin bör bestå av följande delar.

- Betydelsen av entreprenörskap ska tydliggöras i styrdokumentet för skolan.
- Elever som deltar i yrkesutbildning ska få bättre inblick i företagandets villkor. Därför ska samarbetet med arbetslivet fördjupas.
- Kunskapen om det arbete kring entreprenörskap som redan bedrivs ska öka. Därför avser regeringen att ge flera myndigheter inom utbildningsområdet i uppdrag att kartlägga, analysera samt sprida goda exempel på arbete kring entreprenörskap inom sina respektive ansvarsområden. I detta arbete förväntas myndigheterna även ta del av internationella erfarenheter.
- Statens skolverk planeras att få i uppdrag att stödja och stimulera arbete inom entreprenörskapsområdet. Det kan till exempel handla om att främja samarbetet med arbetslivet, upphandla kompetens-

utveckling, underlätta erfarenhetsutbyte och fördela projektmedel.

Inflytande för elever och föräldrar

Inflytande och delaktighet, vad avser både elever och deras vårdnadshavare, är positivt för skolans utveckling. Många skolor har också insett vikten av ett nära samarbete med elever och deras vårdnadshavare och har därför skapat olika former för detta samarbete. Den tidigare regeringen inrättade 1996 och 1997 försöksverksamhet med lokala styrelser i grundskolan och den obligatoriska särskolan respektive gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. De lokala styrelserna skulle besluta i vissa frågor som annars vilade på rektorn eller styrelsen för skolan. Eleverna eller deras vårdnadshavare skulle vara i majoritet.

Regeringen anser att elever ska ha inflytande över sin skolgång, men att ansvaret för undervisningen ytterst ska vila på utbildade lärare och rektorer. Därför avslutades försöket med lokala styrelser med elevmajoritet i gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen den 30 juni 2007. Försöksverksamheten med lokala styrelser i grundskolan och den obligatoriska särskolan, där elevernas vårdnadshavare deltar och är i majoritet, har förlängts till och med den 30 juni 2009. Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) pågår ett arbete med att ta fram förslag till hur elevers och föräldrars inflytande i skolan ska utformas i framtiden.

Särskolan ska utvecklas

Särskolan är en egen skolform för elever med utvecklingsstörning och som därför inte bedöms kunna gå i grund- eller gymnasieskolan.

I februari 2008 gav regeringen Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att genomföra insatser för att stärka kunskapsbedömningen i särskolan samt vuxenutbildningen för utvecklingsstörda. Genom uppdraget ska myndigheten stimulera en fokusering på kunskapsmålen för att, med utgångspunkt i elevernas individuella förutsättningar, förbättra utbildningens kvalitet. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 29 maj 2009 (U2008/1230/S).

Det är av största vikt att endast elever som tillhör särskolans personkrets tas emot i särskolan. En särskoleplacering ska föregås av en noggrann och professionellt genomförd utredning. Detta bör tydliggöras i den nya skollag som regeringen avser att presentera för riksdagen under mandatperioden. Sedan 1996 har vårdnadshavare dessutom haft rätt att tacka nej till en erbjuden plats i särskolan. Detta regleras i lag som en försöksverksamhet. Regeringens avsikt är att denna lag ska bli permanent och ingå i den kommande skollagen.

Gymnasieutredningen som regeringen tillsatte i februari 2007 har nyligen redovisat sitt förslag till reformerad gymnasieskola (SOU 2008:27). Den ursprungliga tanken var att gymnasiesärskolan skulle omfattas av utredningens direktiv. Det anses emellertid betydelsefullt att det finns ett riksdagsbeslut om gymnasieskolans nya struktur innan ändringar för gymnasiesärskolan utreds och föreslås. Behoven av förändringar i gymnasiesärskolan är dock inte enbart av sådan karaktär att det är fråga om konsekvensändringar på grund av gymnasieskolans ändrade struktur. Regeringen har ännu inte tagit ställning till i vilken form en reformering av gymnasiesärskolan ska ske.

Utveckling av den statliga specialsolan

Alla barn i Sverige har rätt till utbildning. En viktig princip för regeringens politik är att skapa en skola där den enskilde elevens behov och önskemål så långt som möjligt får styra och där organisation och utformning av undervisningen tillåts variera utifrån detta.

Efter att ha låtit utreda frågan (SOU 2007:30) har regeringen beslutat att återinrätta Ekeskolan, för elever med synskada och ytterligare funktionshinder, och Hällsboskolan, för elever med grav språkstörning. Dessa skolor ska erbjuda undervisning för elever med ovan nämnda funktionshinder som på grund av sitt funktionshinder eller andra skäl inte kan gå i grundskolan eller särskolan. Ekeskolan ska ligga i Örebro medan Hällsboskolans lokalisering utreds. Skolorna ska vara i drift från och med hösten 2008.

Utredaren har föreslagit att specialsolan ska bli mer flexibel och att valfriheten ska öka. Även om en elev skrivs in i statliga special-

skolan ska ett nära samarbete ske med hemkommunen. Eleven ska kunna genomföra delar av utbildningen i specialskolan, och delar i hemkommunen.

Stärkta rättigheter för de nationella minoriteterna

En viktig del av minoritetspolitiken är att stödja minoritetsspråken så att de hålls levande och att kulturerna förs vidare. I detta syfte har regeringen genomfört flera satsningar, bland annat har finska och jiddisch jämställts med övriga minoritetsspråk när det gäller kommunernas skyldighet att anordna modersmålsundervisning i dessa språk i grund- och gymnasieskolan. Kostnadsökningen för detta har beräknats till 16 miljoner kronor på årsbasis. Som en följd av en efterhandsreglering av den utökade skyldigheten som införts från och med den 1 juli 2008 föreslås att 24 miljoner kronor tillskjuts för 2009.

För att stärka tillgången till läromedel på minoritetsspråken har regeringen gett Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att under 2008 och 2009 undersöka behovet samt stödja utveckling och produktion av böcker eller andra läromedel för de nationella minoriteterna. Myndigheten får disponera 10 miljoner kronor för detta ändamål. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2009.

Högre kvalitet i studie- och yrkesvägledningen

Ungdomar som står i begrepp att göra viktiga val måste få stöd och saklig information om både utbildningsvägar och utsikterna på arbetsmarknaden. Regeringen bedömer att den information och vägledning som erbjuds eleverna inte alltid är tillräcklig. Skolverket arbetar för närvarande med att utforma allmänna råd där de nationella målen och statens ambitioner inom studie- och yrkesvägledningen tydliggörs. Myndigheten för skolutveckling fick i augusti 2006 i uppdrag att ge stöd till ett urval av kommuner och skolor för att utveckla kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen (U2006/5687/S). Uppdraget ska slutredovisas i mars 2009. Sverige deltar även i European Lifelong Guidance Policy Network som är ett europeiskt policynätverk för livslång vägledning som syftar till att utbyta erfarenheter och bidra till policyutveckling i de deltagande länderna. Regeringen avser att

återkomma om studie- och yrkesvägledningen i samband med propositionen om en ny skollag.

8.2 Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen är viktig, både för samhället och för individernas livslånga lärande. Här får den enskilde möjlighet att, av egen kraft, stärka sin ställning i samhället och arbetslivet.

8.2.1 Fler platser i den nya yrkeshögskolan

Yrkeshögskoleutredningens förslag (SOU 2008:29) betyder att eftergymnasiala yrkesutbildningar i ännu högre grad styrs mot arbetslivets behov av rätt kompetens och hög kvalitet. Regeringen har för avsikt att i en proposition lämna förslag om att inrätta en yrkeshögskola. Det innebär att eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan får ett gemensamt regelverk och en nationell kvalitetssäkring. För att öka omfattningen på de eftergymnasiala yrkesutbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan avser regeringen att satsa på fler platser från och med 2009. Fler platser säkerställer kompetensutveckling inom angelägna yrkesinriktningar. Totalt innebär satsningen cirka 1 000 nya platser fördelat på tre år. Regeringen bedömer att kostnaden, inklusive studiestöd, blir 50 miljoner kronor för 2009 och 100 miljoner kronor per år 2010 och 2011.

En utbildning som är anpassad till det flexibla lärandet utnyttjar möjligheten till validering och tillgodoräknande av reell kompetens på ett systematiskt sätt. Valideringsdelegationen föreslog att den planerade yrkeshögskolan ska svara för bedömning av all utländsk eftergymnasial utbildning utanför högskolan och eventuell relevant yrkesverksamhet.

8.2.2 Satsning på yrkesvux

För att motverka brist på arbetskraft med yrkesutbildning skapar regeringen fler platser med yrkesinriktning inom gymnasial kommunal vuxenutbildning. Satsningen omfattar, inklusive studiestöd, 200 miljoner kronor under 2009. För 2010 beräknas satsningen omfatta 400 miljoner

kronor och för 2011 beräknas den omfatta 600 miljoner kronor. Vuxenutbildningens dimensionering måste kunna variera över tiden med hänsyn till konjunkturer, arbetsmarknadsläge och utbildningsbehov. Den nu föreslagna satsningen på yrkesvux kommer att leda till en önskvärd förskjutning av innehållet i den svenska vuxenutbildningen mot mer av yrkesutbildningar. På sikt är det emellertid rimligt att statsbidraget till vuxenutbildningen inordnas i det generella statsbidraget till kommunerna.

Syftet med satsningen är att nå de grupper som saknar gymnasieutbildning, eller har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Det ska också vara möjligt för den som läst en studieförberedande utbildning att växla om och skaffa sig en gymnasial yrkesutbildning.

En stor flexibilitet och tillgänglighet både i tid och rum när det gäller utbildningens uppläggning är nödvändig för att nå målgrupperna, men även för att tillgodose arbetsmarknadens behov. Viktiga inslag i satsningen är att lärlingsliknande former för genomförandet bör kunna användas, och att arbetslivet bör kunna påverka vilka utbildningar som ska erbjudas och hur de ska genomföras.

I målgruppen för yrkesvux ingår bl.a. nya svenskar som antingen behöver komplettera sin yrkesinriktning eller skaffa sig en helt ny. Satsningen bör också innebära att en tonvikt läggs på möjligheten till validering av kunskaper och kompetenser.

8.2.3 Rätt till gymnasial vuxenutbildning

Regeringen arbetar för att stärka vuxnas rätt till utbildning. Alla har i dag rätt att få en utbildning som motsvarar grundskolan. En arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet har i uppdrag att undersöka och lämna förslag på hur en rättighet för vuxna att ta del av gymnasial vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning för utvecklingsstörda kan utformas. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2008.

8.2.4 En utökad betygsrätt

En utgångspunkt för samhällets satsningar på vuxenutbildning är att den enskildes önskemål och behov i hög grad ska vara styrande. En variation av anordnare innebär större möjligheter

för den vuxne att få den utbildning han eller hon eftersträvar. Olika anordnare innebär dessutom goda förutsättningar för utveckling av såväl innehåll som kvalitet. Alla anordnare har dock inte i dag möjlighet att delta i upphandlingar på lika villkor. Vissa, men inte alla, har t.ex. rätt att sätta betyg.

Dagens möjlighet för kommunerna att lägga ut utbildning på entreprenad är viktig i det sammanhanget. Regeringens bedömer att kommunerna bör ges bättre förutsättningar att lägga ut verksamhet inom vuxenutbildningen på entreprenad, bl.a. då det gäller överlåtande av rektors uppgifter.

Vidare bör det lärande som sker inom ramen för andra politikområden och personalutbildning som uppfyller vissa krav kunna tillgodoräknas den enskilde inom ramen för de formella systemen.

Mot denna bakgrund pågår ett arbete inom Regeringskansliet med förslag om en utökad s.k. betygsrätt, ökade möjligheter till överlåtelse av myndighetsutövning vid utbildning på entreprenad och möjlighet att bedriva svenskundervisning för invandrare i folkhögskola.

8.2.5 Ökad rörlighet för yrkesutbildade

Den s.k. Europeiska ramen för kvalifikationer, EQF, är en del av den Europeiska unionens strategi för att underlätta den fria rörligheten och stärka det livslånga lärandet. EQF innebär en gemensam och neutral referensram vars syfte är att fungera som ett översättningsverktyg mellan olika kvalifikationssystem och deras nivåer. Nationella kvalifikationer ska beskrivas i termer av den kunskap, de färdigheter och den kompetens som lärandet faktiskt resulterat i. Varje kvalifikationsnivå bör kunna uppnås genom olika utbildnings- och karriärvägar, vilket bör kunna stimulera validering av erfarenhetsbaserat lärande.

EQF innebär att det också blir möjligt för internationella branschorganisationer att koppla sina kvalifikationssystem till den gemensamma europeiska referenspunkten. På så sätt kan förhållandet mellan internationella branschrelaterade kvalifikationer och nationella kvalifikationssystem tydliggöras. Genom att medlemsländer kopplar sina nationella kvalifikationsnivåer till den neutrala referensramen blir det lättare för både individer och arbetsgivare att

jämföra och förstå nivån på kvalifikationer som utfärdats i enlighet med olika medlemsstaters praxis.

Sverige avser att genomföra kommissionens förslag om en rekommendation om införande av en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande.

8.2.6 Kommande statlig utvärdering av folkbildningen

Det finns behov av att förändra och utveckla statens utvärdering av folkbildningen. Med den nuvarande ordningen har stora nationella utvärderingar genomförts med relativt långa mellanrum. Sedan ansvarsfördelningen mellan staten och folkbildningen förändrades 1991 har två stora utvärderingar – SUFO 96 och SUFO 2 – genomförts.

Den statliga utvärderingen måste ske mer frekvent, men då i form av studier och granskningar som är mindre omfattande. I vissa fall kan det dock vara motiverat med mer omfattande utvärderingar. Genom att revidera det nuvarande systemet förbättras regeringens möjligheter att återrapportera till riksdagen.

8.2.7 Bättre svenskundervisning med sfi-lyftet

Svenskundervisningen för invandrare (sfi) uppvisar i många fall bristande kvalitet och dålig genomströmning. För att komma till rätta med de stora bristerna har regeringen tagit initiativ till ett reformprogram med ett antal kraftfulla åtgärder.

För att få en bättre överblick nationellt, bl.a. över resultaten och lärarnas kompetens, arbetar Statskontoret på regeringens uppdrag med en utvärdering av sfi.

Statens skolverk har nyligen redovisat sitt uppdrag att ta fram tydliga mål för sfi. En ny kursplan bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Motivet till uppdraget var dels att målen måste bli mer distinkta, så att kraven blir tydligare, dels att få till stånd en nationell likvärdighet. Vidare har Skolverket fått i uppdrag att utarbeta nationella slutprov på samtliga studievägar. Syftet är bl.a. att öka likvärdigheten och jämförbarheten mellan olika anordnare i landet.

Ytterligare en insats är förslaget om att införa en prestationsbaserad sfi-bonus (Ds 2008:19). Bonusen ska enligt förslaget ges till elever som klarar sina studier med godkänt resultat inom en viss tid. Förslaget har nyligen varit föremål för remissbehandling.

Lärarnas kompetens och utbildning har stor inverkan på elevernas resultat. Många sfi-lärare saknar formell behörighet i ämnet svenska som andraspråk. Inom ramen för det pågående lärarlyftet görs därför en satsning med öronmärkta medel för att höja sfi-lärarnas kompetens.

8.3 Universitet och högskolor

8.3.1 Universitet och högskolor i en global värld

Kunskap och kreativitet är avgörande för människans och samhällets utveckling. Den enskilde studentens nyfikenhet och kunskaps-sökande tillsammans med arbetsmarknadens behov ska stå i centrum för den högre utbildningens inriktning och dimensionering. Den högre utbildningen ska bidra till studenternas personliga utveckling, samhällsengagemang, kritiska tänkande och bildning. Kunskap har ett värde i sig.

Det är viktigt att Sverige kan hävda sig väl i en värld präglad av fortsatt snabb globalisering. I ett kunskapssamhälle blir det allt viktigare att ta tillvara människors initiativkraft och kompetens.

För att Sverige ska klara den internationella konkurrensen och skapa tillväxt och välstånd är det viktigt med välutbildad och kreativ arbetskraft. Universitet och högskolor kan fungera som kraftcentra för förnyelse och dynamik också i regional- och landsbygdsutveckling. För att universitet och högskolor ska kunna spela dessa roller krävs att de bedriver utbildning och forskning av hög kvalitet. Vi behöver också använda oss av den kunskapsmångfald som finns i omvärlden genom att locka hit människor från andra länder.

Regeringen prioriterar fyra insatsområden: förbättrad kvalitet i högre utbildning och forskning, mer självständiga lärosäten, universitet och högskolor som attraktiva arbetsplatser samt att stärka Sverige som forskningsnation.

8.3.2 Kvalitet

Antalet studenter vid landets universitet och högskolor uppgår i dag till drygt 320 000. Sedan början av 1990-talet har antalet studenter nästan fördubblats, vilket har ställt stora krav på universitet och högskolor att utveckla verksamheten – ett uppdrag som i många avseenden har genomförts på ett framgångsrikt sätt. Den kraftiga expansionen har dock även inneburit att kvaliteten i utbildningen har blivit eftersatt. Lärosätena har rationaliserat genom att bl.a. annat minska antalet undervisningstimmar samtidigt som undervisningen har genomförts i större grupper. Inom många områden finns det för få forskarutbildade lärare. Det leder till att utbildningen får en sämre forskningsanknytning, vilket kan ha negativa effekter på kvaliteten. Regeringen kommer även fortsättningsvis att prioritera insatser för förbättrad kvalitet inom den högre utbildningen.

Högskoleverket har i en rapport (2007:31 R) sammanställt verkets kvalitetsgranskningar 2001–2006. Av rapporten framgår att drygt tio procent av examenstillstånden har ifrågasatts. I flertalet av granskningarna rörande ämnen inom humaniora och samhällsvetenskap beskrivs bristen på ekonomiska resurser som den primära orsaken till kvalitetsproblemen.

Ökade resurser för kvalitetsförstärkningar till utbildning på grundnivå och avancerad nivå skapar möjligheter att öka lärartätheten generellt och att anställa fler disputerade högskolelärare.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2007 att 120 miljoner kronor skulle omfördelas till en satsning på kvalitet genom att öka ersättningsnivåerna till utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. Under 2008 har ytterligare 240 miljoner kronor satsats med denna inriktning samtidigt som utbildningsområdena har utökats så att även naturvetenskap och teknik kommit att omfattas av förstärkningen.

I betänkandet *Resurser för kvalitet* (SOU 2007:81) presenteras en ny modell för resurstilldelning till universitet och högskolor som avser såväl utbildning som forskning. Modellen innebär att resurstilldelningen avseende bland annat forskning blir beroende av hur lärosätena lyckas i sina ansträngningar att bedriva högkvalitativ forskning. Lärosätenas prestationer blir avgörande för hur befintliga och

eventuella tillkommande anslagsmedel ska fördelas mellan lärosätena.

Betänkandet har remissbehandlats, och regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag till förändringar av resurstilldelningen till lärosätenas utbildning på grundnivå och avancerad nivå. När det gäller resurstilldelningen till forskning och utbildning på forskarnivå avser regeringen att återkomma i forsknings- och innovationspropositionen senare i höst.

Förutsättningarna för att ytterligare stärka lärosätenas kvalitetsarbete får bedömas i samband med två förestående reformer. Den ena reformen är det nämnda nya resursfördelningssystemet, den andra införandet av avgifter för studenter som är medborgare i länder utanför EES-området och Schweiz.

Att studera på högskolan innebär en stor investering i både tid och pengar för individen. Därför måste den sökande kunna ställa höga krav på relevant och allsidig information om den utbildning som är av intresse. För att underlätta studenternas val måste det göras tydligare vilka kvalitetsskillnader som finns mellan utbildningar vid olika lärosäten. Detta kan också stimulera lärosätena att ytterligare utveckla kvaliteten på sina utbildningar. Regeringen har därför under 2008 uppdragit åt Högskoleverket att analysera och kartlägga olika system för rankning av högre utbildning. Detta görs i syfte att öka kunskapen om i vilken utsträckning rankning kan öka studenters tillgång på relevant information om skillnader i kvalitet mellan olika utbildningar och lärosäten.

8.3.3 Starka och självständiga lärosäten

Ett av regeringens mål för den högre utbildningen är starka och självständiga lärosäten med stor integritet. Den politiska detaljstyrningen av verksamhet och organisation ska minska. Regeringen har vidtagit åtgärder för att öka lärosätenas inflytande när det gäller tillsättande av styrelseledamöter och avser att vidta ytterligare åtgärder för att minska den politiska styrningen och stärka lärosätenas självständighet.

En utredare har fått i uppdrag att utarbeta förslag om hur den statliga styrningen i olika avseenden ska minskas för att öka lärosätenas självbestämmande samtidigt som statens intresse av att kunna styra och kontrollera för staten

viktiga delar tillvaratas (dir. 2007:158). Utredaren ska presentera sitt betänkande i december 2008.

8.3.4 Samverkan mellan lärosäten

Profilering och ökad samverkan mellan lärosäten kan enligt regeringens uppfattning öka kvaliteten i den högre utbildningen och forskningen. En ökad koncentration av kompetens kan stärka utbildnings- och forskningsmiljöerna och öka lärosätenas konkurrenskraft, samtidigt som resurserna utnyttjas mer effektivt.

Regeringens grundläggande uppfattning är att lärosätena ska utföra sin verksamhet med stor frihet och självständighet. Förstklassig utbildning och forskning kan bedrivas vid såväl större som mindre lärosäten. Förändringar bör bygga på lärosätenas egna bedömningar och på frivillighet. På framställan från lärosäten kommer regeringen att pröva om bidrag bör utgå för att stödja frivilliga och framgångsrika samarbeten eller sammanslagningar av lärosäten.

Styrelserna för Växjö universitet och Högskolan i Kalmar har under året begärt att regeringen fattar beslut om sammanslagning av lärosätena till ett universitet med det föreslagna namnet Linnéuniversitet. Lärosätenas förslag är att sammanslagningen av de båda lärosätena genomförs den 1 januari 2010. Regeringen bedömer att en sammanslagning av de båda lärosätena kan stärka och profilera verksamheten, kvalitetssäkra forskning och utbildning och förnya samverkan med det omgivande samhället. Lärosätena har samarbetat under flera år och har stöd från regionerna och kommunerna.

Regeringen föreslår därför att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska ingå i ett universitet och avser att ge ett uppdrag i denna fråga. De personmässiga konsekvenserna av en sammanslagning låter sig inte överblickas för närvarande. Regeringen föreslår att för 2009 anvisa sammanlagt 40 miljoner kronor till de båda lärosätena till följd av de merkostnader som inledningsvis uppstår vid sammanslagningen. För 2010 beräknas ytterligare 20 miljoner kronor för ändamålet.

8.3.5 Högskolan som attraktiv arbetsplats

För att kunna hålla högsta kvalitet måste universitet och högskolor attrahera de bästa lärarna och forskarna från såväl utlandet som det omgivande samhället. Utöver mer resurser till både utbildning och forskning krävs trygga och tydliga villkor för anställda lärare och forskare samt fungerande system för rekrytering, karriär och befordran av lärare och forskare.

I betänkandet *Karriär för kvalitet* (SOU 2007:98) presenteras förslag till en ny befattningsstruktur vid universitet och högskolor. Målet är att uppnå fungerande och sammanhållna meriterings- och karriärvägar vid lärosätena. Regeringen avser att återkomma till befattningsfrågorna såväl i den kommande forsknings- och innovationspropositionen som i en senare proposition till riksdagen.

För att öka genomströmningen och stärka kvaliteten i högskolan krävs goda villkor för de studerande. Tillgången till studieplatser, bostad och ett socialt nätverk har stor betydelse för studieresultaten. Det är därför viktigt att varje lärosäte aktivt arbetar för att förbättra studie-situation och levnadsvillkor för studenterna.

Regeringen har tillsatt en studiesocial utredning (Studiesociala kommittén, U 2007:13) som ska presentera sitt slutbetänkande i mars 2009. Regeringen avser därefter att återkomma med förslag på detta område.

8.3.6 Jämställdhet

Kvinnor och män ska ha samma formella och reella möjligheter att göra sig gällande i den akademiska världen. All form av diskriminering ska motverkas.

Lärosätena arbetar för att nå en jämnare könsfördelning på sina utbildningar. Ändå är det endast inom det konstnärliga området samt inom naturvetenskap som könsfördelningen är jämn. Totalt sett utgör kvinnor 59 procent och män 41 procent av studenterna vid universitet och högskolor. Antalet nybörjare minskar, och hela minskningen utgörs av män. Av de sökande till högskolan 2007 var två tredjedelar kvinnor. Samtidigt har kvinnor högre examensfrekvens på nästan alla utbildningsprogram och en högre prestationsgrad.

För att säkerställa att kvinnor och män har likvärdiga möjligheter att utbilda sig inom det

område som intresserar dem, anser regeringen att det är viktigt att lärosätena är aktiva och prövar nya vägar vid rekrytering av studenter från det underrepresenterade könet på en utbildning. Utvecklingen ser olika ut på olika lärosäten och genom att kartlägga lärdomar och goda exempel kan dessa spridas för att bryta invanda mönster.

Inom flera kategorier av de anställda vid universitet och högskolor är könsfördelningen fortsatt mycket ojämn. Endast 18 procent av landets professorer är kvinnor. Även om andelen kvinnor ökat bland nyrekryterade professorer går utvecklingen alltför långsamt. Det finns en rad jämställdhetsfrämjande åtgärder som kan genomföras och vidareutvecklas vid landets universitet och högskolor. Ökad öppenhet när det gäller urval vid anställningar skapar förutsättningar att bryta invanda mönster. Från jämställdhetssynpunkt är det av yttersta vikt att anställningar sker utifrån tydliga kriterier. Det är viktigt att de organ som bereder anställningar inom högskolan har en jämställd representation av kvinnor och män. Regeringen kommer att noga följa utvecklingen av lärosätenas arbete med jämställdhet för att kunna vidta lämpliga åtgärder om så krävs.

8.3.7 Internationalisering av högre utbildning

Framväxten av en globaliserad utbildningssektor är viktig och positiv. Den kräver att svenska universitet och högskolor kan hävda sig i konkurrens om forskningsresurser och att i förhållande till utländska lärosäten kunna konkurrera om de bästa forskarna och studenterna. Universitet och högskolor behöver också ges förutsättningar att kunna delta i fler och djupare samarbeten och utbyten.

Internationella kontakter bidrar till att stärka kvaliteten i utbildningen vid universitet och högskolor. Konkurrens med framgångsrika lärosäten internationellt samt ökad internationell rörlighet av studenter, lärare och forskare stärker kvaliteten vid svenska universitet och högskolor. Kunskap om och förståelse för andra länder och kulturer växer. Kontakterna kan komma både individ och samhälle till godo. Antalet utländska studenter från länder såväl inom som utanför EES och Schweiz vid svenska lärosäten har ökat kontinuerligt de senaste åren. Under läsåret

2006/07 var andelen utländska studenter drygt sju procent av alla studenter i Sverige. Ökningen beror dels på större global rörlighet bland studenter, dels på att svenska lärosäten lägger större fokus på internationellt utbyte och rekrytering. Antalet utresande studenter har däremot minskat. Det är angeläget att denna negativa utveckling bryts.

Det har vuxit fram en stor internationell marknad för studenter. Avgifter för studier vid universitet och högskolor har numera blivit vanligt förekommande i stora delar av världen. För vissa länder utgör inkomster från studenter från andra länder en viktig del av tjänsteexporten. Det är regeringens bedömning att Sverige bör tillgodogöra sig den betalningsförmåga som finns på den internationella studentmarknaden och därmed stärka sin internationella konkurrenskraft.

Regeringen avser därför att återkomma till riksdagen med en proposition om studieavgifter för studenter som är medborgare i länder utanför EES-området och Schweiz. Ett underlag i detta arbete är utredningen *Studieavgifter i högskolan* (SOU 2006:7).

I dag finns det ungefär 8 000 studenter i den svenska högskolan från länder utanför EES-området. Regeringen ser det som värdefullt att studenter från andra länder studerar i Sverige. I enlighet med utredningens förslag bör införandet av avgifter kompletteras med stipendiesystem, som gör Sverige fortsatt attraktivt som studiedestination för kvalificerade studenter från länder utanför EES samt Schweiz.

8.3.8 Fortsatt utbyggnad av läkarutbildning och tandläkarutbildning

Prognoser visar att det kommer att finnas en ökande efterfrågan på läkare. Många läkare närmar sig pensionsåldern då nästan varannan läkare är 50 år eller äldre. Också för tandläkaryrket överstiger efterfrågan tillgången och stora pensionsavgångar är att vänta de närmaste åren. Både Socialstyrelsen och Högskoleverket gör bedömningen att såväl läkar- som tandläkarutbildningen behöver utökas betydligt.

Regeringen föreslår att medel anvisas för en fortsatt utbyggnad av läkarutbildningen från och med 2009 motsvarande ytterligare 110 nybörjar-

platser. Fullt utbyggd 2013 uppgår ökningen till 605 helårsstudenter.

Med den nu angivna utbyggnaden om 110 nybörjarplatser per år har läkarutbildningen byggts ut med totalt 1287 helårsstudenter.

Regeringen föreslår vidare att tandläkarutbildningen utökas med 40 nybörjarplatser per år under perioden 2009–2013, motsvarande en total volymökning om 200 helårsstudenter.

Bristen på specialistsjuksköterskor i Sverige beror bl.a. på ett underskott av praktikplatser. Den kliniska praktiken är reglerad i avtal mellan respektive lärosäte och landsting där landstingen får ersättning från lärosätena med 1 200 kronor per student och praktikvecka, om inte annat överenskomms.

Mot bakgrund av bristen på praktikplatser är det av största vikt att lärosätena även kan använda de möjligheter till praktikplatser som de kommunala vårdgivarna ger. Regeringen anser att det bör stå lärosätena fritt att teckna avtal om ersättning för klinisk praktik med såväl kommuner som landsting. I detta sammanhang är det av central betydelse att lärosäten och sjukvårdshuvudmän gemensamt och långsiktigt planerar de verksamhetsförlagda momenten i utbildningarna, så att vårdgivarna kan medverka i utbildningen på ett så tidsmässigt och kompetensmässigt effektivt sätt som möjligt.

8.3.9 En förbättrad lärarutbildning

Läro-utbildningen måste hålla hög kvalitet och förbereda studenterna för ett yrkesliv i skolan. Utbildningens status i den akademiska världen är också viktig för möjligheten att rekrytera till läraryrket. Alltför många lärare saknar i dag utbildning i undervisningsämnet eller pedagogisk utbildning. Samtidigt har Högskoleverket i flera rapporter om läro-utbildningen (2005:17 R och 2008:8 R) påvisat att det finns allvarliga kvalitetsbrister i läro-utbildningen.

I juni 2007 gav regeringen därför en särskild utredare i uppdrag att se över hur läro-utbildningen kan förbättras (dir. 2007:103). Utredaren ska föreslå mål, struktur och innehåll för utbildningen samt överväga om det bör införas examina för olika inriktningar. Utgångspunkten är att ämnesdjupet ska ha en större tyngd i utbildningen. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 november 2008.

Bristen på utbildade lärare i yrkesämnen är stor och riskerar att förvärras om inte åtgärder vidtas. Ett hinder för rekryteringen är bl.a. den nuvarande yrkesläro-utbildningens längd. För att komma tillrätta med situationen har regeringen gett ovan nämnda utredning tilläggsdirektiv som preciserar uppdraget för yrkesläro-utbildningen (dir. 2008:43). Därutöver har en särskild utredare tillsatts som ska utreda och lämna förslag på hur sökandes yrkeskompetens kan bedömas och utgöra ett tillträdeskrav till den reformerade yrkesläro-utbildningen (U 2008:05). Även denna utredning ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 november 2008. Regeringen avser att återkomma i dessa frågor.

Forskarskolor för lärare

I överensstämmelse med förslaget i budgetpropositionen för 2008 att lärare måste ges tillfälle att bidra till att bygga upp skolans och läraryrkets kunskapsbas har regeringen fördelat 150 miljoner kronor för utbildning på forskarnivå för yrkesverksamma lärare i skolan. Under 2009 avser regeringen att fördela resterande 100 miljoner kronor till vårdlärosätena för forskarskolorna så att de ungefär 150 antagna personerna ska kunna fortsätta sin utbildning fram till en licentiatexamen.

Speciallärare och individanpassat stöd

För att stödja tidiga insatser inom läs-, skriv- och matematikutveckling beslutade regeringen i juni 2007 att ge nio universitet och högskolor i uppdrag att under 2008 starta en speciallärarutbildning. Utbildningen är en påbyggnadsutbildning till läro-utbildningen. Det ska ge fördjupade kunskaper om elevers lärande och språk- och matematikutveckling samt om effektiva metoder för att tidigt stimulera elevers förmåga att läsa och skriva och till matematik. Lärosätena har planerat att anta cirka 300 studenter under hösten. För att finansiera den nya utbildningen föreslår regeringen att särskilda medel anslås. Kostnaden för speciallärarutbildningen inkl. studiemedel uppgår 2009 till 60 miljoner kronor och beräknas för 2010 till 58 miljoner kronor. För att säkerställa en speciallärarutbildning av hög kvalitet avsätts 10 miljoner kronor 2009 för en riktad kvalitetssatsning. Utbildningen be-

räknas vara fullt utbyggd 2011 och den totala kostnaden (inklusive studiemedel) beräknas då uppgå till 57 miljoner kronor per år.

8.3.10 Teknikdelegationen

Sverige har problem med rekryteringen av studerande till högskoleingenjör- och civilingenjörsutbildningar. Det finns också stora skillnader mellan kvinnors och mäns intresse för dessa utbildningar. Mot den bakgrunden är det nödvändigt med ytterligare satsningar för att öka intresset för matematik, naturvetenskap, teknik samt informations- och kommunikationsteknik (IKT) bland barn och ungdomar – och särskilt bland flickor och kvinnor.

Regeringen har den 24 juli 2008 beslutat att tillsätta en teknikdelegation (dir. 2008:96) med uppdraget att kartlägga behovet av välutbildad arbetskraft inom matematik, naturvetenskap, teknik och IKT samt att verka för att behovet uppmärksammas i större utsträckning. Delegationen ska också öka intresset för högskoleutbildning inom dessa områden.

Under perioden 2008–2010 avser regeringen att tillföra 40 miljoner kronor till Teknikdelegationen. Medlen ska användas för att bedriva ett utåtriktat arbete samt för att stödja andra projekt och insatser inom området. Delegationen ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 april 2010.

8.3.11 Havsmiljöinstitut

Det arbete som myndigheter, frivilligorganisationer och privata aktörer bedriver för att förbättra havsmiljön behöver stödjas av kunskap och forskning. Inte minst i det internationella samarbetet kring Östersjön och Västerhavet är kvalificerat vetenskapligt underlag av stor betydelse.

I dag finns stor kompetens på havsmiljöområdet vid våra universitet och högskolor.

Regeringen beslutade i april 2008 att etablera ett havsmiljöinstitut i form av ett samarbete mellan Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Högskolan i Kalmar, med utgångspunkt i betänkandet Ett svenskt havsmiljöinstitut (SOU 2006:112). Göteborgs universitet har fått ett samordningsansvar och uppdraget att koordinera den löpande

verksamheten inom Havsmiljöinstitutet. För att finansiera Göteborgs universitets samordnande roll för Havsmiljöinstitutet föreslår regeringen att 10 miljoner kronor årligen överförs från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård anslaget 34:12 Havsmiljö till anslaget 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning.

Från och med 2009 kommer Göteborgs universitet att ansvara för Kristineberg marina forskningsstation, som i dag förvaltas av Kungliga Vetenskapsakademien (KVA).

8.3.12 Integration

Invandrare med examen från annat land på högskolenivå och med kvalificerad yrkeserfarenhet är en stor tillgång för det svenska samhället. Det är viktigt att dessa personer snabbt kommer ut på arbetsmarknaden. För den enskilde individen har en snabb etablering på arbetsmarknaden stor betydelse för integreringen i samhället. För samhället är det angeläget att kunskaper och kompetenser tas till vara. Det är dessutom värdefullt att etableringen kan ske inom områden som invandrade akademiker har utbildning för.

Det är ofta svårt för invandrare med utbildning från andra länder att få arbete som motsvarar deras kompetens och utbildning. Detta kan exempelvis bero på språkbrister eller att den enskilde har behov av att komplettera delar av sin utbildning. Validering av utbildning och yrkeserfarenhet är ett viktigt steg för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Ett annat är möjligheten till komplettering av den utländska utbildningen.

Regeringen har i flera budgetpropositioner föreslagit att medel anslås för att lärosätena ska anordna kompletterande utbildningar för personer med utländska examina. Under 2008 har 46 miljoner kronor avsatts för anordnande av kompletterande utbildningar för jurister, lärare och personer med hälso- och sjukvårdsutbildning från tredje land.

Regeringen föreslår i enlighet med förslag i 2007 års ekonomiska vårproposition att ytterligare 5 miljoner kronor avsätts för integrationsinsatser i högskolan.

Regeringen bedömer att kompletterande utbildningar bör vara en del av den reguljära utbildningspolitiken. Ett område som regeringen

anser särskilt angeläget när det gäller kompletterande utbildningar är hälso- och sjukvård. Regeringen föreslår därför att, utöver tidigare aviserade satsningar, ytterligare 51 miljoner kronor, inklusive studiemedel, avsätts för integrationsinsatser i högskolan per år under perioden 2009–2011 (se även utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, avsnitt 3.6 samt i skrivelsen Egenmakt mot utanförskap – regeringens strategi för en förbättrad integration, som regeringen presenterar i samband med budgetpropositionen för 2009). Insatserna innebär framförallt anordnande av kompletterande högskoleutbildningar för bl.a. personer med hälso- och sjukvårdsutbildning från tredje land och för lärare med utländsk examen men även för vägledningsåtgärder för personer med utländsk utbildning eller yrkeserfarenhet. En grupp där det i Sverige för närvarande råder brist på arbetskraft är hälso- och sjukvårdsutbildade personer. Den nuvarande ordningen för erkännande av hälso- och sjukvårdsutbildningar från länder utanför EES inklusive Schweiz medför att det för många yrkesutövare tar lång tid innan de kan få behörighet och därigenom tillträde till den svenska arbetsmarknaden. I en departementspromemoria (Ds 2007:45) finns förslag om en rättssäker och effektiv ordning för erkännande av hälso- och sjukvårdsutbildningar från tredje land som leder fram till de yrken som Socialstyrelsen utfärdar legitimation för. Förslaget har remissbehandlats. Regeringen avser att införa en ny erkännandeordning som ska kunna träda ikraft under 2009.

8.3.13 Utbildningsplatser till Försvarshögskolan

Sedan den 1 januari 2008 är Försvarshögskolan en högskola som lyder under högskolelagen (1992:1434). Högskolan föreslås tillföras 10 miljoner kronor avseende en förstärkning av de civila utbildningarna, vilket motsvarar 280 helårsstudenter till en kostnad per plats om cirka 36 000 kronor. Denna satsning föreslås finansieras genom att en överföring sker från anslaget 2:19 *Luleå tekniska universitet: Grundutbildning*.

8.3.14 Överföring av verksamhet från Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1) aviserade regeringen avvecklingen av Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (NSHU) från och med den 1 januari 2009, som ett led i regeringens ambition att minska antalet myndigheter. I samband med avvecklingen har Högskoleverket övertagit ansvaret för generell information om IT-stödd distansutbildning på högskolenivå samt förvaltningen av webbplatsen netuniversity.se, som Högskoleverket fått i uppdrag att integrera med webbplatsen studera.nu. För dessa uppgifter föreslår regeringen att anslaget till Högskoleverket ökar med fyra miljoner kronor årligen.

Ansvaret för registrering av lärosätenas uppgifter om IT-stödd distansutbildning har överförts till Verket för högskoleservice. För dessa uppgifter föreslår regeringen att anslaget till Verket för högskoleservice ökar med två miljoner kronor årligen.

8.3.15 Spetsutbildningar i entreprenörskap och innovation

I syfte att åstadkomma svenska spetsutbildningar inom entreprenörskap och innovation anser regeringen att en satsning bör genomföras vid minst två lärosäten. Avsikten är att i Sverige skapa förutsättning för utbildning på högsta internationella nivå inom entreprenörskap och innovation som kan bidra till en stark utvecklingskraft för att skapa tillväxt. Satsningen vänder sig till lärosäten som redan i dag anordnar utbildning på avancerad nivå inom entreprenörskaps- eller innovationsområdet och som har en tydlig koppling till forskning inom samma område. Regeringen avser att uppdra åt Högskoleverket att granska lärosätenas ansökningar om utvecklingsstöd för att utveckla nämnda spetsutbildningar. Regeringen föreslår för den föreslagna satsningen drygt 8,1 miljoner kronor under 2009. Vidare beräknas ytterligare 7,2 miljoner under 2010. Antagningen av den första kullen studenter planeras till höstterminen 2009. Regeringen avser att ge Högskoleverket i uppdrag att på sikt utvärdera satsningen.

8.4 Internationell samverkan

Internationella jämförelser och utbyten är av stor vikt för utvecklingen av det svenska utbildningssystemet. Genom att spegla vår egen verksamhet mot andras och andras sätt att lösa gemensamma problem kan det internationella samarbetet främja kvaliteten. Kunskapen om och förståelsen för andra länder och kulturer ökar samtidigt som kontakter skapas som på längre sikt kan komma både individ och samhälle till godo. Alla som är aktiva i utbildningssystemet bör därför ges möjlighet att delta i internationella utbyten och samarbeten.

De reformer som nu bereds inom olika områden kommer att stärka den svenska utbildningens kvalitet och attraktionskraft. Reformerna inom yrkesutbildningsområdet skapar förutsättningar för en ökad internationell rörlighet. De svenska utbildningarna och yrkescertifikaten kommer att kunna jämföras mot en europeisk referensram och på så sätt tydliggörs nivåerna i olika länders utbildningar. Detta kan öka rörligheten inom både utbildning och arbetsliv. Internationaliseringen gör oss bättre rustade att möta framtidens förändringar, vilket Globaliseringsrådet bekräftar i sina utredningar.

Inom EU blir utbildningsfrågor allt viktigare. En god utbildning för alla stödjer målsättningarna om demokrati och social sammanhållning samt bidrar till att stärka den ekonomiska utvecklingen. De utmaningar som utbildning i Sverige står inför delar vi i stor utsträckning med andra länder. Ett ökat samarbete och möjligheten att lära av varandra kommer att förbättra såväl utbildningen i Sverige som utbildningen i andra medlemsländer. Områden som vinner på erfarenhetsutbyte och samarbete är tidig inläring och vikten av stöd i tidiga skolår. Lärares och skolledarnas roll, en stärkt lärarutbildning, satsningar på yrkesutbildningar och kunskapstriangeln – det vill säga samverkan mellan högre utbildning, forskning och innovation – är också aktuella frågor. Ett europeiskt samarbete om skolfrågor bidrar till att stärka de reformer vi genomför nationellt.

Våra universitet och högskolor befinner sig i en situation med allt större konkurrens såväl om studenter som om personer med spetskompetens. Samtidigt ökar möjligheterna till utbyte och samarbete. Kvalificerad forskning har blivit en strategisk resurs. Detta ställer

universitet och högskolor, liksom den industriella forsknings- och utvecklingssektorn, inför avgörande utmaningar.

En alltmer global utbildning ger ökat internationellt samarbete. Unesco är FN:s organ för bl.a. utbildning. Sverige ska fortsätta verka för ökad samstämmighet mellan utbildningspolitik och utvecklingsinsatser i internationella organisationer, som till exempel Unesco, i enlighet med politiken för global utveckling.

8.5 Globaliseringsrådet

Regeringen inrättade i december 2006 ett Globaliseringsråd. Rådet ska ta fram underlag för en allsidig belysning av hur Sverige kan dra största möjliga nytta av globaliseringen. Som ett led i detta arbete har rådet publicerat tre delrapporter om kunskapens betydelse för tillväxt, behovet av en kampanj för att öka intresset för ingenjörsyrket samt Sverige som elbilens pionjärland. Utöver dessa har 20 underlagsrapporter publicerats och ett stort antal seminarier över hela landet arrangerats.

Rådet för en bred diskussion om de utmaningar och möjligheter globaliseringen medför med tonvikt på åtgärder som ökar Sveriges konkurrens- och attraktionskraft. Förutom företrädare från regeringen ingår representanter från akademi, arbetsmarknadens parter, statsförvaltning, näringsliv och kultursektor i Globaliseringsrådet. Rådet leds av högskole- och forskningsministern.

Resultatet av rådets arbete ska sammanfattas i en slutrapport senast under 2009.

8.6 Forskning

Regeringens mål är att stärka Sveriges ställning som forskningsnation och därmed stärka konkurrenskraften i en globaliserad värld för att bidra till ökad ekonomisk tillväxt och välfärd i Sverige.

Vetenskaplig kvalitet mäts bl.a. genom hur ofta vetenskapliga artiklar citeras. Trots att kvaliteten i svensk forskning fortfarande är god och att Sverige tillhör ett av de länder vars forskning citeras mest i världen, har kvaliteten i svensk forskning minskat mätt som antalet citat

per artikel i jämförelse med genomsnittliga antalet citat för området. Detta förhållande kan ha ett samband med att resurserna till forskning och utveckling (FoU) har varit otillräckliga under en rad år. Även FoU-finansieringen i det svenska näringslivet har minskat under senare år. Om Sverige även i framtiden ska vara en ledande kunskapsnation, krävs ökade investeringar i FoU för att bibehålla den höga vetenskapliga kvaliteten i svensk forskning.

Regeringen föreslår därför en kraftfull satsning på forskning och innovation som innebär att det statliga stödet från och med 2009 successivt ökar för att 2012 nå en permanent förstärkning om totalt 4,6 miljarder kronor, utöver i budgetpropositionen för 2007 aviserad ökning med 400 miljoner kronor från och med 2009. Satsningarna kommer att presenteras närmare i den kommande forsknings- och innovationspropositionen. Av denna investering föreslås 2,4 miljarder kronor fördelas till forskning och utveckling under 2009. Genom att den största förstärkningen sker redan första året blir det totala resurstillskottet för fyraårsperioden närmare 15 miljarder kronor. Regeringen kommer i propositionen att presentera åtgärder som förbättrar förutsättningarna för spetsforskning och excellenta forskningsmiljöer, bl.a. genom att ökade forskningsresurser ska fördelas genom universitetens och högskolornas basanslag. Finansieringen till universitet och högskolor ska ske kvalitetsbaserat, vilket kommer att skapa ett incitament för de forskande lärosätena att arbeta ännu mer aktivt med att stärka forskningskvalitet och att utveckla excellens.

Vidare introduceras ett nytt element i forskningsfinansieringen: strategiska forsknings-satsningar. Dessa satsningar kommer att göras inom områdena medicin, teknik och klimat.

Tre kriterier har varit vägledande när regeringen prioriterat de strategiska områdena.

- Forskning som kan medverka till att finna lösningar på angelägna globala problem och utmaningar, såsom arbete mot klimatförändringar, kampen mot svåra sjukdomar och andra hälsoutmaningar samt omställning av energisystemen. Det är till exempel uppenbart att kampen mot växthuseffekten underlättas av teknologiska genombrott.
- Områden där Sverige redan har forskning av världsklass. Inom samtliga prioriterade

områden finns forskare och forskargrupper som håller världsklass.

- Områden där det finns företag i Sverige som bedriver egen forskning och utveckling, och där statens insatser stärker näringslivets och Sveriges utveckling och konkurrenskraft.

En kraftsamling kommer därigenom att ske kring forskningsområden som uppfyller kraven att skapa och utveckla forskning på högsta internationella nivå inom områden där forskning har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet och samhällslivet i stort. För att bidra till denna utveckling behöver nyttiggörandet av forskningen stimuleras. Därför utgör innovation ett viktigt tema i den kommande propositionen. Det tar sig uttryck dels i utformningen av ett antal nya former och instrument för det svenska forskningssystemet, dels genom att ett antal specifika innovationsfrågor av betydelse för näringslivets och samhällets utveckling behandlas. Det kommer att ske genom att satsningarna på forskning även innefattar en förstärkning av den struktur som finns för att stimulera innovation och att nyttiggöra forskningsresultaten i högskolan. Denna struktur innefattar bl.a. högskolans interna stödfunktioner, deras holdingbolag samt Innovationsbron AB. Dessutom avses ökade medel tillföras industriforskningsinstitutet, för att stärka deras roll i innovationssystemet. Vidare avser regeringen att ta bort myndigheters skyldighet att betala en avgift om åtta procent på mottagna externa medel, vilket innebär att den så kallade högskolemomsen avskaffas.

De nationella satsningarna på forskning och innovation ska även stärka Sveriges position i det internationella forskningsarbetet, särskilt när det gäller medverkan i EU:s ramprogram för forskning, utveckling och demonstration.

Regeringen anser att en väl fungerande infrastruktur är en förutsättning för högkvalitativ svensk forskning.

Inom all forskning, men kanske i huvudsak inom medicinsk, naturvetenskaplig och teknisk forskning, krävs avancerad utrustning i form av stora anläggningar där forskningsexperiment kan utföras. Mycket stora anläggningar är ofta för dyra för att ett enskilt lärosäte eller ens ett enskilt land ska kunna finansiera och driva dem. Därför finns det ett antal stora forskningsanläggningar som drivs nationellt eller som ägs gemen-

samt av Sverige och andra, främst europeiska länder.

Regeringen arbetar för ett svenskt deltagande i samarbeten mellan ett flertal främst europeiska länder om konstruktionerna av dels acceleratoranläggningen FAIR, dels röntgenfrielektronlasern XFEL. FAIR kommer att ge möjlighet att öka förståelsen av materiens inre struktur samt det tillstånd som existerade omedelbart efter Big Bang innan varken atomer eller protoner och neutroner bildats. XFEL kommer att ge möjlighet för forskare inom bl.a. nanovetenskap och plasmafysik att genomföra en mängd experiment som inte har kunnat genomföras tidigare.

Vetenskapsrådet har presenterat en bedömning av ett antal infrastrukturbehov nationellt och på europeisk nivå. I den kommande forsknings- och innovationspropositionen fördelas ökade resurser för att tillgodose de mest angelägna infrastrukturbehoven

Till de allra mest angelägna infrastruktursatsningarna hör också arbetet med att få den stora europeiska neutronacceleratorn ESS (European Spallation Source) förlagd till Sverige.

Regeringen bedömer att förutsättningarna för att möta den tekniska utvecklingen förbättras genom att samla verksamheterna för Kungl.

biblioteket (KB) och Statens ljud- och bildarkiv (SLBA) i en myndighet. Detta sker genom att SLBA inordnas i KB från och med den 1 januari 2009. De två myndigheternas uppdrag, som ligger mycket nära varandra, är att samla in, förvara, beskriva och tillhandahålla dels den svenska tryckproduktionen och vissa elektroniska dokument (KB) dels film, fonogram, videogram och vissa andra elektroniska dokument (SLBA) enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

Uppbyggnaden av det digitala biblioteket och arkivet samt långsiktigt digitalt bevarande kräver fortsatta stora utvecklingsinsatser. Sammantaget stärks och effektiviseras forskningens infrastruktur genom denna omorganisation.

Regeringen vill vidare stärka den ideella sektorn och stimulera donationer till forskning. Ett sätt att åstadkomma en sådan stimulans är att införa en avdragsrätt vid beskattning av företag och privatpersoner för donationer till dessa ändamål. Därför har regeringen beslutat om utredningen Skatteincitament för gåvor till forskning och ideell verksamhet (dir. 2008:102). Satsningarna på det Internationella polaråret (IPY) och det utökade internationella forskningssamarbetet på isbrytaren Oden är viktiga led i regeringens strävan att öka det internationella forskningssamarbetet.

9 Budgetförslag

9.1 Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning

9.1.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 9.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk

Tusental kronor

2007	Utfall	360 422	Anslags- sparande	13 625
2008	Anslag	380 637 ¹	Utgifts- prognos	353 840
2009	Förslag	306 701		
2010	Beräknat	316 301 ²		
2011	Beräknat	321 982 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 306 672 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 305 605 tkr i 2009 års prisnivå.

Statens skolverk är förvaltningsmyndighet för det offentliga skolväsendet och för den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Skolverket ska bidra till målpuppfyllelsen inom utbildningsområdet genom att svara för uppföljning, utvärdering och utveckling av skolväsendet, förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och vuxenutbildning samt för vissa styrdokument.

Regeringens överväganden

Skolverkets uppgifter förändras den 1 oktober 2008. Tillsyn, inklusive tillsynen över viss utbildning som bedrivs av fristående skolor, samt annan kvalitetsgranskning (inspektion) överförs vid denna tidpunkt till Statens skolinspektion. Till Skolinspektionen överförs även hanteringen av ärenden som rör godkännande av och rätt till bidrag för fristående skolor samt

återkallande av sådant godkännande och sådan rätt till bidrag, det kanslistöd som ges till Skolväsendets överklagandenämnd samt barn- och elevombudet. Därutöver överförs verksamhet avseende arbetsplatsförlagd utbildning utomlands för gymnasieelever till Internationella programkontoret för utbildningsområdet. Vid samma tidpunkt inordnas i Skolverket verksamhet från Myndigheten för skolutveckling och Nationellt centrum för flexibelt lärande. Från Myndigheten för skolutveckling inordnas verksamhet avseende statlig befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion och kompetensutveckling för lärare tillsammans med uppgifter avseende hantering av statsbidrag, stöd till användning av informationsteknik, sektorsansvaret för miljömålsarbetet samt uppgifter rörande myndighetens internationella arbete inom verksamhetsområdet. Även vissa uppgifter avseende andra statliga utvecklingsinsatser inom nationellt prioriterade områden och uppgiften att sprida kunskap om forskningsresultat inom verksamhetsområdet inordnas från myndigheten. Från Nationellt centrum för flexibelt lärande inordnas viss verksamhet avseende utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningen rörande metoder och pedagogik för flexibelt lärande. Som en följd av en förändrad myndighetsstruktur inom utbildningsområdet minskas anslaget med 241 184 000 kronor.

För arbetet med det nationella provsystemet och för uppföljning och utvärdering av elevers kunskap tillförs anslaget 28 225 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 306 701 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	510 448	510 448	510 448
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 232	25 548	37 081
Beslut	-212 959	-219 640	-224 366
Överföring till/från andra anslag	-20	-56	-1 181
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	306 701	316 301	321 982

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 9.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion

Tusental kronor

2007	Utfall	Anslags-sparande	0
2008	Anslag	83 457 ¹	Utgifts-prognos 81 837
2009	Förslag	326 145	
2010	Beräknat	337 131 ²	
2011	Beräknat	344 227 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 327 166 tkr i 2009 års prispivå.

³ Motsvarar 327 166 tkr i 2009 års prispivå.

Statens skolinspektion ska ansvara för kvalitetsgranskning av skolväsendet, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt tillsyn över det offentliga skolväsendet och för den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen m.m. Skolinspektionen ska vidare ansvara för s.k. tillståndsprovning. Det innebär att myndigheten beslutar om godkännande av och rätt till bidrag för fristående skolor, samt om återkallande av sådant godkännande och sådan rätt till bidrag. Anslaget ska även användas till finansiering av barn- och elevombudet samt till den administration som Skolinspektionen kommer att utföra åt Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens överväganden

Statens skolinspektion inrättas den 1 oktober 2008. Skolinspektionen övertar från och med detta datum Skolverkets ansvar för tillsyn och

kvalitetsgranskning samt s.k. tillståndsprovning avseende fristående skolor.

En särskild utredare tillsattes i juni 2007 för att lämna förslag till den statliga utbildningsinspektionens framtida inriktning och utformning (dir. 2007:80). Utredningens betänkande, Tydlig och öppen – förslag till en stärkt utbildningsinspektion (SOU 2007:101), har remissbehandlats och förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Medel för förstärkt inspektion föreslås avsättas i enlighet med regeringens bedömning i budgetpropositionen för 2008.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 326 145 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	326 145	337 131	344 227
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	326 145	337 131	344 227

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 9.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

2007	Utfall	Anslags-sparande	0
2008	Anslag	325 393 ¹	Utgifts-prognos 327 374
2009	Förslag	659 311	
2010	Beräknat	679 394 ²	
2011	Beräknat	693 693 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 659 311 tkr i 2009 års prispivå.

³ Motsvarar 659 311 tkr i 2009 års prispivå.

Specialpedagogiska skolmyndigheten ansvarar för statens specialpedagogiska stöd rörande barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder och

för utbildning i specialskolan. Anslaget används för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningskostnader. Vidare används anslaget för att delvis täcka kostnader för myndighetens uppdrag på läromedelområdet.

Myndighetens stödande uppgift innebär att ge specialpedagogiskt stöd till kommuner och andra huvudmän som ansvarar för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg samt utbildning inom det offentliga skolväsendet m.m. I myndighetens uppdrag ligger också att tillgodose behovet av anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder. Dessutom fördelar myndigheten vissa statsbidrag.

Utbildningen i specialskolan har som mål att ge barn och ungdomar i specialskolans målgrupp en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och som så långt det är möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan. Specialskolans målgrupp omfattar elever som inte kan gå i grundskolan eller särskolan på grund av att de är synskadade och har ytterligare funktionshinder, döva eller hörselskadade eller har en grav språkstörning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.1:3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	0	121 689	517 627	-395 938
Prognos 2008	0	118 500	494 000	-375 500
Budget 2009	0	123 000	505 000	-382 000

Avgifterna avser intäkter från läromedelsförsörjningen samt ersättning från kommuner för elever i specialskola. Dessa intäkter får disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten.

Avgifterna avser också intäkter från Folkbildningsrådet för verksamhet avseende administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Intäkterna disponeras av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Det ekonomiska målet för administrationen av förstärkningsbidrag till folkhögskolor är full kostnadstäckning.

Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Specialpedagogiska skolmyndigheten inrättades den 1 juli 2008. Myndigheten övertog då verksamhet som tidigare bedrivits av Specialpedagogiska institutet, Specialskolemyndigheten och Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd. Från den 1 oktober övertar myndigheten också viss verksamhet från Nationellt centrum för flexibelt lärande. Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsanslag är en sammanslagning av hela eller delar av förvaltningsanslagen för de tidigare verksamheterna.

Från och med den 1 juli 2008 har specialskolans målgrupp utökats till att även omfatta barn med synskada och ytterligare funktionshinder samt barn med grav språkstörning. Samtidigt återinrättas Ekeskolan och Hällsboskolan som statliga specialskolor. Inför 2009 väntas endast mindre elevökningar med anledning av den utökade målgruppen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 659 311 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:3 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	659 311	679 394	693 693
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	659 311	679 394	693 693

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Specialpedagogiska skolmyndigheten behöver kunna lämna förhandsbesked till förlag på den kommersiella marknaden. För att möjliggöra för myndigheten att göra framtida ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen bemyndigas att under 2009, för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten*, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför

behov av framtida anslag på högst 13 000 000 kronor under 2010–2011.

Tabell 9.1:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden		6 429	8 189	13 000	
Nya åtaganden		7 500	11 000		
Infriade åtaganden		-5 740	-6 189	-8 400	-4 600
Utestående åtaganden		8 189	13 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande		11 500	13 000		

9.1.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 9.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	
2007	Utfall	27 072		1 377
2008	Anslag	26 230 ¹		25 721
2009	Förslag	26 637		
2010	Beräknat	27 264 ²		
2011	Beräknat	27 717 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 637 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 637 tkr i 2009 års prisnivå.

Sameskolstyrelsen är styrelse för sameskolorna och integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola. Sameskolstyrelsen ska främja och utveckla samisk undervisning och bör bistå vid uppsökande verksamhet bland samer samt informera om sameskolan och samisk undervisning i det offentliga skolväsendet.

Ändamålet för anslaget är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen. Utbildningen bedrivs vid sameskolor samt i integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola. Utbildningen ska för sameskolan motsvara utbildningen till och med årskurs 6 i grundskolan och för den integrerade samiska undervisningen till och med årskurs 9 i grundskolan.

Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskoleklass och förskole- och fritidshemsverksamheten för samiska barn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.1:4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	0	23 977	50 817	-27 072
Prognos 2008	0	24 030	50 200	-26 170
Budget 2009	0	24 330	51 000	-26 670

De intäkter som Sameskolstyrelsen får disponera avser främst ersättning från kommuner för samisk förskola, förskoleklass och fritidshem som Sameskolstyrelsen bedriver efter avtal samt ersättning för elever i sameskolan.

Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. De kostnader som inte finansieras av avgifter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Elevantalet vid sameskolorna är i stort sett oförändrat medan antalet barn i samiska förskolor och fritidshem ökat kraftigt under de senaste åren. Under läsåret 2007/08 har det funnits sex sameskolor med totalt 182 elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Från och med hösten 2008 finns det fem sameskolor då skolan i Lannavaara lagts ner. Integrerad samisk undervisning finns vid 12 skolor i nio kommuner med totalt 153 elever. Förskolor finns i anslutning till sameskolorna, där antalet barn ökat från 105 barn år 2006 till 115 följande år. Fritidshem finns vid samtliga sameskolor, i vilka antalet elever var 64 hösten 2007. Detta innebär en ökning med 13 elever från föregående år.

En större enhetlighet bör eftersträvas i kommunernas avgifter till Sameskolstyrelsen för en plats i samisk förskoleklass och fritidshem. Beredning beträffande huvudmannskapet för verksamhet i förskoleklass och fritidshem i sameskolan pågår inom Regeringskansliet.

Skolmyndighetsutredningen har i sitt slutbetänkande *Tre nya skolmyndigheter* (SOU 2007:79) föreslagit att Sameskolstyrelsens uppgifter inordnas i Sametinget och överförs till Jordbruksdepartementets ansvarsområde. Beredning pågår för närvarande inom Utbildnings- och Jordbruksdepartementen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 26 637 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	26 230	26 230	26 230
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	407	1 034	1 487
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	26 637	27 264	27 717

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.5 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Tabell 9.1:5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Tusental kronor

År	Utfall	588 690	Anslags-sparande	86 166
2007	Utfall	588 690	Anslags-sparande	86 166
2008	Anslag	637 838 ¹	Utgifts-prognos	622 674
2009	Förslag	845 463		
2010	Beräknat	854 522 ²		
2011	Beräknat	672 186 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 822 907 tkr i 2009 års prisliv.

³ Motsvarar 625 146 tkr i 2009 års prisliv.

Ändamålet med anslaget är att främja utveckling av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, för-

skoleklass, skola och vuxenutbildning. Anslaget finansierar främst insatser för att stödja och stimulera kommunernas verksamhetsutveckling inom dessa områden. Stödet avser verksamheter med såväl kommunal som annan huvudman. Anslaget används även för statlig rektorsutbildning, vissa utredningar på skolområdet och annat centralt initierat utvecklingsarbete inom utbildningssystemet samt för administration, uppföljning och utvärdering av vissa särskilda uppdrag och satsningar.

Regeringens överväganden

Medel på anslaget ska bl.a. användas till försöksverksamhet med lärlingsutbildning och till att utveckla evidensbaserade och kvalitets-säkrade metoder mot mobbnings i skolan. Medel får även användas till regeringens satsning inom matematik, naturvetenskap och teknik.

För att ersätta kommunerna för ett utökat åtagande avseende nationella prov i grundskolan minskas anslaget med 38 827 000 kronor.

Det nya anslaget 1:11 *Förstärkning av basfärdigheter* som används till ett statsbidrag för att stimulera och stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna, tillförs för budgetåret 2009 250 000 000 kronor från anslaget.

För arbetet med nationella prov minskas anslaget med 4 000 000 kronor. Anslaget 1:1 *Statens skolverk* ökas med motsvarande belopp.

För att ersätta kommunerna för ett utökat åtagande avseende nationella minoriteter minskas anslaget med 24 000 000 kronor 2009 och 16 000 000 kronor från 2010. Anslag 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* utgiftsområde 25 ökas med motsvarande belopp.

Som en följd av myndighetsöversynen överförs 3 500 000 kronor som avser bidraget för arbetsplatsförlagd utbildning utomlands till anslag 4:3 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*.

För att finansiera insatser inom ramen för regeringens strategi för entreprenörskap i skolan tillförs anslaget 10 000 000 kronor från anslag 1:5 *Näringslivsutveckling m.m.* utgiftsområde 24.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 845 463 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	779 338	779 338	779 338
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	21 120	51 873	81 352
Beslut	35 005	12 927	-199 257
Överföring till/från andra anslag	10 000	10 384	10 752
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	845 463	854 522	672 186

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Statens skolverk behöver sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete. För att möjliggöra för myndigheten att göra framtida ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen bemyndigas att under 2009, för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg*, besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 140 000 000 kronor under 2010–2011.

Tabell 9.1:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden		550 000	252 692	139 799	
Nya åtaganden		0	80 000		
Infriade åtaganden		-297 308	-192 893	-119 799	-20 000
Utestående åtaganden		252 692	139 799		
Erhållet/föreslaget bemyndigande		253 000	140 000		

9.1.6 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet

Tabell 9.1:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser inom utbildningsområdet

Tusental kronor

År	Utfall	304 338	Anslags-sparande	5 408
2007	Utfall	304 338	Anslags-sparande	5 408
2008	Anslag	305 959 ¹	Utgifts-prognos	300 590
2009	Förslag	487 197		
2010	Beräknat	509 047 ²		
2011	Beräknat	530 369 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 487 197 tkr i 2009 års prishöjning.

³ Motsvarar 487 197 tkr i 2009 års prishöjning.

Anslaget används för att finansiera särskilda insatser på skolområdet och särskilt utbildningsstöd. Särskilda insatser inom skolområdet omfattar undervisning som anordnas på sjukhus, insatser för elever med funktionshinder eller andra särskilda behov i grundskola och gymnasieskola, och elever i särskola med flera funktionshinder. Anslaget används även för bidrag för speciellt anpassad gymnasieutbildning för svårt rörelsehindrade elever från hela landet, viss statlig ersättning avseende gymnasial utbildning i Örebro för döva och hörselskadade elever och för bidrag till kostnader för viss riksrekryterande utbildning för elever med utvecklingsstörning.

Särskilt utbildningsstöd får lämnas till svårt rörelsehindrade personer som studerar vid universitet, högskola eller folkhögskola. Statligt bidrag får även lämnas för sådant stöd som erbjuds personer med andra funktionshinder vilka studerar vid folkhögskola och till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som studerar på universitet och högskola.

Regeringens överväganden

För döva och hörselskadade elever finns riksgymnasieverksamhet i Örebro kommun. Hösten 2007 fanns 436 elever inskrivna på riksgymnasierna.

För elever med svåra rörelsehinder anordnas Rh-anpassad gymnasieutbildning enligt 5 kap. 7 § skollagen (1985:1100) i Göteborgs, Kristianstads kommun, Stockholms och i Umeå kommuner. Läsåret 2007/08 omfattade verksamheten 178 elever.

Särskilt utbildningsstöd ger studerande med funktionshinder sådant stöd att de kan vistas på studieorten och genomföra studier vid folkhögskola. Motsvarande gäller för studerande med rörelsehinder vid studier på universitet och högskolor. Bidraget gör det också möjligt för ungdomar, som antagits till riksgymnasium för svårt rörelsehindrade ungdomar (rh-anpassad gymnasieutbildning), att genomföra studierna.

Som en följd av myndighetsöversynen överförs 174 292 000 kronor för särskilt utbildningsstöd från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 487 197 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:6 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	305 959	305 959	305 959
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 946	20 979	34 673
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	174 292	182 108	189 737
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	487 197	509 047	530 369

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Bemyndiganden och ekonomiska åtaganden

Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om det särskilda utbildningsstödet till folkhögskolor, universitet, högskolor och till rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen föreslås bemyndigas att under 2009 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom utbildningsområdet* besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kronor under 2010.

Tabell 9.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden			0	83 000	
Nya åtaganden			83 000	0	
Infriade åtaganden			0	-83 000	
Utestående åtaganden			83 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande			83 000		

9.1.7 1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Tabell 9.1:7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	3 658 162	Anslags- sparande	3 289
2007	Utfall	3 658 162	Anslags- sparande	3 289
2008	Anslag	3 660 000 ¹	Utgifts- prognos	3 659 303
2009	Förslag	3 660 000		
2010	Beräknat	3 660 000		
2011	Beräknat	3 660 000		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget ändamål är att finansiera statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt det statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder som ska lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa. Under anslaget bekostas även Skolverkets administration av rekvisitioner från kommunerna.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att alla kommuner kommer att tillämpa systemet med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 3 660 000 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	3 660 000	3 660 000	3 660 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 660 000	3 660 000	3 660 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Tabell 9.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Tusental kronor

År	Utfall	119 314	Anslags- sparande	14 148
2007	Utfall	119 314	Anslags- sparande	14 148
2008	Anslag	144 924 ¹	Utgifts- prognos	110 556
2009	Förslag	148 214		
2010	Beräknat	153 807 ²		
2011	Beräknat	159 151 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 148 214 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 148 214 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för i huvudsak:

- särskilt verksamhetsstöd till bl.a. vissa riksrekryterande gymnasiala utbildningar och förberedande dansutbildningar i Stockholm, Göteborg, Malmö och Piteå,

- bidrag till kostnader för Sveriges anslutning till examensorganisationen International Baccalaureate Organisation (IBO) i Genève, särskilt statsbidrag till Göteborgs och Stockholms kommuner för IB-utbildning samt för IB-utbildning vid Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket,
- ersättning till kommuner och landsting för kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå,
- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieutbildning,
- bidrag till riksinternatskolor enligt avtal mellan staten och respektive riksinternatskola,
- statsbidrag till kostnader för utlandssvenska elevers skolgång i Sverige, och
- statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige.

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på anslaget är antalet elever.

Regeringens överväganden

Från anslaget utbetalas bidrag till en kommun för elever från annat nordiskt land som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasial nivå. Ersättningen avser det överskjutande antalet elever som kommunen tagit emot i förhållande till det antal elever som genomgått utbildning i annat nordiskt land.

Höstterminen 2007 lämnades bidrag för 293 nordiska elever och vårterminen 2008 var antalet nordiska elever 305. Antalet nordiska elever för vilka ersättning utgår har successivt ökat. Trenden med ökande kostnader för statsbidraget för nordiska elever har emellertid brutits och kostnaderna för läsåret 2007/08 var lägre än för 2006/07.

Från och med 1 juli 2007 finns statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige (SFS 2007:81). För höstterminen 2007 betalades cirka 8,6 miljoner kronor ut.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 148 214 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:8 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	144 924	144 924	144 924
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 290	8 883	14 227
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	148 214	153 807	159 151

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 9.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2007	Utfall	84 058	Anslags-sparande	16 370
2008	Anslag	92 575 ¹	Utgifts-prognos	85 060
2009	Förslag	94 677		
2010	Beräknat	97 554 ²		
2011	Beräknat	100 187 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 94 677 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 94 677 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget ändamål är att finansiera statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Statsbidrag lämnas till:

- huvudmannen för en svensk utlandsskola,
- distansundervisning,
- kompletterande svensk undervisning,
- undervisning vid utländsk skola (internationell skola).

Bestämmelserna syftar till att ge utlandssvenska barn och ungdomar utbildning som motsvarar förskoleklassen, grundskolan och så långt det är möjligt gymnasieskolan eller undervisning i svenska och om Sverige om de går i en utländsk skola. För att bidrag ska ges för en elev måste en av vårdnadshavarna vistas i utlandet på grund av verksamhet som bedöms väsentlig för det svenska samhället.

Anslaget används även för lönekostnader m.m. som tillkommer nationellt anställda lärare m.fl. vid Europaskolorna, samt utvecklingsinsatser kopplade till svensk undervisning i utlandet.

Regeringens överväganden

Det fanns 24 svenska utlandsskolor med statsbidrag läsåret 2007/08 som bedrev undervisning på grundskolenivå och vid 20 av dessa fanns även elever i förskoleklass och vid 6 undervisning på gymnasienivå. Skolan i Milano har upphört. Totalt deltog 1 385 elever i utbildning vid svenska utlandsskolor. Året innan var motsvarande elevantal 1 256 elever. Andelen statsbidragsberättigade elever har dock minskat med 14 procent. Genomsnittskostnaden för en elev var 100 600 kronor att jämföra med genomsnittskostnaden på 100 700 kronor året innan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 94 677 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	92 575	92 575	92 575
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 102	4 979	7 612
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	94 677	97 554	100 187

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 9.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

2007	Utfall	66 605	Anslags-sparande	300 045
2008	Anslag	697 087 ¹	Utgifts-prognos	547 922
2009	Förslag	1 247 087		
2010	Beräknat	1 367 000		
2011	Beräknat	1 200 000		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera insatser för att stärka lärares och förskolepersonals möjligheter till fortbildning. Medlen ska användas till sådan fortbildning som genomförs på uppdrag av Skolverket i enlighet med regeringens uppdrag till myndigheten (U2007/3168/S). Medlen ska även användas till statsbidrag enligt förordningen (2007:222) om statsbidrag för fortbildning av lärare. Dessutom ska medlen användas till fortbildning för förskolans personal enligt det uppdrag och den förordning som regeringen avser att besluta om. Under anslaget bekostas även Skolverkets kostnader för arbete med administration och uppföljning av fortbildningsinsatserna.

Regeringens överväganden

För att stärka lärares möjligheter till kvalificerad fortbildning inleddes under 2007 en omfattande och långsiktig satsning på akademisk fortbildning för lärare. Syftet är att stärka lärares kompetens för att därigenom öka elevernas måluppfyllelse. Fokus ska ligga på att stärka lärares ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska kompetens, men också på annan relevant fortbildning som främjar elevernas måluppfyllelse.

Tidpunkten för besluten om fortbildnings-satsningen och statsbidraget gjorde att många huvudmän inte hann komma igång med sina fortbildningsinsatser under 2007. För att säkerställa att fortbildningsinsatserna når önskvärd omfattning tillförs anslaget 150 000 000 kronor 2009 och 150 000 000 kronor under 2010 vilket tillsammans motsvarar det belopp som ej utnyttjades 2007.

Ett förstärkt pedagogiskt uppdrag i förskolan kräver en förstärkt pedagogisk kompetens hos förskolans personal. En satsning på fortbildning för förskolepersonal ska inledas 2009 och pågå t.o.m. 2011 och omfatta 200 000 000 kronor per år. Syftet är att utveckla förskollärares teoretiska kunskaper för att kunna stärka och fördjupa den pedagogiska kompetensen. Även barnskötare behöver förstärkt kompetens och omfattas av satsningen. På detta sätt kan måluppfyllelsen öka och likvärdigheten stärkas i förskolan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 247 087 000 kronor för budgetåret 2009.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Skolverket kommer att skriva fleråriga avtal med lärosäten om uppdragsutbildning samt lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. För att möjliggöra för myndigheten att göra framtida ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen bemyndigas att under 2009, för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* besluta om kommande utgifter som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 1 310 000 000 kronor under 2010–2011.

Tabell 9.1:10 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	697 087	697 087	697 087
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	550 000	669 913	502 913
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 247 087	1 367 000	1 200 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Tabell 9.1:10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden		900 000	1 900 000	1 310 000	
Nya åtaganden		1 600 000	300 000		
Infriade åtaganden		-600 000	-890 000	-1 110 000	-200 000
Utestående åtaganden		1 900 000	1 310 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande		2 200 000	1 310 000		

9.1.11 1:11 Förstärkning av basfärdigheter**Tabell 9.1:11 Anslagsutveckling för Förstärkning av basfärdigheter**

Tusental kronor

2007	Utfall	Anslags- sparande	0
2008	Anslag	150 000 ¹	Utgifts- prognos 147 088
2009	Förslag	250 000	
2010	Beräknat	510 603 ²	
2011	Beräknat	0	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 489 828 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används till att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Fördelningen av medel till huvudmännen styrs av elevantalet i årskurs 1–3 samt andelen elever som saknar godkända betyg i något av ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 9. Under anslaget bekostas även Skolverkets kostnader för arbete med administration, information och uppföljning med anledning av bidraget.

Regeringens överväganden

För att stimulera och stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna införts ett nytt statsbidrag den 1 oktober 2008. Skolverket ska administrera och fördela bidraget efter närmare reglering i förordning.

Regeringen bedömer att det även fortsättningsvis finns ett stort behov av att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheterna.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag

om 250 000 000 kronor för budgetåret 2009. Anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* minskas med motsvarande belopp.

Tabell 9.1:11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	250 000	510 603	1
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	250 000	510 603	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.12 1:12 Bidrag till vissa studier**Tabell 9.1:12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier**

Tusental kronor

2007	Utfall	Anslags- sparande	0
2008	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos 0
2009	Förslag	15 525	
2010	Beräknat	15 525	
2011	Beräknat	15 525	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för statsbidrag som lämnas för studier om funktionshinder, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionshinder och studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda. Bidrag betalas i enlighet med förordningen (2007:1345) om statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder.

Regeringens överväganden

Som ett led i regeringens strävan att uppnå ett samordnat och sammanhållet studiestödssystem avskaffades systemet med bidrag vid korttidsstudier från och med 2008. Bidrag för studier i mindre omfattning i alfabetisering i samiska kan dock fortfarande lämnas, liksom bidrag för kortare studier om funktionshinder, kortare studier på grundskole- eller gymnasienivå som är särskilt anpassade för personer med funktionshinder och studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox).

I 2008 års ekonomiska vårproposition föreslog regeringen att anslaget skulle delas upp mellan utgiftsområde 1 Rikets styrelse och utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 15 525 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:12 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	15 525	15 525	15 525
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 525	15 525	15 525

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.1.13 1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan⁵

Tabell 9.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

2007	Utfall	0	Anslags-sparande	0
2008	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos	0
2009	Förslag	71 470		
2010	Beräknat	71 470 ²		
2011	Beräknat	71 470 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 71 470 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 71 470 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen avser att inrätta en ny myndighet, Myndigheten för yrkeshögskolan, från och med den 1 juli 2009.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 71 470 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	71 470	71 470	71 470
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	71 470	71 470	71 470

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

⁵ Nytt anslag uppförs.

9.1.14 1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tabell 9.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tusental kronor

2007	Utfall	0	Anslags-sparande	0
2008	Anslag	817 ¹	Utgifts-prognos	817
2009	Förslag	8 334		
2010	Beräknat	8 600 ²		
2011	Beräknat	8 845 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 334 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 334 tkr i 2009 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att finansiera utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningsområdet.

Regeringens överväganden

Anslaget förstärks med drygt 7,5 miljoner kronor som en effekt av att utvecklingsverksamhet som tidigare finansierats från anslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* från och med 2009 ska finansieras från detta anslag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 8 334 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:14 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	817	817	817
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	26	50
Beslut		5 249	5 399
Överföring till/från andra anslag	7 517	2 508	2 579
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 334	8 600	8 845

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.15 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 9.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

2007	Utfall	299 729	Anslags-sparande	13 190
2008	Anslag	442 490 ¹	Utgifts-prognos	435 898
2009	Förslag	608 708		
2010	Beräknat	775 408 ²		
2011	Beräknat	925 089 ³		

Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 751 583 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 871 927 tkr i 2009 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att finansiera:

- statsbidrag till kompletterande utbildningar,
- statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning,
- statsbidrag till viss kommunal vuxenutbildning,
- statsbidrag till yrkeshögskoleutbildningar,
- särskilt verksamhetsstöd till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet,
- särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet,
- särskilt verksamhetsstöd till riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd, och
- validering av utländsk yrkeskompetens.

Regeringens överväganden

Anslaget förstärks med 124 miljoner kronor 2009, beräknas öka med ytterligare 126 miljoner kronor 2010 och med ytterligare 126 miljoner kronor 2011 för att öka tillgången till gymnasial yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen. Vidare förstärks anslaget med 31 miljoner kronor 2009 och beräknas öka med ytterligare 31 miljoner kronor fr.o.m. 2010 för att öka antalet platser i yrkeshögskolan. Satsningen på validering av nyanländas yrkeskompetens fortsätter och därför ökas anslaget med 10 miljoner kronor 2009 och beräknas öka med 5 miljoner kronor 2010.

Anslaget minskas med 7,5 miljoner kronor som en effekt av att utvecklingsverksamhet som tidigare finansierats från detta anslag från och med 2009 ska finansieras från anslaget 1:14 *Utveckling av vuxenutbildning m.m.* Övriga förändringar avser tekniska justeringar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 608 708 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:15 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	442 490	442 490	442 490
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	10 044	24 389	37 636
Beslut	166 827	318 797	447 313
Överföring till/från andra anslag	-9 838	-7 169	-2 437
Övrigt	-815	-3 100	87
Förslag/beräknat anslag	608 708	775 408	925 089

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.16 1:16 Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Tabell 9.1:16 Anslagsutveckling för Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	25 894		369
2008	Anslag 26 068 ¹		26 437
2009	Förslag 26 490		
2010	Beräknat 27 152 ²		
2011	Beräknat 27 736 ³		

Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 490 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 490 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildnings förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen har för avsikt att i en proposition lämna förslag om att inrätta en yrkeshögskola. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning kommer att beröras av förslagen. Med anledning av detta föreslås att anslaget även får användas för avvecklingskostnader som kan uppkomma till följd av förslagen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 26 490 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	26 068	26 068	26 068
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	424	1 086	1 670
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	26 490	27 152	27 736

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.1.17 1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Tabell 9.1:17 Anslagsutveckling för Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	1 158 948		14 095
2008	Anslag 1 100 251 ¹		1 220 137
2009	Förslag 1 170 187		
2010	Beräknat 1 202 588		
2011	Beräknat 1 230 350		

¹ Inclusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Ändamålet för anslaget är att finansiera:

- statligt stöd och kostnader för personskadeförsäkring samt ansvarsförsäkring under lärandet i arbete (LIA), och
- statsbidrag till lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:17 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på

högst 1 322 847 000 kronor under 2010 och
högst 477 153 000 kronor under 2011–2013.

Anledningen till att förslaget bemyndigande
överstiger utestående åtaganden är att beräknade
belopp för nya och infriade åtaganden är mycket
osäkra på grund av att utfallet styrs av

utbildningsanordnarnas förmåga att genomföra
statsbidragsberättigande utbildningar.

Tabell 9.1:17 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden	1 379 413	1 490 687	1 489 435	1 635 505	
Nya åtaganden		1 203 667	1 384 907		
Infriade åtaganden		1 204 919	1 238 837	1 322 847	477 153
Utestående åtaganden	1 490 687	1 489 435	1 635 505		
Erhållet/förslaget bemyndigande	1 800 000	1 532 743	1 800 000		

Regeringens överväganden

Regeringen har för avsikt att i en proposition lämna förslag om att inrätta en yrkeshögskola. Den aktuella verksamhet kommer att beröras av förslagen.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 170 187 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.1:17 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 100 251	1 100 251	1 100 251
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	39 129	42 275	42 275
Övriga makroekonomiska förutsättningar	30 807	60 062	87 824
Volym			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 170 187	1 202 588	1 230 350

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.2 Anslag för universitet och högskolor

9.2.1 2:1 Högskoleverket

Tabell 9.2:1 Anslagsutveckling för Högskoleverket

Tusental kronor

	2007	2008	2009	2010	2011
Utfall	164 978				4 156
Anslag		166 548 ¹			167 390
Förslag			172 349		
Beräknat				177 822 ²	
Beräknat					181 681 ³

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 172 349 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 172 349 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Högskoleverkets verksamhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Högskoleverket avser högskoleprovet som delvis finansieras genom att en del av den avgift deltagarna i högskoleprovet betalar används för att täcka kostnaderna för verksamheten vid verket.

Tabell 9.2:1 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2007	12 300	13 900	-1 600
Prognos 2008	12 300	14 910	-2 610
Budget 2009	12 300	14 910	-2 610

Regeringens bedömning

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Högskoleverket ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 4 000 000 kronor till följd av att Högskoleverket har övertagit ansvaret för vissa uppgifter från Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning.

Tabell 9.2:1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	166 548	166 548	166 548
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 801	7 147	10 916
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	4 000	4 127	4 217
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	172 349	177 822	181 681

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.2 2:2 Verket för högskoleservice

Tabell 9.2:2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos	Resultat
2007	Utfall	16 871			52
2008	Anslag	17 050 ¹			16 770
2009	Förslag	19 371			
2010	Beräknat	20 019 ²			
2011	Beräknat	20 470 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 19 371 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 19 371 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används som bidrag till utgifter för antagningsverksamheten och bedömningar av utländska gymnasiebetyg.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten upphandling är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader (full kostnadstäckning). För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgiften. Utgifter som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten med anledning av driften av studiedokumentationssystemet Ladok är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 9.2:2 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
UTFALL 2007	187 608	195 993	-8 385
PROGNOS 2008	205 988	209 986	-3 998
BUDGET 2009	220 610	220 589	21

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökar till följd av att Verket för högskoleservice har övertagit ansvaret för viss registrering från Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning.

Tabell 9.2:2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	17 050	17 050	17 050
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	321	902	1 307
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 067	2 113
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	19 371	20 019	20 470

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget.

Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.3 2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos	Resultat
2007	Utfall	1 148 541			96 674
2008	Anslag	1 253 164 ¹			1 171 497
2009	Förslag	1 276 516			
2010	Beräknat	1 316 903 ²			
2011	Beräknat	1 346 611 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 276 671 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 276 792 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		659	659	0
Prognos 2008		650	700	-50
Budget 2009		650	675	-25

Tabell 9.2.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	241 830	236 394	5 436
(varav tjänsteexport)	41 614	41 614	0
Prognos 2008	233 000	234 000	-1 000
(varav tjänsteexport)	42 300	42 300	0
Budget 2009	232 000	235 000	-3 000
(varav tjänsteexport)	42 000	42 000	0

Regeringens överväganden

Uppsala universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 108,7 miljoner kronor.

Anslaget ökar med 1 009 000 kronor till följd av den beslutade utbyggnaden av läkarutbildningen med 8 helårsstudenter i 2008 års budgetproposition.

I denna budgetproposition föreslås en ytterligare utbyggnad av läkarutbildningen med 13 helårstudenter som universitetet ska finansiera inom ram. Anslaget minskar därmed med 881 000 kronor för att kompensera landstingen för den kliniska delen i utbildningen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.3 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 264 584
<i>Särskilda åtaganden</i>	
– nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 715
– internationell lärarfortbildning	8 021
– sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 196
Summa	1 276 516

Tabell 9.2.3 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 253 164	1 253 164	1 253 164
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	23 224	63 447	93 020
Beslut	128	292	427
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 276 516	1 316 903	1 346 611

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.4 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

2007	Utfall	1 286 995	Anslags- sparande
2008	Anslag	1 372 078 ¹	Utgifts- prognos
2009	Förslag	1 397 506	
2010	Beräknat	1 441 546 ²	
2011	Beräknat	1 473 925 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 397 506 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 397 506 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:4 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 372 868
Nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor	24 638
Summa	1 397 506

Övrigt

Regeringen beslutade i juni 2008 att Uppsala universitet, Nationellt Centrum för Kvinnofrid (NCK), skulle ges ett utvidgat och förlängt uppdrag att utarbeta ett nationellt program för hälso- och sjukvården avseende omhändertagande av offer för sexualbrott. NCK fick också i uppdrag att vidareutveckla metoder för att inkludera frågor om personlig erfarenhet av våld som en del av anamnesen inom hälso- och sjukvård samt för informations- och kunskapspridning till att även omfatta frågor om hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Medel för dessa uppdrag anslås under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet anslaget 3:1 *Jämställdhetsåtgärder*.

Tabell 9.2:4 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 372 078	1 372 078	1 372 078
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	25 428	69 468	101 847
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 397 506	1 441 546	1 473 925

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.5 2:5 Lunds universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
2007	Utfall	1 554 083	1 508 486	45 597
2008	Anslag	1 666 584 ¹	1 110 918	555 666
2009	Förslag	1 696 581	1 120 000	576 581
2010	Beräknat	1 749 190 ²	1 162 200	586 990
2011	Beräknat	1 787 591 ³	1 173 666	613 925

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 695 751 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 694 909 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		1 473	1 671	-198
Prognos 2008		1 400	1 400	0
Budget 2009		1 400	1 400	0

Tabell 9.2:5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	212 638	204 680	7 958
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	214 000	219 000	-5 000
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	222 000	222 000	0

Regeringens överväganden

Lunds universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet avräknade vid utgången av budgetåret 50,2 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret redovisade universitetet ett anslagssparande om 74,6 miljoner kronor.

Anslaget ökar med 1 009 000 kronor till följd av den beslutade utbyggnaden av läkarutbildningen med 8 helårsstudenter i 2008 års budgetproposition.

I denna budgetproposition föreslås en ytterligare utbyggnad av läkarutbildningen med 28 helårsstudenter som universitetet ska finansiera inom ram. Anslaget minskar därmed med 1 897 000 kronor för att kompensera landstingen för den kliniska delen i utbildningen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.5 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 670 482
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- nationellt resurscentrum i fysik	1 241
- trafikflygarutbildning	22 154
- omhändertagande av arkeologiska fynd	2 704
Summa	1 696 581

Tabell 9.2.5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 666 584	1 666 584	1 666 584
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	30 885	84 378	123 707
Beslut	-888	-1 772	-2 700
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 696 581	1 749 190	1 787 591

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.6 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

2007	Utfall	1 279 376	Anslags-sparande	
2008	Anslag	1 368 013 ¹	Utgifts-prognos	1 368 013
2009	Förslag	1 513 365		
2010	Beräknat	1 437 275 ²		
2011	Beräknat	1 469 558 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 393 365 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 393 365 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna försäljning av aktier i Ideon AB.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen anser att det är viktigt att det skapas förutsättningar för Sverige att satsa på gemensamma nationella eller internationella forskningsanläggningar. Det pågår för närvarande förhandlingar om att skapa en europeisk forskningsanläggning, benämnd europeisk spallationsanläggning (ESS), med möjlig placering i Lund. Som ett led i finansiering av en sådan anläggning behöver resurser tillföras berört anslag. Regeringen föreslår därför att anslaget ökar med 120 000 000 kronor under 2009 som en delfinansiering av kostnaderna för en internationell forskningsanläggning i Lund.

Lunds universitet har sålt aktier i Ideon AB med förbehåll för regeringens godkännande. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att för statens räkning godkänna försäljning av aktier i Ideon AB. Försäljningsintäkterna ska återföras mot inkomsttitel.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.6 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 393 365
Internationell forskningsanläggning	120 000
Summa	1 513 365

Övrigt

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2008 att frågan om den framtida organisationen av analysverksamhet inom Jordbruksdepartementets ansvarsområden bereds. Som resultat av detta arbete beslutade regeringen den 18 juni 2008 att Livsmedelsekonomiska institutet ska avvecklas den 31 december 2008. Vidare beslutade regeringen att ge Lunds universitet och Sveriges lantbruksuniversitet i uppdrag att fr.o.m. den 1 januari 2009 överta analysverksamheten som Livsmedelsekonomiska institutet har ansvarat för. Finansieringen från och med 2009 föreslås ske från utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar på anslaget 1:29 *Sveriges lantbruksuniversitet*.

Tabell 9.2.6 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 368 013	1 368 013	1 368 013
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	25 352	69 262	101 545
Beslut	120 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 513 365	1 437 275	1 469 558

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.7 2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2.7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

År	Utfall	1 601 874	Anslags-sparande	
2007	Utfall	1 601 874		
2008	Anslag	1 631 859 ¹	Utgifts-prognos	1 600 181
2009	Förslag	1 666 119		
2010	Beräknat	1 722 675 ²		
2011	Beräknat	1 765 387 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 670 045 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 673 855 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2.7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		1 666	1 732	-66
Prognos 2008		2 000	2 200	-200
Budget 2009		2 000	2 200	-200

Tabell 9.2.7 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	262 831	269 704	-6 873
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	270 000	275 000	-5 000
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	270 000	275 000	-5 000
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Göteborgs universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet avräknade vid utgången av budgetåret 62,6 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 66,4 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Anslaget ökar med 1 009 000 kronor till följd av den beslutade utbyggnaden av läkarutbildningen med 8 helårsstudenter i 2008 års budgetproposition.

I denna budgetproposition föreslås en ytterligare utbyggnad av läkarutbildningen vid universitetet med 13 helårsstudenter. Anslaget ökar med 1 641 000 kronor för att finansiera denna satsning.

Vidare föreslås anslaget öka med 1 368 000 kronor till följd av att tandläkarutbildningen byggs ut med 15 helårsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:7 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor	
Takbelopp	1 662 533
<i>Särskilt åtagande</i>	
- nationellt resurscentrum i matematik	3 586
Summa	1 666 119

Tabell 9.2:7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 631 859	1 631 859	1 631 859
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	30 242	82 621	121 131
Beslut	4 018	8 195	12 397
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 666 119	1 722 675	1 765 387

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:8 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor				
2007	Utfall	1 044 536	Anslags-sparande	
2008	Anslag	1 108 767 ¹	Utgifts-prognos	1 108 767
2009	Förslag	1 140 014		
2010	Beräknat	1 175 940 ²		
2011	Beräknat	1 202 353 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 140 014 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 140 014 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Regeringen beslutade i april 2008 att etablera ett havsmiljöinstitut i form av ett samarbete mellan Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Högskolan i Kalmar med utgångspunkt från förslagen i betänkandet Ett svenskt havsmiljöinstitut (SOU 2006:112). Göteborgs universitet har fått ett samordningsansvar och uppdraget att koordinera den löpande verksamheten inom Havsmiljöinstitutet. För att finansiera Göteborgs universitets samordande roll för havsmiljöinstitutet föreslår regeringen att 10 miljoner kronor överförs från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, anslaget 34:12 *havsmiljö* till anslaget 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning*.

Vidare ökar anslaget med 700 000 kronor för Kristinebergs marina forskningsstation. Resurser överförs från Kungl. Vetenskapsakademien (KVA) till Göteborgs universitet.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:8 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor	
Basresurs	1 130 014
Havsmiljöinstitutet	10 000
Summa	1 140 014

Tabell 9.2:8 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 108 767	1 108 767	1 108 767
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	20 547	56 136	82 301
Beslut	10 000	10 315	10 547
Överföring till/från andra anslag	700	722	738
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 140 014	1 175 940	1 202 353

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.9 2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	956 665		91 037
2008	Anslag	1 533 061 ¹		1 398 184
2009	Förslag	1 561 472		
2010	Beräknat	1 610 679 ²		
2011	Beräknat	1 646 858 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 561 472 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 561 472 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionens invändning avseende Stockholms universitet i revisionsberättelse redovisas och behandlas i avsnitt 3.7 Revisionens iakttagelser.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2007	3 061	3 531	4 200	-669
Prognos 2008	3 355	3 762	3 882	-120
Budget 2009	3 550	3 975	4 600	-625

Tabell 9.2:9 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2007	187 811	189 803	-1 992
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	212 172	209 642	2 530
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	229 144	226 588	2 556
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Stockholms universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 91 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.9 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 493 647
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- Nationellt resurscentrum i kemi	1 236
- Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	26 938
- Tolk- och översättarinstitutet	11 639
- Studenters kostnader för deltagande i kurser i Nordens språk och litteratur	433
- Breddat och fördjupat samarbete inom lärutbildningen mellan LHS, GIH, KF och KMH	21 481
- Rekryteringsinsatser för lärarstudenter med utländsk bakgrund och annat modersmål än svenska	737
- Särskilda uppgifter av nationellt intresse rörande svenska som andra språk och svenskundervisning för invandrare	3 211
- Utveckling av lärutbildning för dövas och hörselskadades behov	2 150
Summa	1 561 472

Tabell 9.2.9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 533 061	1 533 061	1 533 061
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	28 411	77 618	113 797
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 561 472	1 610 679	1 646 858

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:10 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

2007	Utfall	1 057 435	Anslags-sparande	
2008	Anslag	1 169 604 ¹	Utgifts-prognos	1 169 604
2009	Förslag	1 189 608		
2010	Beräknat	1 227 097 ²		
2011	Beräknat	1 254 659 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 189 608 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 189 608 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget täcker även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Anslaget ökar med 1 671 000 kronor avseende forskningsmedel som fördelades till universitetet i samband med 2008 års budgetproposition.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:10 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	1 189 608
Summa	1 189 608

Tabell 9.2:10 Härledning av anslagsnivån 2008–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 167 963	1 167 963	1 167 963
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	21 645	59 134	86 696
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 189 608	1 227 097	1 254 659

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.11 2:11 Umeå universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2007	Utfall	1 055 902		Anslags-sparande	128 693
2008	Anslag	1 126 455 ¹		Utgifts-prognos	1 069 392
2009	Förslag	1 147 672			
2010	Beräknat	1 184 260 ²			
2011	Beräknat	1 211 202 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 148 080 tkr i 2009 års prismetod.

³ Motsvarar 1 148 403 tkr i 2009 års prismetod.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		509	525	-16
Prognos 2008		510	510	0
Budget 2009		510	510	0

Tabell 9.2:11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	348 528	348 601	-73
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	350 000	350 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	352 000	352 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Umeå universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 128,7 miljoner kronor.

Anslaget ökar med 2 524 000 kronor till följd av den beslutade utbyggnaden av läkarutbildningen med 20 helårsstudenter i 2008 års budgetproposition.

I denna budgetproposition föreslås en ytterligare utbyggnad av läkarutbildningen med 17 helårsstudenter som universitetet ska finansiera inom ram. Anslaget minskar därmed med 1 152 000 kronor för att kompensera landstingen för den kliniska delen i utbildningen. Fullt utbyggd innebär detta att anslaget beräknas minska med totalt 6 334 000 kronor 2014.

Vidare föreslås att tandläkarutbildningen byggs ut med 15 helårsstudenter som universitetet ska finansiera inom ram. Anslaget minskar därmed med 1 030 000 kronor för att kompensera landstingen för den kliniska delen i utbildningen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:11 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 128 472
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- decentraliserad utbildning	10 562
- utbildning i rymd- och miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 405
- bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 233
Summa	1 147 672

Tabell 9.2:11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 126 455	1 126 455	1 126 455
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	20 875	57 031	83 615
Beslut	342	774	1 132
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 147 672	1 184 260	1 211 202

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:12 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Utfall	737 738	Anslags-sparande	
2007	Utfall	737 738	Anslags-sparande	
2008	Anslag	787 272 ¹	Utgifts-prognos	787 272
2009	Förslag	801 861		
2010	Beräknat	827 131 ²		
2011	Beräknat	845 709 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 801 861 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 801 861 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:12 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	801 861
Summa	801 861

Tabell 9.2:12 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	787 272	787 272	787 272
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	14 589	39 859	58 437
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	801 861	827 131	845 709

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.13 2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

År	Utfall	1 158 872	Anslags-sparande	53 121
2007	Utfall	1 158 872	Anslags-sparande	53 121
2008	Anslag	1 231 054 ¹	Utgifts-prognos	1 161 997
2009	Förslag	1 254 200		
2010	Beräknat	1 294 087 ²		
2011	Beräknat	1 323 487 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 254 553 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 254 868 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagande som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2007		628	783	-155
Prognos 2008		630	630	0
Budget 2009		640	640	0

Regeringens överväganden

Linköpings universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet avräknade vid utgången av budgetåret 44,7 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret redovisade högskolan ett anslagssparande om 53,1 miljoner kronor.

Anslaget ökar med 1 009 000 kronor till följd av den beslutade utbyggnaden av läkarutbildningen med 8 helårsstudenter i 2008 års budgetproposition.

I denna budgetproposition föreslås en ytterligare utbyggnad av läkarutbildningen med 10 helårsstudenter som universitetet ska finansiera inom ram.

Anslaget minskar därmed med 677 000 kronor för att kompensera landstingen för den kliniska delen av utbildningen.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.13 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	1 252 492
<i>Särskilt åtagande</i>	
- nationellt resurscentrum i teknik	1 708
Summa	1 254 200

Tabell 9.2.13 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 231 054	1 231 054	1 231 054
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	22 814	62 327	91 379
Beslut	332	706	1 054
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 254 200	1 294 087	1 323 487

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusivt beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2.14 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

2007	Utfall	514 008	Anslags-sparande	
2008	Anslag	560 804 ¹	Utgifts-prognos	560 804
2009	Förslag	571 197		
2010	Beräknat	589 197 ²		
2011	Beräknat	602 431 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 571 197 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 571 197 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2.14 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	571 197
Summa	571 197

Tabell 9.2.14 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	560 804	560 804	560 804
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	10 393	28 393	41 627
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	571 197	589 197	602 431

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusivt beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.15 2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning

Tabell 9.2:15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

År	Utfall	615 565	Anslags- sparande	
2007	Utfall	615 565		
2008	Anslag	617 283 ¹	Utgifts- prognos	605 300
2009	Förslag	636 461		
2010	Beräknat	664 288 ²		
2011	Beräknat	686 948 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 643 994 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 651 330 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för Karolinska institutet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:15 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	464 078	456 420	7 658
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	484 000	486 000	-2 000
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	510 000	510 000	0

Regeringens överväganden

Karolinska institutet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och avräknade vid utgången av budgetåret 3,7 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 47,5 miljoner kronor av tidigare överprestationer.

Anslaget ökar med 1 009 000 kronor till följd av den beslutade utbyggnaden av läkarutbildningen i 2008 års budgetproposition.

I denna budgetproposition föreslås en ytterligare utbyggnad av läkarutbildningen vid Karolinska institutet med 29 helårsstudenter.

Anslaget ökar med 3 660 000 kronor för att finansiera denna satsning.

Vidare föreslås anslaget öka med 3 069 000 kronor till följd att tandläkarutbildningen byggs ut med 10 helårsstudenter.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:15 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	549 798
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- tandvårdscentral	82 388
- prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 275
Summa	636 461

Tabell 9.2:15 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	617 283	617 283	617 283
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	11 440	31 253	45 821
Beslut	7 738	15 752	23 844
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	636 461	664 288	686 948

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:16 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

2007	Utfall	830 128	Anslags- sparande	
2008	Anslag	892 107 ¹	Utgifts- prognos	892 107
2009	Förslag	908 640		
2010	Beräknat	937 274 ²		
2011	Beräknat	958 327 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 908 640 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 908 640 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:16 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	908 640
Summa	908 640

Tabell 9.2:16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	892 107	892 107	892 107
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	16 533	45 167	66 220
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	908 640	937 274	958 327

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

2007	Utfall	889 954	Anslags- sparande	164 117
2008	Anslag	969 222 ¹	Utgifts- prognos	899 024
2009	Förslag	987 184		
2010	Beräknat	1 018 293 ²		
2011	Beräknat	1 041 166 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 987 184 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 987 184 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för Kungl. Tekniska högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 58,4 miljoner kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:17 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	127 732	128 250	-518
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	125 800	127 729	-1 929
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	128 000	128 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 164,1 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:17 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	987 184
Summa	987 184

Tabell 9.2:17 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	969 222	969 222	969 222
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	17 962	49 071	71 944
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	987 184	1 018 293	1 041 166

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

År	Utfall	698 772	Anslags-sparande	
2007	Utfall	698 772	Anslags-sparande	
2008	Anslag	748 396 ¹	Utgifts-prognos	748 396
2009	Förslag	762 265		
2010	Beräknat	786 287 ²		
2011	Beräknat	803 947 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 762 265 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 762 265 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget täcker även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:18 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	762 265
Summa	762 265

Tabell 9.2:18 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	748 396	748 396	748 396
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	13 869	37 891	55 551
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	762 265	786 287	803 947

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	511 964	Anslags-sparande	159 829
2007	Utfall	511 964	Anslags-sparande	159 829
2008	Anslag	616 943 ¹	Utgifts-prognos	498 399
2009	Förslag	618 376		
2010	Beräknat	637 863 ²		
2011	Beräknat	652 191 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 618 376 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 618 376 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 32,7 miljoner kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:19 Offentlig-rättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		589	694	-105
Prognos 2008		700	700	0
Budget 2009		700	700	0

Tabell 9.2:19 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	123 305	123 464	-159
(varav tjänsteexport)	4 518	3 959	559
Prognos 2008	124 000	122 000	2 000
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	0
Budget 2009	128 000	129 000	-1 000
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	0

Regeringens överväganden

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 159,8 miljoner kronor. Anslaget minskar med 10 miljoner kronor som överförs till anslaget 2:54 *Försvarshögskolan: Grundutbildning*.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:19 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	592 478
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- decentraliserad utbildning	19 493
- utbildning i rymd- och miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 405
Summa	618 376

Tabell 9.2:19 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	616 943	616 943	616 943
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	11 433	31 235	45 795
Beslut	-10 000	-10 315	-10 547
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	618 376	637 863	652 191

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	267 453	
2008	Anslag	278 487 ¹	278 487
2009	Förslag	283 648	
2010	Beräknat	292 587 ²	
2011	Beräknat	299 159 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 283 648 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 283 648 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:20 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	283 648
Summa	283 648

Tabell 9.2:20 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	278 487	278 487	278 487
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 161	14 100	20 672
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	283 648	292 587	299 159

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.21 2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Resultat
2007	Utfall	459 054	Anslags-sparande	113 595
2008	Anslag	525 720 ¹	Utgifts-prognos	471 074
2009	Förslag	532 729		
2010	Beräknat	546 783 ²		
2011	Beräknat	556 330 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 530 079 tkr i 2009 års prisliv.

³ Motsvarar 527 486 tkr i 2009 års prisliv.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagsparandet har drygt 1 miljon kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		349	376	-27
Prognos 2008		480	467	13
Budget 2009		480	480	0

Tabell 9.2:21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	56 466	56 098	368
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	63 415	63 395	20
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	63 300	62 800	500
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Karlstads universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 113,6 miljoner kronor.

Anslaget minskar med 2 734 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen. Fullt utbyggd innebär detta att anslaget beräknas minska med totalt 13 669 000 kronor till 2014.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:21 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	532 729
Summa	532 729

Tabell 9.2:21 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	525 720	525 720	525 720
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 743	26 617	39 023
Beslut	-2 734	-5 554	-8 413
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	532 729	546 783	556 330

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	167 656		
2008	175 196 ¹		175 196
2009	Förslag	178 443	
2010	Beräknat	184 067 ²	
2011	Beräknat	188 201 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 178 443 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 178 443 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:22 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	178 443
Summa	178 443

Tabell 9.2:22 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	175 196	175 196	175 196
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 247	8 871	13 005
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	178 443	184 067	188 201

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.23 2:23 Växjö universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Växjö universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	396 032		76 008
2008	456 438 ¹		418 065
2009	Förslag	464 897	
2010	Beräknat	479 548 ²	
2011	Beräknat	490 319 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 464 897 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 464 897 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		214	230	-16
Prognos 2008		235	235	0
Budget 2009		230	230	0

Tabell 9.2:23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	99 823	107 731	-7 908
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	110 000	112 000	-2 000
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	110 000	112 000	-2 000

Regeringens överväganden

Växjö universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 76 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:23 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	464 897
Summa	464 897

Tabell 9.2:23 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	456 438	456 438	456 438
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	8 459	23 110	33 881
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	464 897	479 548	490 319

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.24 2:24 Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning**Tabell 9.2:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Växjö universitet**

Tusental kronor

2007	Utfall	154 327	Anslags- sparande	
2008	Anslag	164 173 ¹	Utgifts- prognos	164 173
2009	Förslag	167 216		
2010	Beräknat	172 486 ²		
2011	Beräknat	176 360 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 167 216 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 167 216 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:24 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	167 216
Summa	167 216

Tabell 9.2:24 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	164 173	164 173	164 173
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	3 043	8 313	12 187
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	167 216	172 486	176 360

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.25 2:25 Örebro universitet: Grundutbildning

Tabell 9.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

År	Utfall	541 065	Anslags-sparande	55 863
2007	Utfall	541 065	Anslags-sparande	55 863
2008	Anslag	606 870 ¹	Utgifts-prognos	566 398
2009	Förslag	618 117		
2010	Beräknat	637 596 ²		
2011	Beräknat	651 918 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 618 117 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 618 117 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för universitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		702	841	-139
Prognos 2008		700	800	-100
Budget 2009		710	820	-110

Tabell 9.2:25 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	30 805	28 505	2 300
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	28 000	27 000	1 000
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	31 000	30 000	1 000

Regeringens överväganden

Örebro universitet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet avräknade vid utgången av budgetåret 10,1 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret redovisade universitetet ett anslagssparande om 55,9 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:25 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	614 349
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 458
- nätverksadministration och utveckling av skolledarutbildning	310
Summa	618 117

Tabell 9.2:25 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	606 870	606 870	606 870
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	11 247	30 726	45 048
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	618 117	637 596	651 918

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

År	Utfall	175 697	Anslags-sparande	
2007	Utfall	175 697		
2008	Anslag	182 698 ¹	Utgifts-prognos	182 698
2009	Förslag	186 084		
2010	Beräknat	191 949 ²		
2011	Beräknat	196 259 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 186 084 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 186 084 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:26 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	186 084
Summa	186 084

Tabell 9.2:26 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	182 698	182 698	182 698
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 386	9 251	13 561
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	186 084	191 949	196 259

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.27 2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning

Tabell 9.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

År	Utfall	422 850	Anslags-sparande	140 224
2007	Utfall	422 850		140 224
2008	Anslag	514 930 ¹	Utgifts-prognos	410 817
2009	Förslag	519 043		
2010	Beräknat	529 970 ²		
2011	Beräknat	536 444 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 513 779 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 508 630 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för Mittuniversitetet.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 30,9 miljoner kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		387	387	0
Prognos 2008		400	400	0
Budget 2009		425	425	0

Tabell 9.2:27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	10 421	10 119	302
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	16 500	16 500	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	18 000	18 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Mittuniversitetet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 140,2 miljoner kronor.

Anslaget minskar med 5 430 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen. Fullt utbyggd innebär detta att anslaget beräknas minska med totalt 29 867 000 kronor till 2014.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:27 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	519 043
Summa	519 043

Tabell 9.2:27 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	514 930	514 930	514 930
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 543	26 071	38 223
Beslut	-5 430	-11 031	-16 709
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	519 043	529 970	536 444

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:28 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

2007	Utfall	170 796	Anslags-sparande	
2008	Anslag	173 236 ¹	Utgifts-prognos	173 236
2009	Förslag	176 447		
2010	Beräknat	182 008 ²		
2011	Beräknat	186 096 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 176 447 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 176 447 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå vid Mittuniversitetet.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:28 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	176 447
Summa	176 447

Tabell 9.2:28 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	173 236	173 236	173 236
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 211	8 772	12 860
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	176 447	182 008	186 096

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.29 2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	236 419	Anslags- sparande	
2007	Utfall	236 419		
2008	Anslag	239 837 ¹	Utgifts- prognos	235 181
2009	Förslag	244 282		
2010	Beräknat	251 980 ²		
2011	Beräknat	257 640 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 244 282 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 244 282 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		183	212	-29
Prognos 2008		200	200	0
Budget 2009		200	200	0

Tabell 9.2:29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	24 687	24 658	29
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	25 000	25 000	0
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	26 000	26 000	0

Regeringens överväganden

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2007 redovisat helårsstudenter och

helårsprestationer motsvarande 22,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår. Vid utgången av budgetåret återstod 22,3 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:29 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	244 282
Summa	244 282

Tabell 9.2:29 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	239 837	239 837	239 837
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 445	12 143	17 803
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	244 282	251 980	257 640

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.30 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	72 992	Anslags- sparande	
2007	Utfall	72 992		
2008	Anslag	75 592 ¹	Utgifts- prognos	75 592
2009	Förslag	76 993		
2010	Beräknat	79 419 ²		
2011	Beräknat	81 203 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 76 993 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 76 993 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:30 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	76 993
Summa	76 993

Tabell 9.2:30 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	75 592	75 592	75 592
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 401	3 827	5 611
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	76 993	79 419	81 203

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.31 2:31 Malmö högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

År	Utfall	712 307	Anslags-sparande	119 893
2007	Utfall	712 307	Anslags-sparande	119 893
2008	Anslag	799 194 ¹	Utgifts-prognos	741 178
2009	Förslag	814 005		
2010	Beräknat	839 657 ²		
2011	Beräknat	858 517 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 814 005 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 814 005 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	83 074	82 883	191
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	87 000	87 500	-500
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	89 000	89 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Malmö högskola har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 119,9 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:31 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	752 004
<i>Särskilt åtagande</i>	
- tandvårdscentral	62 001
Summa	814 005

Tabell 9.2:31 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	799 194	799 194	799 194
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	14 811	40 463	59 323
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	814 005	839 657	858 517

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.32 2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

År	Utfall	85 284	Anslags-sparande	
2007	Utfall	85 284		
2008	Anslag	88 487 ¹	Utgifts-prognos	88 487
2009	Förslag	90 127		
2010	Beräknat	92 967 ²		
2011	Beräknat	95 056 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 90 127 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 90 127 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:32 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	90 127
Summa	90 127

Tabell 9.2:32 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	88 487	88 487	88 487
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 640	4 480	6 569
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	90 127	92 967	95 056

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.33 2:33 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning

Tabell 9.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Kalmar

Tusental kronor

År	Utfall	390 212	Anslags-sparande	61 569
2007	Utfall	390 212		61 569
2008	Anslag	438 625 ¹	Utgifts-prognos	411 847
2009	Förslag	446 754		
2010	Beräknat	460 833 ²		
2011	Beräknat	471 184 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 446 754 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 446 754 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		538	574	-36
Prognos 2008		500	550	-50
Budget 2009		500	500	0

Tabell 9.2:33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	57 963	59 797	-1 834
(varav tjänsteexport)	24 811	24 792	19
Prognos 2008	50 000	50 000	0
(varav tjänsteexport)	25 000	25 000	0
Budget 2009	55 000	55 000	0
(varav tjänsteexport)	26 000	26 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Kalmar har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och

helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 75,5 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:33 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	433 396
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- fortbildning av journalister	9 304
- utrustning till sjöbefälsutbildningen	4 054
Summa	446 754

Tabell 9.2:33 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	438 625	438 625	438 625
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	8 129	22 208	32 559
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	446 754	460 833	471 184

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.34 2:34 Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Kalmar

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	73 952		
2008	Anslag	77 635 ¹	77 635
2009	Förslag	79 073	
2010	Beräknat	81 565 ²	
2011	Beräknat	83 396 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 79 073 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 79 073 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:34 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	79 073
Summa	79 073

Tabell 9.2:34 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	77 635	77 635	77 635
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 438	3 930	5 761
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	79 073	81 565	83 396

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.35 2:35 Mälardalens högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	498 264		119 592
2008	Anslag	577 798 ¹	488 333
2009	Förslag	585 772	
2010	Beräknat	601 498 ²	
2011	Beräknat	612 274 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 583 122 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 580 529 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:35 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		540	540	0
Prognos 2008		650	650	0
Budget 2009		650	650	0

Tabell 9.2:35 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	27 713	29 077	-1 364
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	27 000	28 000	-1 000
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	27 000	28 000	-1 000

Regeringens överväganden

Mälardalens högskola har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 119,6 miljoner kronor.

Anslaget minskar med 2 734 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen. Fullt utbyggd innebär detta att anslaget beräknas minska med totalt 13 669 000 kronor till 2014.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:35 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	582 133
<i>Särskilt åtagande</i>	
- Idélab	3 639
Summa	585 772

Tabell 9.2:35 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	577 798	577 798	577 798
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	10 708	29 254	42 889
Beslut	-2 734	-5 554	-8 413
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	585 772	601 498	612 274

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.36 2:36 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 9.2:36 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

2007	Utfall	50 868	Anslags- sparande	
2008	Anslag	62 326 ¹	Utgifts- prognos	62 326
2009	Förslag	63 481		
2010	Beräknat	65 481 ²		
2011	Beräknat	66 952 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 63 481 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 63 481 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:36 Resursfördelning för forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

Basresurs	63 481
Summa	63 481

¹ I anslagsposten naturvetenskapligt vetenskapsområde ingår medel för teknisk forskning och forskarutbildning.

Tabell 9.2:36 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	62 326	62 326	62 326
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 155	3 155	4 626
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	63 481	65 481	66 952

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.37 2:37 Danshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Danshögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	46 476	4 397	
2008	48 007 ¹		46 515
2009	Förslag	48 896	
2010	Beräknat	50 437 ²	
2011	Beräknat	51 569 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 48 896 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 48 896 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:37 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	740	740	0
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	1 200	1 200	0
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	380	380	0

Regeringens överväganden

Danshögskolan har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 4,4 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:37 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	46 545
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalkostnader	1 181
- lokalisering av nycirkusutbildningen	1 170
Summa	48 896

Tabell 9.2:37 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	48 007	48 007	48 007
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	889	2 430	3 562
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	48 896	50 437	51 569

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.38 2:38 Dramatiska institutet: Grundutbildning

Tabell 9.2:38 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dramatiska institutet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	78 717		
2008	79 348 ¹		77 808
2009	Förslag	80 819	
2010	Beräknat	83 366 ²	
2011	Beräknat	85 238 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 80 819 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 80 819 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagandet som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Tabell 9.2:38 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	5 366	5 387	-21
(varav tjänsteexport)	4 536	4 536	0
Prognos 2008	8 500	8 500	0
(varav tjänsteexport)	7 500	7 500	0
Budget 2009	6 700	6 700	0
(varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0

Regeringens överväganden

Dramatiska institutet har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan avräknade vid utgången av budgetåret 0,5 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 6,9 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:38 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	79 207
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 612
Summa	80 819

Tabell 9.2:38 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	79 348	79 348	79 348
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 471	4 018	5 890
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	80 819	83 366	85 238

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.39 2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan

Tusental kronor

2007	Utfall	48 230	Anslags- sparande	
2008	Anslag	48 725 ¹	Utgifts- prognos	47 779
2009	Förslag	49 628		
2010	Beräknat	51 192 ²		
2011	Beräknat	52 342 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 49 628 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 49 628 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	8 550	8 550	0
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	9 785	9 785	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	10 020	10 020	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Gymnastik- och idrottshögskolan har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan avräknade vid utgången av budgetåret 1,2 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 3,4 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:39 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	49 628
Summa	49 628

Tabell 9.2:39 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	48 725	48 725	48 725
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	903	2 467	3 617
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	49 628	51 192	52 342

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.40 2:40 Högskolan i Borås: Grundutbildning

Tabell 9.2:40 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Notering	Resultat
2007	Utfall	367 040	Anslags-sparande	31 689
2008	Anslag	386 556 ¹	Utgifts-prognos	381 930
2009	Förslag	393 720		
2010	Beräknat	406 127 ²		
2011	Beräknat	415 249 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 393 720 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 393 720 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:40 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		227	367	-140
Prognos 2008		250	390	-140
Budget 2009		250	390	-140

Tabell 9.2:40 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	10 289	10 277	12
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	15 359	15 296	63
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	15 500	15 500	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Högskolan i Borås har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 31,7 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:40 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	393 720
Summa	393 720

Tabell 9.2:40 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	386 556	386 556	386 556
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 164	19 571	28 693
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	393 720	406 127	415 249

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.41 2:41 Högskolan Dalarna: Grundutbildning

Tabell 9.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Notering	Resultat
2007	Utfall	312 682	Anslags-sparande	83 450
2008	Anslag	363 438 ¹	Utgifts-prognos	331 585
2009	Förslag	370 173		
2010	Beräknat	381 838 ²		
2011	Beräknat	390 415 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 370 173 tkr i 2009 års prisliv.

³ Motsvarar 370 173 tkr i 2009 års prisliv.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 44,9 miljoner kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		310	265	45
Prognos 2008		400	382	18
Budget 2009		380	380	0

Tabell 9.2:41 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	10 167	10 749	-582
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	7 616	7 616	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	8 000	8 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 83,5 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:41 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	370 173
Summa	370 173

Tabell 9.2:41 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	363 438	363 438	363 438
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 735	18 400	26 977
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	370 173	381 838	390 415

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.42 2:42 Högskolan på Gotland: Grundutbildning

Tabell 9.:42 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Notering	Resultat
2007	Utfall	105 640	Anslags-sparande	18 672
2008	Anslag	120 477 ¹	Utgifts-prognos	114 800
2009	Förslag	122 710		
2010	Beräknat	126 577 ²		
2011	Beräknat	129 420 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 122 710 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 122 710 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:42 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		65	86	-21
Prognos 2008		58	86	-28
Budget 2009		58	86	-28

Tabell 9.2:42 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Uppdragsverksamhet			
Utfall 2007	1 078	926	152
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	887	887	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	944	944	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Högskolan på Gotland har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 58,1 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:42 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	122 710
Summa	122 710

Tabell 9.2:42 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	120 477	120 477	120 477
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 233	6 100	8 943
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	122 710	126 577	129 420

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.43 2:43 Högskolan i Gävle: Grundutbildning

Tabell 9.2:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle

Tusental kronor

År	Utfall	345 886	Anslags-sparande	58 088
2007	Utfall	345 886	Anslags-sparande	58 088
2008	Anslag	393 979 ¹	Utgifts-prognos	361 640
2009	Förslag	401 281		
2010	Beräknat	413 926 ²		
2011	Beräknat	423 224 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 401 281 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 401 281 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		379	399	-20
Prognos 2008		400	400	0
Budget 2009		400	400	0

Tabell 9.2:43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	9 532	9 532	0
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	11 000	11 000	0
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	13 000	13 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårs-

prestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 58,1 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:43 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	401 281
Summa	401 281

Tabell 9.2:43 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	393 979	393 979	393 979
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 302	19 947	29 245
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	401 281	413 926	423 224

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.44 2:44 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning

Tabell 9.2:44 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad

Tusental kronor

År	Utfall	302 210	Anslags-sparande
2007	Utfall	302 210	Anslags-sparande
2008	Anslag	309 536 ¹	Utgifts-prognos
2009	Förslag	315 273	
2010	Beräknat	325 208 ²	
2011	Beräknat	332 513 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 315 273 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 315 273 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.2:44 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		316	369	-53
Prognos 2008		300	300	0
Budget 2009		320	320	0

Tabell 9.2:44 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	10 982	10 591	391
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	8 500	8 500	0
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	9 000	9 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan avräknade vid utgången av budgetåret 6,6 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 7,3 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:44 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	315 273
Summa	315 273

Tabell 9.2:44 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	309 536	309 536	309 536
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 737	15 672	22 977
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	315 273	325 208	332 513

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

**9.2.45 2:45 Högskolan Kristianstad:
Grundutbildning****Tabell 9.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	283 108	57 109	
2008	326 601 ¹		287 312
2009	Förslag	332 653	
2010	Beräknat	343 136 ²	
2011	Beräknat	350 843 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 332 653 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 332 653 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		220	220	0
Prognos 2008		225	225	0
Budget 2009		225	225	0

Tabell 9.2:45 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	19 304	29 584	-280
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	21 906		
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	22 000		

Regeringens överväganden

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 43,2 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:45 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	332 653
Summa	332 653

Tabell 9.2:45 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	326 601	326 601	326 601
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 052	16 535	24 242
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	332 653	343 136	350 843

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.46 2:46 Högskolan i Skövde: Grundutbildning**Tabell 9.2:46 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde**

Tusental kronor

2007	Utfall	251 794	Anslags- sparande	43 602
2008	Anslag	299 165 ¹	Utgifts- prognos	265 089
2009	Förslag	304 709		
2010	Beräknat	314 311 ²		
2011	Beräknat	321 372 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 304 709 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 304 709 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.2:46 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		658	660	-2
Prognos 2008		625	660	-35
Budget 2009		625	660	-35

Tabell 9.2:46 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	7 546	7 544	2
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	10 000	10 000	0
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	10 000	10 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och

helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 43,6 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:46 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	304 709
Summa	304 709

Tabell 9.2:46 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	299 165	299 165	299 165
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 544	15 146	22 207
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	304 709	314 311	321 372

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.47 2:47 Högskolan Väst: Grundutbildning

Tabell 9.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	År	Typ	Belopp
2007	Utfall	254 300		Anslags-sparande	63 284
2008	Anslag	291 702 ¹		Utgifts-prognos	260 003
2009	Förslag	294 393			
2010	Beräknat	300 955 ²			
2011	Beräknat	305 001 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 291 761 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 289 187 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagande som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Av anslagssparandet har 5,9 miljoner kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

	Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007			360	451	-91
Prognos 2008			330	500	-170
Budget 2009			350	525	-175

Tabell 9.2:47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

	Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		9 348	9 377	-29
(varav tjänsteexport)				
Prognos 2008		9 631	9 631	0
(varav tjänsteexport)				
Budget 2009		10 000	10 000	0
(varav tjänsteexport)				

Regeringens överväganden

Högskolan Väst har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 63 284 000 kronor.

Anslaget minskar med 2 715 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen. Fullt utbyggd innebär detta att anslaget beräknas minska med totalt 14 933 000 kronor till 2014.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:47 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	292 144
<i>Särskilt åtagande</i>	
- utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 249
Summa	294 393

Tabell 9.2:47 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	291 702	291 702	291 702
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 406	14 769	21 653
Beslut	-2 715	-5 516	-8 354
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	294 393	300 955	305 001

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.48 2:48 Konstfack: Grundutbildning

Tabell 9.2:48 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos	121 443
2007	Utfall	122 863		
2008	Anslag	123 847 ¹		
2009	Förslag	126 142		
2010	Beräknat	130 117 ²		
2011	Beräknat	133 040 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 126 142 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 126 142 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagande som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:48 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	6 755	6 635	120
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	8 000	8 000	0
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	9 000	9 000	0

Regeringens överväganden

Konstfack har för budgetåret 2007 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2,1 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår. Vid utgången av budgetåret återstod 12,2 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppet i tabellen nedan.

Tabell 9.2:48 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	124 961
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 181
Summa	126 142

Tabell 9.2:48 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	123 847	123 847	123 847
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 295	6 270	9 193
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	126 142	130 117	133 040

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.49 2:49 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan

Tusental kronor

2007	Utfall	56 196	Anslags-sparande	-2
2008	Anslag	56 646 ¹	Utgifts-prognos	55 544
2009	Förslag	57 696		
2010	Beräknat	59 514 ²		
2011	Beräknat	60 851 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 57 696 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 696 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:49 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)			
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)			
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	60	60	0

Regeringens överväganden

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2007 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 4,2 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår. Vid utgången av budgetåret återstod 5,5 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:49 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	56 475
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- lokalkostnader	1 181
- stipendier	40
Summa	57 696

Tabell 9.2:49 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	56 646	56 646	56 646
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 050	2 868	4 205
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	57 696	59 514	60 851

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.50 2:50 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:50 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

2007	Utfall	128 407	Anslags-sparande	
2008	Anslag	129 436 ¹	Utgifts-prognos	126 923
2009	Förslag	131 835		
2010	Beräknat	135 989 ²		
2011	Beräknat	139 044 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 131 835 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 131 835 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:50 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	3 961	4 277	-316
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	5 319	5 319	0
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	5 400	5 400	0

Regeringens överväganden

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan avräknade vid utgången av budgetåret 4,5 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 1,6 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:50 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	108 086
<i>Särskilda åtaganden</i>	
- dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition	3 582
- utvecklingsmedel	17 371
- lokalkostnader	2 796
Summa	131 835

Tabell 9.2:50 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	129 436	129 436	129 436
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 399	6 553	9 608
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	131 835	135 989	139 044

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.51 2:51 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm

Tusental kronor

2007	Utfall	17 320	Anslags- sparande
2008	Anslag	17 459 ¹	Utgifts- prognos 17 120
2009	Förslag	17 783	
2010	Beräknat	18 343 ²	
2011	Beräknat	18 755 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 17 783 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 783 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och det särskilda åtagande som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Operahögskolan i Stockholm har för budgetåret 2007 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 0,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Värdet av tidigare sparade helårsprestationer tillsammans med värdet av årets överprestationer överstiger vad som är möjligt att spara till nästa budgetår. Vid

utgången av budgetåret återstod 1,6 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:51 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	16 602
<i>Särskilt åtagande</i>	
- lokalkostnader	1 181
Summa	17 783

Tabell 9.2:51 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	17 459	17 459	17 459
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	324	884	1 296
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	17 783	18 343	18 755

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.52 2:52 Södertörns högskola: Grundutbildning

Tabell 9.2:52 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2007	Utfall	268 432	Anslags-sparande	64 433
2008	Anslag	327 709 ¹	Utgifts-prognos	277 506
2009	Förslag	333 783		
2010	Beräknat	344 301 ²		
2011	Beräknat	352 035 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 333 783 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 333 783 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:52 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	7 784	7 763	21
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2008	8 100	8 100	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2009	8 000	8 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Södertörns högskola har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 64,4 miljoner kronor.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:52 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	333 783
Summa	333 783

Tabell 9.2:52 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	327 709	327 709	327 709
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	6 074	16 592	24 326
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	333 783	344 301	352 035

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.53 2:53 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 9.2:53 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Teaterhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	27 887	Anslags-sparande	
2007	Utfall	27 887		
2008	Anslag	28 110 ¹	Utgifts-prognos	27 564
2009	Förslag	28 631		
2010	Beräknat	29 533 ²		
2011	Beräknat	30 196 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 28 631 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 28 631 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag som ska gälla för högskolan.

Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.2:53 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	175	166	9
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	150	150	0
Budget 2009/10 (varav tjänsteexport)	150	150	0

Regeringens överväganden

Teaterhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp. Högskolan avräknade vid utgången av budgetåret 0,4 miljoner kronor av under tidigare år sparade helårsprestationer för att nå takbeloppet. Vid utgången av budgetåret återstod 2,2 miljoner kronor av tidigare sparade helårsprestationer.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:53 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Takbelopp	27 450
<i>Särskilt åtagande</i>	
– lokalkostnader	1 181
Summa	28 631

Tabell 9.2:53 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	28 110	28 110	28 110
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	521	1 423	2 086
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	28 631	29 533	30 196

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.54 2:54 Försvarshögskolan: Grundutbildning

Tabell 9.2:54 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Försvarshögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	13 893 ¹	Anslags-sparande	
2007	Utfall			
2008	Anslag	13 893 ¹	Utgifts-prognos	13 623
2009	Förslag	22 018		
2010	Beräknat	22 689 ²		
2011	Beräknat	23 166 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 22 018 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 22 018 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas ersättning som är förenad med högskolans verksamhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.2:54 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	292 989	280 805	12 184
(varav tjänsteexport)	1 779	1 423	356
Prognos 2008	241 800	250 900	-9 100
(varav tjänsteexport)	1 500	1 250	250
Budget 2009	232 000	237 900	-5 900
(varav tjänsteexport)	2 500	2 050	450

Regeringens överväganden

Anslaget ökar med 10 miljoner kronor motsvarande cirka 280 helårsstudenter för civila utbildningar. Finansiering föreslås genom att anslaget 2:19 *Luleå tekniska universitet: Grundutbildning* minskar med samma belopp.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Tabell 9.2:54 Resursfördelning för grundutbildningen

Tusental kronor

Allmänt	22 018
Summa	22 018

Tabell 9.2:54 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	11 800	11 800	11 800
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	218	584	845
Beslut	10 000	10 305	10 521
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	22 018	22 689	23 166

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.55 2:55 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.**Tabell 9.2:55 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.**

Tusental kronor

2007	Utfall	2 068 698	Anslags- sparande	111 873
2008	Anslag	2 235 373 ¹	Utgifts- prognos	2 103 361
2009	Förslag	2 279 880		
2010	Beräknat	2 351 727 ²		
2011	Beräknat	2 404 549 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 279 880 tkr i 2009 års prispivå.

³ Motsvarar 2 279 880 tkr i 2009 års prispivå.

Under anslaget beräknas ersättning för högre utbildning och forskning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare med stöd av särskilda regeringsbeslut och i vissa fall avtal som staten ingått med utbildningsanordnarna.

Av anslagssparandet har 141,3 miljoner kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Anslagsposterna 1–3 avser ersättning för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Anslagsposterna 4–7 samt 13 avser ersättning för utbildning på grundnivå.

Anslagsposterna 8–12 avser ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkningen av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 9.2.55 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

Anslagspost	2009	2010	2011
1. Chalmers tekniska högskola AB - Grundläggande högskoleutbildning	728 930	728 930	728 930
- Forskning och forskarutbildning	477 136	477 136	477 136
2. Handelshögskolan i Stockholm	58 731	58 731	58 731
3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping - Grundläggande högskoleutbildning	462 302	462 302	462 302
- Forskning och forskarutbildning	59 514	59 514	59 514
4. Teologiska Högskolan, Stockholm (THS)	6 788	6 788	6 788
5. Evangeliska Frikyrkan	3 135	3 135	3 135
6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	2 378	2 378	2 378
7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)	10 556	10 556	10 556
8. Ericastiftelsen	6 492	6 492	6 492
9. Stiftelsen Stora Sköndal	21 925	21 925	21 925
10. Ersta Diakonisällskap	37 184	37 184	37 184
11. Stiftelsen Rödakorshemmet	42 359	42 359	42 359
12. Sophiahemmet, Ideell förening	32 391	32 391	32 391
13. Beckmans skola AB	26 882	26 882	26 882
14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	303 177	303 177	303 177
Summa	2 279 880	2 279 880	2 279 880

1. Chalmers tekniska högskola AB

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 67 miljoner kronor.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resurser för 2009

Det högsta belopp som bör kunna utgå till Chalmers tekniska högskola AB för budgetåret 2009 beräknas för

- utbildning på grundnivå och avancerad nivå till 728 930 000 kronor, varav 724 876 000 kronor utgörs av takbeloppet. För det särskilda åtagandet har beräknats 4 054 000 kronor som bidrag till utrustning till sjöbefälsutbildningen,
- forskning och utbildning på forskarnivå till 477 136 000 kronor.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Handelshögskolan i Stockholm redovisar 1 295 helårsstudenter för 2007, vilket är 117 färre än för 2006. Högskolan redovisar 12 avlagda doktorsexamina för 2007 och 9 avlagda licentiatexamina.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar att det högsta belopp som kan utgå till Handelshögskolan i Stockholm för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, bibliotek, studiestöd i forskarutbildning och för avlagda doktorsexamina är 58 731 000 kronor.

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2007 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 30,2 miljoner kronor.

Resurser för 2009

Det högsta belopp som bör kunna utgå till Stiftelsen Högskolan i Jönköping för budgetåret 2009 beräknas för

- utbildning på grundnivå och avancerad nivå till 462 302 000 kronor, som i sin helhet utgör takbelopp,
- forskning och utbildning på forskarnivå till 59 514 000 kronor.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm (THS)

Teologiska Högskolan, Stockholm redovisar 215 helårsstudenter för 2007, vilket är 13 färre än för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm till 6 788 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan

Evangeliska Frikyrkan redovisar för Örebro Teologiska Högskola 163 helårsstudenter för 2007, vilket är 1 färre än för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola till 3 135 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen redovisar för Johannelunds teologiska högskola 79 helårsstudenter för 2007, vilket är 14 färre än för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola till 2 378 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut redovisar 79 helårsstudenter för 2007, vilket är 3 fler än för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut till 10 556 000 kronor.

8. Ericastiftelsen

Ericastiftelsen redovisar 33 helårsstudenter inom psykoterapiutbildning med inriktning mot barn och ungdomar för 2007, vilket är lika många som för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Ericastiftelsen till 6 492 000 kronor.

9. Stiftelsen Stora Sköndal

Stiftelsen Stora Sköndal och Ersta Diakonisällskap (se anslagspost 10) redovisar för Ersta Sköndal högskola 635 helårsstudenter för 2007 vilket är 192 färre än för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Stiftelsen Stora Sköndal till 21 925 000 kronor.

10. Ersta Diakonisällskap

Regeringen beräknar bidraget till Ersta Diakonisällskap till 37 184 000 kronor.

11. Stiftelsen Rödakorshemmet

Stiftelsen Rödakorshemmet redovisar för Röda Korsets Högskola 416 helårsstudenter för 2007, vilket är 11 fler än 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till stiftelsen Rödakorshemmet till 42 359 000 kronor.

12. Sophiahemmet, Ideell förening

Sophiahemmet, Ideell förening har för Sophiahemmet högskola redovisat 337 helårsstudenter för 2007, vilket är 9 fler än för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening till 32 391 000 kronor.

13. Beckmans skola AB

Beckmans skola AB redovisar 120 helårsstudenter för 2007, vilket är 4 färre än för 2006.

Resurser för 2009

Regeringen beräknar bidraget till Beckmans skola AB till 26 882 000 kronor.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har beräknats mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt avtalen ska staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader, som uppkommer i den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga högskolor och universitet.

Budgetåret 2007 anvisade staten 291 miljoner kronor avseende ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2007 var 190 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2008 att uppgå till cirka 197 miljoner kronor. Det högsta belopp som kan utgå för ändamålet beräknas för 2008 till 294 miljoner kronor.

För Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping gäller, enligt avtal, detsamma som anges i förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt som gäller för statliga lärosäten, dvs. att 8 procent av erhållna bidrag ska inbetalas.

Tabell 9.2.55 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	2 235 373	2 235 373	2 235 373
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	41 427	113 177	165 928
Beslut	3 080	3 177	3 248
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 279 880	2 351 727	2 404 549

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.56 2:56 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tabell 9.2.56 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tusental kronor

2007	Utfall	375 427	Anslags-sparande	204 921
2008	Anslag	484 370 ¹	Utgifts-prognos	654 344
2009	Förslag	1 743 303		
2010	Beräknat	2 567 693 ²		
2011	Beräknat	3 123 209 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 489 248 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 961 278 tkr i 2009 års prisnivå.

Under detta anslag har medel beräknats för verksamhet inom högskoleområdet för vilken medel inte har ställts till förfogande under annat anslag. Under anslaget har beräknats medel för forskning samt innovationsinsatser i anslutning till forskning vars användning kommer att redovisas närmare i den kommande forsknings- och innovationspropositionen regeringen avser att lämna till riksdagen senare under hösten 2008. Under anslaget beräknas även bl.a. bidrag till Svenska studenthemmet i Paris samt bidrag till Sveriges förenade studentkårer.

Av anslagssparandet har 1,7 miljoner kronor dragits in genom regeringsbeslut den 19 december 2007.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Svenska institutet beviljar under ett år stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 2:56 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2010.

Tabell 9.2:56 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
Utestående åtaganden vid årets början		3 000	3 000	3 000	
Nya åtaganden		3 000	3 000		
Infriade åtaganden		3 000	3 000	3 000	
Utestående åtaganden vid årets slut		3 000	3 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande		3 000	3 000		

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 9.2:56 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

Anslagspost	Belopp
1 Bidrag till Sveriges förenade studentkårer	226
2 Svenska studenthemmet i Paris	1 720
3 Informationsinsatser i utlandet	3 103
4 Svenskundervisning i utlandet	4 655
5 Vissa stipendier	828
6 Statliga ålderspensionsavgifter	27 801
7 Stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram	1 488
8 Integrationsinsatser	94 200
9 Europeiskt presidieåtagande	259
10 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	4 000
11 Forskarskola för lärare	100 000
12 Teknikdelegationen: Kanslikostnader	3 000
13 Teknikdelegationen: Utåtriktad verksamhet	20 000
14 Spetsutbildning i entreprenörskap och innovation	8 100
15 OECD: förstudie om utvärdering och uppföljning av högre utbildning	1 500
16 Speciallärare	46 570
17 Forskningsmedel	1 215 000
18 Sammanslagning av Växjö universitet och Högskolan i Kalmar	40 000
19 Regeringens disposition	170 853
Summa	1 743 303

Resursfördelning

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 8,1 miljoner kronor för spetsutbildning i entreprenörskap och innovation, 400 miljoner kronor för forskningsändamål som ska fördelas i enlighet med vad som angivits i 2007 års budgetproposition, 815 miljoner kronor som en ytterligare förstärkning av bland annat basresurserna för forskning vid universitet och högskolor, 46,6 miljoner kronor för speciallärarutbildning, 48,2 miljoner kronor för integrationssatsningar och slutligen med 8,9 miljoner kronor från anslaget som tidigare fanns för Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning.

Anslaget föreslås minska med 26,8 miljoner kronor för vissa tillfälliga satsningar på kompletterande utbildningar för invandrare, med 36 miljoner kronor avseende den tidigare satsningen på den särskilda utbildningen för lärare i yrkesämnen, med 15 miljoner kronor för att finansiera studiestöd för studenter i speciallärarutbildning och genom att 3 miljoner kronor har överförts till anslaget 2:55 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.*

För 2010 beräknas anslaget vidare öka med ytterligare 820 miljoner kronor bland annat för olika forskningsändamål som kommer att specificeras i den kommande forsknings- och innovationspropositionen. Anslaget beräknas minska med 50 miljoner kronor till följd av föreslagen besparing i 2008 års budgetproposition samt med drygt 5 miljoner kronor för speciallärarsatsningens kvalitetsförstärkning. För 2011 beräknas anslaget fortsatt öka med ytterligare 510 miljoner kronor

för bland annat förstärkning av basresurserna för forskning vid universitet och högskolor samt med knappt 5 miljoner kronor när utvecklingsresurserna tas bort från satsningen på spetsutbildning i entreprenörskap och innovation.

1. Bidrag till Sveriges förenade studentkårer

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Sveriges förenade studentkårer för deras verksamhet.

2. Svenska studenthemmet i Paris

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Svenska studenthemmet i Paris för att studenter och forskare ska kunna bo en längre eller kortare tid i en internationell studentmiljö till en jämförelsevis låg boendekostnad.

3. Informationsinsatser i utlandet

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Svenska institutet. Resurserna får användas för information om och presentation av svensk högre utbildning i utlandet, inklusive drift, underhåll och utveckling av den elektroniska informationsportalen med information om svensk högre utbildning till utländska studenter. Resurserna får också användas för verksamheten i samrådsorganet för nationell samordning av informations- och marknadsföringsinsatser i utlandet.

4. Svenskundervisning i utlandet

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Svenska institutet och avser att bidra till att finansiera åtgärder som främjar undervisning i svenska och om svenska förhållanden på högskolenivå i utlandet.

5. Vissa stipendier

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Svenska institutet som avser stipendier för studier vid College of Europe samt insatser i

samband med program för student- och lärarmobilitet benämnt North2north inom ramen för Arktiska rådets universitetssamarbete UArctic. Regeringen bedömer att de två utbytesprogrammen kommer att utnyttja ungefär hälften vardera av medelstilledningen.

6. Statliga ålderspensionsavgifter

Under anslagsposten finns resurser uppförda för ökade utgifter för utbildningsbidrag för forskarstuderande med anledning av ålderspensionsreformen finns beräknade under anslagsposten.

7. Stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram

Fortsatt stöd med 1 159 000 kronor har beräknats för Tempus, EU:s samarbetsprogram med Central- och Östeuropa inom högre utbildning.

Under anslagsposten har 110 000 kronor beräknats för stöd till utveckling av projektansökningar samt till spridning av resultat inom EU:s utbildningsprogram Leonardo da Vinci, där universitet och högskolor medverkar.

Vidare har 219 000 kronor beräknats för att delfinansiera universitets och högskolors kostnader för intensivkurser i svenska språket för Erasmusstudenter, s.k. Erasmus Intensive Language Courses (EILC). EILC är en permanent aktivitet inom ramen för EU:s utbildningsprogram Sokrates.

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

8. Integrationsinsatser

Under anslagsposten finns resurser uppförda för ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för bland annat personer med hälso- och sjukvårdsutbildning samt för lärare med utländsk examen från tredje land. Anslagsposten bör även finansiera vägledningsåtgärder för personer med utländsk utbildning eller yrkeserfarenhet.

9. Europeiskt presidieåtagande

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Karlstads universitet för ett europeiskt presidieåtagande som planeras pågå under perioden 2006–2009.

10. Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Stockholms universitet för stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning.

11. Forskarskola för lärare

Under anslagsposten finns resurser uppförda för ett antal lärosäten för utbildning på forskarnivå för lärare enligt förordningen (2007:753) om utbildning på forskarnivå för lärare och förordningen (2007:754) om statsbidrag för utbildning på forskarnivå för lärare.

12. Teknikdelegationen

Under anslagsposten finns resurser uppförda för Teknikdelegationen för kanslikostnader inklusive vissa konferens- och resekostnader. För 2009 finns resurser uppförda för Teknikdelegationen även under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg* för dessa ändamål. För 2010 beräknas 2 000 000 kronor anvisas för samma ändamål.

13. Teknikdelegationen: Utåtriktad verksamhet

Under anslagsposten finns uppfört resurser som Teknikdelegationen dels kan använda för en satsning på ökat intresse för och deltagande i högskoleutbildning inom matematik, naturvetenskap, teknik och informations- och kommunikationsteknik (IKT), dels ska fördela som stöd till projekt och insatser med samma syfte. För 2010 beräknas 10 000 000 kronor anvisas för samma ändamål under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg*.

14. Spetsutbildning i entreprenörskap och innovation

Under anslagsposten finns uppförda resurser som regeringen avser att senare fördela till lärosäten som ska utveckla spetsutbildningar i entreprenörskap och innovation. Regeringen avser att genomföra en satsning vid minst två lärosäten med avsikten att i Sverige skapa förutsättning för utbildning på högsta internationella nivå inom entreprenörskap och innovation. Satsningen vänder sig till lärosäten som redan i dag anordnar utbildning på avancerad nivå inom entreprenörskaps- eller innovationsområdet, och som har en tydlig koppling till forskning inom samma område.

Regeringen avser att uppdra åt Höskoleverket att granska och rangordna lärosätenas ansökningar om utvecklingsstöd för att utveckla nämnda spetsutbildningar.

Vidare bör utvalda lärosäten tillföras resurser för utbildningskostnader från och med höstterminen 2009, då den första kullen studenter beräknas antas till spetsutbildningarna.

Regeringen avser vidare att ge Höskoleverket i uppdrag att utvärdera satsningen.

15. OECD:s förstudie om utvärdering och uppföljning av högre utbildning

Under anslagsposten finns medel för finansiering av Sveriges deltagande i OECD:s förstudie om utvärdering och uppföljning av högre utbildning.

16. Speciallärare

Under anslagsposten finns uppförda resurser som regeringen avser att senare fördela till de nio lärosäten som enligt regeringens beslut den 28 juni 2007 bedriver speciallärarutbildning. I beloppet ingår en riktad kvalitetsförstärkning.

17. Forskningsmedel

Regeringen kommer i den kommande forsknings- och innovationspropositionen bl.a. att presentera en fördelning av kommande resursförstärkningar avseende forskning vid universitet och högskolor.

18. Sammanslagning av Växjö universitet och Högskolan i Kalmar

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska ingå i ett universitet.

Skälen för regeringens förslag: Växjö universitet och Högskolan i Kalmar inkom i juni 2008 med en ansökan om att bilda ett universitet genom en sammanslagning av de båda lärosätena. Ansökan har remitterats till Arbetsgivarverket och Högskoleverket som båda ställer sig positiva till förslaget.

Regeringen bedömer att ett större universitet innebär en förbättrad kvalitet i utbildning och forskning, ökar universitetets attraktionskraft och tillvaratar de båda befintliga lärosätenas utvecklingspotential och att detta på sikt leder till en effektivisering av verksamheten. Regeringen föreslår därför att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska ingå i ett universitet.

Förslaget innebär att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ingår i ett universitet fr.o.m. den 1 januari 2010. Regeringen avser att lämna ett uppdrag rörande inriktningen av det fortsatta arbetet med en sammanslagning. Eventuella personalmässiga konsekvenser kan ännu inte överblickas. För de merkostnader som uppstår för att förbereda och genomföra sammanslagningen föreslår regeringen att sammanlagt 40 miljoner kronor anvisas för 2009. För 2010 beräknas ytterligare 20 miljoner kronor. Totalt beräknas 60 miljoner kronor för olika merkostnader.

Tabell 9.2:56 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	488 463	488 463	488 463
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	9 052	24 731	36 257
Beslut	1 236 901	2 045 332	2 589 115
Överföring till/från andra anslag	8 887	9 167	9 373
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 743 303	2 567 693	3 123 209

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.57 2:57 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tabell 9.2:57 Anslagsutveckling för anslaget Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	390 059		2
2008	Anslag	396 316 ¹		388 627
2009	Förslag	403 660		
2010	Beräknat	416 381 ²		
2011	Beräknat	425 731 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FIU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 403 660 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 403 660 tkr i 2009 års prisnivå.

Under anslaget beräknas all ersättning – inklusive ersättning för lokalhyror och kostnader för inredning och utrustning – som är förenad med forskning vid högskolor som inte har vetenskapsområden samt för konstnärligt utvecklingsarbete vid de konstnärliga högskolorna i Stockholm.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande:

Tabell 9.2:57 Fördelning på anslagsposter

Anslagspost		Belopp
1	Danshögskolan	4 364
2	Dramatiska institutet	4 212
3	Gymnastik- och idrottshögskolan	23 477
4	Högskolan i Borås	39 759
5	Högskolan Dalarna	45 091
6	Högskolan på Gotland	17 801
7	Högskolan i Gävle	74 141
8	Högskolan i Halmstad	43 996
9	Högskolan Kristianstad	35 862
10	Högskolan i Skövde	31 294
11	Högskolan Väst	29 921
12	Konstfack	5 190
13	Kungl. Konsthögskolan	3 117
14	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	5 276
15	Operahögskolan i Stockholm	3 576
16	Södertörns högskola	28 125
17	Teaterhögskolan i Stockholm	3 824
18	Försvärshögskolan	4 634
Summa		403 660

I anslagsposten Gymnastik- och idrottshögskolan ingår medel till Centrum för idrottsforskning med 6 503 674 kronor.

Tabell 9.2:57 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	396 316	396 316	396 316
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 344	20 065	29 415
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	403 660	416 381	425 731

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.2.58 2:58 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 9.2:58 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor			
2007	Utfall	2 014 568	Anslags-sparande
2008	Anslag	2 035 846 ¹	Utgifts-prognos 2 035 846
2009	Förslag	2 087 177	
2010	Beräknat	2 166 655 ²	
2011	Beräknat	2 228 899 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 100 462 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 113 335 tkr i 2009 års prisnivå.

Från anslaget utgår ersättning till vissa landsting enligt avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården samt om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Regeringens överväganden

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården har 2004 slutits mellan svenska staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting. Vidare har ett avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården slutits 2003 mellan staten och företrädare för de sex berörda landstingen.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande belopp.

Anslaget har ökat med 4 089 000 kronor till följd av att regeringen i budgetpropositionen för 2008 föreslog en utbyggnad av läkarutbildningen vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och vid Karolinska institutet.

I föreliggande proposition föreslås anslaget öka med ytterligare 7 453 000 kronor för en fortsatt utbyggnad av läkarutbildningen med totalt 110 helårsstudenter fördelade med 10 helårsstudenter vid Linköpings universitet, 13 helårsstudenter vardera vid Uppsala universitet och Göteborgs universitet, 17 helårsstudenter vid Umeå universitet, 28 helårsstudenter vid Lunds universitet och 29 helårsstudenter vid

Karolinska institutet. Totalt uppgår utbyggnaden 2014 till 605 helårsstudenter.

Vidare ökar anslaget med 2 060 000 kronor för en utbyggd tandläkarutbildning med 15 helårsstudenter vardera vid Göteborgs universitet och Umeå universitet. Totalt uppgår utbyggnaden 2013 till 150 helårsstudenter. Dessutom föreslår regeringen att tandläkarutbildningen byggs ut med totalt 50 helårsstudenter vid Karolinska institutet.

Dimensionering

Med utgångspunkt i den av regeringen föreslagna utbyggnaden av läkarutbildningen bör följande dimensionering gälla.

Tabell 9.2:58 Dimensionering av läkarutbildningen

Helårsstudenter

Universitet	2009	2010	2011	Total volym 2014
Uppsala universitet	830	861	887	932
Lunds universitet	1 028	1 074	1 120	1 207
Göteborgs universitet	891	922	948	993
Umeå universitet	855	902	949	1 027
Linköpings universitet	687	715	743	785
Karolinska institutet	1 577	1 627	1 672	1 759

Med utgångspunkt i den av regeringen föreslagna utbyggnaden av tandläkarutbildningen bör följande dimensionering gälla.

Tabell 9.2:58 Dimensionering av tandläkarutbildningen

Helårsstudenter

Universitet	2009	2010	2011	Total volym 2013
Göteborgs universitet	315	330	345	375
Umeå universitet	240	255	270	300

Tabell 9.2:58 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	2 035 846	2 035 846	2 035 846
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	37 729	103 075	151 119
Beslut	13 602	27 735	41 935
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 087 177	2 166 655	2 228 899

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.3 Anslag för forskning

9.3.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 9.3:1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	3 010 933	15 256
2008	Anslag	3 592 881 ¹	3 530 250
2009	Förslag	4 029 248	
2010	Beräknat	4 246 563 ²	
2011	Beräknat	4 413 103 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 092 008 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 092 008 tkr i 2009 års prisnivå

Anslaget ändamål är att finansiera stöd till forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Anslaget används även för internationellt forskningsarbete samt för utvärderingar, beredningsarbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar till vetenskaplig utrustning är också långsiktiga eftersom rådet åtar sig att under flera år betala ansvarigt lärosätes amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen.

Vetenskapsrådet svarar även för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Vetenskapsrådet ska därför för budgetåret 2009 ges möjlighet att fatta beslut om stöd till forskning och vetenskaplig utrustning som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag, som inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kronor under 2010–2014.

Tabell 9.3:1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Vetenskapsrådet

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden	5 417 342	5 987 677	6 950 000		
Nya åtaganden	3 281 102	3 971 803	5 102 000		
Infriade åtaganden	-2 710 767	-3 009 480	-3 452 000	-2 103 000	-6 497 000
Utestående åtaganden	5 987 677	6 950 000	8 600 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	6 300 000	6 950 000	8 600 000		

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som kommer att beskrivas närmare i forsknings- och innovationspropositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2008, förslår regeringen i denna proposition att anslaget ökar med 339 000 000 kronor från 2009 och att ytterligare 65 130 000 kronor beräknas tillföras anslaget 2010.

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	3 592 881	3 592 881	3 592 881
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	97 367	236 748	386 937
Beslut	339 000	416 934	433 285
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 029 248	4 246 563	4 413 103

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 4 029 248 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2009.

9.3.2 3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 9.3:2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2007	Utfall	106 555		634
2008	Anslag	109 885 ¹	Utgifts-prognos	111 395
2009	Förslag	111 705		
2010	Beräknat	115 245 ²		
2011	Beräknat	117 737 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 111 705 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 111 705 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Vetenskapsrådets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	109 885	109 885	109 885
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 820	5 360	7 852
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	111 705	115 245	117 737

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 111 705 000 kronor anvisas under anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2009.

9.3.3 3:3 Rymdforskning

Tabell 9.3:3 Anslagsutveckling för Rymdforskning

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2007	Utfall	164 479		1 153
2008	Anslag	169 385 ¹	Utgifts-prognos	167 227
2009	Förslag	193 975		
2010	Beräknat	199 252 ²		
2011	Beräknat	205 156 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 193 975 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 193 975 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för den obligatoriska avgiften till den Europeiska rymdorganisationens (ESA) vetenskapliga program, för Sveriges avtalsbundna andel av det internationella driftbidraget till Esrange samt för projektstöd till svenska forskare för deltagande i nationell och internationell grundforskning inom rymdområdet. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Den grundläggande forskning som finansieras via anslaget till rymdforskning bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Resursnivån för vetenskapsprogrammet inom ESA fastställs också för flera år i taget. Resursnivån för perioden 2006–2010 beslutades i december 2005. Det nu ingångna Eorange-avtalet löper till 2010. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 3:3 *Rymdforskning* besluta om bidrag, som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 860 000 000 kronor under 2010–2014.

Tabell 9.3:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden, Rymdstyrelsen

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden	533 000	413 000	791 000		
Nya åtaganden	0	540 000	234 000		
Infriade åtaganden	-40 000	-162 000	-165 000	-155 000	-705 000
Utestående åtaganden	413 000	791 000	860 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	500 000	850 000	860 000		

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som kommer att beskrivas närmare i forsknings- och innovationspropositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2008, förslår regeringen i denna proposition att anslaget ökar med 20 000 000 kronor från 2009.

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.3 Härlledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	169 385	169 385	169 385
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 590	9 323	14 618
Beslut	20 000	20 544	21 153
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	193 975	199 252	205 156

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 193 975 000 kronor anvisas under anslaget 3:3 *Rymdforskning* för 2009.

9.3.4 3:4 Institutet för rymdfysik

Tabell 9.3.4 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Ändring	Övrigt
2007	Utfall	45 463	Anslags-sparande	-104
2008	Anslag	45 716 ¹	Utgifts-prognos	45 303
2009	Förslag	46 394		
2010	Beräknat	47 799 ²		
2011	Beräknat	48 801 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 46 394 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 46 394 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Institutet för rymdfysiks förvaltningskostnader. Institutet bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät- och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.4 Härlledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	45 716	45 716	45 716
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	678	2 083	3 085
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	46 394	47 799	48 801

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 46 394 000 kronor anvisas under anslaget 3:4 *Institutet för rymdfysik* för 2009.

9.3.5 3:5 Kungl. biblioteket

Tabell 9.3.5 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Ändring	Övrigt
2007	Utfall	244 246	Anslags-sparande	189
2008	Anslag	258 863 ¹	Utgifts-prognos	254 023
2009	Förslag	310 835		
2010	Beräknat	321 166 ²		
2011	Beräknat	328 757 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 310 835 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 310 835 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Kungl. bibliotekets (KB) förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Med anledning av att SLBA:s verksamhet överförs till KB den 1 januari 2009 överförs till anslaget 47 822 000 kronor från anslaget 21:1 *Statens ljud- och bildarkiv* utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

SLBA:s anslag tillfördes tillfälliga resursförstärkningar om 10 miljoner kronor 2006 och om 10 miljoner kronor 2007 för migrering, totalt 20 miljoner kronor. Arbetet

med migreringen har försenats och därmed prognostiseras inte hela anslaget förbrukas i år. För att klara den planerade migreringen är det därför av vikt att SLBA:s eventuella anslagssparande från 2008 kan tas i anspråk av KB under 2009.

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor			
	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	258 863	258 863	258 863
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	4 150	12 892	19 315
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	47 822	49 411	50 579
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	310 835	321 166	328 757

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 310 835 000 kronor anvisas under anslaget 3:5 *Kungl. biblioteket* för 2009.

9.3.6 3:6 Polarforskningssekretariatet

Tabell 9.3.6 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor				
2007	Utfall	31 225	Anslags-sparande	390
2008	Anslag	31 949 ¹	Utgifts-prognos	32 359
2009	Förslag	26 553		
2010	Beräknat	27 488 ²		
2011	Beräknat	28 128 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 553 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 553 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Polarforskningssekretariatets förvaltningskostnader.

Tabell 9.3.6 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	80 363	90 441	-10 078
(varav tjänsteexport)	80 363	90 441	-10 078
Prognos 2008	60 400	62 000	-1 600
(varav tjänsteexport)	60 400	62 000	-1 600
Budget 2009	101 000	99 500	1 500
(varav tjänsteexport)	101 000	99 500	1 500

Polarforskningssekretariatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner.

Regeringens överväganden

Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3.6 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor			
	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	31 949	31 949	31 949
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	744	1 895	2 683
Beslut	-6 140	-6 356	-6 504
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	26 553	27 488	28 128

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 26 553 000 kronor anvisas under anslaget 3:6 *Polarforskningssekretariatet* för 2009.

9.3.7 3:7 Sunet

Tabell 9.3:7 Anslagsutveckling för Sunet

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
2007	Utfall	41 653	41 653	-1 502
2008	Anslag	40 408 ¹	40 408	38 151
2009	Förslag	41 503		
2010	Beräknat	43 039 ²		
2011	Beräknat	44 134 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 41 503 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 41 503 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera Sunet (Swedish University Computer Network), ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman i första hand universitet och högskolor, men också vissa folkbibliotek och läns museer. Sunet finansieras genom detta anslag och genom avgifter från universitet och högskolor. Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.3:7 Uppdragsverksamhet Sunet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007	112 631	154 284	-41 653
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2008	108 000	146 906	-38 906
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2009	108 000	149 282	-41 282
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	40 408	40 408	40 408
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 095	2 631	3 726
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	41 503	43 039	44 134

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 41 503 000 kronor anvisas under anslaget 3:7 *SUNET* för 2009.

9.3.8 3:8 Centrala etikprövningsnämnden

Tabell 9.3:8 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
2007	Utfall	3 993	3 993	254
2008	Anslag	4 267 ¹	4 267	4 309
2009	Förslag	4 826		
2010	Beräknat	5 008 ²		
2011	Beräknat	5 133 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 826 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 826 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Tillämpningsområdet för lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor har utvidgats i enlighet med regeringens förslag i propositionen Vissa etikprövningsfrågor m.m. (prop. 2007/08:44, bet. 2007/08:UbU12, rskr. 2007/08:159). Lagändringen trädde i kraft den 1 juni 2008. Regeringen bedömer att antalet etikprövningsärenden kommer att öka som en

konsekvens av utvidgningen och därmed även mängden tillsynsärenden. Av denna anledning föreslås Centrala etikprövningsnämndens anslag förstärkas med 450 000 kronor från 2009.

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:8 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	4 267	4 267	4 267
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	109	274	387
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	450	467	479
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 826	5 008	5 133

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 4 826 000 kronor anvisas under anslaget 3:8 *Centrala etikprövningsnämnden* för 2009.

9.3.9 3:9 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 9.3:9 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor			Anslags-sparande	
2007	Utfall	27 904		14 757
2008	Anslag	41 749 ¹	Utgifts-prognos	41 859
2009	Förslag	42 240		
2010	Beräknat	43 722 ²		
2011	Beräknat	44 737 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 42 240 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 42 240 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningskostnader.

Etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 9.3:9 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor		Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		21 873	0	29 366	-7 493
Prognos 2008		22 334	0	30 670	-8 336
Budget 2009		42 600	0	42 600	0

Regeringens överväganden

Nämnderna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet ska avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2009 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till 42 miljoner kronor. Eftersom verksamheten ännu är förhållandevis ny finns en osäkerhet i beräkningen av anslagsförbrukningen och avgiftsintäkterna. Från och med 2009 föreslås 450 000 kronor överföras till anslaget 3:8 *Centrala etikprövningsnämnden* med anledning av utvidgningen av tillämpningsområdet för lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor.

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor		2009	2010	2011
Anvisat 2008¹		41 749	41 749	41 749
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²		941	2 439	3 465
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-450	-466	-477
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag		42 240	43 722	44 737

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 42 240 000 kronor anvisas under anslaget 3:9 *Regionala etikprövningsnämnder* för 2009.

9.3.10 3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 9.3:10 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2007		112 240		525
2008	Anslag	114 093 ¹	Utgifts-prognos	112 393
2009	Förslag	116 485		
2010	Beräknat	120 562 ²		
2011	Beräknat	123 766 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Motsvarar 116 485 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 116 485 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Regeringens överväganden

För att finansiera att Kristinebergs marina forskningsstation förs över från Kungl. Vetenskapsakademien till Göteborgs universitet överförs 700 000 kronor till anslaget 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning*.

Anslaget har för perioden 2009–2011 beräknats enligt följande.

Tabell 9.3:10 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008 ¹	114 093	114 093	114 093
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 092	7 193	10 417
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	-700	-724	-744
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	116 485	120 562	123 766

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 116 485 000 kronor anvisas under anslaget 3:10 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2009.

9.4 Anslag för gemensamma ändamål

9.4.1 4:1 Centrala studiestödsnämnden m.m.

Tabell 9.4:1 Anslagsutveckling för Centrala studiestödsnämnden m.m.

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2007		396 412		11 915
2008	Anslag	398 738 ¹	Utgifts-prognos	402 666
2009	Förslag	406 097		
2010	Beräknat	416 158 ²		
2011	Beräknat	417 930 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 406 097 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 406 097 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Centrala studiestödsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten under utgiftsområde 15 Studiestöd och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis ska bedrivas i samma omfattning.

Anslaget minskas dock med drygt 800 000 kronor till följd av att förvaltningskostnader för administration av statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder och statsbidrag vid vissa studier i samiska flyttats till andra myndigheter.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 406 097 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.4.1 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	399 127	399 127	399 127
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 778	17 859	19 634
Beslut	-793	-813	-816
Överföring till/från andra anslag	-15	-15	-15
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	406 097	416 158	417 930

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.4.2 4:2 Överklagandenämnden för studiestöd

Tabell 9.4.2 Anslagsutveckling för Överklagandenämnden för studiestöd

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	9 534		3 098
2008	Anslag 12 359 ¹		10 427
2009	Förslag 12 536		
2010	Beräknat 12 907 ²		
2011	Beräknat 13 168 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 536 tkr i 2009 års prismetod.

³ Motsvarar 12 536 tkr i 2009 års prismetod.

Anslaget används för Överklagandenämnden för studiestöds förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar resultaten av verksamheten under utgiftsområde 15 Studiestöd och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis ska bedrivas i samma omfattning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 12 536 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.4.2 Härledning av anslagsnivån 2009–2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	12 359	12 359	12 359
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	177	548	809
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	12 536	12 907	13 168

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

9.4.3 4.3 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tabell 9.4.3 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	41 735		4 411
2008	Anslag 51 103 ¹		50 581
2009	Förslag 55 168		
2010	Beräknat 57 006 ²		
2011	Beräknat 58 585 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/2008:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 55 168 tkr i 2009 års prismetod.

³ Motsvarar 55 168 tkr i 2009 års prismetod.

Anslagets ändamål är att finansiera Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK). Myndigheten ansvarar för stöd till de aktörer inom utbildningsområdet som önskar delta i olika former av internationellt samarbete. Verksamheten omfattar framför allt EU:s Program för livslångt lärande (LLP) samt vissa nordiska och nationella program för främjande av internationellt samarbete.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 4:3 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2010.

IPK administrerar utbildningsprogrammet Programkontorets skolstipendier. Myndigheten behöver under 2009 fatta beslut om att utdela stipendier för att kunna ge mottagarna rimliga förutsättningar att planera och genomföra verksamhet under 2010.

Tabell 9.4:3 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden	0	2 322	2 500		
Nya åtaganden	2 322	2 500	3 000		
Infriade åtaganden	0	-2 322	-2 500	-2 500	-500
Utestående åtaganden	2 322	2 500	3 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	8 000	8 000	3 000		

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att det svenska deltagandet inom de program som IPK ansvarar för bidrar till att stärka kvalitet och öppenhet i det svenska utbildningssystemet. Myndighetens informationssatsningar om EU:s Program för livslångt lärande (LLP) under 2008 bedöms utgöra en god grund för en fortsatt ökning av det svenska deltagandet i programmet. Inom vissa delar av programmet är det särskilt angeläget med ökat deltagande, framför allt student- och lärarmobiliteten inom Erasmus, fortbildningsstipendierna inom Comenius samt inom programmets centraliserade delar.

Under 2008 förstärktes myndighetens ramanslag med anledning av att LLP medför nya arbetsuppgifter och årligen utökande volymer under programperioden. Regeringen bedömer att förvaltningskostnaderna för eventuella volymökningar i LLP under 2009 bör kunna hanteras inom nuvarande ramanslag. Regeringen avser dock att noga följa utvecklingen av programmet.

Den tidigare regeringen har fattat beslut om omlokalisering av sexton befattningar till Gotland, varav tio finansieras av Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Denna omlokalisering genomförs under 2008 och myndighetens ramanslag för 2008 ökades därför med 1,5 miljoner kronor i syfte att täcka vissa omställningskostnader. Regeringen avser dock, med anledning av den beslutade omlokaliseringen, att noga följa utvecklingen av myndighetens ekonomiska situation.

Mot bakgrund av skolmyndighetsutredningens förslag (SOU 2007:79) överförs nya verksamheter till IPK under hösten 2008. Dessa verksamheter är arbetsplatsförlagd utbildning (APU) utomlands (från Statens skolverk), programmet e-twinning samt skolnätverket ASPnet (från Myndigheten för skolutveckling). Med anledning av detta föreslår regeringen en förstärkning om 5,6 miljoner kronor till anslaget 4:03 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet*. Tillskottet om 5,6 miljoner kronor består av 2,1 miljoner kronor för förvaltningskostnader för verksamheterna och 3,5 miljoner av medel som betalas ut inom ramen för APU utomlands. Finansieringen föreslås ske genom att anslagen 1:1 *Statens Skolverk* minskas med 1,1 miljoner kronor, 1:2 *Myndigheten för skolutveckling* minskas med 1

miljon kronor och 1:5 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* minskas med 3,5 miljoner kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 55 168 000 kronor för budgetåret 2009.

Tabell 9.4.3 Härledning av anslagsnivån 2008–2010

Tusental kronor			
	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	50 587	50 587	50 587
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	496	2 198	3 660
Beslut	4 085	4 221	4 338
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	55 168	57 006	58 585

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet.2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.4.4 4.4 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Tabell 9.4.4 Anslagsutveckling för Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Tusental kronor				
År	Slagsnamn	Belopp	Utgifts- prognos	Anslags- sparande
2007	Utfall	27 341		5 842
2008	Anslag	32 431 ¹		28 732
2009	Förslag	33 310		
2010	Beräknat	34 129 ²		
2011	Beräknat	35 013 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/2008:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 33 310 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 33 310 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget avser till största delen Sveriges medlemsavgift i Unesco. Avgiften utbetalas i euro och USD. Vidare finansierar anslaget medlemsavgifter till konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt de avgifter och bidrag som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet och konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar. Anslaget täcker även kostnader för Svenska Unescorådet samt bevakning av Unescos verksamhet i Paris.

Regeringens överväganden

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten samt eventuella valutaförändringar. För 2009 bestämdes budgeten för Unesco vid generalkonferensen i oktober 2007. Medlemsavgiften erläggs i början av 2009. För 2009 beräknas anslaget till 33 310 000 kronor.

Tabell 9.4.4 Härledning av anslagsnivån 2009-2011

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	32 431	32 431	32 431
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	879	1 698	2 582
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	33 310	34 129	35 013

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet.2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

9.4.5 4.5 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tabell 9.4.5 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utgifts- prognos	Övrigt
2007	Utfall	9 753	Anslags- sparande	1 912
2008	Anslag	11 396 ¹	Utgifts- prognos	10 198
2009	Förslag	11 705		
2010	Beräknat	12 073 ²		
2011	Beräknat	12 338 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 11 705 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 11 705 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning. Anslaget används även för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Vidare finansieras inom anslaget de

årliga kostnaderna för OECD-CERI:s indikatorprogram INES.

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren.

Regeringens överväganden

Under innevarande budgetår har större delen av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och OECD:s indikatorprojekt INES.

Genom särskilt regeringsbeslut har medel fördelats till Baltic 21-sekretariatet. Medlen utgör en delfinansiering av Sveriges bidrag till sekretariatet.

Under 2009 kommer det i både Sverige och Finland uppmärksammas att det är 200 år sedan det dåvarande Sverige delades. Det kommer att genomföras en del utbildningsrelaterade insatser under det s.k. Märkesåret 1809, bland annat riktade till landets skolor. Med anledning härav kommer vissa medel att avsättas inom anslaget under 2009 för dessa insatser.

Tabell 9.4.5 Härledning av anslagsnivån 2008-2010

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	11 396	11 396	11 396
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	309	677	942
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	11 705	12 073	12 338

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.